

ZÁKLADNÍ TENDENCE DEMOGRAFICKÉHO, SOCIÁLNÍHO A EKONOMICKÉHO VÝVOJE PLZEŇSKÉHO KRAJE

2017

Regionální statistiky

Plzeň, 31. 8. 2018

Kód publikace: 330133-18

Č. j.: 223 / 2018 – 7401

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Plzni

Ředitel odboru: Ing. Miloslav Chlad, Ph.D.

Kontaktní osoba: Mgr. Tereza Mildorfová, e-mail: tereza.mildorfova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 052 673, 274 054 223
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice, tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň, tel.: 377 612 108, 377 612 145
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary, tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem, tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | Nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1, tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3, tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservis hk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice, tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava, tel.: 567 109 062, 567 109 073
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno, tel.: 542 528 115, 542 528 200
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc, tel.: 585 731 516, 585 731 511
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín, tel.: 577 004 932, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava, tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

Obsah

Úvod.....	4
Shrnutí hlavních poznatků	5
1. Demografický vývoj.....	7
2. Sociální vývoj.....	19
3. Ekonomický vývoj	42
4. Životní prostředí.....	67
5. Mezikrajské srovnání	76
Tabulková příloha.....	87
Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj.....	88
Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj	89
Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj	90
Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – životní prostředí	91
Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Plzeňského kraje v letech 2001–2017	92
Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj – demografický vývoj.....	94
Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj – sociální vývoj	95
Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj – ekonomický vývoj	98
Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj – životní prostředí	100
Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Plzeňského kraje v roce 2012 a 2017.....	101
Zkratky krajů a okresů.....	104

Úvod

Předkládaný materiál je analytickým obrazem vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Plzeňského kraje v roce 2017, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2012). Zahrnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné.

V textu posuzujeme vývoj na území kraje i vývoj ve srovnání s ostatními kraji České republiky. Zařadili jsme také samostatnou kapitolu s mezikrajským srovnáním. Vzhledem k systému postupného zpracování dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2017. Proto můžeme v některých oblastech (především makroekonomika a některé sociální statistiky) zpracovat hodnocení pouze do roku 2016, v dalších oblastech jsou údaje za rok 2017 zatím pouze předběžné a budou se postupně zpřesňovat. Využita byla také data z mimořádného zjišťování ČSÚ za rok 2016 o veřejném občanském a technickém vybavení obcí.

Obdobné analytické materiály byly zpracovány ve všech krajích České republiky, a to podle jednotné osnovy. Tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích. Zařazen je rovněž dlouhodobý pohled na vývoj vybraných ukazatelů po roce 2000, tedy od vzniku krajů jako územně samosprávných celků. Tabulková příloha analýzy může obsahovat pouze omezený počet statistických ukazatelů. Širší rozsah informací v podrobnějším územním členění můžete najít ve veřejné databázi ČSÚ na adrese <https://vdb.czso.cz> nebo můžete kontaktovat pracoviště informačních služeb na krajské správě ČSÚ.

Aktuální údaje průběžně zveřejňujeme na internetové adrese www.plzen.czso.cz. Komplexní pohled na vývoj v kraji poskytuje Statistická ročenka Plzeňského kraje pravidelně vydávaná v průběhu měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o krátkodobém vývoji regionu nabízí Statistický bulletin Plzeňského kraje, který vždy vychází 95. den po skončení příslušného čtvrtletí.

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 22. 8. 2018. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Hodnotové údaje jsou uvedeny v běžných cenách, pokud není uvedeno jinak.

Shrnutí hlavních poznatků

Demografický vývoj

- Počet obyvatel Plzeňského kraje roste, ale pouze důsledkem stěhování, neboť přirozenou měnou dochází k úbytku. Počet zemřelých převažoval nad narozenými o 176 osob.
- Do Plzeňského kraje se během roku 2017 přistěhovalo 6 881 osob, z toho 3 275 z ciziny, tj. 47,6 % z přistěhovalých celkem.
- Podíl cizinců na obyvatelstvu Plzeňského kraje má mírně rostoucí trend, region se hodnotou 5,4 % řadí na třetí nejvyšší místo v ČR hned po Hl. městě Praze a Karlovarském kraji.
- Průměrný věk matky při narození dítěte byl 30,5 let. V uplynulém desetiletí je patrný značný posun ve věkových kategoriích žen-matek. Ve věkové kategorii žen 35–39 let se podíl živě narozených dětí zvýšil o 7,1 procentního bodu.
- Vývoj indexu stárí potvrzuje proces stárnutí v celé časové řadě uplynulých deseti let. V kraji celkem dosáhl index stárí v roce 2017 hodnoty 128,3.
- Mimo manželství se narodilo 3 084 dětí, tj. 50,8 % z celkového počtu živě narozených. Z dlouhodobého pohledu se jedná o nejvyšší počet dětí za poslední desetiletí.

Sociální vývoj

- Míra zaměstnanosti v roce 2017 dosáhla 59,4 % a představovala tak od roku 2012 nejvyšší dosaženou hodnotu a zároveň třetí nejvyšší v mezikrajském porovnání.
- Podíl nezaměstnaných osob v Plzeňském kraji dosáhl v roce 2017 hodnoty 2,55 %. V rámci ČR řadí tato hodnota Plzeňský kraj na druhé nejnižší místo za Hl. město Prahu (2,34 %).
- Průměrný roční hrubý příjem na osobu dosáhl v Plzeňském kraji 204 252 Kč. Na základě subjektivního názoru jednotlivých domácností vycházelo s vlastním příjmem 44,3 % s menšími obtížemi.
- V 1. až 4. čtvrtletí 2017 dosáhla podle předběžných výsledků průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance přepočteného na plnou pracovní dobu (zpracovaná pracovištní metodou) výše 28 676 Kč.
- V roce 2012 studovalo na vysokých školách 15 916 studentů s trvalým bydlištěm v kraji, v roce 2017 se tento počet studentů snížil na 12 020, tj. pokles o 24,5 %. Hlavní příčinou je pokles počtu obyvatel ve věku 20–24 let.
- V celorepublikovém srovnání má Plzeňský kraj nejnižší hodnotu dávek sociální podpory v přepočtu na 1 obyvatele (2 943 Kč). V roce 2017 bylo vyplaceno v Plzeňském kraji 423,5 tis. Kč dávek státní podpory.
- Počet spáchaných trestných činů v roce 2017 se v kraji již druhým rokem pohybuje pod 10 tisíci. Z regionálního pohledu jich byla více než polovina (50,4 %) zaznamenána v okrese Plzeň-město.

Ekonomický vývoj

- Regionální HDP na 1 obyvatele, který činil 422,3 tis. Kč, byl nejvyšší od roku 1995. V mezikrajském srovnání zaujímá Plzeňský kraj třetí nejvyšší místo za Hl. městem Prahou a Jihomoravským krajem.
- V celém období 2012–2017 převažovaly v Plzeňském kraji příjmy místních rozpočtů nad výdaji. V roce 2017 činil jejich rozdíl v kraji 1 718 mil. Kč.

- Výdaje na vědu a výzkum v Plzeňském kraji dosáhly v roce 2016 částky 3 447,0 mil. Kč, což představovalo 4,3 % celkových výdajů ČR. Na financování se nejvíce podílely podnikatelské zdroje.
- V registru ekonomických subjektů Plzeňského kraje bylo k 31. 12. 2017 zaznamenáno 145 763 ekonomických subjektů, z nichž nejvíce podnikalo v oblasti Velkoobchodu a maloobchodu včetně oprav a údržby motorových vozidel.
- Přibývá nahodilé těžby dřeva, která se v Plzeňském kraji na celkové těžbě podílela 39,8 %. Z celkového objemu této těžby se jednalo v 61,0 % o těžbu z důvodu poškození způsobeného hmyzem.
- V Plzeňském kraji patří k největším výrobcům elektřiny brutto parní elektrárny. Z hlediska odvětvové struktury se na spotřebě elektřiny netto v kraji nejvíce podílel průmysl (37,3 %).
- Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy v kraji v porovnání s předchozím rokem narostly o 3,1 %. Na celorepublikových tržbách se Plzeňský kraj podílel téměř 6 %.
- V Plzeňském kraji byla zahájena výstavba největšího počtu bytů od roku 2009. V roce 2017 byla v kraji zahájena výstavba 2 356 bytů, což představuje ve srovnání s předcházejícím rokem nárůst o 8,6 %.
- V Plzeňském kraji vzrostla meziroční návštěvnost o 13,9 %, což byl druhý nejvyšší meziroční růst v porovnání s ostatními kraji. Průměrná doba pobytu hostů se však zkrátila.

Životní prostředí

- Klesající trend výměry zemědělské půdy, ovlivněný zejména snížením zemědělské výroby, nadále setrvává. Současně s tím klesá i výměra orné půdy při současném mírném nárůstu trvalých travních porostů.
- V Plzeňském kraji bylo v roce 2017 v průměru denně spotřebováno na osobu 88,6 litrů fakturované vody. Zároveň byl v kraji zaznamenán nejnižší podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů (85,0 %).
- Produkce podnikového odpadu v přepočtu na 1 obyvatele dosáhla v roce 2016 v Plzeňském kraji 3 086 kg na obyvatele. Tato hodnota je druhá nejvyšší, hned po Hl. městě Praze (4 675 kg/obyv.).
- V přepočtu tříděného sběru komunálního odpadu na 1 obyvatele se v roce 2016 řadí Plzeňský region s hodnotou 52,8 kg/obyv. na páté nejvyšší místo v ČR (49,1 kg/obyv.).
- V roce 2016 bylo v Plzeňském kraji na ochranu životního prostředí v meziročním srovnání proinvestováno o 21,3 % více finančních prostředků, tj. 1 470,4 mil. Kč.

1. Demografický vývoj

Sídelní struktura

Základními územními samosprávnými celky jsou obce dělicí se na venkovské obce a města

S účinností od 1. ledna 2000 na základě ústavního zákona č. 347 bylo na území České republiky zřízeno 14 **vyšších územních samosprávních celků**, z nichž jeden tvoří Plzeňský kraj vymezený územím okresů Domažlice, Klatovy, Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov. Následně bylo v červnu 2002 zákonem č. 314 stanoveno v Plzeňském kraji 35 obcí s pověřeným obecním úřadem a 15 obcí s rozšířenou působností, které do jisté míry převzaly kompetence a pravomoci zrušených okresních úřadů. Základními územními samosprávnými celky jsou obce dělicí se z hlediska osídlení na venkovské obce a města

V důsledku integračních a desintegračních procesů měl vývoj sídelní struktury proměnlivý charakter

Vývoj **sídelní struktury** Plzeňského kraje měl v uplynulých letech značně proměnlivý charakter provázený integračními (slučování malých obcí) a desintegračními procesy (zánik a rušení některých částí obce). Po poválečné stabilizaci bylo na území kraje v roce 1961 celkem 773 obcí, po roce 1970 se jejich počet v důsledku integrace radikálně snížil, a to až na 307 obcí v roce 1980. Nejméně obcí měl Plzeňský kraj v roce 1990, a to pouhých 258. Návrat k demokratickým principům rozhodování vnesl v 90. letech změny i do samosprávy měst a obcí. V důsledku zvyšování pravomoci a odpovědnosti měst a obcí se některé menší obce znovu osamostatnily a k 1. 1. 1991 měl Plzeňský kraj již 445 obcí. Proces vzniku dalších samostatných obcí pokračoval až do roku 1994, kdy dosáhl počtu 507. Od roku 2003 se počet obcí stabilizoval na čísle 501.

V roce 2017 bylo v Plzeňském kraji 501 obcí, z toho 57 měst a 12 městysů

I v roce 2017 bylo v Plzeňském kraji 501 obcí (tj. 64,8 % stavu v roce 1961), 1 537 částí obcí, 57 obcí se statutem města a 12 městysů. Počet obcí se statutem města vzrostl od roku 2000 o téměř čtvrtinu. Území kraje je rozděleno do sedmi územních celků (okresů), z nichž největší plochu zaujímá okres Klatovy (25,4 %), následuje okres Tachov (18,0 %), Plzeň-sever (16,8 %) a Domažlice (14,7 %). Z hlediska hustoty osídlení jsou nejhustěji osídleny právě okresy Domažlice, Klatovy a Tachov, pohraniční okresy s velmi nízkou obydleností (Šumava, Český les). Na druhé straně poměrně hustě zalidněné jsou okresy sousedící s okresem Plzeň-město, tj. Plzeň-jih, Plzeň-sever a Rokycany. V okrese Plzeň-město, zahrnujícím převážně město Plzeň a jeho periferie, žila trvale k 31. 12. 2017 téměř třetina veškerého obyvatelstva Plzeňského kraje, přestože tento okres zaujímá nejmenší rozlohu v rámci kraje.

Kraj má v rámci ČR třetí největší rozlohu, ale je i třetím nejhustěji zalidněným regionem

Svou rozlohou 7 649 km² je Plzeňský region třetím největším krajem v České republice, avšak počtem obyvatel se řadí na deváté místo v ČR. Hustota obyvatel v kraji představuje 75,9 obyvatel na km², jsme tedy třetím nejhustěji zalidněným regionem v rámci ČR (hustota v ČR činí 134,5 obyvatel na km²). Nejnižší hustoty v Plzeňském kraji dosahují okresy Tachov (38,7 obyvatel na km²) a Klatovy (44,4 obyvatel na km²), nejvyšší samozřejmě Plzeň-město.

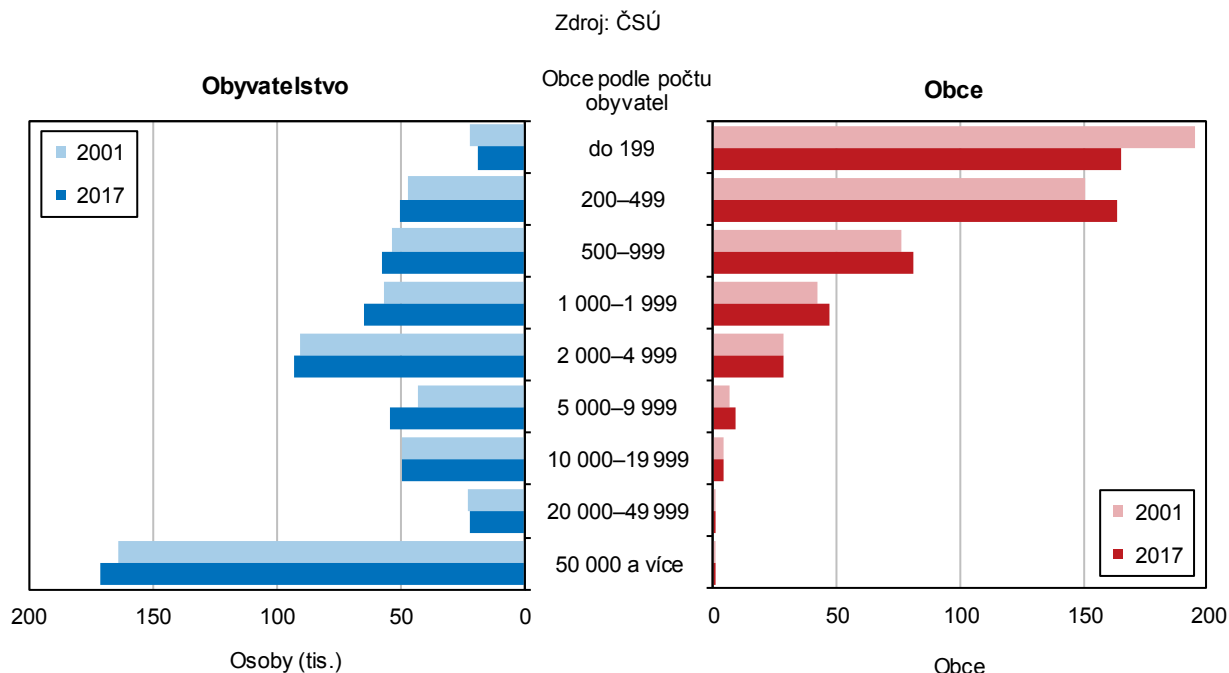
Zrušením vojenského újezdu Brdy došlo k nárůstu katastrální výměry některých obcí z SO ORP Blovice a Rokycany

Na základě zákona č.15/2015 Sb., o hranicích vojenských újezdů ve znění pozdějších předpisů, byl k 1. 1. 2016 zrušen vojenský újezd Brdy a jeho části katastrálního území připojeny k následujícím obcím (část první, § 1, odst. 2): z ORP Blovice Borovno, Spálené Poříčí, Míšov a z ORP Rokycany Dobřív, Mirošov, Strašice, Skořice, Štítov, Trokavec a Těně. Katastrální výměra těchto obcí byla připojením území zrušeného vojenského újezdu navýšena nejvíce u obcí Strašice (o 2,7 tis. ha), Skořice (o 2,0 tis. ha), Těně (o 1,6 tis. ha) a Dobřív (o 1,5 tis. ha). Naopak nejméně se dotklo toto připojení části území vojenského újezdu Brdy obce Trokavec, kde se výměra zvýšila jen o 16,9 ha.

Podíl městského obyvatelstva činil v roce 2017 více jak dvě třetiny obyvatelstva celkem

Z hlediska struktury osídlení měst a venkovských obcí připadá v roce 2017 na městské obyvatelstvo 67,1 % obyvatel z celkového počtu a na obyvatele venkovských sídel pouhých 32,9 %. Plzeňský kraj má celkem 57 obcí se statutem města (tj. 11,4 % z celkového počtu obcí v kraji), z toho 42 měst má méně obyvatel než 5 000. Významnou skupinu tvoří čtyři města s počtem obyvatel od 10 do 20 tisíc (Sušice, Domažlice, Tachov a Rokycany), město Klatovy s 22 288 obyvateli je jediným městem v kraji s počtem obyvatel nad 20 tisíc. Největší krajské město Plzeň patří do skupiny měst, ve kterých bydlí více než 100 000 obyvatel, k 31. 12. 2017 zde žilo 170 936 obyvatel.

Graf 1.1 Sídlní struktura Plzeňského kraje v letech 2001 a 2017 (stav k 31. 12.)

Vývoj počtu obyvatel

Počet obyvatel kraje mírně vzrostl vlivem stěhování

I když je Plzeňský kraj svojí rozlohou třetím největším krajem v ČR, z hlediska počtu obyvatel (580,8 tis.) je šestým nejméně obydleným krajem s hustotou 75,9 obyvatel na 1 km². K 31. 12. 2017 žilo v Plzeňském kraji 580 816 obyvatel, z toho 50,4 % tvořily ženy. Meziročně se počet obyvatel zvýšil o 2 187 osob, tj. o necelé čtyři desetiny procenta. Meziroční nárůst byl způsoben zejména vlivem přírůstku stěhování. Od roku 2010 se stále zvyšuje **celkový přírůstek** zejména vlivem vyššího migračního přírůstku. Na celkovém přírůstku se nejvíce podílely okresy Plzeň-město (616 osob) a Plzeň-sever (554 osob). V rámci kraje tak byl částečně kompenzován úbytek obyvatelstva v okrese Klatovy (-134 osob).

Plzeňský kraj je jedním z osmi regionů v ČR, kde se meziročně počet obyvatel zvýšil

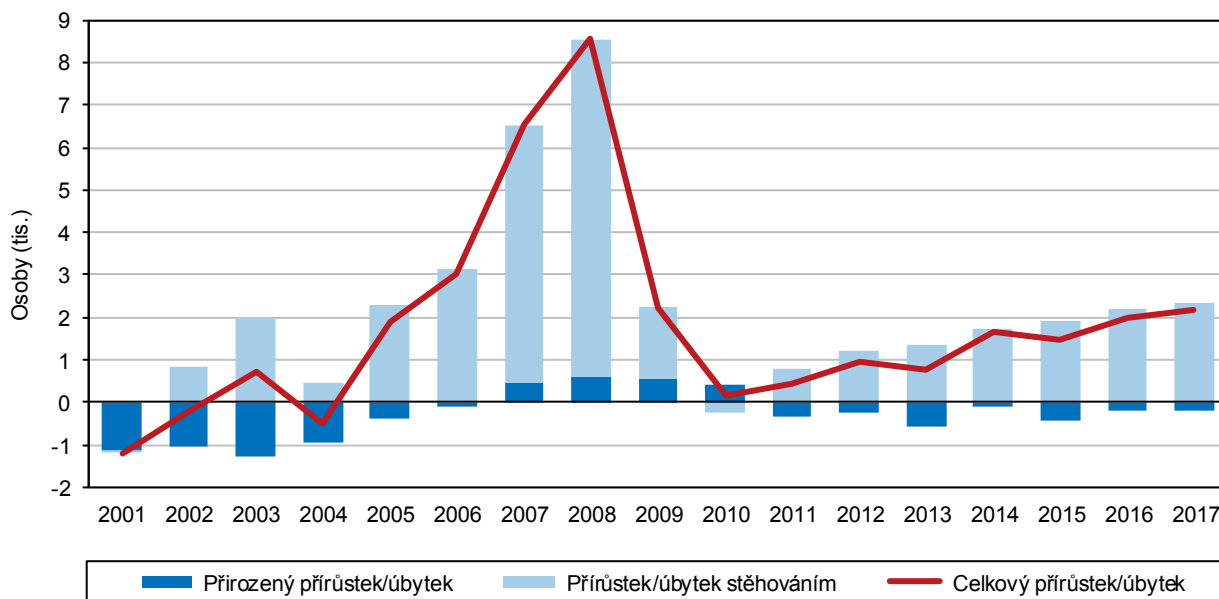
Plzeňský kraj byl v rámci ČR jedním z osmi regionů, kde se **počet obyvatel** meziročně zvýšil (o 0,4 %), což byl v porovnání s ostatními kraji třetí nejvyšší relativní růst obyvatel. Nejvyšší nárůst přibližně 1 % zaznamenaly kraje Hl. město Praha a Středočeský, a to zejména vlivem stěhování. Naopak nejvyšší pokles vykazují kraje Moravskoslezský (-0,3 %) a Karlovarský (-0,2 %), kde se na snížení počtu obyvatel podílelo především záporné migrační saldo, které souviselo s nedostatkem pracovních příležitostí v těchto krajích.

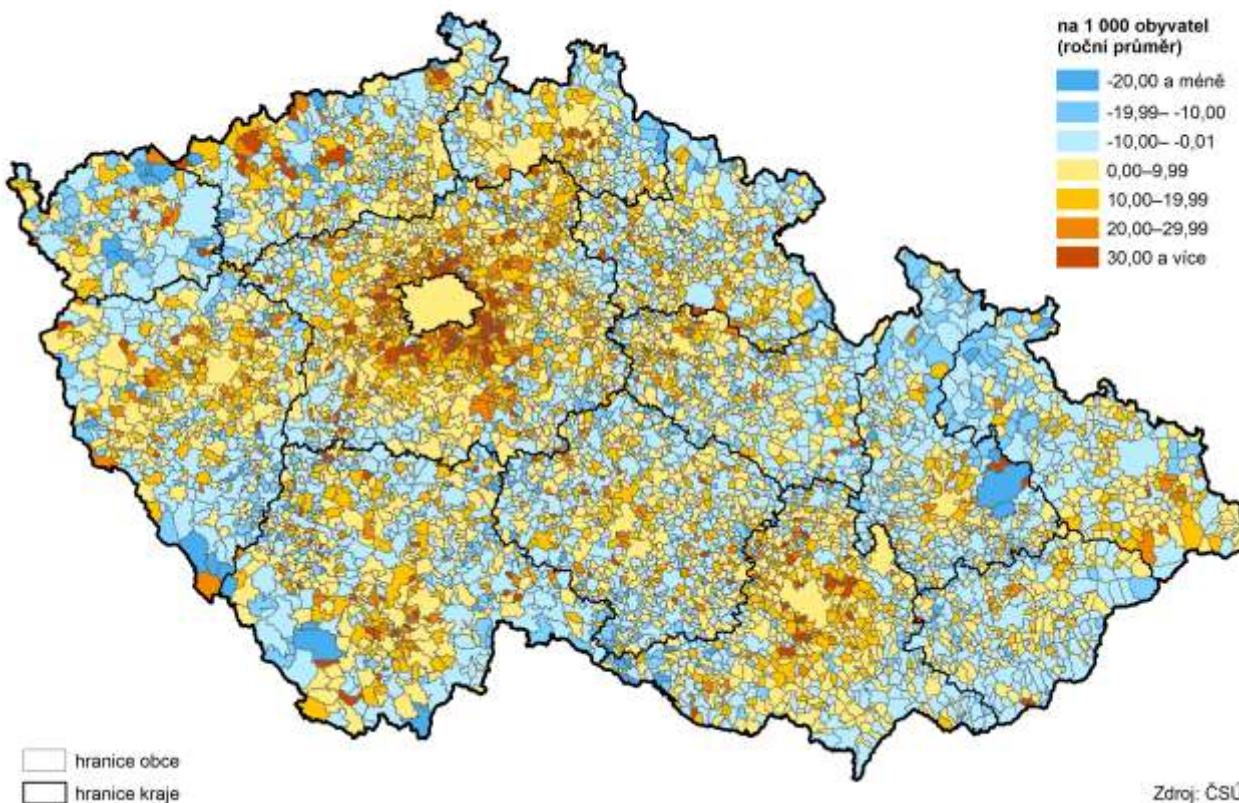

Graf 1.2 Pohyb obyvatel v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Celkový přírůstek/úbytek počtu obyvatel v obcích v letech 2012 až 2017

V kraji opět převažoval počet zemřelých nad živě narozenými

Přirozený přírůstek¹ dosáhl v roce 2017 absolutně hodnoty -176 osob, což značí převahu zemřelých nad živě narozenými. Ve srovnání s předchozím rokem

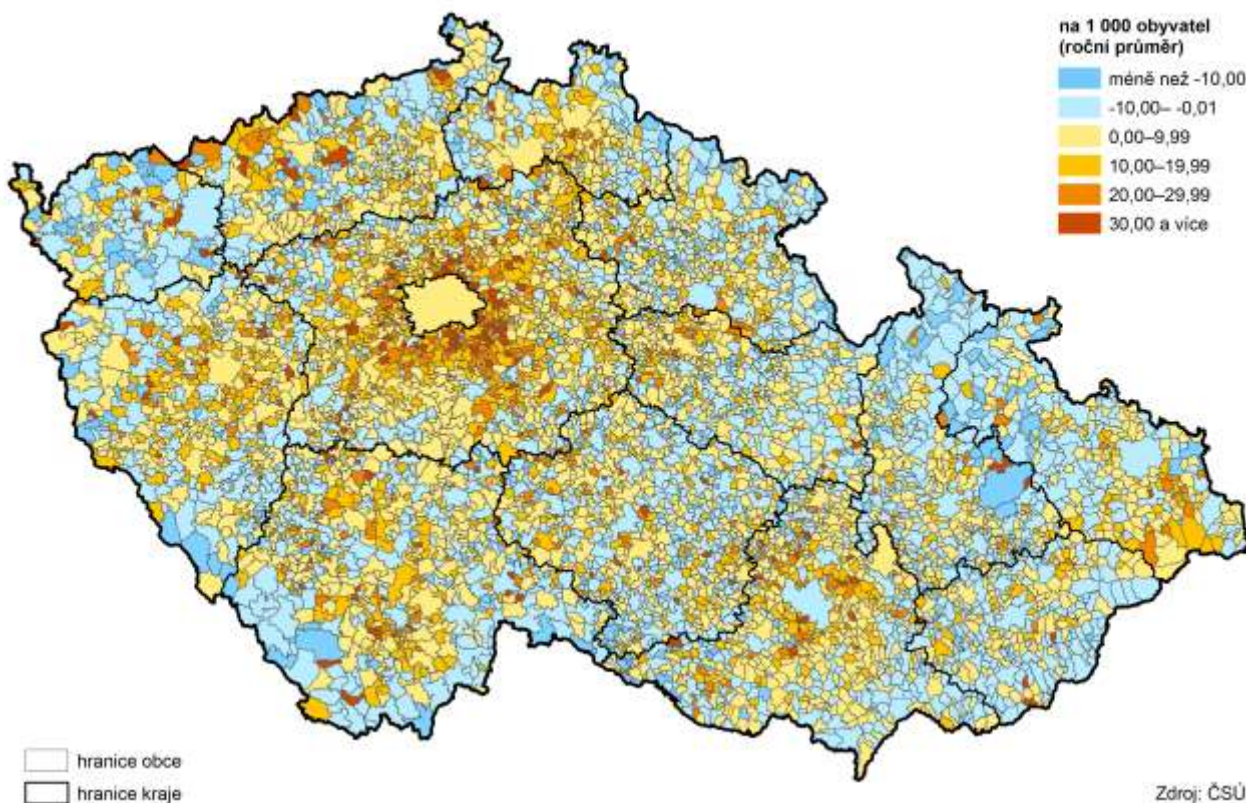
¹ Rozdíl mezi počtem živě narozených dětí a celkovým počtem zemřelých osob za stejné období a území

(-213 osob) se hodnota přirozeného přírůstku mírně snížila. V přepočtu na 1 000 obyvatel dosahuje přirozený přírůstek hodnoty -0,3 ‰ a řadí Plzeňský kraj na šesté nejnižší místo v ČR.

Migrační přírůstek od roku 2011 stále roste

V časové řadě od roku 2011 nabývá **migrační přírůstek**² kladných hodnot, proti počátku sledovaného období téměř čtyřikrát vyšších. V meziročním srovnání vzrostla hodnota migračního přírůstku o necelých 7 %, a to zejména vlivem zahraniční migrace. Do Plzeňského kraje se během roku 2017 přistěhovalo 6 881 osob, z toho 3 275 z ciziny, tj. 47,6 % z přistěhovaných celkem. Z regionu se vystěhovalo 4 518 osob, z toho 1 371 (tj. 30,3 %) do ciziny, což bylo skoro dvakrát víc než v roce 2016. Vnitřním stěhováním přibylo v Plzeňském kraji 459 osob a zahraniční migrací 1 904 osob, přírůstek stěhováním tedy činil 2 363.

Přirůstek/úbytek počtu obyvatel stěhováním v obcích v letech 2012 až 2017

Téměř jednu čtvrtinu cizinců v Plzeňském kraji představují Slováci

Na území Plzeňského kraje v roce 2017 žilo 31 479 **cizinců** (bez azylantů), tj. 5,4 % z celkového počtu obyvatel v regionu. Z celkového počtu cizinců na území České republiky představuje skupina cizinců žijící v Plzeňském kraji 6,0 % (pátý nejvyšší podíl v celorepublikovém srovnání). Z hlediska státní příslušnosti mají vysoké Slováci (téměř jednu čtvrtinu), dále státní příslušníci Ukrajiny a Vietnamu (cca jednu pětinu) a osoby z Německa tvoří 6,5 %. Zhruba polovina cizinců z celkového počtu v kraji žije na území okresu Plzeň-město (49,4 %). V celém kraji došlo ke zvýšení počtu cizinců oproti roku 2016, nejvíce pak v okresech Rokycany (o 15,7 %), Plzeň-sever (o 13,8 %) a Tachov (11,8 %). V okresech Domažlice a Tachov se nachází větší zastoupení cizinců vietnamské národnosti, v okresech Klatovy žije naopak více Slováků. Podíl cizinců na obyvatelstvu Plzeňského kraje má mírně

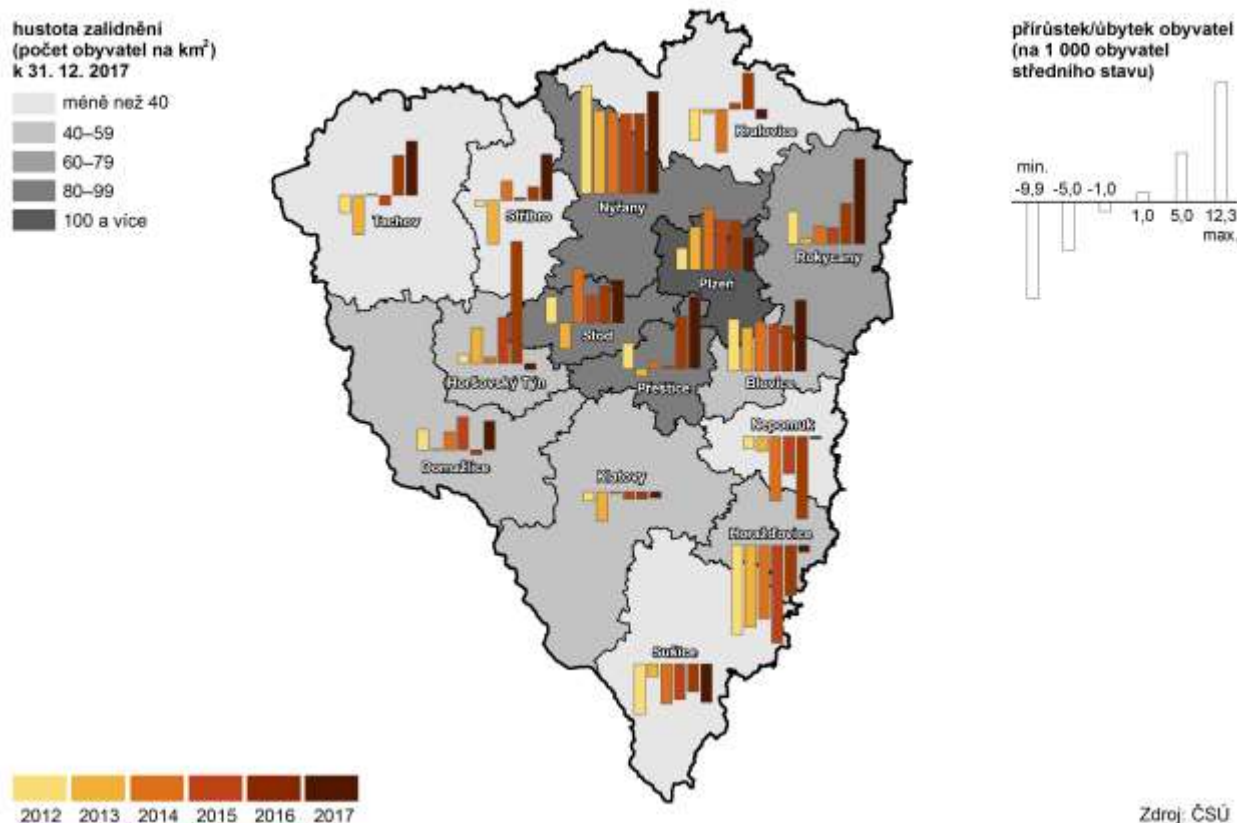
² Rozdíl počtu přistěhovaných a vystěhovaných osob za stejné období a území

rostoucí trend, region se hodnotou 5,4 % řadí na třetí nejvyšší místo v ČR hned po Hl. městě Praha a Karlovarském kraji. Oproti roku 2016 se podíl cizinců na obyvatelstvu kraje zvýšil o 0,4 procentní body. Trvalý pobyt má 54,0 % cizinců žijících v kraji a největší zastoupení mají osoby ve věkové skupině 30–44 let (38,0 %).

Pohyb obyvatel ve správních obvodech ORP Plzeňského kraje v letech 2012 až 2017

Demografické události

Celkový počet sňatků v kraji byl zcela stejný jako v roce 2016

Mezi základní demografické ukazatele patří též **sňatky**. V roce 2017 bylo v Plzeňském kraji uzavřeno 2 857 sňatků, zcela stejně, jako v roce 2016, počty se lišily jen po okresech. Velký pokles byl zaznamenán v okrese Plzeň-město (o 60 sňatků méně), naopak k vysokému nárůstu došlo v okrese Rokycany (o 68). V porovnání s počátkem desetiletí (rok 2008) je počet sňatků v roce 2017 lehce vyšší, a to o 3,4 %. Nejvíce manželství bylo uzavřeno v okresech Plzeň-město (31,9 %), Klatovy (14,5 %) a Plzeň-sever (12,3 %), nejméně pak v okrese Rokycany (9,5 %). Průměrný věk ženicha při vstupu do manželství byl 36,0 let a nevěsty 33,0 let. Při prvním sňatku dosahoval věk ženicha v průměru 32,2 let a nevěsty 29,4 let. Do manželství vstupovali snoubenci převážně svobodní (v 66,6 % případů) a jednalo se o první sňatek (ženichové 75,9 % a nevěsty 78,1 %). Rozvedených byla téměř jedna čtvrtina (23,0 % ženichů a 23,8 % nevěst) a jednalo se většinou o druhý či další sňatek.

V retrospektivním pohledu je rozvodovost značně variabilní

V Plzeňském kraji bylo v roce 2017 **rozvedeno** 1 356 manželství, tj. o 24 méně než v roce 2016. Rozvod bezdětných manželství představoval 43,3 % a s jedním nezletilým dítětem 28,5 %. Méně než jednu čtvrtinu tvořily rozvody se dvěma nezletilými dětmi. Ve více než 80 % případů se jednalo o rozvod první, a to u obou

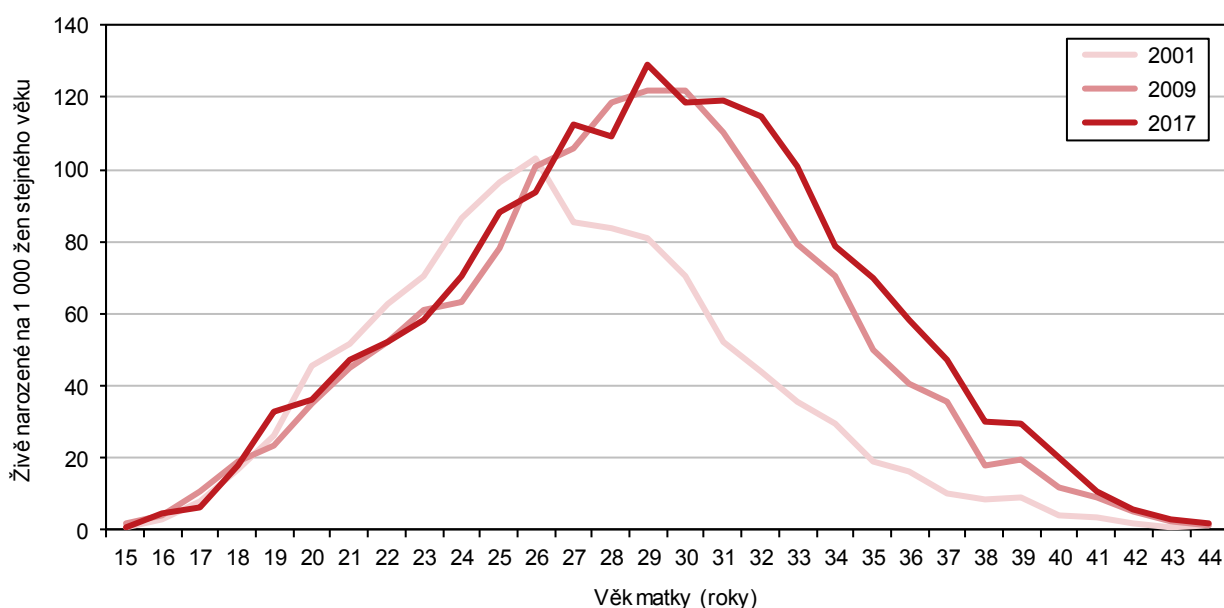
pohlaví. Průměrný věk při rozvodu v roce 2017 dosáhl 44,6 let u mužů a 41,3 let u žen. Z časové řady za posledních deset let je patrné, že se průměrný věk rozvádějících mírně zvyšuje, a to v případě mužů i žen. Více než 16 % mužů i žen se rozvádí podruhé. Nejčastější příčinou rozpadu manželství jsou rozdílné povahové rysy, názory a zájmy (více než 58 %).

Index rozvodovosti v Plzeňském kraji je nejnižší od roku 2008

Významným demografickým ukazatelem rozvodovosti je **index rozvodovosti**³. V roce 2017 dosáhl v Plzeňském kraji hodnoty 47,5. Tato hodnota je nejnižší od roku 2008, v meziročním srovnání klesl počet rozvodů na 100 sňatků o 0,8. V indexu rozvodovosti dosahuje Plzeňský kraj osmé nejvyšší hodnoty v České republice, nejvyšší hodnotu dosáhl Středočeský kraj (57,8). Ve srovnání s republikovým průměrem je hodnota indexu rozvodovosti v regionu nižší o 1,5.

Graf 1.3 Míry plodnosti podle věku matky v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Počet živě narozených dětí opět roste

Jedním z hlavních ukazatelů ovlivňujících přirozenou měnu obyvatelstva je počet **živě narozených** dětí za dané období a ve sledované oblasti. V průběhu roku 2017 se v Plzeňském kraji živě narodilo 6 066 dětí, což představuje ve srovnání s předcházejícím rokem zvýšení o 126 osob, tj. o 2,1 %. Z genderového pohledu bylo téměř stejné zastoupení chlapců (51,0 %) i dívek (49,0 %) a tato tendence se projevovala i po celé desetiletí. Variabilitu vývojového trendu nejlépe dokazuje relativní ukazatel **porodnosti**⁴, který dosáhl v roce 2017 hodnoty 10,5 ‰. Průměrný věk matky při narození dítěte byl v tomto roce 30,5 let. V uplynulém desetiletí je patrný značný posun ve věkových kategoriích žen-matek. Zatímco v roce 2008 ženy ve věkové kategorii 25–29 let porodily 35,3 % z celkového počtu živě narozených, v roce 2017 to bylo už jen 31,6 %, tj. snížení o 3,8 procentního bodu. Opačná situace se projevila ve věkové kategorii žen 35–39 let, kde se podíl živě narozených dětí zvýšil o 7,1 procentního bodu. Z živě narozených dětí v Plzeňském kraji bylo 49,9 % prvorozených, 36,3 % jako druhorozených, 10,2 % se narodilo jako třetí a 3,6 % bylo v pořadí čtvrté a další. Od roku 2008 se průměrný věk matky při narození prvního

³ Počet rozvodů připadajících na 100 sňatků

⁴ Živě narozené děti na 1 000 obyvatel středního stavu

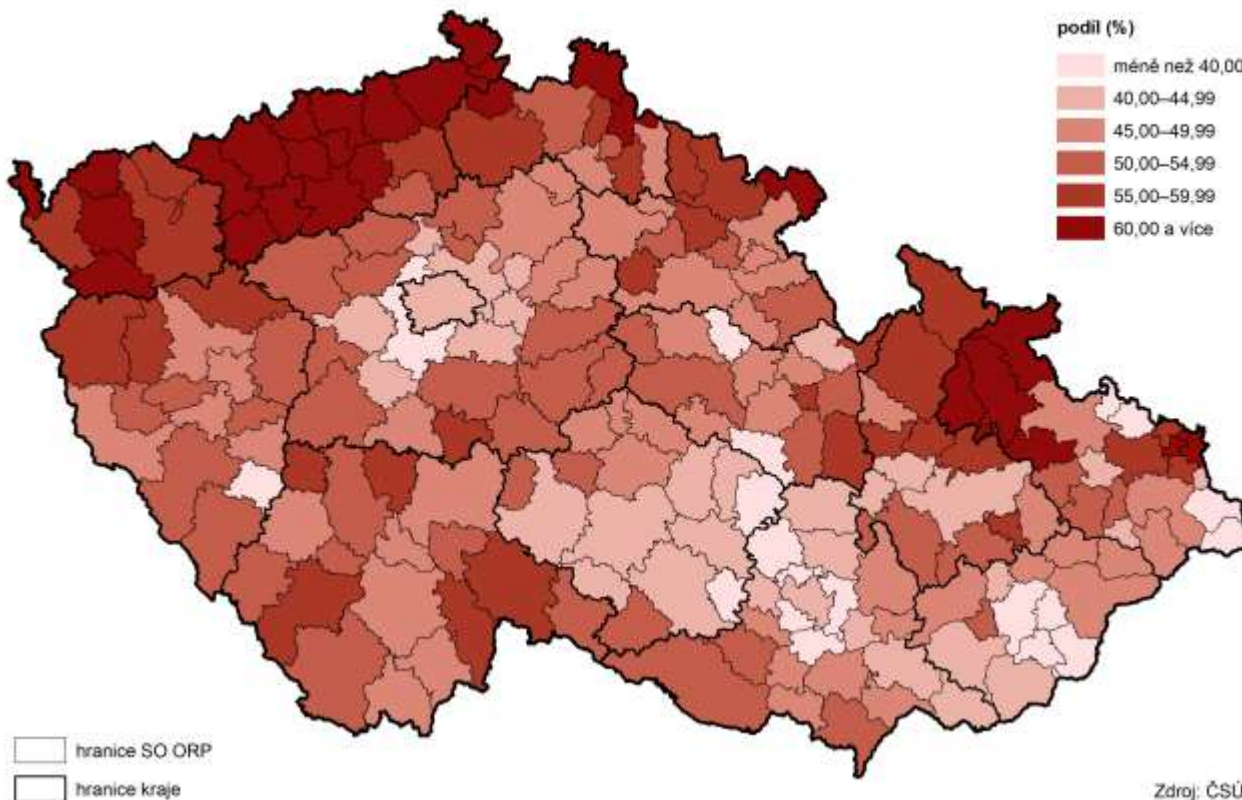

dítěte zvýšil o 1,2 roku na 28,7 let. V retrospektivním pohledu klesá i počet dvojčat, od roku 2008 se snížil o 63 porodů, tj. o 46,0 %. Z celkového počtu živě narozených se v roce 2017 narodilo 45,4 % dětí matkám svobodným, 49,2 % dětí ženám vdaným a jen 5,4 % dětí ženám rozvedeným.

Také ukazatel úhrnné plodnosti má variabilní vývoj

Úhrnná plodnost⁵ prošla za posledních deset let proměnlivým vývojem. V roce 2017 dosáhla v Plzeňském kraji hodnoty 1,670, což znamená proti předcházejícímu roku zvýšení o 3,9 %. Proti počátku hodnoceného desetiletí (rok 2008) vzrostla hodnota úhrnné plodnosti o 11,6 %.

Živě narození mimo manželství ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností v roce 2017

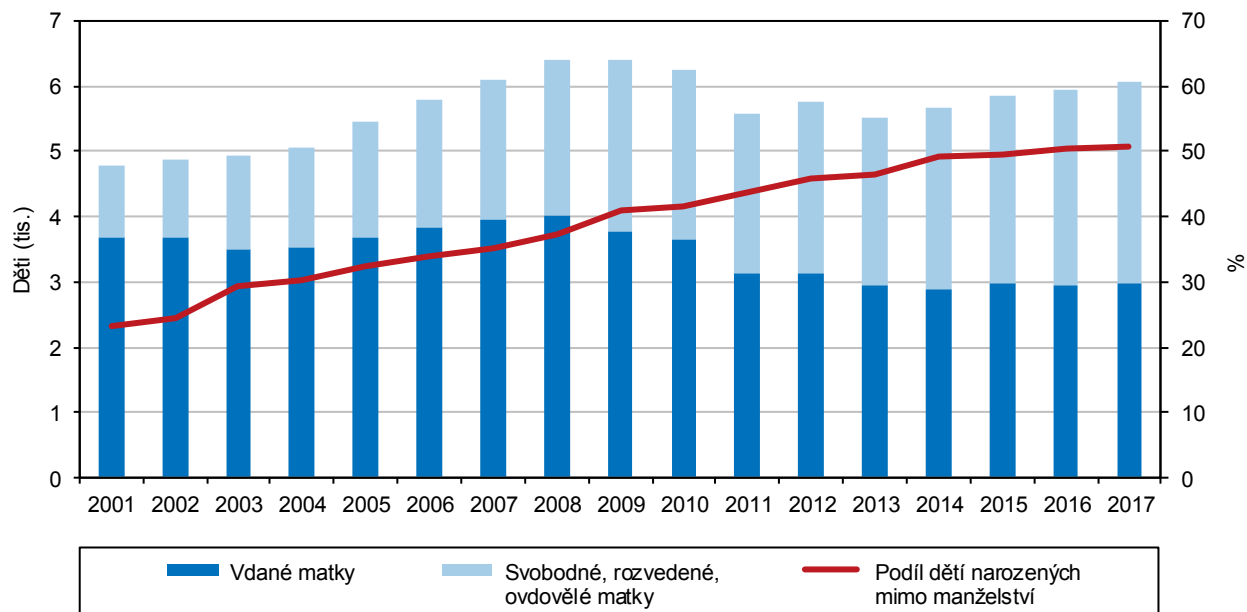
Podíl živě narozených dětí mimo manželství na celkovém počtu živě narozených stále roste

V Plzeňském kraji se narodilo v roce 2017 v manželství 2 982 dětí, tj. 49,2 % z živě narozených dětí celkem. **Mimo manželství** se narodilo 3 084 dětí, tj. 50,8 %. Z dlouhodobého pohledu se jedná o nejvyšší počet dětí za poslední desetiletí. V meziročním srovnání vzrostl počet živě narozených dětí mimo manželství o 2,8 %. Podíl dětí narozených mimo manželství na živě narozených celkem v retrospektivním pohledu roste. V roce 2008 činila hodnota tohoto podílu pouze 37,3 %, v roce 2017 již 50,8 %, což znamená zvýšení o 13,6 procentního bodu. V dosaženém podílu živě narozených mimo manželství se pohybuje Plzeňský kraj o 1,8 procentního bodu nad republikovým průměrem (49,0 %) a řadí se tak na páté nejvyšší místo v ČR.

⁵ Počet živě narozených dětí v přepočtu na jednu ženu v reprodukčním věku 15–49 let

Graf 1.4 Živě narozené děti podle rodinného stavu matky a podíl dětí narozených mimo manželství v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Potratovost v desetileté časové řadě klesá s mírnými výkyvy

V roce 2017 bylo v Plzeňském kraji provedeno 1 992 **potratů**, což v meziročním srovnání znamená nárůst o 145 potratů, tj. o 7,9 %. Počet potratů v desetileté časové řadě v podstatě klesá s mírnými výkyvy. Také počet umělých přerušování těhotenství se za období uplynulých deseti let snížil až na 967 (tedy o 36,4 %) a tvořil 48,5 % ze všech potratů. Nejčastěji docházelo k potratům ve věkové kategorii 25–39 let (68,7 % z celkového počtu potratů) a nejvíce u svobodných. U více než pětiny žen docházelo k umělému přerušování těhotenství ze zdravotních důvodů. Z celkového počtu potratů připadalo v roce 2017 na potraty samovolné 47,2 %, meziročně se jejich počet zvýšil o 70 potratů. Pokles s mírnými výkyvy během desetileté časové řady zaznamenal i **index potratovosti**⁶. Zatímco v roce 2008 dosahoval hodnoty 40,9, v roce 2017 již jen 32,7. Ve srovnání s předchozím rokem index potratovosti vzrostl o 1,8 potratů na 100 narozených.

Počet zemřelých meziročně mírně vzrostl

Úmrtnost⁷ je vedle porodnosti další ze základních složek demografického vývoje. V Plzeňském kraji v roce 2017 zemřelo 6 242 osob. V porovnání s předchozím rokem to bylo o 89 osob více, tj. o 1,4 %. Z genderového pohledu tvoří úmrtí mužů i žen zhruba stejný podíl, tj. asi jednu polovinu. Rozdílný je však vývoj ve věkových skupinách. Ženy se v porovnání s muži dožívají vyššího věku, a proto jich umírá více ve vyšší seniorské kategorii (65 a více let), za rok 2017 to bylo 89,1 %. Mužů v této kategorii zemřelo o 11,5 procentních bodů méně (77,6 %). Rozdíl mezi muži a ženami lze zaznamenat i v kategorii produktivního věku (15–64 let), kde podíl zemřelých žen dosahuje pouze 10,4 %, podíl mužů je podstatně vyšší (21,9 %). Hlavním důvodem úmrtí mužů zejména mladších ročníků je poměrně rizikovější způsob života. Muži v porovnání s ženami dosahují většího počtu tragických úmrtí, vykonávají častěji fyzicky náročnější práci. Ženy v porovnání s muži mají v důsledku péče o potomstvo odolnější organismus a na rozdíl od mužů bývají pečlivější v preventivních lékařských prohlídkách.

⁶ Počet potratů celkem na 100 narozených dětí

⁷ Počet zemřelých na 1 000 obyvatel středního stavu

Nejčastějšími příčinami úmrtí jsou nemoci oběhové soustavy a zhoubné novotvary

Nejčastějšími příčinami úmrtí jsou nemoci oběhové soustavy (ischemické choroby srdeční, cévní nemoci mozku, infarkt myokardu apod.) a zhoubné novotvary. Z celkového počtu zemřelých v regionu činily nemoci oběhové soustavy 41,0 % a novotvary 25,3 %. Ačkoli celkový počet zemřelých byl mírně vyšší u mužů (51,4 % ze všech zemřelých) a jejich počet převažoval i u zemřelých na novotvary (o 15,4 procentního bodu), ženy převažovaly v počtu zemřelých na nemoci oběhové soustavy (o 15,7 procentních bodů). Nejvyšší podíl zemřelých na nemoci oběhové soustavy z celkového počtu zemřelých byl zaznamenán v okresech Domažlice a Plzeň-jih. Nejvyšší podíl zemřelých na novotvary z celkového počtu zemřelých se vyskytoval v okresech Tachov a Plzeň-sever.

Kojenecká i novorozenecká úmrtnost má proměnlivý vývoj

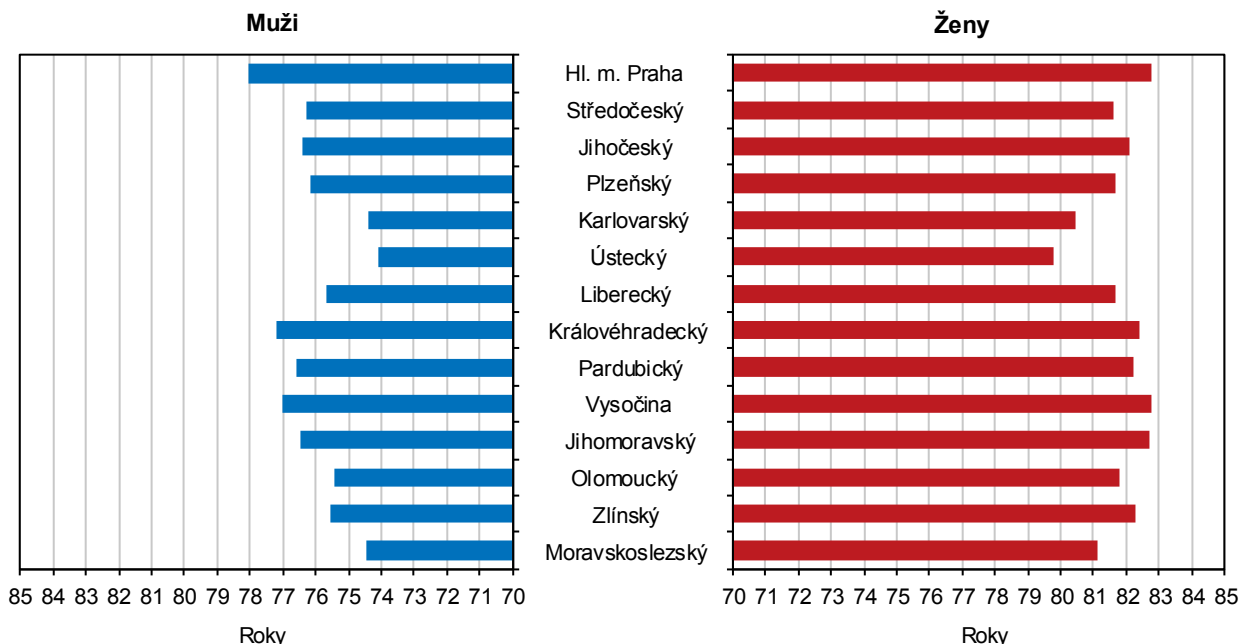
V souvislosti s dětskou složkou obyvatelstva je nutno též zmínit **kojeneckou úmrtnost** (zemřelí do 1 roku na 1 000 živě narozených) a **novorozeneckou úmrtnost** (zemřelí do 28 dnů na 1 000 živě narozených). Oba ukazatele mají v desetileté časové řadě velmi proměnlivý vývoj se značnými výkyvy. Z meziročního srovnání vyplývá, že kojenecká úmrtnost vzrostla o 1,3 procentního bodu na 3,5 ‰ a současně leží o 0,8 bodu nad republikovým průměrem (2,7 ‰). Novorozenecká úmrtnost dosáhla v roce 2017 hodnoty 2,5 ‰, což představuje ve srovnání s rokem 2016 opět nárůst o 1,3 bodu. Dosažená hodnota se pohybuje pod hranicí republikového průměru, který činí 1,8 ‰.

Naděje dožití u obou pohlaví neustále roste

Rostoucí trend v Plzeňském kraji zaznamenává ukazatel **naděje dožití**⁸. Naděje dožití při narození činila v regionu u mužů 76,2 let a u žen 81,7 let. Oproti roku 2008 se v roce 2017 zvýšila naděje dožití při narození u mužů o 1,8 roku a u žen 1,4 roku.

Graf 1.5 Naděje dožití při narození podle pohlaví podle krajů v letech 2016–2017

Zdroj: ČSÚ

⁸ Počet let, která pravděpodobně ještě prožije osoba právě x-letá za předpokladu, že po celou dobu jejího dalšího života se nezmění řád vymírání zjištěný úmrtnostní tabulkou (střední délka života)

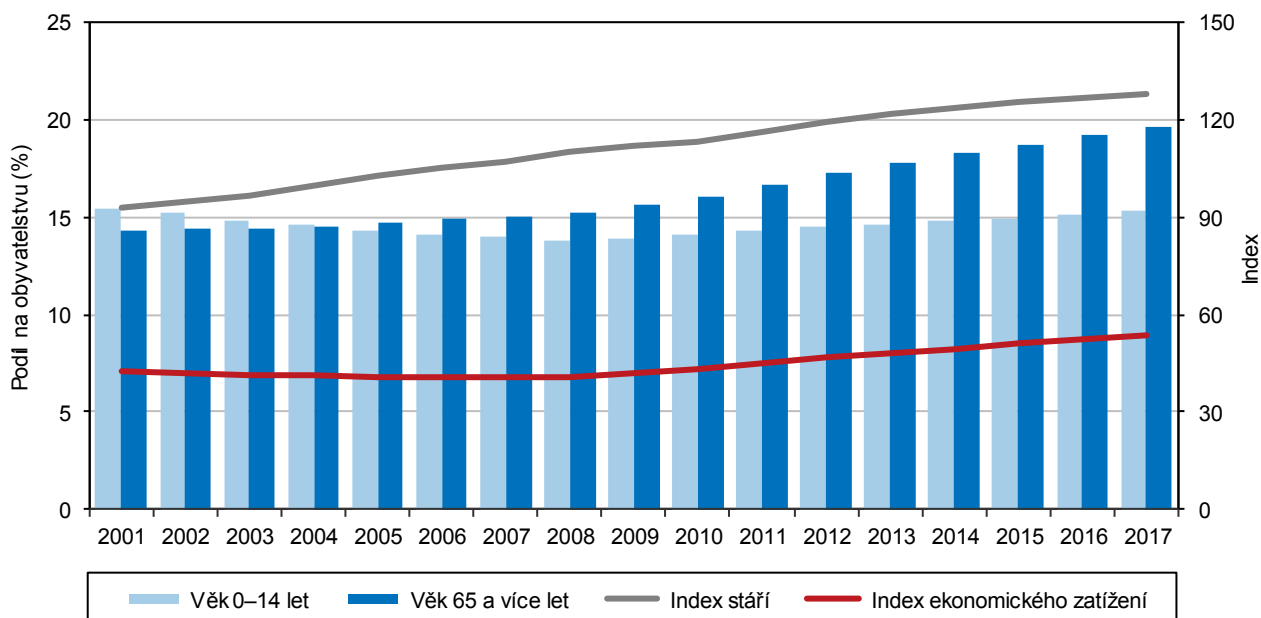
Věková struktura

Věková struktura obyvatel v kraji je ovlivňována i charakterem migrace

Vedle přirozené měny obyvatelstva ovlivňuje populační vývoj zásadním způsobem **migrace**. V posledních letech byl přirozený úbytek obyvatelstva kompenzován migračním přírůstkem. Migrující osoby, které hledají v regionu nové pracovní příležitosti, ovlivňují především věkové složení ekonomicky produktivního obyvatelstva. V případě migrace celých rodin působí též na věkovou strukturu dětské složky obyvatelstva. Na migračním přírůstku se podílely především osoby ve věku 15–64 let, které tvořily dokonce 84,7 % z celkového migračního přírůstku. Děti ve věku 0–14 let představovaly 13,5 % a senioři ve věku 65 let a více jen 1,8 %. V migračním přírůstku podle pohlaví převažoval podíl mužů nad ženami. Z celkového migračního přírůstku tvořili muži 54,7 % a ženy 45,3 %. Ve vnitrokrajském stěhování činilo stěhování mezi okresy regionu 50,6 % a stěhování mezi obcemi okresu 49,4 %.

Graf 1.6 Věková struktura a věkové indexy obyvatel v Plzeňském kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

Během uplynulých deseti let se projevuje tendence poklesu obyvatelstva v produktivním věku ve prospěch seniorů

Z celkového počtu 580 816 obyvatel v Plzeňském kraji bylo 88 938 dětí ve věku 0–14 let, tj. 15,3 % z celkové populace regionu. Ve srovnání s předchozím rokem došlo v této věkové kategorii ke zvýšení o 1 260 dětí, tj. o 1,4 %. Za posledních deset let se v této **věkové skupině** projevuje rostoucí trend, který je v ještě vyšší míře zaznamenán v kategorii seniorů (65 a více let). K 31. 12. 2017 žilo na území kraje 114 122 seniorů, což znamená v meziročním srovnání o 2,7 % více. Od roku 2008 se naopak klesající trend projevuje ve skupině osob produktivního věku (15–64 let). Proti předcházejícímu roku se stav v této kategorii v roce 2017 snížil o 2 121 osob, tj. o 0,6 %.

Nejvyšší průměrný věk byl v okrese Klatovy

V roce 2017 dosáhl **průměrný věk** obyvatel Plzeňského regionu 42,6 let (mužů 41,4 let, žen 43,8). V retrospektivním pohledu z hlediska desetileté časové řady se jedná o dlouhodobý rostoucí trend. Dosažený průměrný věk v celé ČR je o 0,4 let nižší než v našem regionu (muži o 0,6 let a ženy 0,2 let). V rámci kraje byl nejvyšší průměrný věk zaznamenán v okresech Klatovy (43,5 let) a Plzeň-město (43,0 let). Naopak nejnižší průměrný věk byl v okrese Tachov (41,5 let).

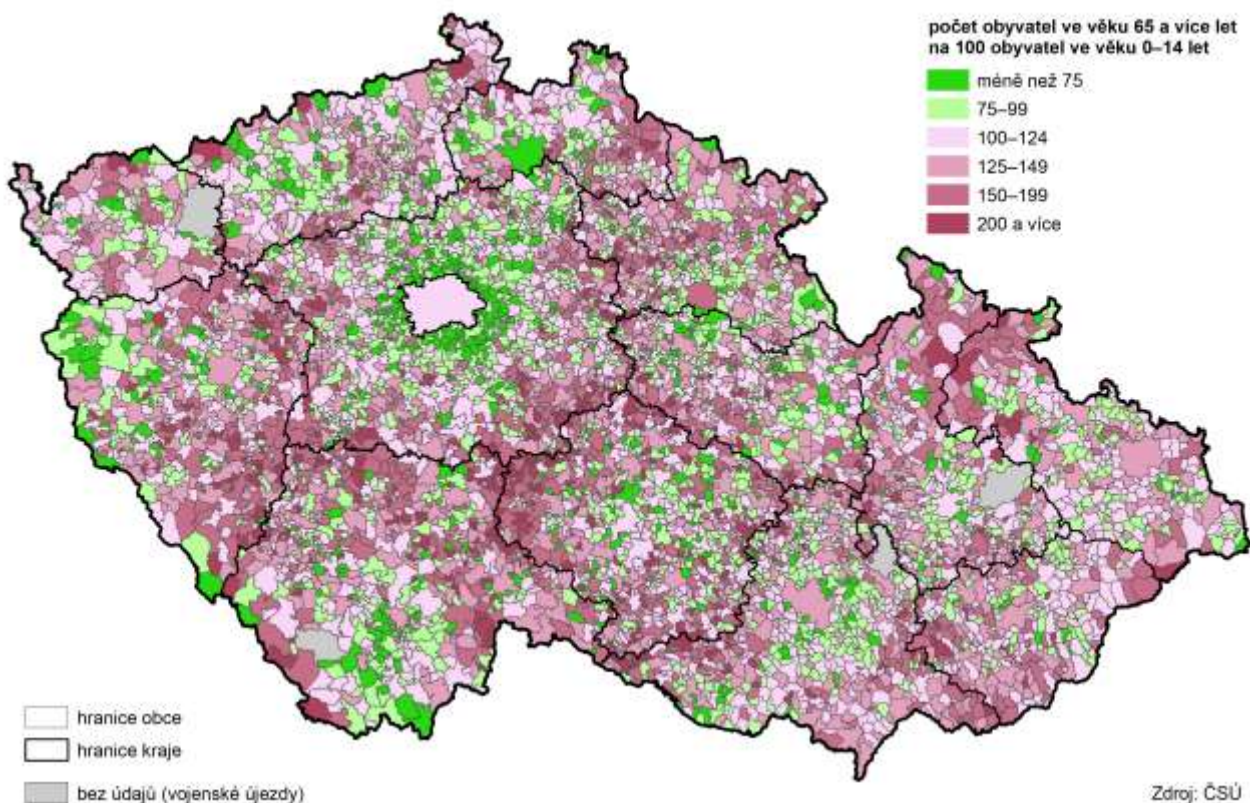

Základním indikátorem stárnutí populace je index stáří

Základním indikátorem procesu stárnutí populace je **index stáří**⁹. Vývoj tohoto ukazatele potvrzuje proces stárnutí v celé časové řadě uplynulých deseti let. V meziokresním srovnání nejvyšších hodnot dosahovaly okresy Klatovy (141,9), Plzeň-město (135,3) a Rokycany (131,5). Naopak nejnižší hodnotu vykazuje okres Tachov (109,7), který poprvé v roce 2014 překročil hranici sto. V kraji celkem dosáhl index stáří hodnoty 128,3, která výrazně přesáhla republikový průměr (122,1), a to o 6,2. Oproti roku 2016 došlo k nárůstu výše indexu o 1,6.

Index stáří v obcích k 31. 12. 2017

Index ekonomického zatížení meziročně vzrostl

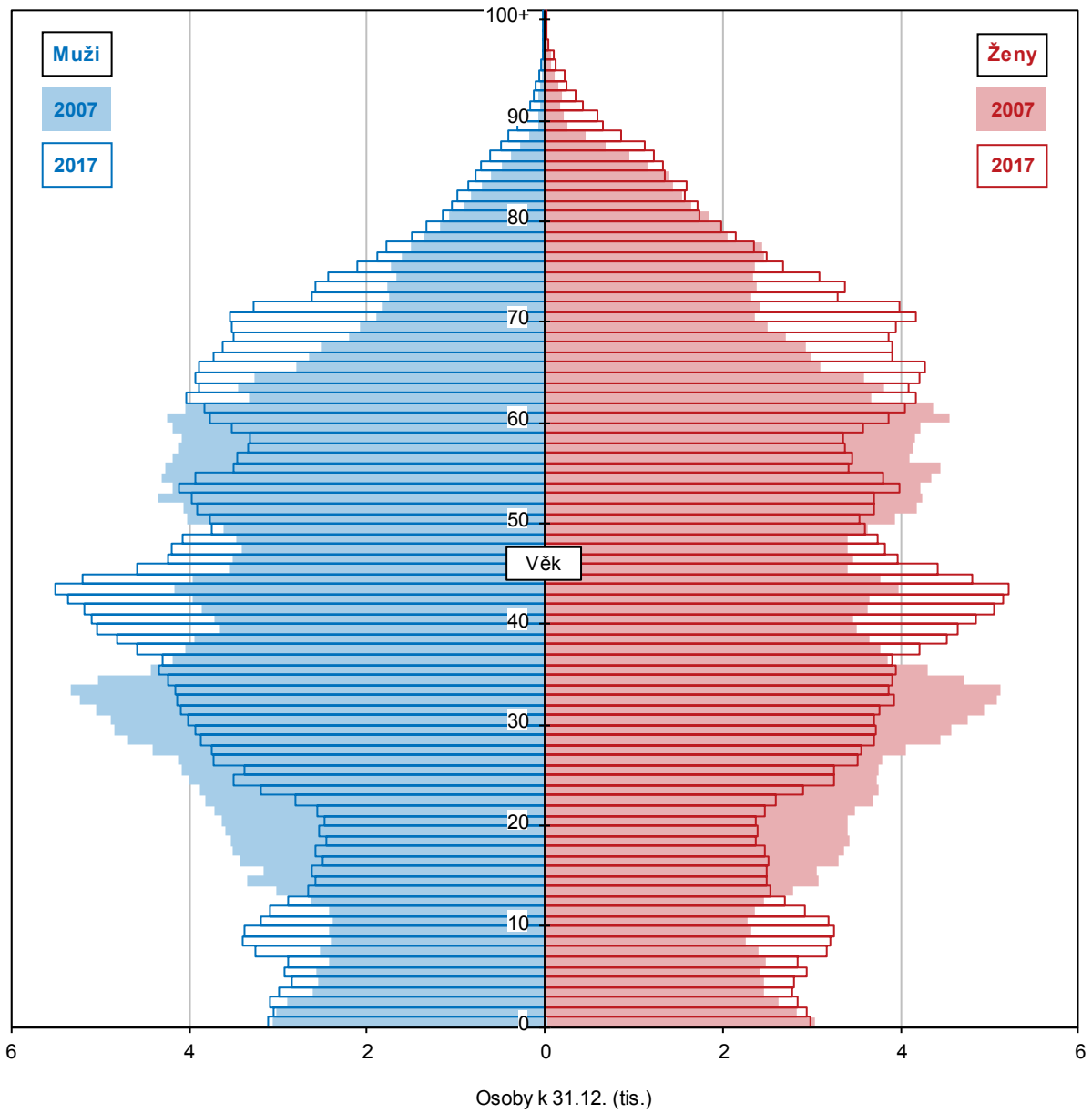
Index ekonomického zatížení¹⁰ dosahoval v roce 2017 v Plzeňském kraji 53,8, což představuje v meziročním srovnání nárůst o 1,4. V retrospektivním pohledu má vývoj tohoto ukazatele rostoucí tendenci. V meziokresním srovnání se nejvyšší hodnota indexu ekonomického zatížení vyskytuje u okresů, které mají i vysoký index stáří. Jsou to okresy Klatovy (55,4), Plzeň-město (55,1) a Rokycany (54,0). Relativně nejnižší index ekonomického zatížení má v rámci kraje okres Tachov (48,2). Plzeňský kraj celkem je mírně pod republikovým průměrem (jen o 0,04).

⁹ Poměr seniorské složky (65 a více let) na 100 osob dětské složky (0–14 let)

¹⁰ Poměr seniorů a dětské složky populace k ekonomicky aktivní části populace (15–64 let)

Graf 1.7 Věkové složení obyvatel Plzeňského kraje v letech 2007 a 2017

Zdroj: ČSÚ

2. Sociální vývoj

Zaměstnanost vč. ekonomické aktivity

V posledních dvou letech se pracovní síla v Plzeňském kraji mírně snižuje

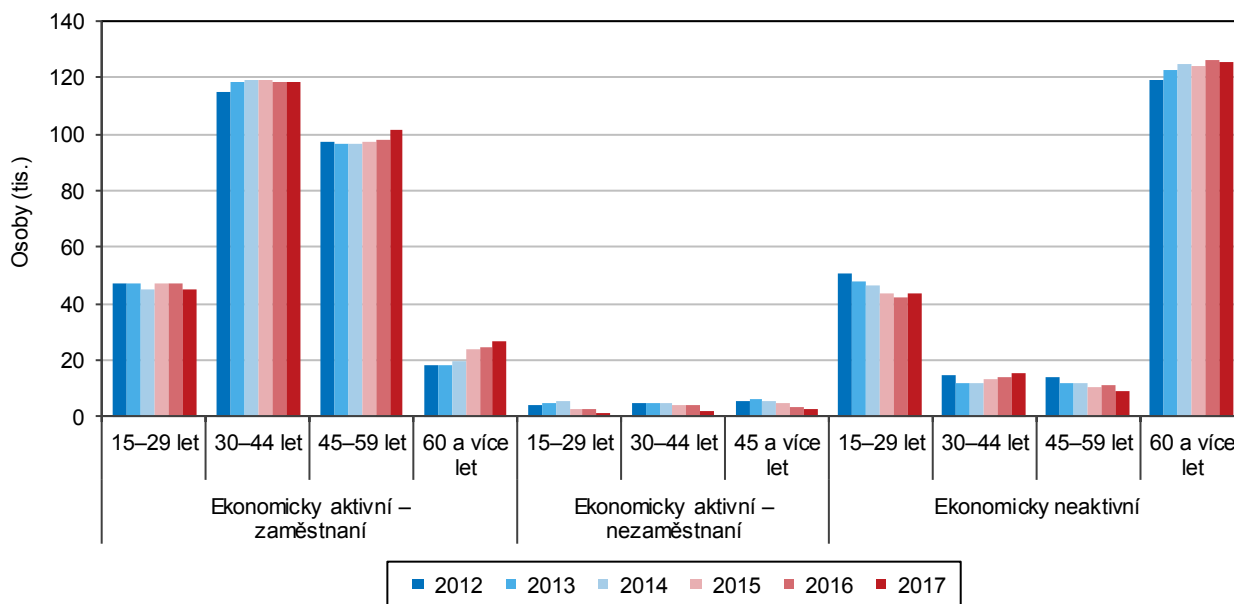
Podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil (dále jen VŠPS) představovalo v roce 2017 **pracovní sílu**¹¹ v Plzeňském kraji 297,3 tis. osob, což znamená mírný meziroční pokles. Ve srovnání s obdobím roku 2012 se však stále jedná o vyšší hodnotu, a to o 6 tis. osob (o 2,1 %). Změna vzdělanostní struktury obyvatelstva ve věku 15 a více let se ve sledovaném časovém období nejvíce pozitivně projevila u vysokoškolsky vzdělaných, kde se podíl vysokoškoláků (16,7 %) zvýšil meziročně o 0,9 procentního bodu a od roku 2012 o 2,0 procentního bodu. Stále však hodnota nedosahuje průměru České republiky (19,1 %).

Úroveň vzdělanosti pracovní síly se meziročně mírně zvyšuje

K růstu (o 0,7 procentního bodu) došlo také v případě skupiny obyvatel středoškolsky vzdělaných bez maturity, kteří se nyní na pracovní síle podílí 37,1 %, což představuje ve srovnání s republikovým průměrem výrazně vyšší hodnotu o 4,0 procentního bodu. Naopak obyvatel se středoškolským vzděláním s maturitou výrazněji meziročně ubylo o 1,4 procentního bodu, nyní podíl činí 32,7 %. Stejně tak byl mírný pokles zaznamenán u skupiny obyvatel se základním vzděláním a bez vzdělání, kteří se na celkové pracovní síle posílí 13,5 % a meziročně jejich podíl klesl o 0,3 procentního bodu.

Graf 2.1 Obyvatelstvo Plzeňského kraje podle ekonomické aktivity a věku

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

K nejvýraznější změně ve věkové struktuře pracovní síly došlo u osob ve věku 60 let a více

Ve **věkové struktuře pracovní síly** v období roku 2012–2017 došlo k nejvýraznější změně u ekonomicky aktivních ve věkové kategorii 60 a více let, kdy na začátku sledovaného období bylo v této věkové skupině 6,4 % ekonomicky aktivních, zatímco na konci sledovaného období představovali ekonomicky aktivní ve věku 60 a více let již 9,0 %. Tato změna souvisela s prodlužováním věku při odchodu do důchodu. Naopak nejvýraznější pokles zaznamenala věková kategorie 15–29 let (15,6 %) a to o 2,0 procentního bodu. Tento pokles souvisí s poklesem celkového počtu obyvatel ve věkové skupině 15–29 let v důsledku snížené porodnosti. V roce

¹¹ Pracovní síla je tvořena osobami ekonomicky aktivními (zaměstnanými i nezaměstnanými)

2012 patřilo do věkové kategorie 15–29 let 102 199 obyvatel celkem, zatímco v roce 2017 pouze 89 903, což představuje celkový pokles o 12 %.

Mezi zaměstnanými narůstá podíl žen

Počet **zaměstnaných** má v posledních pěti letech kolísavý charakter, v roce 2017 dosáhl nejvyšší hodnoty 291,5 tis. osob, což představuje meziroční nárůst 1,5 %. Z celkového počtu osob tvořících pracovní sílu zaměstnaní představovali 98,1 % pracovní síly. V meziročním srovnání byl podíl zaměstnaných vyšší o 1,5 procentního bodu. Z celkového počtu zaměstnaných tvořily 44,5 % ženy. Od roku 2012 se zvýšil podíl žen o 2,2 procentního bodu. I když byl podíl mužů během sledovaného období vyšší než žen, přesto lze zaznamenat klesající trend na hodnotu 55,5 %.

Zaměstnanost je nejvyšší v terciárním sektoru, kde pracuje až 53,8 % zaměstnaných v kraji

V hodnoceném období se podíl zaměstnaných od roku 2012 do roku 2016 mírně navýšil v **sekundárním sektoru** (průmysl a stavebnictví) a **terciárním sektoru** (služby), přesto v mezidobí mají všechny sektory spíše kolísavý charakter vývoje. V roce 2012 dosahoval podíl zaměstnaných v sekundárním sektoru 41,8 %, v roce 2016 již 41,9 %. I když se podíl zaměstnaných v sekundárním sektoru meziročně snížil o 0,1 procentního bodu, přesto v mezikrajském srovnání byl pátým nejvyšším podílem v ČR (přesahující republikový průměr o 5,1 procentního bodu). Zaměstnanost v **terciární** sféře proti roku 2012 narostla o 0,3 procentního bodu stejně tak došlo i k mírnému meziročně navýšení podílu tohoto sektoru. Celkově se sektor služeb na celkové zaměstnanosti v kraji podílí 53,8 %. V rámci ČR se jedná o šestý nejnižší podíl, který nedosahuje republikového průměru o 6,3 procentního bodu. Klesající tendence podílu zaměstnaných v **primárním** sektoru (zemědělství, lesnictví a rybníctví) stále a dlouhodobě přetrvávají. Od roku 2012 do roku 2016 došlo k poklesu podílu zaměstnanosti o 0,5 procentního bodu na hodnotu 4,2 %.

Podíl podnikajících osob na celkové zaměstnaných dosáhl hodnoty 14,6 %

Podle postavení v zaměstnání (CZ-ISCE) představují nejvyšší podíl zaměstnaných osob v roce 2017 **zaměstnanci** (od roku 2012 včetně členů produkčních družstev) a to 84,9 %. V ostatní skupině **podnikatelů** (zaměstnavatelů a pracujících na vlastní účet) byl podíl zaměstnaných podstatně nižší (14,6 %). V meziročním srovnání vzrostl počet zaměstnanců včetně členů produkčních družstev o 1,1 %, stejně tak podnikatelů o 5,2 %. Na počtu zaměstnaných celkem v ČR se podílel Plzeňský kraj v roce 2017 celkem 5,6 %, v případě zaměstnanců 5,7 % a podnikatelů 4,7 %. V mezikrajském srovnání vykazuje Plzeňský kraj čtvrtý nejnižší podíl podnikatelské sféry na zaměstnaných celkem a zároveň čtvrtý nejvyšší podíl zaměstnanců na zaměstnaných osobách celkem. V podnikatelské sféře nedosahuje republikového podílu o 2,0 procentního bodu, u zaměstnanců naopak převyšuje republikový podíl o 2,0 procentního bodu. I když zaměstnanost roste, podnikání se stává z hlediska pohledu stability pravidelných příjmů poměrně rizikové a pro určitou část podnikatelů je bezpečnější, pokud vedle podnikání vykonávají ještě další výdělečnou činnost formou zaměstnání.

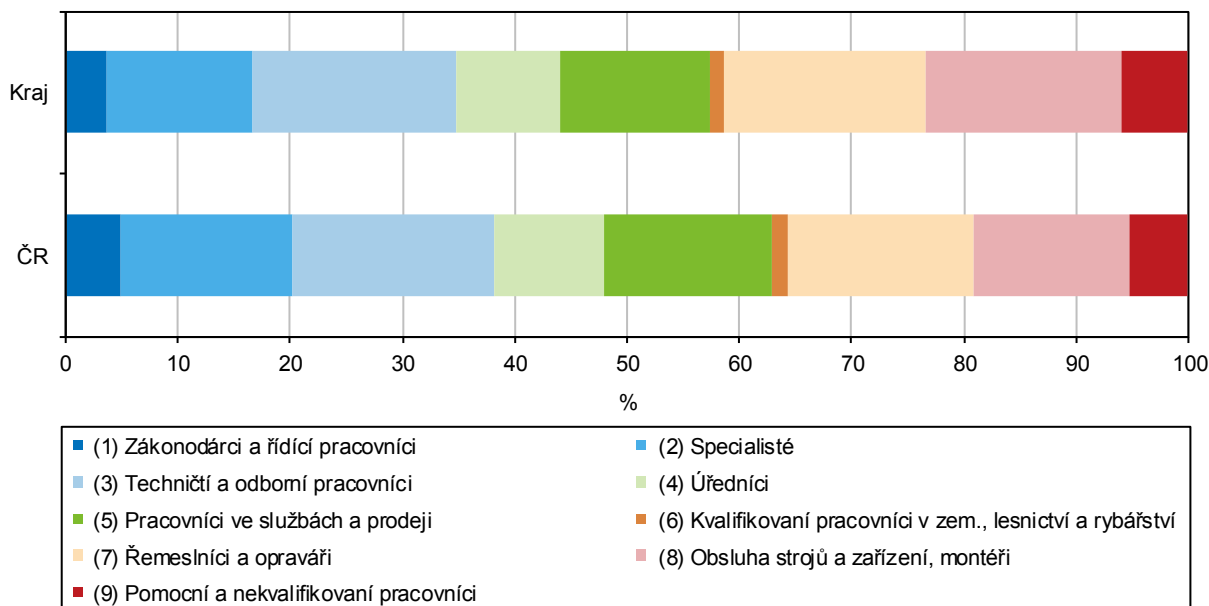
Dlouhodobě se pokles projevuje zejména u profesí zaměstnanců v ozbrojených silách

V roce 2017 se meziročně nejvíce zvýšily počty **zaměstnaných (podle klasifikace zaměstnání CZ-ISCO)** v kategorii zaměstnanců specialistů (o 12,2 %), u obsluhy strojů a zařízení (o 8,3 %), úředníků (o 8,3 %) a technických a odborných pracovníků (o 6,5 %). Naopak výrazný pokles zaznamenala kategorie zaměstnanců v ozbrojených silách (o 44,4 %). Z dlouhodobého pohledu (od roku 2012) se nárůst projevuje nejen u pomocníků a nekvalifikovaných pracovníků a úředníků, ale také v kategorii obsluhy strojů a zařízení a montérů. Nejvýraznější snížení zaměstnaných z dlouhodobého pohledu se projevovalo ve skupině zaměstnanců v ozbrojených silách (pokles o 63,5 %).

Graf 2.2 Zaměstnaní podle hlavních tříd klasifikace zaměstnání CZ-ISCO v Plzeňském kraji a ČR v roce 2017

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Plzeňský kraj dosáhl v roce 2017 třetí nejvyšší hodnoty míry zaměstnanosti

Míra zaměstnanosti¹² v roce 2017 dosáhla 59,4 % a představovala tak od roku 2012 nejvyšší dosaženou hodnotu (zvýšení o 2,8 procentního bodu). Ve srovnání s předchozím rokem stoupla o 0,8 procentního bodu. V mezikrajském srovnání se jedná o třetí nejvyšší hodnotu v ČR, převyšující republikový průměr o 0,9 procentního bodu. Míra zaměstnanosti mužů činila 66,9 % a žen 52,1 %. Růst míry zaměstnanosti v rámci časové řady od roku 2012 byl vyšší u žen než u mužů. Zatímco se míra zaměstnanosti u žen zvýšila o 5,0 procentního bodu, u mužů jen o 0,6 a meziročně dokonce zaznamenán pokles (o 0,3 procentního bodu).

Míra ekonomické aktivity má rostoucí trend z genderového pohledu pouze u žen

Míra ekonomické aktivity¹³ v roce 2017 činila 60,6 %, což představuje v meziročním srovnání mírný pokles o 0,1 procentního bodu. V rámci ČR má Plzeňský kraj čtvrtou nejvyšší míru ekonomické aktivity za Hl. městem Prahou (64,2 %), Středočeským krajem (61,5 %) a krajem Karlovarským 61,3 %. Republikový průměr přesahuje jen o 0,4 procentního bodu. Míra ekonomické aktivity mužů meziročně klesla o 1,1 procentního bodu na 68,1 % a u žen naopak stoupla o 0,9 procentního bodu na 53,3 %.

U počtu osob s druhým (dalším) zaměstnáním došlo k meziročnímu nárůstu 24,7 %

V roce 2017 vykonávalo **druhé (další) zaměstnání** 6,8 tis. osob, což znamená o 1,3 tis. více než v předchozím roce. Z celkového počtu zaměstnaných činily tyto osoby 2,3 %, tj. osmý nejvyšší podíl v mezikrajském srovnání, ležící 0,3 procentního bodu pod republikovým podílem (2,6 %). Z genderového pohledu druhé (další) zaměstnání mělo 4,4 tis. mužů a 2,3 tis. žen. Meziročně se tyto počty zaměstnaných zvýšily o 1,2 procentního bodu u mužů a 0,2 procentního bodu u žen. Z dlouhodobého pohledu se u obou pohlaví projevuje stejná tendence vývoje, přesto u mužů byl zaznamenán výraznější růst. Na celkovém počtu zaměstnaných mužů se podílejí muži s druhým (dalším) zaměstnáním 2,7 % a na celkovém počtu žen poté ženy s dalším zaměstnáním 1,8 %.

¹² Podíl počtu zaměstnaných na počtu všech osob 15letých a starších

¹³ Podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných (pracovní síly) na počtu osob 15letých a starších

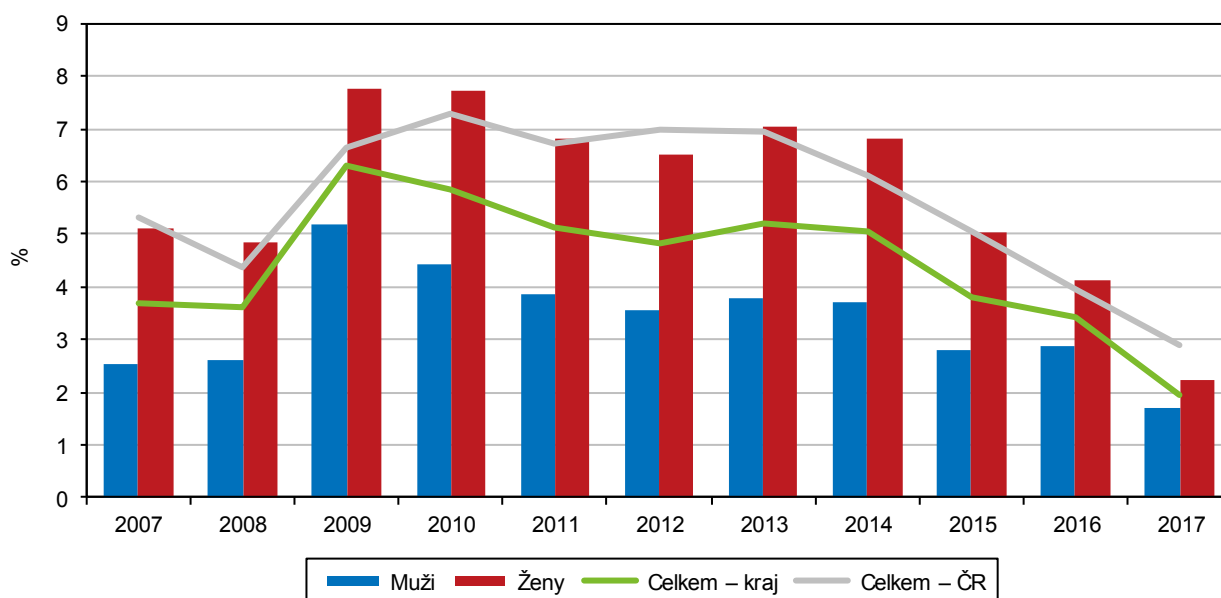

V rámci ČR zaujímá Plzeňský kraj v ukazateli obecné míry nezaměstnanosti druhé nejnížší místo

Počet **nezaměstnaných** se během posledních pěti let snížil (ve srovnání s rokem 2012) o více než polovinu na hodnotu 5,8 tis. osob. V roce 2017 byl počet nezaměstnaných nejnížší z celé časové řady. Meziročně se počet nezaměstnaných snížil o 43,2 %. Ženy představovaly z celkového počtu nezaměstnaných 51,3 %. Klesající trend se projevil i z generového pohledu. **Obecná míra nezaměstnanosti**¹⁴ dosáhla v roce 2017 hodnoty 1,9 %. Meziročně poklesla hodnota tohoto ukazatele o 1,5 procentního bodu. V mezikrajském srovnání zaujímá Plzeňský kraj druhé nejnížší místo za Hl. městem Prahou (1,7 %). Obecná míra nezaměstnanosti dosáhla u mužů 1,7 % a u žen 2,2 %. Pokles obecné míry nezaměstnanosti v rámci časové řady byl vyšší u žen než mužů. Zatímco obecná míra nezaměstnanosti u mužů se od roku 2012 snížila pouze o 1,8 procentního bodu, u žen o 4,3 procentního bodu.

Graf 2.3 Roční průměrná obecná míra nezaměstnanosti v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Plzeňský kraj v podílu seniorské kategorie na celkovém počtu ekonomicky neaktivních osob zaujímá páté nejvyšší místo v ČR

Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo má v dlouhodobé časové řadě velice variabilní průběh, střídavě s mírnými výkyvy. V roce 2017 dosáhl počet ekonomicky neaktivních hodnoty 193,4 tis. osob, což meziročně znamenalo navýšení o 0,3 %. Z celkového počtu ekonomicky neaktivních osob bylo 65,1 % ve věkové kategorii 60 a více let (meziročně o 0,2 procentního bodu méně). Ekonomicky neaktivní ve věkové kategorii 15 až 29 let tvořily z celkového počtu ekonomicky neaktivních 22,5 % (meziroční nárůst o 0,6 procentního bodu). I přes meziroční mírný pokles ekonomicky neaktivních ve věku 60 a více let, z dlouhodobého vývoje jsou zřejmé narůstající počty právě v této věkové kategorii vlivem stárnutí populace. Zatímco v roce 2012 činil podíl ekonomicky neaktivních seniorů (60 a více let) z celkového počtu ekonomicky neaktivního obyvatelstva 60,1 %, v roce 2017 se zvýšil o 5,0 procentního bodu. Z genderového pohledu v roce 2017 ženy tvořily 60,1 % z celkového počtu ekonomicky neaktivních (meziročně podíl klesl o 1,3 procentního bodu), muži se podíleli 39,9 % (meziroční nárůst o 1,3 procentního bodu). U mužů se mírně snížil meziročně podíl 60 a více letých seniorů na celkovém počtu ekonomicky neaktivních, u žen se naopak zvýšil, jedním z důvodů může být

¹⁴ Podíl všech dosažitelných uchazečů o zaměstnání a ekonomicky aktivních osob (pracovní síly)

i prodloužení odchodu do důchodu. V mezikrajském srovnání zaujímá Plzeňský kraj v podílu seniorské kategorie na celkovém počtu ekonomicky neaktivních osob páté nejvyšší místo v ČR za kraji Pardubickým, Královéhradeckým, Karlovarským a Jihočeským. Toto umístění je v relaci se skutečností, že obyvatelstvo Plzeňského kraje patří v rámci republiky k nejstarším.

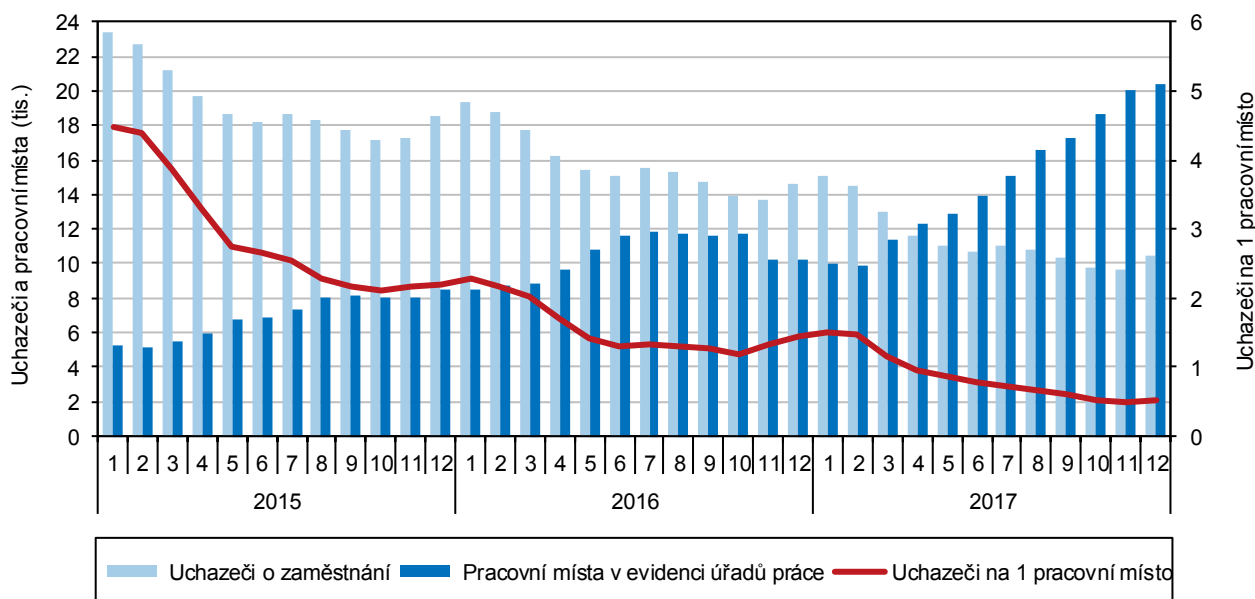
Nezaměstnanost

Počet uchazečů o zaměstnání se za posledních 6 let snížil na méně než polovinu

K 31. 12. 2017 bylo na úřadech práce Plzeňského kraje evidováno 10 517 **uchazečů o zaměstnání** tj. o 28,2 % méně než na konci roku 2016. Zatímco v roce 2012 dosahoval počet uchazečů o zaměstnání 23 724 osob, v roce 2017 to bylo o více než jednu polovinu méně (55,7 %) Z celkového počtu uchazečů v roce 2017 mírně převažovaly ženy s 51,1 %, zbylých 48,9 % tvořili muži. Počet dosažitelných uchazečů v roce 2017 činil 9 623 osob, což znamenalo proti roku 2012 snížení o téměř 60 % a meziročně o 28,7 %. Průměrný věk uchazeče se zvýšil od roku 2012 o 4,6 roku na 43,5 roku. Počet uchazečů absolventů škol a mladistvých klesl do roku 2017 na čtvrtinu hodnoty evidované v roce 2012. V roce 2017 dosáhl počet této kategorie uchazečů 400 osob (meziročně se snížil o 42,8 %). Sestupnou tendenci vykazují také počty uchazečů se zdravotním postižením. Zatímco v roce 2012 bylo evidováno 3 116 uchazečů se zdravotním postižením, v roce 2017 to bylo 2 195 osob, tzn. pokles o téměř 30 %.

Graf 2.4 Uchazeči o zaměstnání a pracovní místa v Plzeňském kraji (stav ke konci měsíce)

Pramen: MPSV

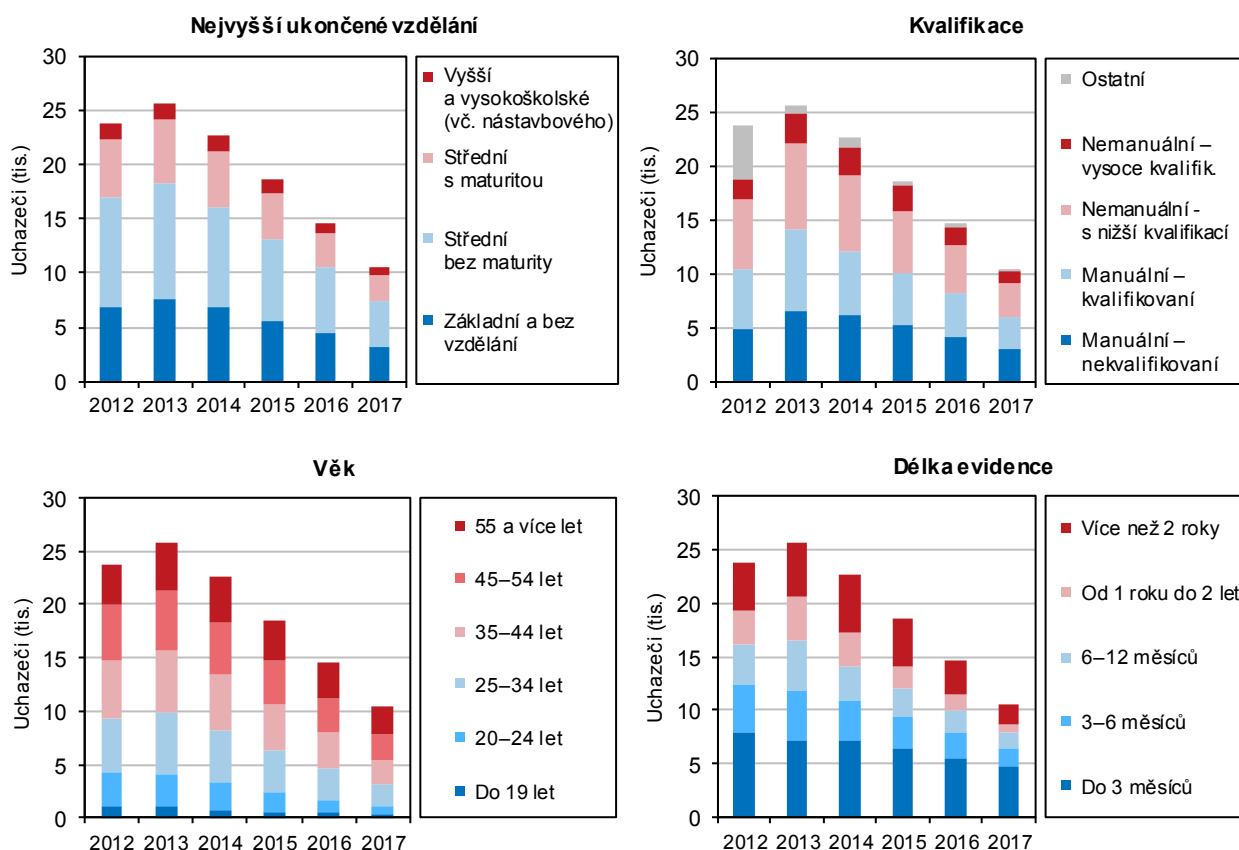
Mezi uchazeči nejvíce převažují senioři ve věku 55 a více let a středoškoláci bez maturity

Během uplynulých šesti let se podle **věkové struktury** nejvíce snížil počet uchazečů o zaměstnání ve věkové kategorii 20–24 let (o 74,5 %), dále v kategorii do 19 let (o 71,3 %) a ve skupině 25–34 o více než 60 %. Nejméně se dařilo snižovat počty uchazečů v seniorské kategorii (55 a více let), jejichž počet klesl za šestileté období jen o 26,9 %. Z pohledu **vzdělanostní struktury** se počty nezaměstnaných uchazečů nejvíce snížily ve skupinách se středním vzděláním bez maturity (o 57,4 %) a se středním vzděláním s maturitou (o 56,5 %). I když se dařilo stavy nezaměstnaných uchazečů se středním vzděláním bez maturity výrazně snižovat, zůstala tato skupina neumístěných uchazečů na trhu práce nejvyšší. Nejnižší pokles podle vzdělanostní struktury zaznamenala kromě vyššího odborného vzdělání

skupina vysokoškoláků (pokles o 47,4 %). Obecně se dá říci, že vzdělání uchazečů co do struktury absolvovaných oborů vysokoškoláků často neodpovídá potřebám trhu práce. Neumístění vysokoškolští uchazeči často preferovali například humanitní vzdělání před technickým, které však má v průmyslovém regionu, jakým je i Plzeňský kraj, větší uplatnění. Druhou nejčetnější skupinu nezaměstnaných tvořili uchazeči se základním vzděláním a bez vzdělání

Graf 2.5 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce podle vzdělání, kvalifikace, věku a délky evidence v Plzeňském kraji (stav k 31. 12.)

Pramen: MPSV

Podíl dlouhodobě nezaměstnaných je v Plzeňském kraji druhý nejnižší v republice

Podle **délky nezaměstnanosti** se během šestiletého období nejvíce snížily počty uchazečů s délkou evidence od 1 roku do 2 let (o 73,7 %) a 6 až 12 měsíců (o 63,6 %). Specifickou skupinu tvoří nezaměstnaní uchazeči v evidenci déle než 2 roky, kterých bylo v roce 2017 v Plzeňském kraji 1 876 a od počátku sledovaného období (rok 2012) zaznamenali významný pokles o 58,1 %. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných, který je definován jako podíl nezaměstnaných v evidenci úřadu práce 12 měsíců a déle na počtu obyvatel ve věku 15–64 let dosáhl k 31. 12. 2017 hodnoty 0,7 %. Meziročně se snížil o 0,6 procentního bodu. V mezikrajském srovnání to znamená pro Plzeňský kraj druhou nejnižší hodnotu podílu dlouhodobě nezaměstnaných po Pardubickém kraji.

V rámci ČR je podíl nezaměstnaných osob v Plzeňském kraji druhý nejnižší

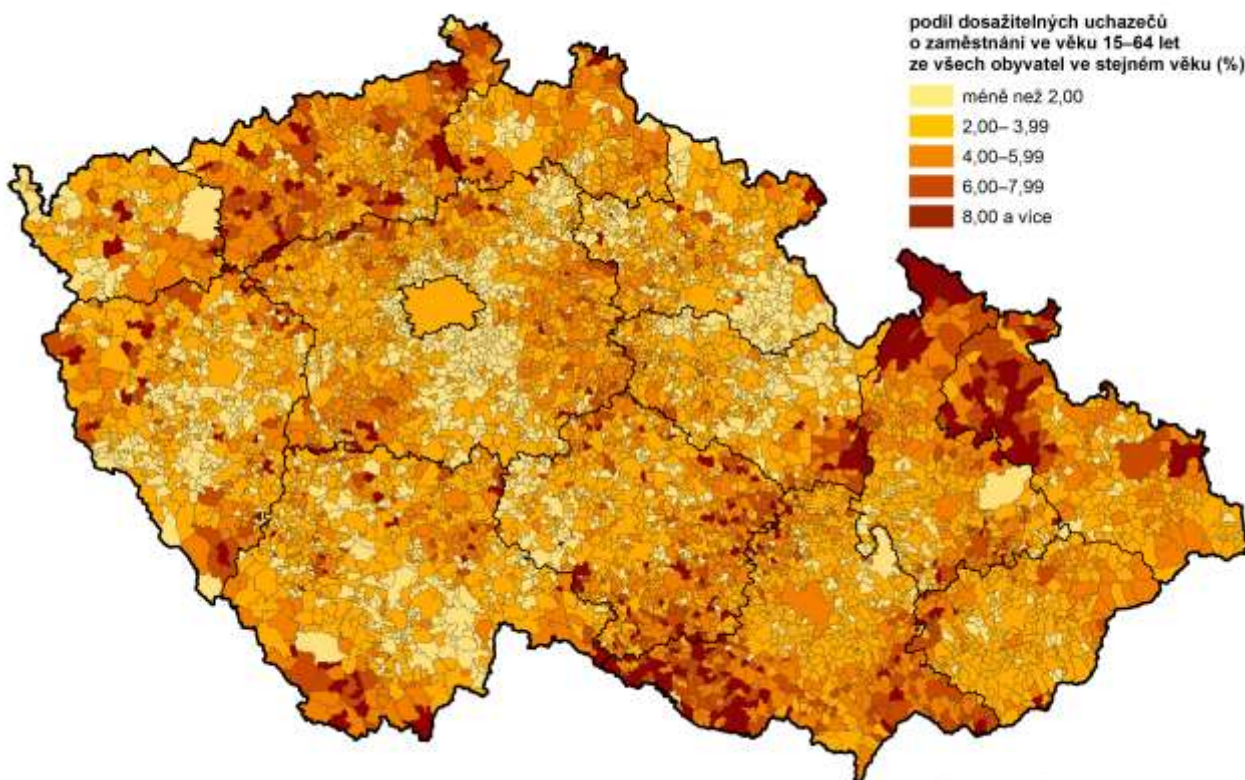
Podíl nezaměstnaných osob v Plzeňském kraji dosáhl v roce 2017 hodnoty 2,55 %, což představuje meziroční pokles o 1,01 procentního bodu. V rámci ČR řadí tato hodnota Plzeňský kraj na druhé nejnižší místo za Hl. město Prahu (2,34 %). V porovnání s republikovým průměrem byl podíl nezaměstnaných osob v Plzeňském kraji o 1,22 procentního bodu nižší. Od roku 2012 se podíl nezaměstnaných osob snížil o 3,39 procentního bodu. Mezi okresy Plzeňského kraje bylo dosaženo

nejnižšího podílu nezaměstnaných osob v okrese Plzeň-jih (2,18 %). Druhé místo mezi okresy Plzeňského kraje v podílu nezaměstnaných osob v roce 2017 obsadil okres s krajským městem Plzeň-město (2,23 %). Nejvyšší nezaměstnanost v kraji zaznamenal okres Tachov (3,60 %) a Plzeň-sever (2,80 %). V případě Tachovska se jedná o příhraniční oblast, která má s okresem Plzeň-sever společný charakter řídkého osídlení bez středních měst zabezpečujících obyvatelům více pracovních příležitostí a oba se zároveň potýkají se zhoršenými dopravními podmínkami. Z pohledu posledních šesti let se nezaměstnanost nejvíce snížila v okrese Tachov (o 5,29 p. b.), zejména vlivem rozvoje nových průmyslových zón podél dálnice D5 u Stříbra (Panattoni Park) a Boru (CTPark). K 31. 12. 2017 dosáhl podíl nezaměstnaných mužů hodnoty 2,47 % a žen 2,64 %. Meziroční pokles byl u obou pohlaví kolem jednoho procentního bodu.

Podíl nezaměstnaných osob v obcích k 31. 12. 2017

Na 1 pracovní místo připadalo v Plzeňském kraji 0,5 uchazeče, což představuje třetí nejnižší hodnotu v ČR

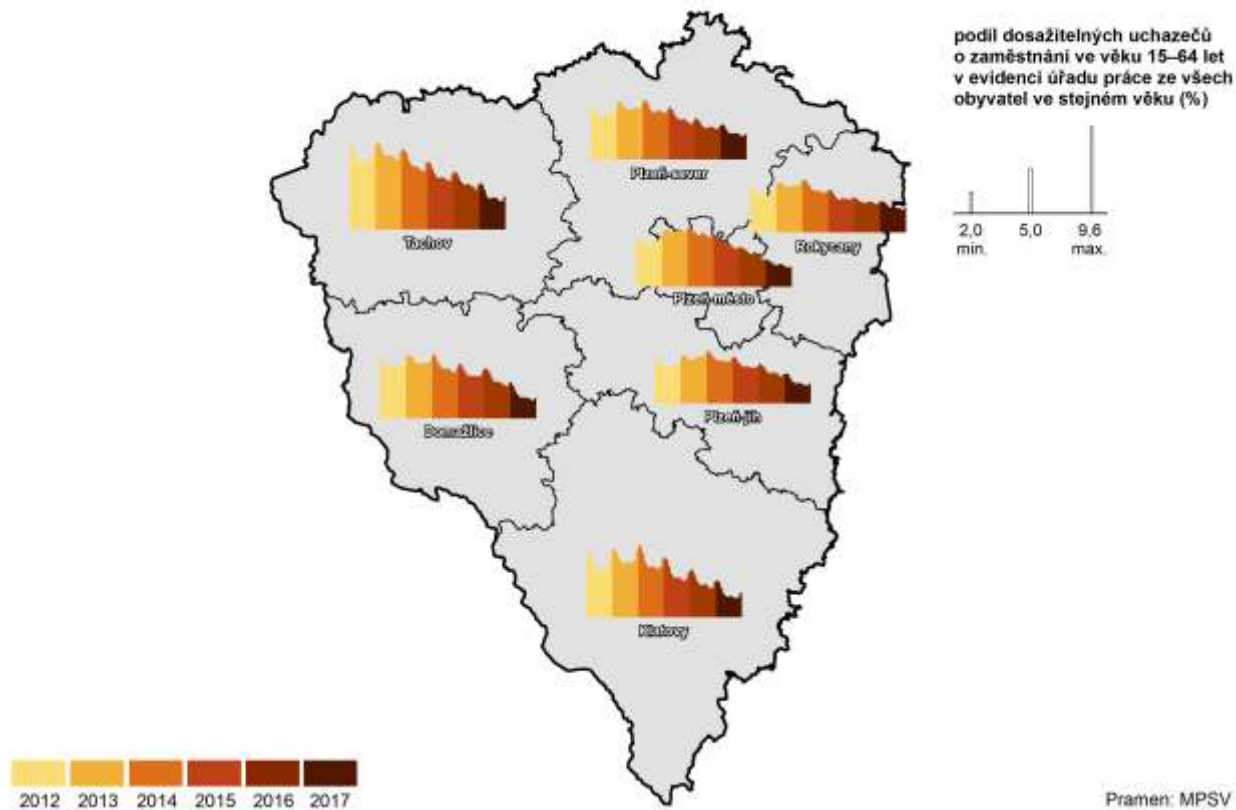
V roce 2017 bylo v Plzeňském kraji evidováno úřady práce 20 396 pracovních míst. Meziročně se počet pracovních míst téměř zdvojnásobil. Na jedno pracovní místo připadalo 0,5 uchazečů, což je výrazně nižší hodnota ve srovnání s hodnotou zaznamenanou v roce 2012 (9,8). Plzeňský kraj se umístil v mezikrajském srovnání na třetím místě s nejnižším **počtem uchazečů na 1 pracovní místo** po Pardubickém kraji a Hl. městě Praze. K porovnání republikový průměr dosáhl hodnoty 1,2 uchazeče na 1 pracovní místo. V meziokresním srovnání nejnižší počet uchazečů na 1 pracovní místo připadl v okrese Plzeň-jih (0,3), Rokycany (0,4) a Tachov (0,4). Naopak relativně nejvyšší počet uchazečů na 1 pracovní místo zaznamenal okres Klatovy (0,9).

Výše průměrné měsíční podpory za posledních šest let vzrostla o 1 235 Kč

Nárok na podporu v nezaměstnanosti v roce 2017 mělo 3 951 uchazečů, což představovalo meziroční pokles o 16,2 %. Výše průměrné měsíční dávky v nezaměstnanosti činila 7 329 Kč. Během posledních šesti let se počet uchazečů

s nárokem na podporu snížil o 1 130 uchazečů tj. o 22,2 % méně a výše průměrné měsíční dávky v nezaměstnanosti se zvýšila o 1 235 Kč tj. o 20,3 % více.

Podíl nezaměstnaných osob v okresech Plzeňského kraje v letech 2012 až 2017 (stav ke konci jednotlivých měsíců)

Příjmy a životní podmínky domácností

Čistý disponibilní důchod domácností na obyvatele dosáhl v roce 2016 hodnoty 220 976 Kč

Čistý disponibilní důchod domácností (dále jen ČDDD) je výsledkem tvorby a rozdělování důchodů v peněžní formě a je určen na konečnou spotřebu. Tento ukazatel do značné míry zachycuje úroveň materiálního bohatství domácností trvale bydlících v regionu. ČDDD v Plzeňském kraji trvale roste. V roce 2016¹⁵ dosáhl hodnoty 127,6 mld. Kč, meziročně vzrostl o 1,1 %. I když má ČDDD v Plzeňském kraji rostoucí tendenci, jednalo se v roce 2016 o meziročně nejnižší růst v republice. Na republikovém ČDDD se kraj podílí 5,5 %, což mu zajistilo v mezikrajském srovnání sedmé nejvyšší místo. Stejně tak v rámci relativního ukazatele **ČDDD na 1 obyvatele** je patrný rostoucí trend. Plzeňský kraj v roce 2016 zaujímal mezi kraji v ČDDD na 1 obyvatele čtvrté nejvyšší místo za Hl. městem Prahou, Středočeským a Jihomoravským krajem. Ve srovnání s republikovým průměrem se hodnota kraje pohybuje mírně nad průměrem o 506 Kč.

Průměrný čistý peněžní příjem na osobu dosáhl meziročního navýšení o 4,7 %

Podle výsledků výběrového šetření „Životní podmínky 2017“ dosáhl v roce 2017¹⁶ **průměrný roční hrubý příjem na osobu 204 252 Kč**, což představuje šestou nejvyšší hodnotu v rámci ČR. Průměrný roční čistý peněžní příjem činil 173 074 Kč, představuje mírně vyšší hodnotu, než bylo dosaženo v republikovém průměru

¹⁵ Data za rok 2017 zatím nejsou k dispozici

¹⁶ Příjmy domácností jsou šetřeny za předchozí rok

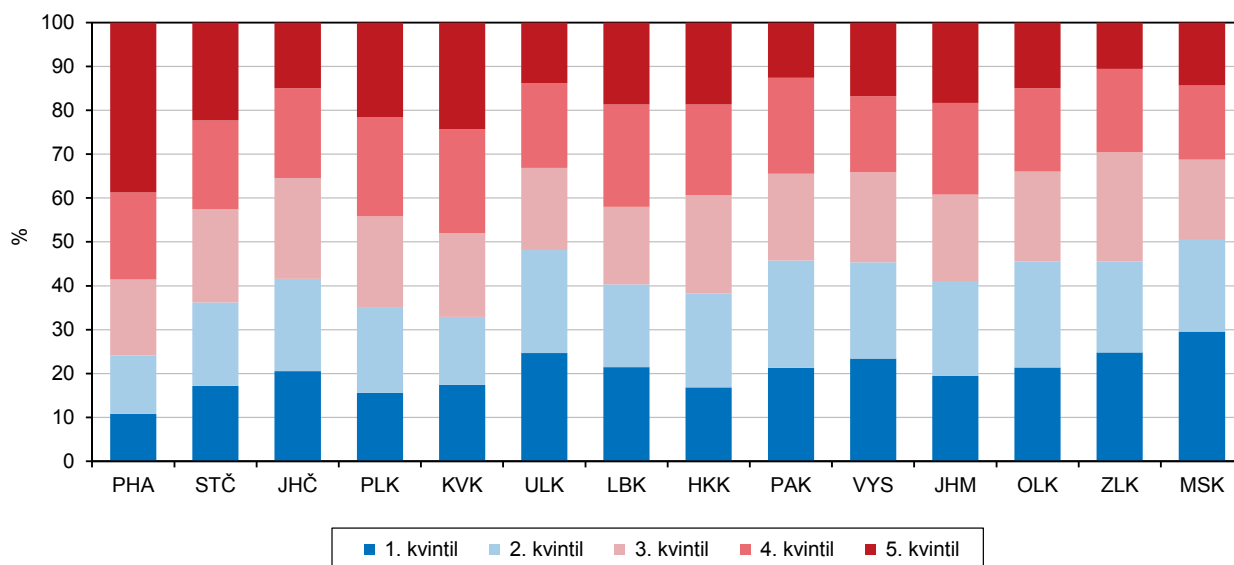

a zároveň to znamená ve srovnání s rokem 2015 zvýšení o 4,7 %. Celkový čistý příjem na jednoho člena domácnosti dosáhl 178 276 Kč, z toho naturální příjmy (např. produkce vlastního hospodářství) tvořily 2,9 %. Nejvyšší celkový čistý příjem na 1 člena domácnosti byl dosažen v Hl. města Praze (222 734 Kč) a naopak nejnižší v Ústeckém kraji (154 733 Kč). Celkový čistý příjem na 1 člena domácnosti v Plzeňském kraji byl o 240 Kč, tj. o 0,1 % vyšší než celkový republikový průměr.

Graf 2.6 Podíl domácností v krajích podle kvintilového rozdělení domácností ČR na základě čistého peněžního příjmů v roce 2016

Zdroj: ČSÚ (Životní podmínky 2017)

Rozdělení domácností v celé ČR	1. kvintil: 20 % domácností s nejnižšími příjmy	2. kvintil: druhých 20 % domácností	3. kvintil: třetích 20 % domácností	4. kvintil: čtvrtých 20 % domácností	5. kvintil: 20 % domácností s nejvyššími příjmy
Počet domácností v ČR	874 514	874 857	874 399	874 270	874 217
Horní hranice čistého peněžního příjmu na osobu v ČR (Kč)	122 676	146 358	175 370	230 103	x

Nejvíce domácností mělo měsíční čistý peněžní příjem na osobu v intervalu od 10 do 20 tis. Kč

Nejvyšší zastoupení **domácností vzhledem k příjmovým intervalům** má skupina s čistým měsíčním příjmem na člena domácnosti od 10 do 20 tis. Kč (67,0 %). Ve srovnání s předchozím rokem to znamená mírný nárůst o 0,4 procentního bodu. Další čtenější skupinou jsou osoby s čistým příjmem do 10 tis. Kč (14,9 %), s meziročním poklesem o 4,4 procentního bodu. Méně četnou skupinou je příjmový interval od 20 do 30 tis. Kč (13,3 %), který meziročně výrazně stoupl o 4,1 procentního bodu. Nejméně četný je příjmový interval nad 30 tis. Kč (4,9 %), který také mírně meziročně vzrostl, a to o 0,1 procentního bodu.

Téměř polovina domácností vychází s příjmem s menšími obtížemi

V roce 2017 bylo v Plzeňském kraji 241 171 hospodařících domácností, které představovaly 5,5 % z celkového počtu hospodařících domácností v ČR. Jednalo se o osmý nejvyšší podíl v mezikrajském srovnání. Počet členů domácností činil 567 144 osob, a představoval též podíl na republikovém počtu hospodařících domácností 5,5 %. Na základě subjektivního názoru jednotlivých domácností vycházelo s vlastním příjmem 44,3 % **s menšími obtížemi**, jedna čtvrtina **docela snadno**, téměř jedna pětina **s obtížemi** a 7,6 % domácností s příjmy vycházela **s velkými obtížemi**.

Průměrné náklady na bydlení jsou v rámci ČR sedmé nejnižší

Náklady na bydlení se podílely na čistých měsíčních peněžních příjmech 15,6 %, což spolu s Karlovarským krajem představuje šestý nejnižší podíl v ČR. Meziročně se snížily o 0,5 procentního bodu. Náklady na bydlení za měsíc na domácnost dosáhly v Plzeňském kraji 5 279 Kč. Z těchto nákladů tvořilo největší položku platby elektřiny (25,7 %) a nájemné (22,7 %). Téměř 14 % tvořily náklady spojené s užitím plynu z dálkového zdroje a o něco méně 11,3 % platby za teplo a teplou vodu. Jednou desetinu se na nákladech podílelo také vodné a stočné. Průměrné náklady na bydlení v porovnání s ostatními kraji jsou sedmé nejnižší a to i vzhledem k více jak tříčtvrtinovému zastoupení vlastního bydlení (ve vlastním domě či bytě v osobním vlastnictví). Podle subjektivního názoru členů domácnosti jsou náklady na bydlení pro 24,8 % domácností **velkou zátěží**, pro 67,6 % **určitou zátěží** a pro 7,6 % **nejsou vůbec zátěží**.

Mzdy¹⁷

Výše průměrné hrubé měsíční mzdy v Plzeňském kraji byla v mezikrajském srovnání třetí nejvyšší

V 1. až 4. čtvrtletí 2017 dosáhla podle předběžných výsledků **průměrná hrubá měsíční mzda** zaměstnance, přepočteného na plnou pracovní dobu (zpracovaná pracovištní metodou) výše 28 676 Kč, což znamenalo meziroční nárůst o 1 864 Kč tj. 7,0 %. V porovnání s průměrnou mzdou v ČR (29 504 Kč) byla průměrná mzda v Plzeňském kraji o 828 Kč nižší. V mezikrajském srovnání se Plzeňský kraj umístil na třetím nejvyšším místě. Nejvyšší průměrná hrubá měsíční mzda byla dosažena v Hl. městě Praze 37 288 Kč, naopak nejnižší v Karlovarském kraji (25 583 Kč). Variační rozpětí hrubé měsíční mzdy mezi kraji v roce 2017 představovalo 11 705 Kč. Tato hrubá měsíční mzda byla zjištěna z podnikového výkaznictví, kde představuje podíl mezd bez ostatních osobních nákladů připadající na jednoho zaměstnance evidenčního počtu za měsíc.

Nejvyšší průměrná hrubá měsíční mzda byla dosažena v odvětví peněžnictví a pojišťovnictví, nejnižší v odvětví ubytování, stravování a pohostinství

V roce 2016 byla v Plzeňském kraji dosažena nejvyšší **průměrná hrubá měsíční mzda podle CZ-NACE** v odvětví peněžnictví a pojišťovnictví (40 704 Kč) a naopak nejnižší mzda (13 526 Kč) v odvětví ubytování, stravování a pohostinství. V ČR byla nejvyšší průměrná hrubá měsíční mzda v odvětví peněžnictví a pojišťovnictví (49 906 Kč) a nejnižší mzda opět v odvětví ubytování, stravování a pohostinství (15 431 Kč). V porovnání s Plzeňským krajem byla průměrná hrubá měsíční mzda ČR v odvětví peněžnictví a pojišťovnictví vyšší o 9 202 Kč a v odvětví ubytování a stravování vyšší o 1 905 Kč.

Mzdy získané na základě výběrového šetření MPSV a MF se odlišují od mezd získaných z podnikového výkaznictví

Mzdy získané na základě **výběrového šetření Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva financí** se odlišují od mezd získaných z podnikového výkaznictví v tom, že jsou přímo sledovány mzdy jednotlivých zaměstnanců a nikoli celkové objemy na úrovni podniků či organizací. Průměrná mzda zaměstnance v daném roce je vypočtena poměření s jeho placenou dobou, tedy počtem měsíců, za které mzdu či náhradu mzdy skutečně pobíral, a je odečtena doba nemocí a dalších neplacených nepřítomností v práci pro daný rok. Výhoda takto sledované mzdy spočívá v tom, že umožňuje porovnávat mzdovou úroveň získanou v různých pracovních místech při přesně zjištěném objemu placené doby. V časové řadě je takto získaná mzda porovnatelná od roku 2011. Od roku 2011 jsou sledováni i zaměstnanci z podniků s méně než 10 zaměstnanci a také zaměstnanci neziskových institucí a podnikatelů fyzických osob. Výsledky před rokem 2011 nebyly přepočtené, a proto nejsou srovnatelné.

¹⁷ Údaje za rok 2017 jsou předběžné

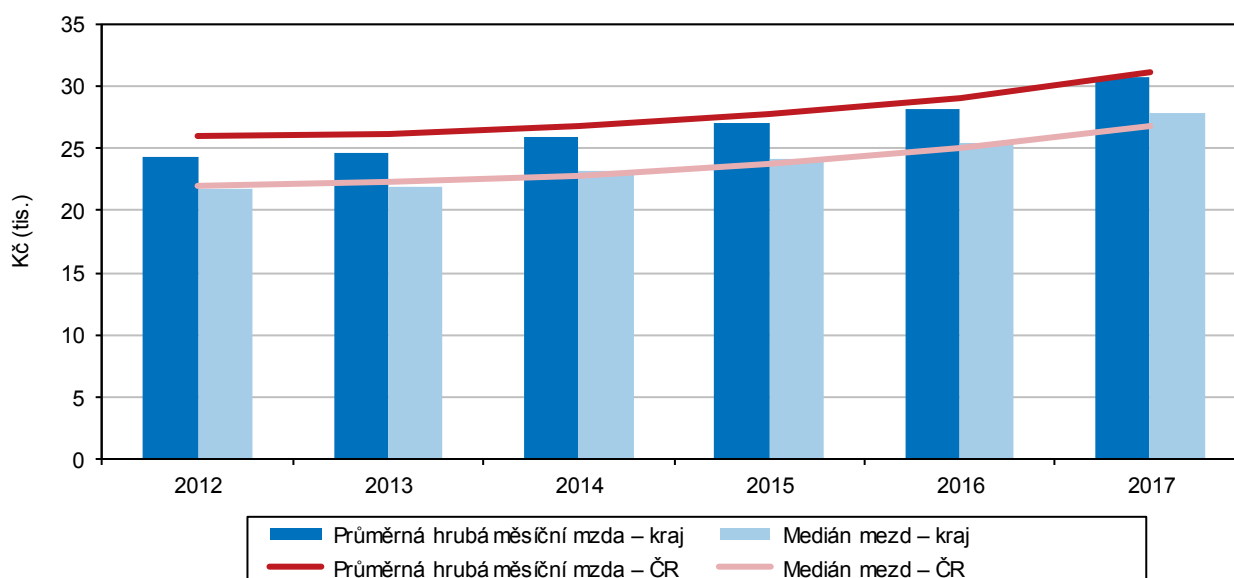

Ženy měly v porovnání s muži nižší mzdu o 20,1 %

V roce 2017 činila průměrná hrubá měsíční mzda (získaná z výběrového šetření ministerstev) v Plzeňském kraji 30 700 Kč a meziročně vzrostla o 8,9 %. V časové řadě 2012 až 2017 se v Plzeňském kraji průměrná hrubá měsíční mzda zvýšila o 26,4 %. Průměrná hrubá měsíční mzda dosáhla u mužů 33 683 Kč, u žen 26 927 Kč. Ženy měly v průměru o 6 756 Kč nižší průměrnou hrubou měsíční mzdu než muži, tj. o 20,1 %.

Graf 2.7 Průměrná hrubá měsíční mzda a medián mezd v Plzeňském kraji a ČR

Pramen: MPSV, MF

Variační rozpětí průměrné hrubé měsíční mzdy mezi kraji činilo 12 783 Kč

Nejvyšší průměrná hrubá měsíční mzda dosažená v HI. městě Praze činila dle šetření ministerstev 39 782 Kč a nejnižší v Karlovarském kraji 26 999 Kč. **Variační rozpětí hrubé měsíční mzdy** mezi kraji představovalo v tomto případě 12 783 Kč.

Medián mezd se v časové řadě 2012 až 2017 zvýšil o 28,2 %

Rozdíly mezi úrovní jednotlivých hrubých měsíčních mezd daleko přesněji vystihuje **medián**, který sledovaný soubor rozdělí na dvě stejně početné skupiny. Přesně 50 % osob má mzdu nižší než medián mezd a přesně 50 % osob má mzdu vyšší. V roce 2017 dosáhl medián mezd v Plzeňském kraji 27 879 Kč a meziročně se zvýšil o 9,8 %. V časové řadě 2012–2017 se pak zvýšil o 28,2 %. Medián mezd u mužů dosáhl 30 351 Kč a u žen 25 222 Kč, u žen byl tedy o 5 129 Kč nižší, tj. o 16,9 %.

Vzdělávání

Oproti roku 2012 se počet dětí v mateřských školách snížil o 1,8 %

Počet dětí v **mateřských školách** se v průběhu let 2012 až 2017 snížil. Ve školním roce 2012/2013 bylo v mateřských školách v Plzeňském kraji 19 055 dětí, v roce 2017 se počet dětí snížil na 18 709, tj. snížení o 1,8 %. Absolutně nejvyššího počtu dětí v mateřských školách (19 650) bylo dosaženo v roce 2014, kdy počet dětí byl v porovnání s rokem 2017 vyšší o 4,8 %.

Počet žáků v základních školách v roce 2017 překročil 50 tis.

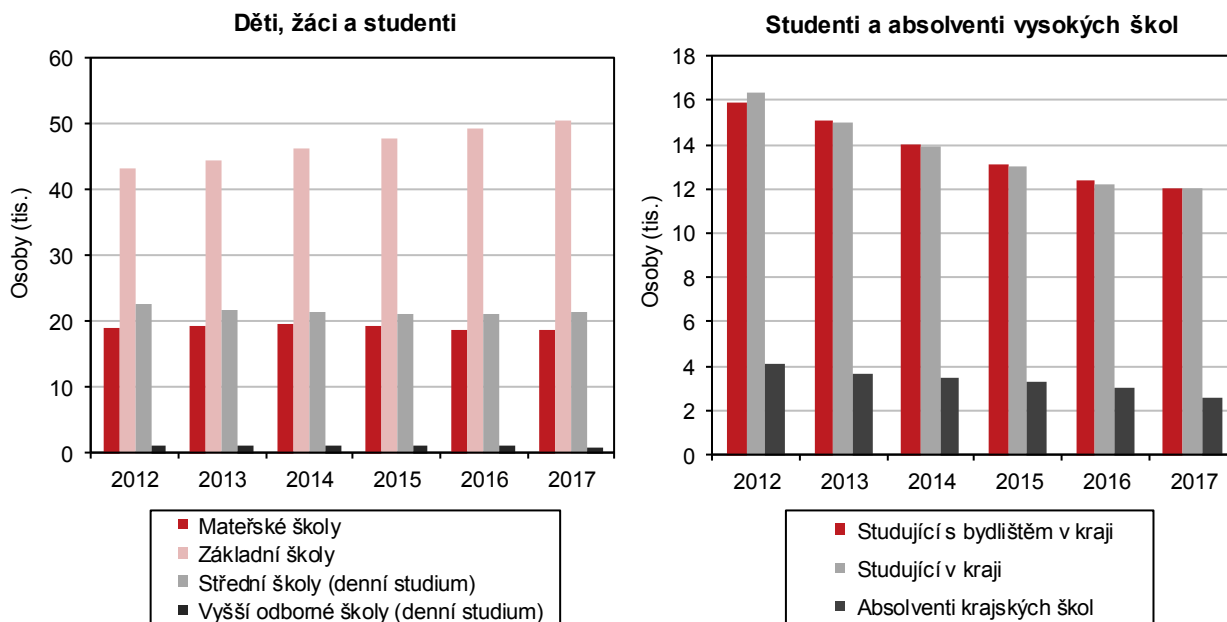
V **základních školách** se začal postupně projevovat zvýšený počet žáků vlivem vyšší porodnosti v letech 2008–2010. Nejvíce žáků navštěvovalo základní školu právě v roce 2017, kdy jejich počet činil 50 550 a oproti roku 2012 se zvýšil o 7 181 žáků, tj. nárůst o 16,6 %. Meziroční zvýšení dosahovalo 2,2 %.

Na středních školách v posledních dvou letech počet studentů mírně narůstá

Na **středních školách** vč. konzervatoří (denní studium) se počty studentů do roku 2015 snižovaly, v posledních dvou letech je však z vývoje patrný mírný růst. V roce 2012 studovalo na středních školách 22 617 studentů, zatímco v roce 2017 se počet studentů snížil na 21 160 studentů, tj. snížení o 6,4 %. Ve školním roce 2017/2018 činil meziroční nárůst 0,4 %. Počty studentů **vyšších odborných škol** (denní studium) do roku 2017 klesaly. Mezi lety 2012–2016 se jejich počet pohyboval nad 1 tis. hranicí. Na rozdíl od roku 2017, kdy došlo k výraznému poklesu na hodnotu 862 studentů, což představuje meziroční pokles 14,1 %.

Graf 2.8 Děti, žáci, studenti a absolventi škol v Plzeňském kraji

Pramen: MŠMT

Počty vysokoškolských studentů klesaly v důsledku poklesu obyvatel ve věku 20–24 let

Počty studentů **vysokých škol** (občané ČR) v průběhu posledních pěti let klesaly. Hlavní příčinou poklesu vysokoškolských studentů byl pokles počtu obyvatel ve věku 20–24 let o 19,4 %. V roce 2012 studovalo na vysokých školách s trvalým bydlištěm v kraji 15 916 studentů, v roce 2017 se tento počet studentů snížil na 12 020, tj. pokles o 24,5 %. V roce 2017 dosáhl počet vysokoškolských studentů s místem výuky v kraji 11 987 a oproti roku 2012 klesl o 26,5 %. Z celkového počtu studentů s místem výuky v kraji studovalo v roce 2017 v prezenčním studiu 81,4 %. Podíl studentů v prezenčním studiu se ve sledované časové řadě zvýšil o téměř jeden procentní bod. V roce 2017 absolvovalo vysokou školu (občané ČR) s místem výuky v kraji 2 621 studentů a jejich počet se oproti roku 2012 snížil o 35,6 %.

Kultura a sport

Kulturní dům (sál) se vyskytoval v 69,1 % procentech obcí kraje

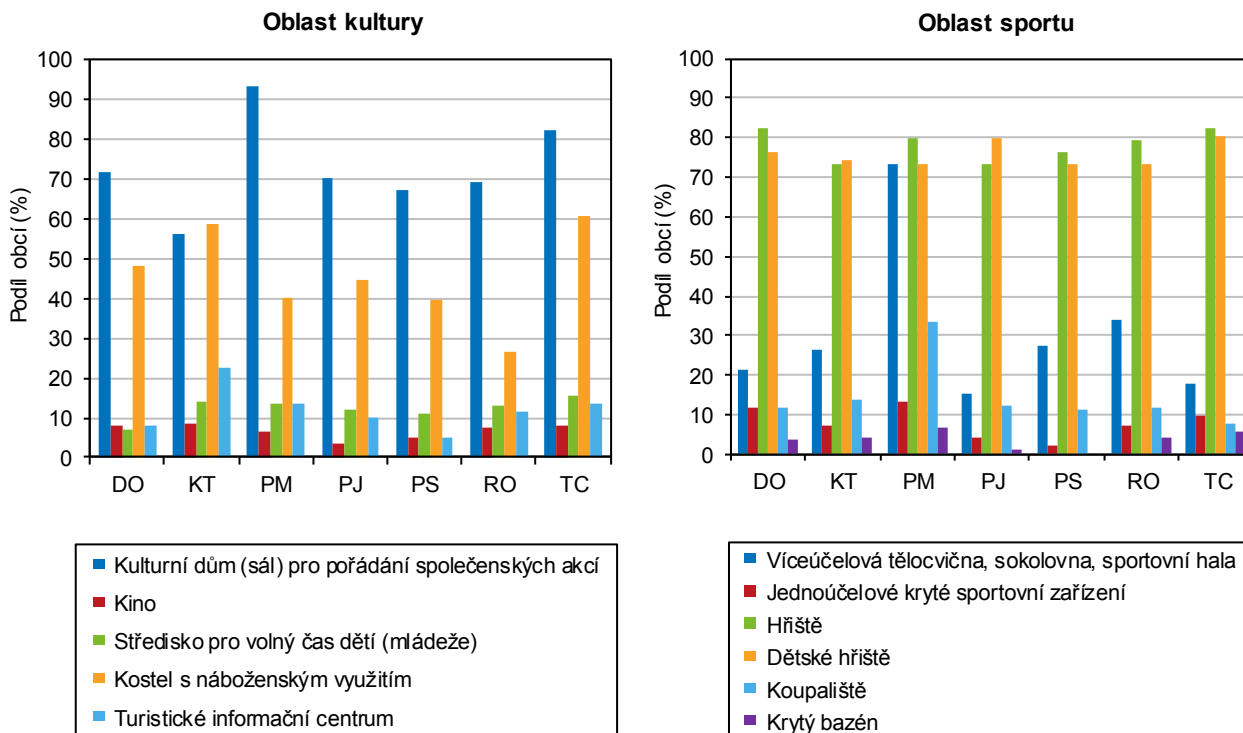
Kulturní, společenské, ale i sportovní akce stmelují obyvatele a přináší život do obcí i měst. Jak jsou na tom obce České republiky s vybaveností právě zařízeními, ve kterých se tyto i jiné akce mohou uskutečňovat, bylo zjišťováno na základě přílohy výkazu VI 1-01. Z údajů vyplývá, že k nejčastěji se vyskytujícím kulturním zařízením v obcích Plzeňského kraje patří kulturní dům (sál), který se k 31. 12. 2016 vyskytoval až v 69,1 % procentech obcí. V rámci kraje byl nejvyšší procentuální výskyt v okrese Plzeň-město (93,3 %), což je však zásadně ovlivněno územní strukturou malého a populačně silného okresu. Opakem je okres Klatovy, kde se kulturní dům vyskytoval jen v 56,4 % obcí. Mezi kulturně významné středisko života v obcích patří

také kostel (s náboženským využitím), který se v kraji nacházel celkem ve 230 obcích. V případě tohoto zařízení byl nejčastější výskyt zaznamenán v okrese Tachov, kde se kostel nacházel až v 60,8 % obcí.

Graf 2.9 Veřejné občanské vybavení obcí podle okresů Plzeňského kraje k 31. 12. 2016

Zdroj: ČSÚ

Přes 77 % obcí Plzeňského kraje má své hřiště

Vedle kultury je volný čas obyvateli obcí často využíván ke sportovním aktivitám, které se realizují na hřištích, koupalištích, ve sportovních halách atd. V Plzeňském kraji byla víceúčelová sportovní hala (tělocvična, sokolovna) lokalizována ve 127 obcích, ve 35 se nacházelo sportovní zařízení jednoúčelové. Z údajů vyplývá, že v 77,4 % obcí se také nachází hřiště a v 76,0 % dětské hřiště. Zejména v letních měsících poté mohou obyvatelé kraje využít některé z koupališť, které se vyskytovalo v 62 obcích nebo krytý bazén, který se však nacházel pouze v 15 obcích.

Zdravotnictví

Na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo 4,6 lékařů

V roce 2016 bylo v Plzeňském kraji zaměstnáno 2 673 lékařů. Od roku 2012 se počet lékařů zvýšil o 0,6 %. Na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo 4,6 lékařů.

Nejvyšší počet lékařů na 1 000 obyvatel měl okres Plzeň-město

V porovnání s ostatním kraji ČR připadlo v Plzeňském kraji na 1 000 obyvatel čtvrtý nejvyšší počet lékařů. Nejvyšší počet lékařů na 1 000 obyvatel měl kraj Hl. město Praha (8,0) a na druhé pozici se umístil Jihomoravský kraj (5,2). Nejméně lékařů na 1 000 obyvatel mají ve Středočeském kraji (3,4), což úzce souvisí s blízkostí Hl. města Prahy. V okresech Plzeňského kraje byl nejvyšší počet lékařů na 1 000 obyvatel v okrese Plzeň-město (8,5), naopak nejnižší (1,5) v okrese Plzeň-sever. K okresům s nízkým počtem lékařů na 1 000 obyvatel patřily i Tachov (2,3) a Domažlice (2,5).

Počet lůžek v nemocnicích v roce 2016 mírně narostl vlivem některých LDN, které se staly součástí nemocnic

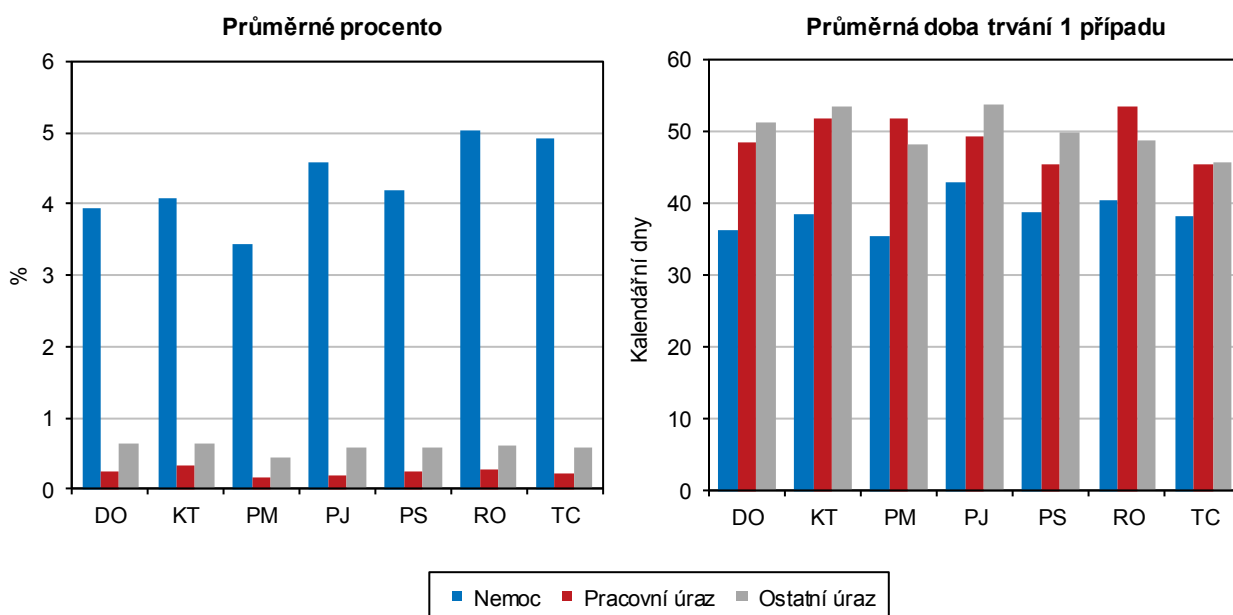
Lůžka v nemocnicích se postupně snižovala, výjimku představuje až rok 2016, kdy se však součástí nemocnic staly některé LDN, což způsobilo mírný meziroční nárůst. V případě Plzeňského kraje se mezi lety 2015 a 2016 zvýšil počet lůžek o 239. V roce 2012 činil počet lůžek v nemocnicích 3 462, v roce 2016 poté 3 485. Doba využití lůžek se oproti roku 2012 mírně zvýšila. V roce 2012 představovala doba využití lůžek 243,5 dne, v roce 2016 se zvýšila o 13 dní.

Zvýšení počtu hospitalizovaných a hospitalizací úzce souvisí se stárnutím populace

Počet **hospitalizovaných** pacientů dochází mezi lety 2015 a 2016 k metodické změně, kdy do roku 2015 jsou zjišťovány počty pacientů od roku 2016 poté počty případů hospitalizace. V roce 2012 tak bylo hospitalizováno 114,6 tis. pacientů, v roce 2016 poté 124,1 případů hospitalizace. Zvyšování počtu hospitalizovaných a následně případů hospitalizace může úzce souviset se stárnutím populace. Počet obyvatel ve věku 65 let a více se v roce 2016 v porovnání s rokem 2012 zvýšil o 15,1 %. Průměrná ošetřovací doba naopak klesla. V roce 2016 činila 6,6 dne a oproti roku 2012 se snížila o 0,8 dne.

Graf 2.10 Dočasná pracovní neschopnost v okresech Plzeňského kraje v roce 2017

Pramen: ČSSZ

Průměrný denní počet dočasně práce neschopných osob má rostoucí trend

V roce 2017 bylo hlášeno 97 619 **nových případů dočasné pracovní neschopnosti**, což představovalo v průměru denně 10 449 dočasně práce neschopných osob (meziročně o 0,5 % více). Průměrná délka trvání jednoho případu dočasné pracovní neschopnosti v roce 2017 činila 39,1 kalendářního dne, z toho pro nemoc 37,6 a pro pracovní úraz 50,1 kalendářního dne. Ve srovnání s republikovou hodnotou byla průměrná doba trvání dočasné pracovní neschopnosti v Plzeňském kraji o 3,5 dne kratší.

Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti v kraji je šesté nejvyšší v ČR

Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti dosáhlo v Plzeňském kraji hodnoty 4,688 %. Z časové řady byly patrné rostoucí tendence až do roku 2017, kdy došlo k mírnému poklesu. Dlouhodobě vykazují v rámci kraje nejvyšší průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti okresy Rokycany (5,928 %) a Tachov (5,730 %). Naopak nejnižší průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti má okres Plzeň-město (4,013 %). V rámci ČR má Plzeňský region šestou nejvyšší

hodnotu, nejnižší procento dočasné pracovní neschopnosti vykazuje Hl. město Praha (3,186 %).

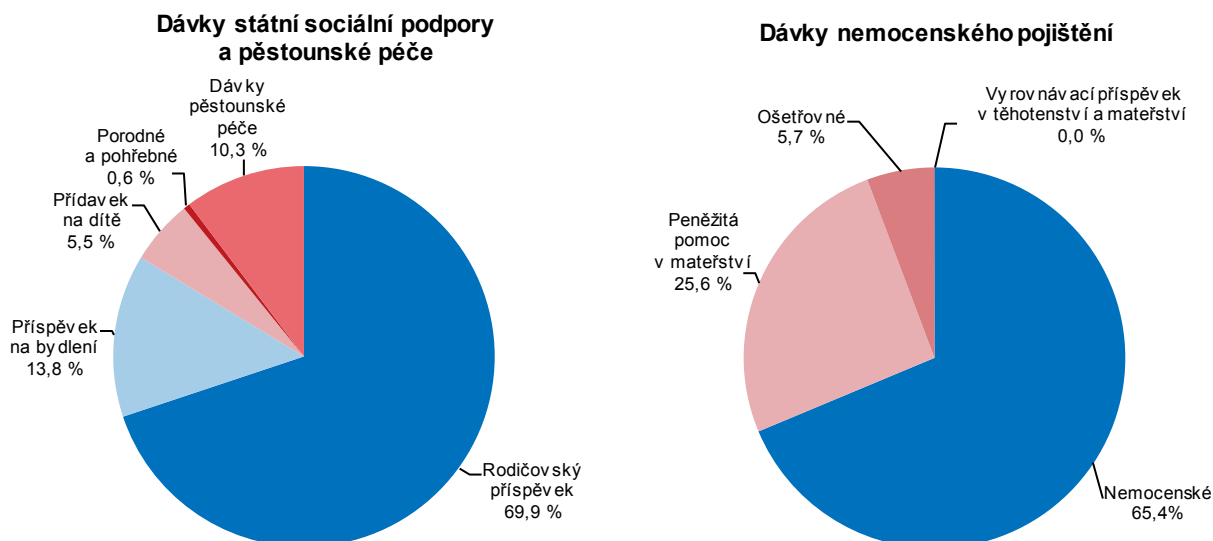
Nemocenské pojištění

Od roku 2012 došlo k nárůstu výdajů na dávky nemocenského pojištění o 51,0 %

V Plzeňském kraji bylo v roce 2017 evidováno 222 900 **nemocensky pojištěných osob**, z toho 105 469 žen. Počet nemocensky pojištěných osob se meziročně zvýšil o 1,0 %. Z hlediska vývoje **dávek nemocenského pojištění** v Plzeňském kraji docházelo k poklesu až do roku 2012, kdy byly výdaje abnormálně nízké a od té doby znovu výrazněji narůstají. Za posledních šest let tak došlo k růstu o 51,0 % na hodnotu 1 486 303 tis. Kč zaznamenanou v roce 2017. Meziroční nárůst dosáhl 6,0 %.

Graf 2.11 Výdaje na dávky státní sociální podpory a nemocenského pojištění v Plzeňském kraji v roce 2017

Pramen: MPSV

Přes 65 % dávek nemocenského pojištění tvoří výdaje na nemocenskou

Z hlediska **struktury dávek**, tvoří největší část 65,4 % (tj. 1 020 909 tis. Kč) nemocenská, na kterou má zaměstnanec nebo OSVČ nárok spolu s dalšími podmínkami od 15. kalendářního dne trvání jeho dočasné pracovní neschopnosti. Druhou největší část, tedy v roce 2017 celkem 380 205 tis. Kč (tj. 25,6 %) tvoří výdaje na peněžitou pomoc v mateřství. Pokud zaměstnanec nemůže pracovat z důvodu, že musí ošetřovat nemocného člena domácnosti nebo dítě mladší 10 let, protože školské zařízení bylo uzavřeno, vzniká mu nárok na tzv. ošetrované. V Plzeňském kraji se tento druh na celkových výdajích nemocenského pojištění podílel jen 5,7 %. Strukturu dávek doplňuje vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství, na které v kraji připadlo 389 tis. Kč a má na něj nárok zaměstnankyni, která byla z důvodu těhotenství, mateřství převedena na jinou práci a z tohoto důvodu dosahuje bez svého zavinění nižšího příjmu než před převedením. Z hlediska vývoje největší rostoucí trend zaznamenává kategorie výdajů na ošetrované, které se v průběhu posledních šesti let více než zdvojnásobily. Peněžité pomoc v mateřství, přestože se meziročně zvýšila o 7,8 %, měla v průběhu šesti let variabilní průběh. Průběh vývoje výdajů na nemocenské měl po celou dobu sledování rostoucí charakter, v roce 2017 dokonce tato část dávek pojištění překročila milionovou hranici.

Podíl dávek nemocenského pojištění v Plzeňském kraji činí 5,2 % z celkových výdajů za ČR

Výdaje na dávky nemocenského pojištění v Plzeňském kraji se podílely 5,2 % na celkovém úhrnu dávek nemocenského pojištění v ČR. Tento podíl řadí Plzeňský kraj na osmé nejvyšší místo. Stejnou pozici má i podíl výdajů na nemocenské, který činí 5,6 % z celkového republikového úhrnu. Vyšší podíl, a tedy šesté místo v mezikrajském porovnání, dosáhl kraj v dávkách ošetřovného, zde se podílí na celkových výdajích v ČR 6,0 %. V peněžité pomoci v mateřství participuje kraj 4,4 % na celorepublikových sociálních dávkách tohoto typu.

Státní sociální podpora

Z celkového objemu vyplacených dávek tvořily přídávky na děti 37,2 %

Systém **státní sociální podpory** je legislativně upraven předpisy o státní sociální službě. Podle zákona o státní sociální podpoře se poskytují následující dávky: přídavek na dítě, rodičovský příspěvek, příspěvek na bydlení, porodné a pohřebné. V roce 2017 bylo vyplaceno v Plzeňském kraji 423,5 tis. Kč dávek státní podpory, z toho 37,2 % na přídávky na dítě. Přídavek na dítě je definován jako základní dlouhodobá dávka poskytovaná rodinám s dětmi na krytí nákladů spojených s jejich výchovou a výživou, jejichž příjem nedosahuje 2,7 násobku životního minima. Počet vyplacených dávek státní sociální podpory dlouhodobě klesá. Meziročně se snížil o 6,8 %, u přídávků na dítě dokonce o 14,8 %.

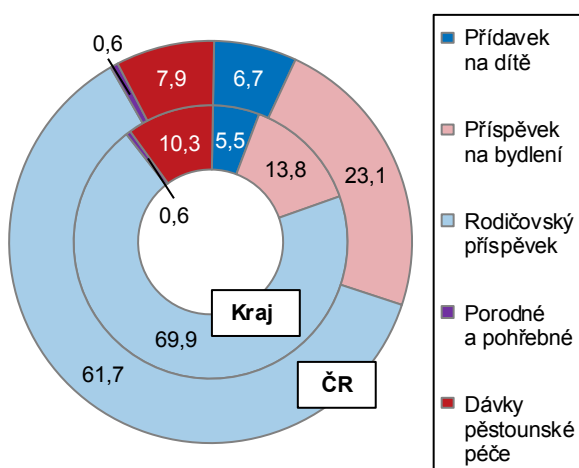
Plzeňský kraj má pátý nejnižší objem dávek státní sociální podpory z úhrnu ČR

Objem **výdajů na dávky státní sociální podpory** klesal do roku 2015, poté mírně narostl. Mezi roky 2016/2017 opět mírně klesl o 0,7 %, u přídávků na dítě dokonce 15,1 %. Od roku 2013 se výdaje na dávky státní podpory celkem snížily o 1,6 %, z toho výdaje na přídávky na dítě dokonce o 33,6 %. Z celkového objemu dávek státní podpory v ČR připadá na Plzeňský kraj pátý nejnižší podíl (4,6 %), z toho u přídávků na dítě dokonce druhý nejnižší podíl (3,8 %). V mezikrajském srovnání má nejvyšší podíl celkových výdajů na ČR kraj Moravskoslezský (13,8 %), naopak nejnižší kraj Karlovarský (2,8 %).

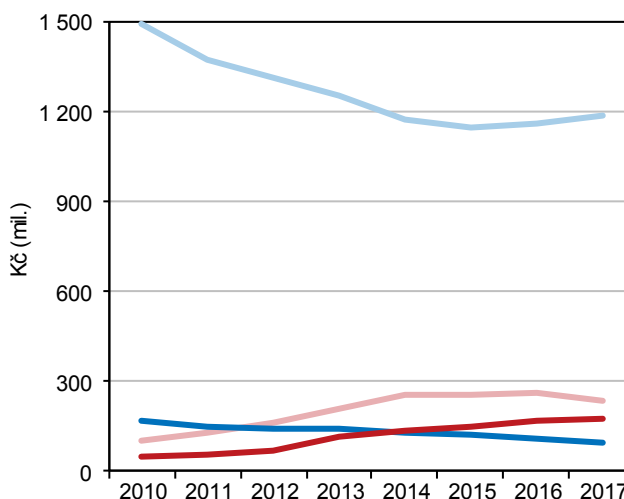
Graf 2.12 Výdaje na dávky státní sociální podpory a péče v Plzeňském kraji a ČR

Pramen: MPSV

Struktura výdajů v kraji a ČR v roce 2017

Výdaje na vybrané dávky v kraji^{*)}

^{*)} do roku 2012 podle výplatního místa, od roku 2013 podle místa trvalého bydliště příjemce

Z celorepublikového pohledu je nejnižší hodnota dávek státní sociální podpory v přepočtu na obyvatele v Plzeňském kraji

Výdaje na dávky státní sociální podpory v přepočtu na 1 obyvatele mají variabilní průběh, meziročně se hodnota ukazatele snížila. V celorepublikovém srovnání má Plzeňský kraj nejnižší hodnotu dávek sociální podpory v přepočtu na 1 obyvatele (2 943 Kč). Nejvyšší hodnotu mají kraje s vysokou nezaměstnaností, a to Ústecký (4 273 Kč/obyv.) a Moravskoslezský (4 267 Kč/obyv.). Hodnota relativního ukazatele v Plzeňském kraji je nižší než republikový průměr (3 564 Kč/obyv.), a to o 622 Kč.

Zařízení sociálních služeb

Téměř jednu třetinu služeb sociální péče tvořily služby provozované formou celoročního pobytu

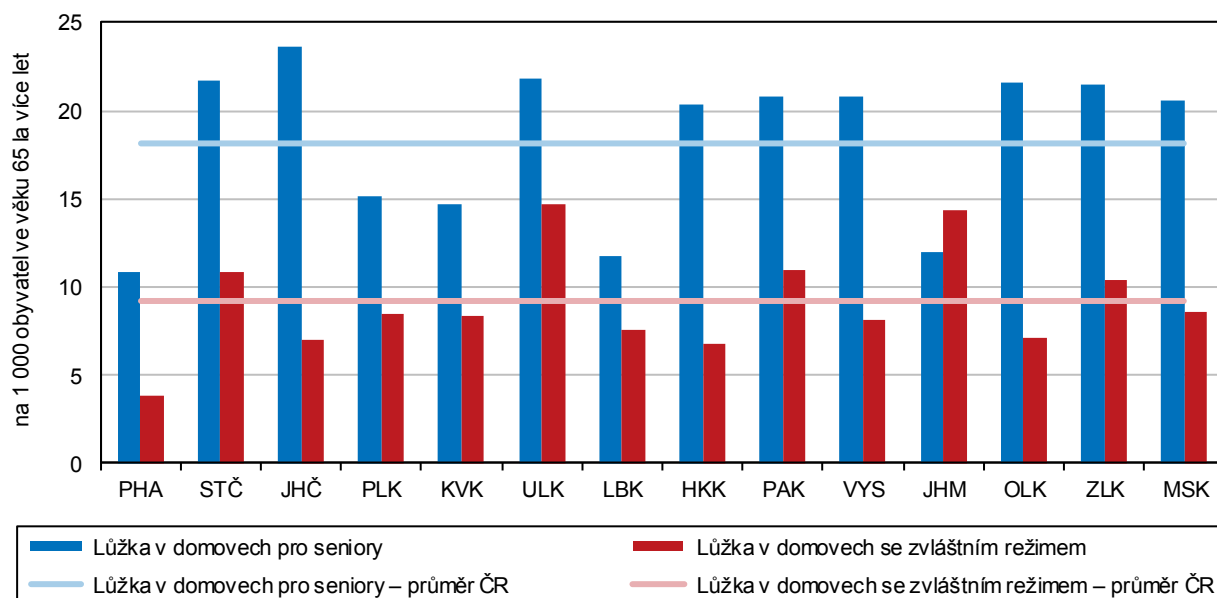
V roce 2017 bylo v Plzeňském kraji provozováno celkem 145 zařízení sociálních služeb. V příslušných sociálních zařízeních tvořily téměř jednu třetinu služby provozované formou celoroční pobytové služby. Jedná se o domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem.

V Plzeňském kraji bylo provozováno 24 domovů pro seniory s kapacitou 1 727 lůžek

Jednou z legislativně stanovených služeb sociální péče je pobytová služba s celoročním provozem v **domovech pro seniory**. Tato služba je určena zejména těm seniorům, jimž nelze zabezpečit pomoc v jejich přirozeném sociálním prostředí. V Plzeňském kraji bylo provozováno 24 domovů pro seniory s kapacitou 1 727 lůžek. Z dlouhodobého pohledu má vývoj počtu lůžek proměnlivý charakter. Meziročně se počet lůžek v domovech pro seniory snížil, a to o 3,0 %. Průměr počtu lůžek na jedno zařízení dosahuje v Plzeňském kraji hodnoty 72,0, což představuje mírně podprůměrnou hodnotu ve srovnání s ČR, kde jednomu zařízení odpovídá 71,4 lůžek. V tomto typu zařízení bylo zaznamenáno až 4 537 neuspokojených žádostí o sociální služby, což znamenalo meziroční nárůst o 20,1 %.

Graf 2.13 Lůžka v domovech pro seniory a v domovech se zvláštním režimem v krajích v roce 2017

Pramen: MPSV

Pro osoby s duševními poruchami je v kraji k dispozici 13 zařízení s kapacitou 968 lůžek

Další legislativně definovanou službou sociální péče je pobytová služba s celoročním provozem domov se zvláštním režimem poskytující služby osobám trpícím duševní nemocí, Alzheimerovou chorobou či jinou formou demence. V Plzeňském kraji se nachází těchto zařízení 13 s kapacitou 968 lůžek. Z retrospektivního pohledu je patrné, že již v roce 2016 došlo k navýšení počtu i kapacit zařízení, do roku 2017 se poté počet o jedno zařízení snížil, což se na kapacitě lůžek projevilo poklesem

o 8,1 %. Průměrná kapacita lůžek v těchto zařízeních činí 74,5 lůžek na jedno zařízení (o 15,9 lůžek na 1 zařízení nad republikový průměr). V zařízeních tohoto typu bylo k 31. 12. 2017 celkem 1 928 neuspokojených žádostí o příslušnou sociální péči, což představuje meziročně nárůst o 18,7 %.

Domovů pro osoby se zdravotním postižením funguje v kraji 12 s lůžkovou kapacitou 1 076 lůžek

V zařízeních sociální péče je dále definována pobytová služba s celoročním provozem pro osoby se sníženou soběstačností vyžadující pravidelnou a komplexní péči, kterou jim nelze zajistit v jejich přirozeném sociálním prostředí (domovy pro osoby se zdravotním postižením). V Plzeňském kraji se nalézá 12 těchto zařízení s kapacitou 1 076 lůžek. Meziročně zůstal počet lůžek zachován. V posledních třech letech se u kapacity projevuje klesající trend. Přepočet lůžkové kapacity na jedno zařízení představoval v kraji hodnotu 89,7 a převyšuje republikový průměr o 29,7 lůžek na jedno zařízení. Z údajů o neuspokojených žádostech o sociální služby v Plzeňském kraji lze konstatovat, že neuspokojených žádostí o umístění ve výše citovaném typu zařízení sociální péče přibývá, meziročně o 18,1 %.

Většina ostatních sociálních služeb patří do oblasti sociální prevence

Sociální služby kromě služeb sociální péče zahrnují ještě oblasti sociálního poradenství (v kraji v provozu 28 sociálních poraden) a služby sociální prevence, které se zaměřují na oblast sociálně negativních jevů (např. raná péče, azylové domy, nízkoprahová denní centra apod.).

Důchodci, důchody

Počet příjemců starobních důchodů se zvýšil

V roce 2017 dosáhl počet **příjemců pobírajících starobní důchod celkem (včetně souběhu)** 133 017, v porovnání s rokem 2012 vzrostl o 3,2 %. V roce 2017 činily ženy 60,3 % z celkového počtu příjemců, v porovnání s rokem 2012 se jejich podíl snížil o 1,3 procentního bodu. V příjemcích starobních důchodů jsou zahrnuti, jak příjemci pobírající důchod sólo, tak příjemci pobírající důchod v souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem. V příjemcích starobních důchodců nejsou zahrnuti příjemci pobírající poměrný důchod.

Příjemci starobních důchodů sólo činili 75,0 % z příjemců starobních důchodů celkem

Příjemci starobních důchodů sólo představovali 75,0 % z příjemců starobních důchodů celkem (včetně souběhu). Oproti roku 2012 se tento podíl zvýšil o 1,2 procentního bodu. V roce 2017 činil počet příjemců starobního důchodu sólo 99 758 a v porovnání s rokem 2012 vzrostl o 4,9 %.

Nejrychleji rostl počet příjemců předčasných důchodů

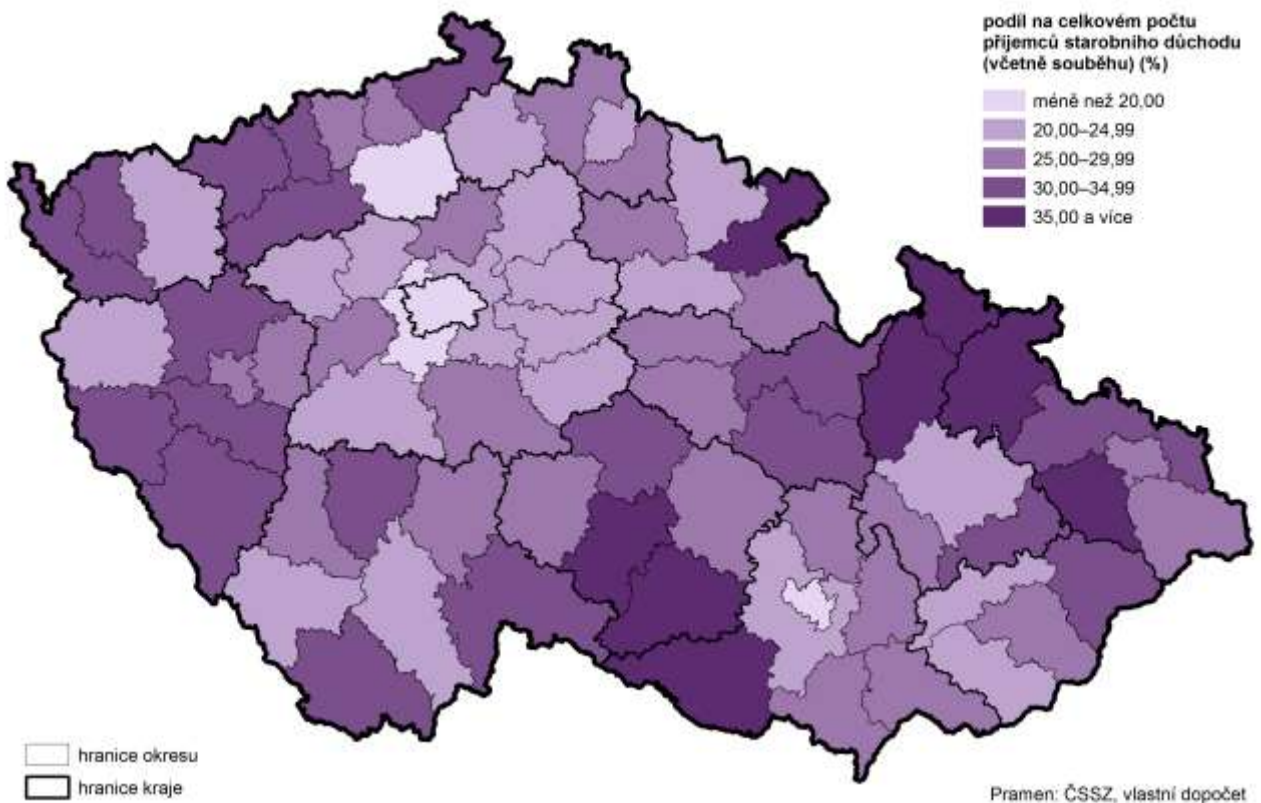
V roce 2017 se v porovnání s rokem 2012 zvýšil počet **příjemců předčasných starobních důchodů** (včetně souběhu) o 14,8 % (absolutně o 4 923 osob). V roce 2017 dosáhl počet příjemců předčasných starobních důchodů (včetně souběhu) 38 223, z toho bylo 57,0 % žen. Oproti roku 2012 se tento podíl snížil o 0,5 procentního bodu.

Ženy měly v průměru o 17,4 % nižší důchod než muži

Výše **průměrného důchodu sólo (bez souběhu)** v roce 2017 činila 11 811 Kč. Ve sledovaném období 2012 až 2017 se zvýšil důchod o 1 071 Kč, tj. nárůst o 10,0 %. Výše důchodů mužů byla 12 975 Kč a žen 10 748 Kč. Ženy měly v průměru nižší důchod o 17,2 % než muži. Ve sledovaném období se zvýšily důchody mužům o 1 115 Kč, tj. o 9,4 %, a ženám o 990 Kč, tj. o 10,1 %. V roce 2017 činil podíl průměrného starobního důchodu sólo na mzdovém mediánu 42,4 %.

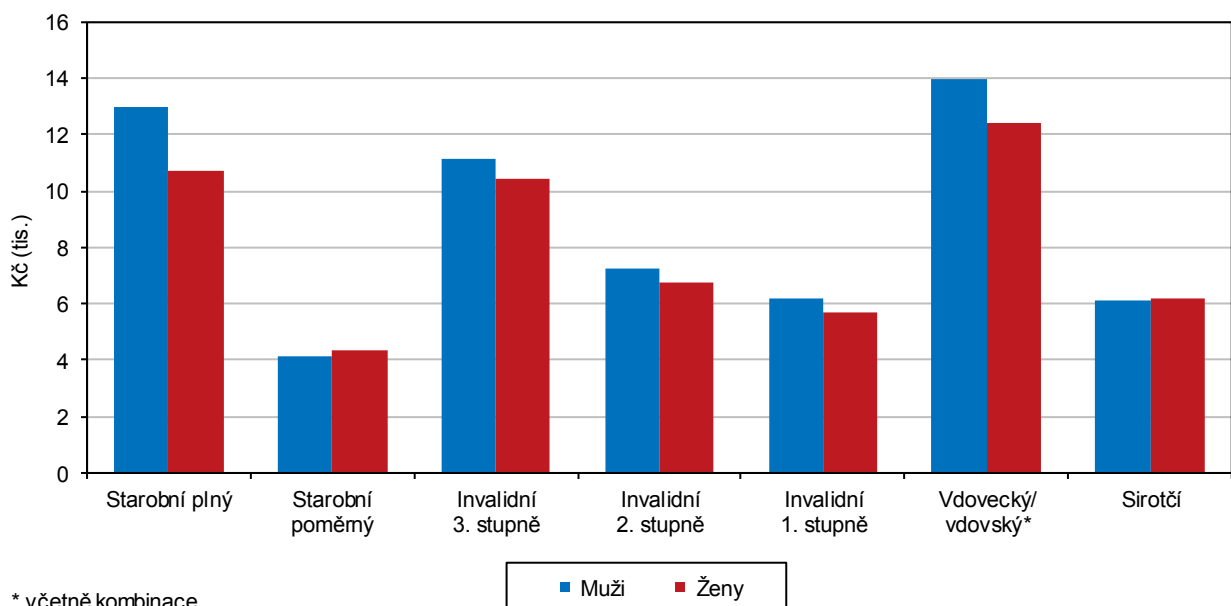

Příjemci předčasného starobního důchodu v okresech v prosinci 2017

Graf 2.14 Průměrné důchody podle druhu důchodu a pohlaví v Plzeňském kraji v prosinci 2017

Pramen: ČSSZ

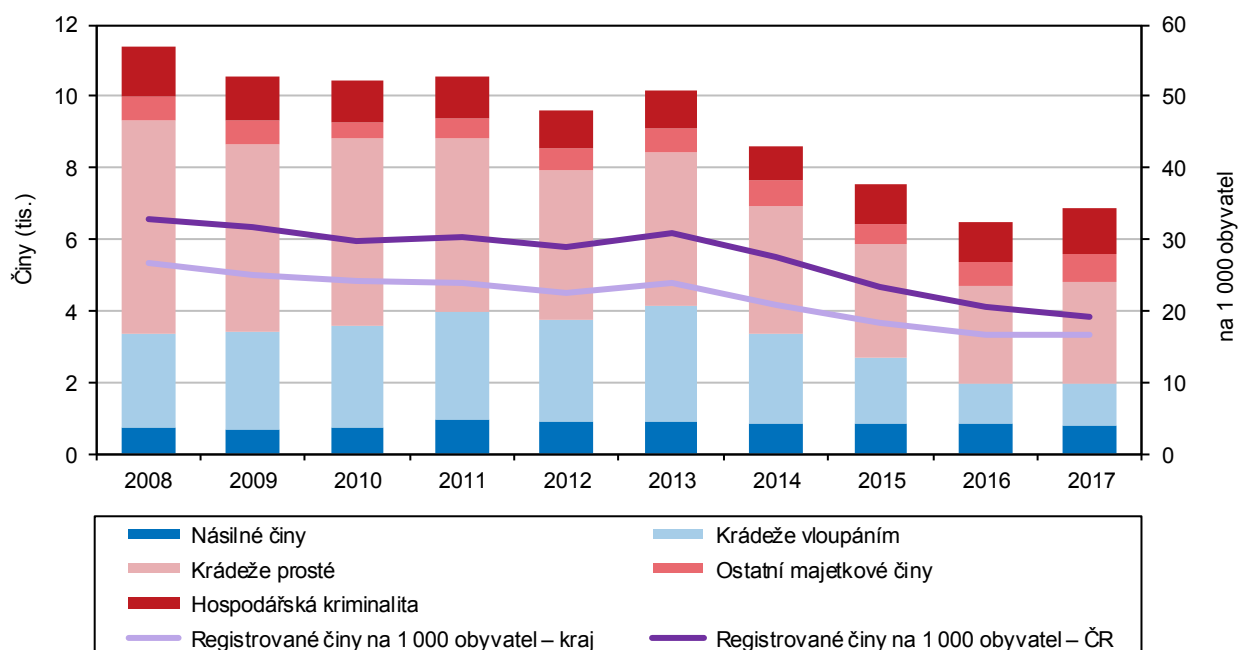
Kriminalita, dopravní nehody, požáry

Počet spáchaných trestných činů v roce 2017 se v kraji již druhým rokem pohybuje pod 10 tis.

V Plzeňském kraji v roce 2017 bylo podle údajů Policejního prezidia ČR spácháno 9 727 **registrovaných trestných činů**, což představuje spolu po roce 2016 druhý nejnižší počet trestné činnosti v celé řadě sledování od roku 1991. Nejvyšší počet trestné činnosti byl zaznamenán v roce 1999, a to 18 446 registrovaných trestných činů. V meziročním srovnání trestná činnost mírně narostla proti roku 2016 o 0,5 %. Z hlediska klasifikace registrovaných trestných činů téměř tři čtvrtiny z celkového počtu patřily do oblasti **obecné kriminality**, **hospodářská kriminalita** se podílela na celkovém počtu pouze 13,4 %. Z oblasti obecné kriminality je nejvíce trestných činů majetkových (67,5 %) a násilných (11,2 %). Z násilných činů se jedná nejčastěji o úmyslné ublížení na zdraví, porušování domovní svobody nebo nebezpečné vyhrožování apod., z majetkové trestné činnosti poté o krádeže vloupáním a krádeže prosté (věci z automobilů, jízdních kol). Mravnostní delikty, které tvoří 1,6 % obecné kriminality, zahrnují převážně pohlavní zneužívání a znásilnění.

Graf 2.15 Registrované trestné činy v Plzeňském kraji a ČR

Pramen: Policejní prezidium ČR

V přepočtu připadlo na 1 000 obyvatel kraje 16,8 registrovaných trestných činů

V celostátním měřítku v počtu zjištěné trestné činnosti dosahuje Plzeňský kraj sedmé nejvyšší místo, stejně tak jako v relativním ukazateli **přepočtu registrované trestné činnosti na 1 000 obyvatel středního stavu**. Hodnota tohoto přepočtu v roce 2017 je nižší (16,8 trestných činů na 1 000 obyvatel) v porovnání s republikovým průměrem o 2,3 bodu a současně druhá nejnižší za celé období od roku 1991.

Nejvíce trestných činů bylo spácháno v okrese Plzeň-město

Z regionálního pohledu více než polovina (50,4 %) registrovaných trestných činů byla zaznamenána v okrese Plzeň-město. Druhý nejvyšší počet se vyskytl v sloučených okresech Plzeň-jih a Plzeň-sever (14,4 %). Naopak nejnižší podíl trestné činnosti v regionu vykazuje okres Rokycany (5,5%). V přepočtu trestných činů na 1 000 obyvatel nejvyšší hodnoty dosahuje opět okres Plzeň-město (25,9) následovaný okresem Tachov (17,5) a Domažlice (14,4). Nejnižší hodnota tohoto ukazatele se vyskytuje v okresech v zázemí Plzně (Plzeň-sever a Plzeň-jih).

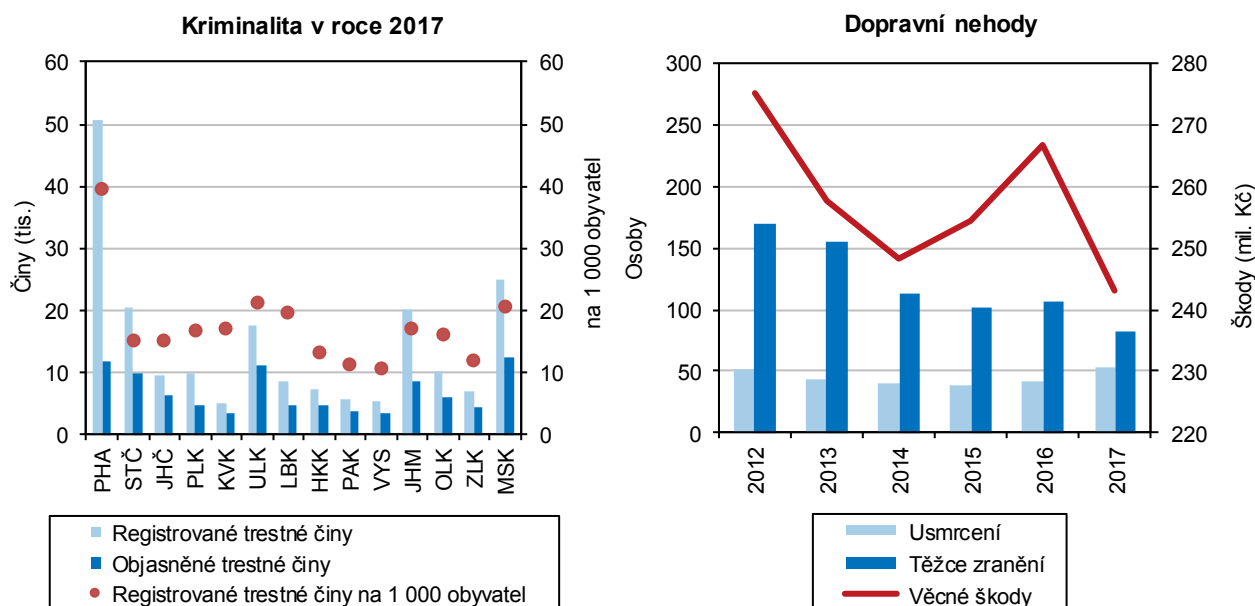

Z hlediska objasněnosti bylo nejvíce registrovaných trestných činů vyšetřeno v okrese Klatovy (62,2 %) a následně v okresech Tachov (62,2 %) a Tachov (57,1 %). K nárůstu počtu trestných činů došlo v meziročním porovnání jen ve třech okresech Plzeňského kraje, u okresů Tachov (o 3,8 %), Plzeň-město (o 3,5 %) a Domažlice (o 0,8 %). Ostatní okresy zaznamenaly pokles. U objasněných trestných činů v porovnání s předchozím rokem došlo kromě okresu Domažlice, kde byl zaznamenán mírný nárůst o 0,2 %, u ostatních okresů Plzeňského kraje k poklesu. Dosažené procento objasněnosti kleslo ve srovnání s předchozím obdobím 2016 u všech okresů, kromě okresu Klatovy, kde se projevil nárůst o 0,3 procentního bodu). Ze zbylých okresů se pokles nejvíce projevil ve sloučeném území okresů Plzeň-jih a Plzeň-sever (o 5,2 procentního bodu). V meziročním porovnání stoupla v Plzeňském kraji hospodářská kriminalita o 11,5 %, a to zejména výrazným meziročním zvýšením hospodářské kriminality v okrese Tachov (o 36,0 %). Obecná kriminalita vzrostla v Plzeňském kraji proti roku 2016 o 3,7 %. K nárůstu došlo ve všech okresech v regionu, kromě okresu Rokycany, kde se projevilo výrazné snížení o téměř 20 %. Naopak relativně nejvyšší nárůst zaznamenal okres Plzeň-město (o 6,7 %).

Graf 2.16 Kriminalita v krajích a dopravní nehody v Plzeňském kraji

Pramen: Policejní prezidium ČR

Objasněno bylo v kraji téměř 48 % registrovaných trestných činů

Policejní orgány objasnily v rámci celkové kriminality 4 664 činů, což znamená v meziročním srovnání snížení o 5,4 %. Celkové **procento objasněnosti** činilo 47,9 %. V případě obecné kriminality bylo vyřešeno 2 798 trestných činů (39,5 %) a hospodářské kriminality 747 přečinů (58,6 %).

Počet dopravních nehod v Plzeňském kraji představuje 3,5 % z úhmu dopravních nehod v ČR

V Plzeňském kraji došlo v roce 2017 celkem k 3 590 **dopravním nehodám**, což představuje 3,5 % z celkového republikového počtu. Od roku 2010 se jedná o nárůst o 4,0 %, v meziročním srovnání o 7,1 %. Věcná škoda způsobená při nehodách dosáhla výše 243 206 tis. Kč, tedy o 23 478 tis. Kč více než v roce 2016. V přepočtu na 1 000 obyvatel byla v roce 2017 zaznamenána v krajské pětileté časové řadě nejvyšší hodnota, a to 6,2 nehod na 1 000 obyvatel. Kromě majetkové újmy vznikají i kolize s účastníky dopravních nehod.

kraji (61 371), nejnižšího naopak v kraji Karlovarském (15 747). Z hlediska vývoje představuje tento počet v Plzeňském kraji mírný pokles ve srovnání s předchozím rokem a to o 4,6 %. Na celkovém počtu bodovaných řidičů v České republice se kraj ke konci roku 2017 podílel 5,6 %. Z celkového počtu registrovaných řidičů v Plzeňském kraji představuje podíl bodovaných řidičů 7,01 %. Při přepočtu na registrované řidiče je zřejmé, že nejvyšší podíl bodovaných řidičů byl v Ústeckém kraji (9,06 %), nejnižší naopak v Hl. městě Praze (5,58 %).

Hasičský záchranný sbor
evidoval v Plzeňském kraji
v průběhu roku 2017 celkem
898 požárů

V průběhu roku 2017 došlo podle statisticky vedených údajů Ministerstva vnitra - Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru v Plzeňském kraji ke vzniku 989 požárů. Na 1 000 obyvatel tak v kraji připadlo 1,7 požárů, což je mírně nadprůměrná hodnota v rámci České republiky (1,6). V porovnání s rokem 2016, kdy vzniklo 935 požárů, došlo k meziročnímu mírnému nárůstu o 54 požárů. K okresům s největším výskytem požárů patří okres Plzeň-město, kde bylo v roce 2017 lokalizováno 28,3 % požárů v kraji. Celkově při požárech vznikla přímá škoda ve výši 107 722,4 tis. Kč. V přepočtu na jeden požár v Plzeňském kraji připadla v roce 2017 škoda ve výši 104 876 Kč. Při požárech byly usmrceny 3 osoby a 55 osob se při požárech zranilo.

3. Ekonomický vývoj

Makroekonomický rámec

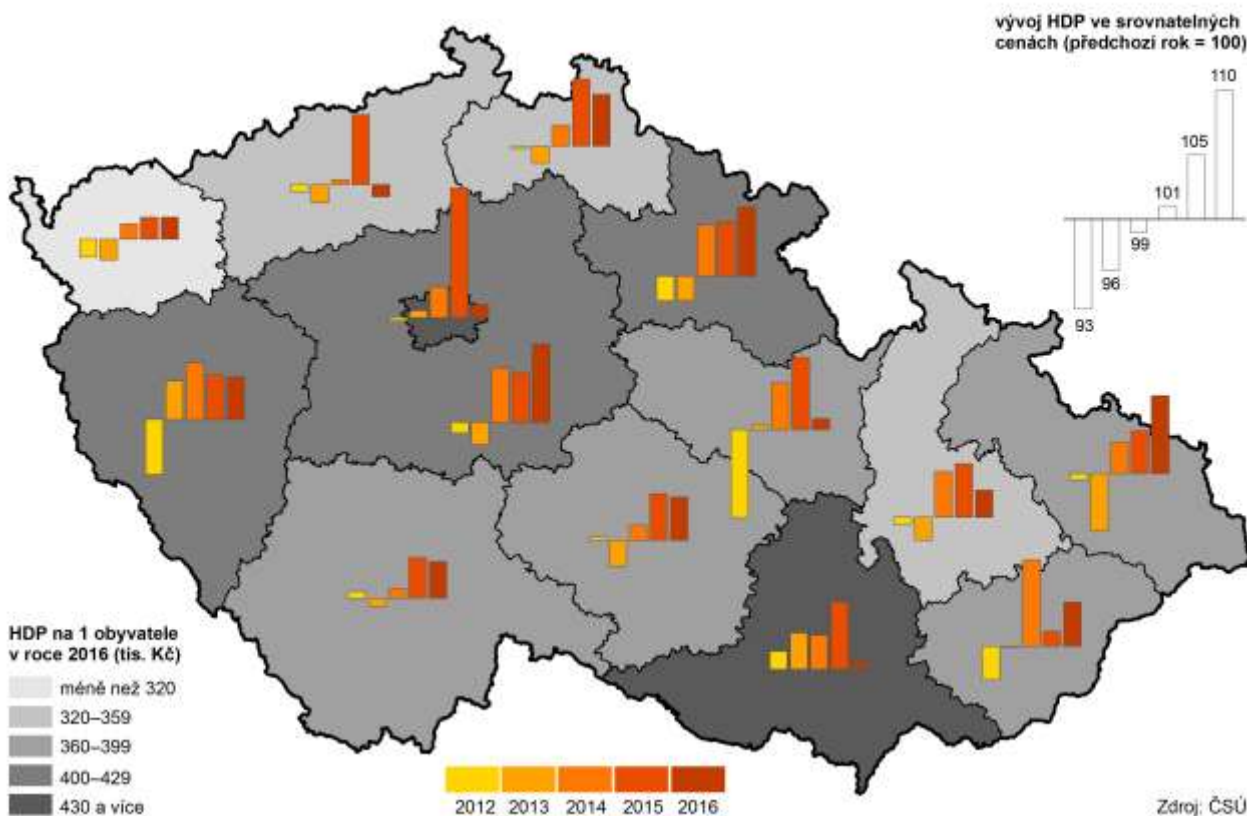
Regionální hrubý domácí produkt byl šestý nejvyšší mezi kraji

Hrubý domácí produkt (dále jen HDP) je základním makroekonomickým ukazatelem, který vyjadřuje hodnotu vytvořenou v národním hospodářství (regionu) za rok. Je významným ukazatelem ekonomické úrovně daného území. V roce 2016 dosáhl HDP v Plzeňském kraji 243,9 mld. Kč, tj. 5,1 % vytvořeného HDP v ČR. Podíl regionálního HDP na republikovém se dlouhodobě pohybuje kolem 5 %. V mezikrajském srovnání představuje podíl regionálního HDP šestou nejvyšší hodnotu. Největšího podílu dosáhly kraje Hl. město Praha (25,0 %), Středočeský (11,6 %) a Jihomoravský (10,8 %), naopak nejnižšího kraj Karlovarský (1,9 %).

Regionální HDP na 1 obyvatele byl nejvyšší od roku 1995

V případě relativního ukazatele HDP, tj. v přepočtu na 1 obyvatele, byla hodnota v roce 2016 nejvyšší za posledních 21 let. V roce 2016 činila tato hodnota 422,3 tis. Kč a meziročně došlo k nárůstu o 4,2 %. Plzeňský kraj s podílem 93,5 % průměru ČR zaujímá v mezikrajském srovnání třetí nejvyšší místo za Hl. městem Prahou a Jihomoravským krajem. Postavení Hl. města Prahy je však z pohledu hodnocení **HDP na obyvatele** zcela výjimečné, k průměru ČR v roce 2016 představuje 207,5 % a k průměru 28 zemí Evropské unie dosahuje 182,4 % (v PPS¹⁸). V roce 2016 dosáhl podíl HDP na jednoho obyvatele Plzeňského kraje k průměru EU 28 v PPS 82,1 %. Tento podíl se v porovnání s rokem 2015 zvýšil o 1,1 procentního bodu a oproti roku 2014 vzrostl o 0,4 procentního bodu.

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2012 až 2016

¹⁸ Purchasing Power Standard - standard kupní síly

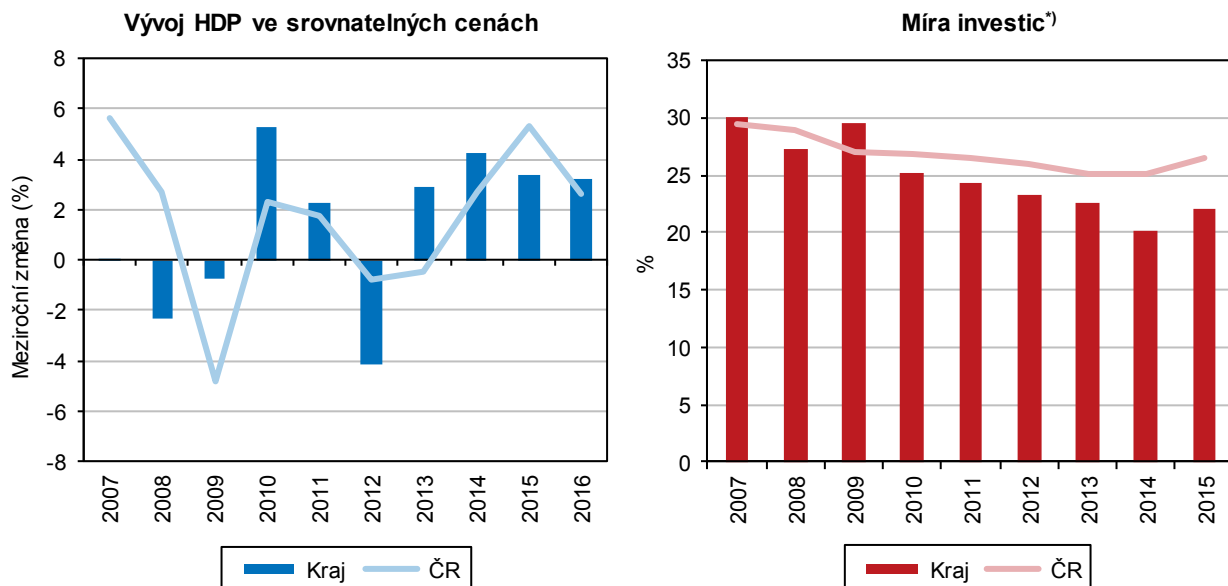

Kraj se řadí na třetí místo v produktivitě

Významným indikátorem ekonomického rozvoje je **produktivita práce** měřená podílem HDP na 1 zaměstnaného (podle místa pracoviště vč. sebezaměstnaných). Hodnota tohoto ukazatele v Plzeňském kraji v roce 2016 dosáhla 872,5 tis. Kč a od roku 2012 se neustále zvyšovala. Meziročně se zvýšila o 4,8 %. Plzeňský kraj se v produktivitě práce umístil na třetím nejvyšším místě v mezikrajském srovnání a na průměru ČR se podílel 95,9 %.

Graf 3.1 Hrubý domácí produkt a míra investic v Plzeňském kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

*) podíl tvorby hrubého fixního kapitálu na hrubém domácím produktu

Meziroční pokles HDP ve srovnatelných cenách byl druhý nejnižší

Regionální ukazatel HDP ve srovnatelných cenách (předchozí rok=100 %) rostl nejrychleji v roce 2006, kdy dosáhl hodnoty 109,8 %. Naopak nejnižší hodnota tohoto ukazatele (95,9 %) byla zaznamenána v roce 2012. V následujících letech 2013 a 2014 se hodnota ukazatele zvyšovala. V dalších dvou letech 2015 a 2016 již však mírněji. **HDP ve srovnatelných cenách v roce 2016** (předchozí rok=100 %) činil 103,2 %, oproti roku 2015 byl nižší 0,2 procentního bodu. Nejvyšší meziroční pokles o 8,8 procentního bodu byl dosažen v Hl. městě Praze. Většina krajů zaznamenala v tomto ukazateli meziroční snížení. V krajích Karlovarském a Plzeňském byl tento meziroční pokles nejnižší. Výjimku tvořily čtyři kraje, ve kterých se hodnota ukazatele meziročně zvýšila, v kraji Moravskoslezském o 2,7 procentního bodu, Zlínském o 2,2 procentního bodu, Středočeském o 2,1 procentního bodu a Královéhradeckém o 1,1 procentního bodu.

Hrubá přidaná hodnota se meziročně zvýšila

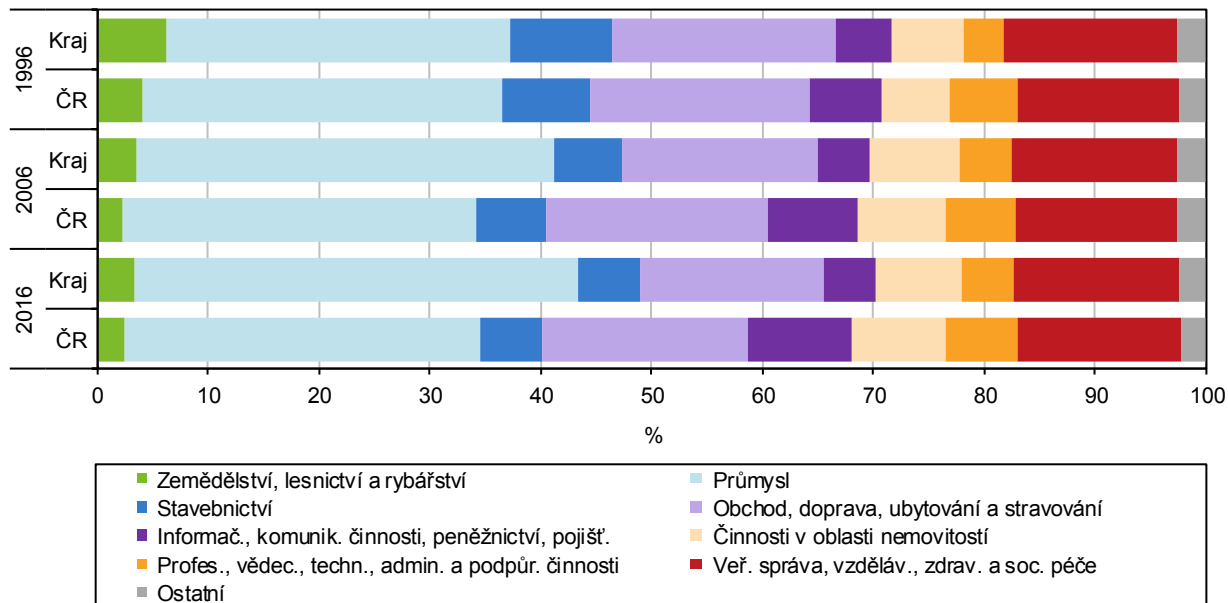
Hrubá přidaná hodnota (dále jen HPH) představuje saldo účtu produkce (tj. rozdíl mezi celkovou produkcí a mezispotřebou na daném území). Od roku 1995 si zachovávala regionální HPH rostoucí trend až do roku 2008, kdy poprvé klesla proti předchozímu roku o 0,4 %. Od roku 2009 (s výjimkou roku 2012) pokračuje rostoucí trend. V roce 2016 dosáhla HPH 219,4 mld. Kč, což znamená zvýšení proti předcházejícímu roku o 4,5 %. V porovnání s ostatními kraji byl meziroční růst HPH šestý nejvyšší. Meziroční růst HPH byl nejvyšší ve Středočeském kraji (6,4 %). V jediném Ústeckém kraji klesla HPH meziročně o 0,3 %. Meziroční růst HPH v Plzeňském kraji byl o 0,7 procentního bodu vyšší než v ČR.

Podíl primárního sektoru na HPH pomalu klesá

V roce 2016 činil podíl primárního sektoru (zemědělství, lesnictví a rybolov) na HPH 3,3 %. V časové řadě 2010 až 2016 dosáhl tento podíl nejvyšší hodnoty (3,82 %) v roce 2014. V letech 2015 a 2016 se podíl primárního sektoru postupně začal snižovat. Porovnáme-li podíl primárního sektoru na HPH v rámci delší časové řady od roku 1995, pak v roce 2016 klesl zhruba o polovinu. V mezikrajském srovnání je tento podíl sedmý nejvyšší a porovnání s ČR o 0,9 procentního bodu vyšší.

Graf 3.2 Odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty v Plzeňském kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

Podíl sekundárního sektoru na HPH meziročně klesl o 0,5 procentního bodu

Na ekonomické výkonnosti Plzeňského kraje se významně podílí **sekundární sektor**, zastoupený průmyslem a stavebnictvím. V roce 2016 činil podíl sekundárního sektoru na HPH 45,6 %, meziročně se tento podíl snížil o 0,5 procentního bodu. V časové řadě **2010 až 2016** dosáhl tento podíl nejvyšší hodnoty (46,0 %) v roce 2014. V porovnání s rokem 1995 vzrostla hodnota podílu v roce 2016 o 8,3 procentního bodu. Dosažený podíl v regionu v roce 2016 byl v porovnání s ČR vyšší o 8,0 procentního bodu, v mezikrajském porovnání se Plzeňský kraj umístil na osmém nejvyšším místě. Na tvorbě HPH se v regionu nejvíce podílí průmysl celkem (40,0 %), zejména pak průmysl zpracovatelský (35,2 %). Podíl zpracovatelského průmyslu na HPH v kraji se meziročně nepatrně snížil o 0,1 procentního bodu, i když meziročně hodnota zpracovatelského průmyslu vzrostla o 3,1 mld. Kč. Nižší podíl zpracovatelského průmyslu na HPH byl ovlivněn rostoucím stavebnictvím. Podíl stavebnictví na HPH vzrostl meziročně o 0,1 procentního bodu. Nejnižší hodnoty (10,3 mld. Kč) dosáhlo stavebnictví v roce 2013. Dosažená hodnota ve stavebnictví v roce 2016 se zvýšila oproti roku 2013 o 1,9 mld. Kč. V ČR se podílel na HPH průmysl celkem (32,1 %) a stavebnictví (5,5 %), v porovnání s Plzeňským regionem byl podíl průmyslu nižší o 7,9 procentního bodu a podíl stavebnictví o 0,1 procentního bodu.

Podíl terciárního sektoru mírně roste

Terciární sektor, který zahrnuje odvětví služeb, dopravy, ubytování, podnikatelskou činnost, veřejnou správu, školství a zdravotnictví, se v roce 2016 podílel na HPH 51,1 %. Meziročně se podíl zvýšil o 0,6 procentního bodu. V časové řadě **2010–2016** dosáhl podíl terciárního sektoru na HPH nejvyšší hodnoty (53,9 %) v roce 2012, v letech 2013 a 2014 tento podíl klesal a od roku 2015 se začal nepatrně zvyšovat.

V porovnání s rokem 1995 byl dosažen podíl v roce 2016 nižší o 5,0 procentního bodu. V mezikrajském porovnání představoval podíl terciárního sektoru na HPH v roce 2016 pro Plzeňský region sedmé nejvyšší místo v ČR. Tato hodnota byla v porovnání s republikovým podílem nižší o 8,8 procentního bodu.

Plzeňský kraj zaujímal šesté nejnižší místo mezi kraji v podílu THFK

Investice vyjádřené **tvorbou hrubého fixního kapitálu**¹⁹ (dále jen THFK) dosáhly v roce 2015²⁰ hodnoty 51,3 mld. Kč (v běžných cenách). Od roku 2010 vykazovala THFK klesající tendenci s mírným nárůstem v roce 2013 (meziročně o 1,6 %) a s vyšším nárůstem v roce 2015 (meziročně o 14,5 %). V roce 2015 dosáhl podíl kraje na republikové THFK 4,2 % a umístil se v mezikrajském srovnání na šestém nejnižším místě.

V porovnání s ostatními kraji měl Plzeňský kraj nejnižší míru investic

Míru investic vyjadřuje poměr THFK k HDP. Nejvíce se investovalo v roce 2015 v Hl. městě Praze (29,6 %), naopak nejméně v kraji Plzeňském (22,0 %). Míra investic v Plzeňském kraji meziročně vzrostla o 1,9 procentního bodu.

THFK na 1 obyvatele se meziročně zvýšila

V relativním ukazateli **THFK na 1 obyvatele** dosahuje Plzeňský kraj hodnoty 89,1 tis. Kč. V porovnání s ostatními kraji byla tato hodnota šestá nejnižší. Meziročně vzrostla THFK na obyvatele o 14,2 %. V průměru na 1 obyvatele Plzeňského kraje připadlo o 26,3 tis. Kč méně než v ČR. THFK na 1 obyvatele v Plzeňském kraji činila 77,2 % republikového průměru.

Místní rozpočty

Příjmy místních rozpočtů mezi lety 2012–2017 nepřetržitě narůstaly

Data o příjmech a výdajích krajů, obcí a dobrovolných svazků obcí jsou přebírána z Ministerstva financí, které potřebné údaje zpracovává z účetních a finančních výkazů jednotlivých územních celků. Příjmy a výdaje jsou uváděny po konsolidaci, to je po úpravě, odstraňující položky, které nejsou přímou součástí hospodaření, a duplicity. Souhrnně za Plzeňský kraj, obce a dobrovolné svazky obcí v rámci něj byly po konsolidaci **příjmy do místních rozpočtů** v hodnotě 28 092 mil. Kč. Od roku 2012 docházelo ke konstantnímu růstu a hodnota příjmů se tak za toto období zvýšila o 4 381 mil. Kč (tj. o 18,5 %). Meziročně se příjmy navýšily o více než 1,5 mld. Kč, což představuje největší meziroční nárůst za posledních 6 let.

V posledních třech letech zásadně převažují příjmy nad výdaji z místních rozpočtů

Současně však také narostly výdaje, které se za období od roku 2012 zvýšily o 2 895 mil. Kč (o 12,3 %) na současnou hodnotu 26 374 mil. Kč. Jejich vývoj v tomto období však byl výrazněji kolísavý. Po výrazném poklesu v roce 2016 meziročně ještě výrazněji do roku 2017 narostly o 11,6 %. Konkrétně se na tomto růstu více podílely výdaje běžné, které tvořily 79,3 % z celkových **výdajů místních rozpočtů** v Plzeňském kraji. Kapitálové výdaje s hodnotou 5 451 mil. Kč činily pouze mírně přes jednu pětinu celkových výdajů. V rámci celého sledovaného období od roku 2012 převažovaly v Plzeňském kraji příjmy nad výdaji. V posledních třech letech se tato převaha ještě zásadněji prohloubila a již v roce 2015 předčily příjmy výdaje o více 1 mld. Kč, o rok později dokonce téměř o 3 mld.. V roce 2017 činil rozdíl příjmů a výdajů místních rozpočtů v kraji 1 718 mil. Kč.

¹⁹ THFK představuje přírůstky/úbytky hmotných a nehmotných aktiv

²⁰ Údaje roku 2016 nejsou zatím k dispozici

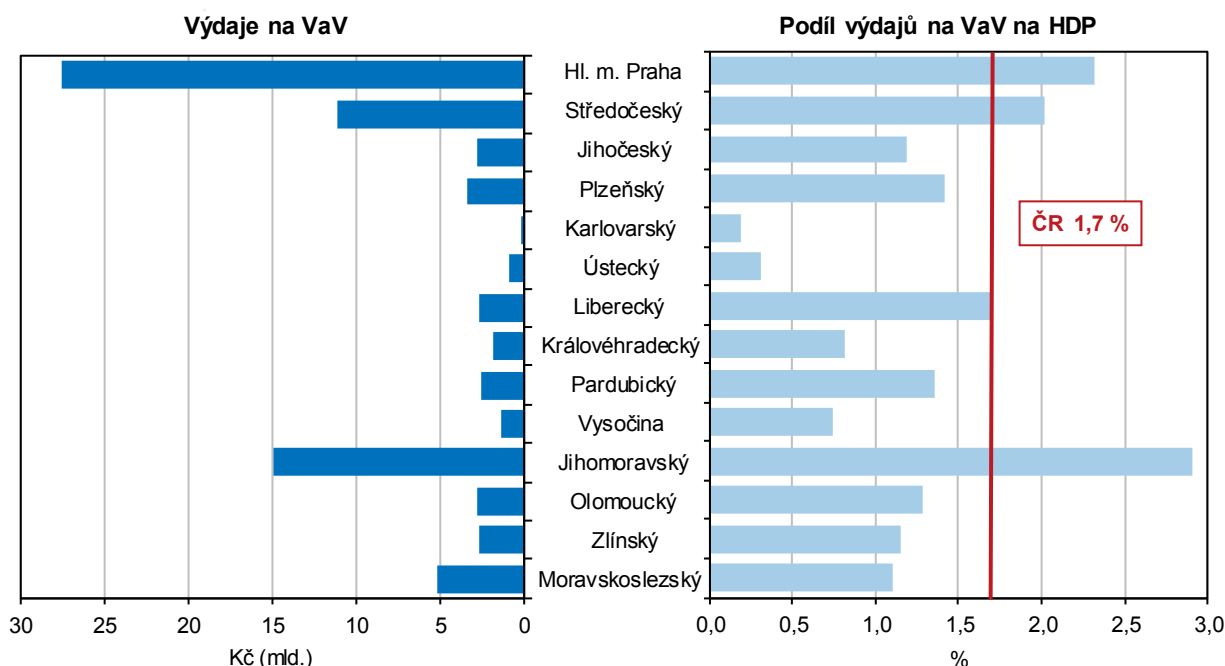
Věda, IT

Ženy tvořily více než jednu pětinu z celkového počtu pracovníků ve vědě a výzkumu

V roce 2016²¹ oproti roku 2015 přibýlo v Plzeňském kraji 5 pracovišť **výzkumu a vývoje**. Z celkového počtu 125 výzkumných pracovišť připadlo na podnikatelský sektor 80 % a na vysokoškolský sektor 13,6 %. Ve vědě a výzkumu pracovalo v Plzeňském kraji 2 787 osob (přepočtené osoby na plně zaměstnané), z toho 1 652 výzkumných pracovníků (tj. 59,3 %) a 847 techniků (tj. 30,4 %). Z celkového počtu pracovníků ve vědě a výzkumu tvořily více než jednu pětinu ženy, mezi výzkumníky bylo zaměstnáno 15,2 % žen.

Graf 3.3 Výdaje na výzkum a vývoj v krajích v roce 2016

Zdroj: ČSÚ

Výdaje na vědu a výzkum v Plzeňském kraji představovaly 4,3 % celkových výdajů ČR

Celkové **výdaje na vědu a výzkum** dosáhly v roce 2016 v regionu částky 3 447,0 mil. Kč, což představovalo 4,3 % republikových výdajů. Celkové výdaje na vědu a výzkum klesaly, meziroční pokles činil 25,2 %. Oproti roku 2012 byly tyto výdaje nižší o 8,8 %.

Neinvestiční výdaje tvořily 91,6 % z celkových výdajů na výzkum a vědu v Plzeňském kraji

Neinvestiční výdaje činily 3 19,1 mil. Kč, tj. 91,6 % z celkového objemu na vědu a výzkum. Podíl neinvestičních výdajů v Plzeňském regionu tvořil 4,3 % z celorepublikových neinvestičních výdajů na výzkum a vývoj. Investiční výdaje dosahovaly 8,4 % z celkových investic na vědu a výzkum. Z celorepublikového úhrnu představuje podíl Plzeňského kraje na investičních výdajích 3,9 %.

Na financování celkových výdajů na vědu a výzkum se nejvíce podílely podnikatelské zdroje

Na financování celkových výdajů na výzkum a vědu se nejvíce podílely podnikatelské zdroje (71,3 %), druhý nejvyšší podíl představovaly veřejné zdroje ČR (27,6 %). Oproti roku 2015 se významně snížil podíl veřejných zahraničních investic z celkových výdajů na vědu a výzkum, který v roce 2016 činil jen 0,7 %. V rámci krajů byla výše podílu financovaná ze zahraničních zdrojů druhá nejvyšší.

²¹ Údaje roku 2017 nejsou zatím k dispozici

Významným centrem výzkumu a vývoje je krajské město Plzeň

Významným centrem výzkumu a vývoje je krajské město Plzeň. Západočeská univerzita zřídila v roce 2000 **Výzkumné centrum nových technologií**, které se orientuje na potřeby průmyslových podniků, a to nejen v Plzeňském regionu.

Využívání ICT zaznamenává v domácnostech rostoucí trend

V Plzeňském kraji využívalo v roce 2016²² osobní počítač (dále PC) 77,8 % domácností. Ve srovnání s předchozím rokem vzrostl tento podíl o 2,4 procentního bodu. Podíl osob využívajících internet v domácnostech regionu činil 77,5 %, oproti roku 2015 se tento podíl zvýšil o 2,4 procentního bodu. V mezikrajském porovnání dosáhl Plzeňský kraj čtvrtého nejvyššího podílu domácností vybavených internetem. Porovnáme-li dosažený podíl domácností vybavených internetem v ČR s Plzeňským krajem, pak krajský podíl byl o 2,0 procentní body vyšší než v ČR. V průběhu tří let se výrazně zvýšil podíl domácností s vysokorychlostním internetem z 67,5 v roce 2014 na 76,8 % v roce 2016. Nákupy přes internet realizovalo v kraji 46,6 % osob ve věku 16 let a více.

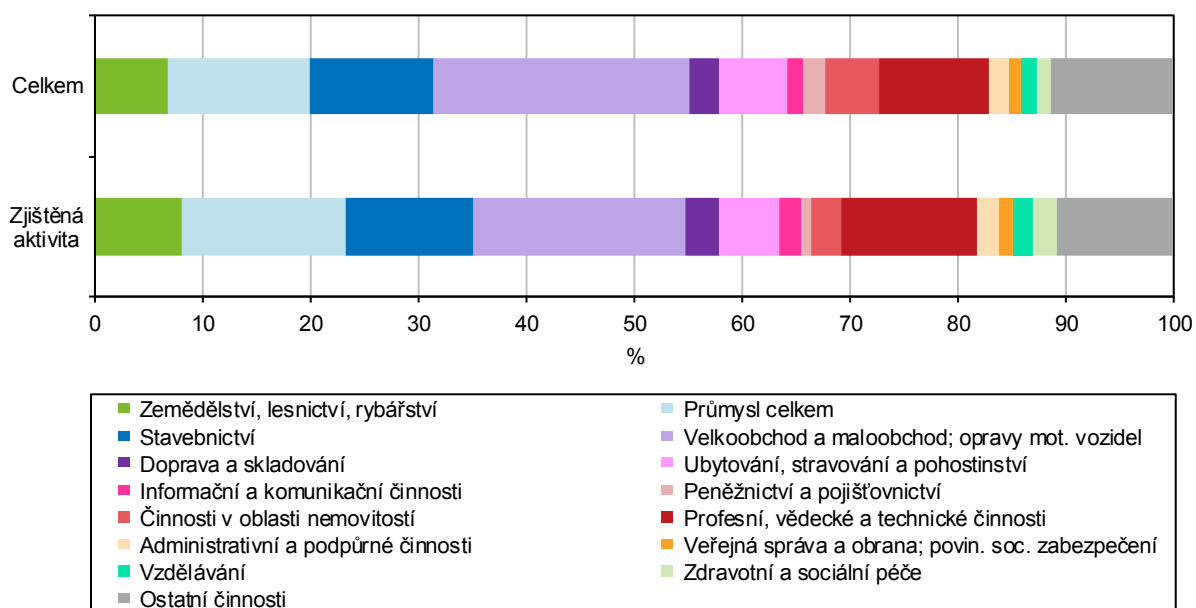
Organizační struktura

Počet registrovaných ekonomických subjektů mírně meziročně vzrostl

V registru ekonomických subjektů Plzeňského kraje bylo k 31. 12. 2017 zaznamenáno 145 763 ekonomických subjektů, což představovalo 5,1 % všech evidovaných subjektů v ČR. Z meziročního srovnání vyplývá, že od konce roku došlo k mírnému navýšení počtu těchto subjektů v kraji o 1 218, tj. o 0,8 %.

Graf 3.4 Ekonomické subjekty podle převažující ekonomické činnosti v Plzeňském kraji k 31. 12. 2017 (subjekty s uvedenou činností)

Zdroj: ČSÚ

Ekonomickou aktivitu vykazovalo 48,8 % subjektů

Z celkového počtu ekonomických subjektů vykazovalo aktivitu jen 71 136 subjektů, tj. 48,8 %. Podle **zjištěné ekonomické aktivity** v rámci subjektů zapsaných v registru se Plzeňský kraj v porovnání s ostatními kraji umístil na čtvrtém nejnižším místě. Nižší ekonomickou aktivitu oproti Plzeňskému kraji vykazovaly kraje Karlovarský (44,3 %), Ústecký (46,1 %) a Liberecký (46,9). Nejvyšší podíl

²² Údaje jsou publikovány jako tříleté klouzavé průměry

ekonomicky aktivních subjektů byl zaznamenán v krajích Hl. město Praha (55,1 %) a Vysočina (55,0 %). V ČR bylo z celkového počtu 2 848 672 ekonomických subjektů 51,8 % ekonomicky aktivních.

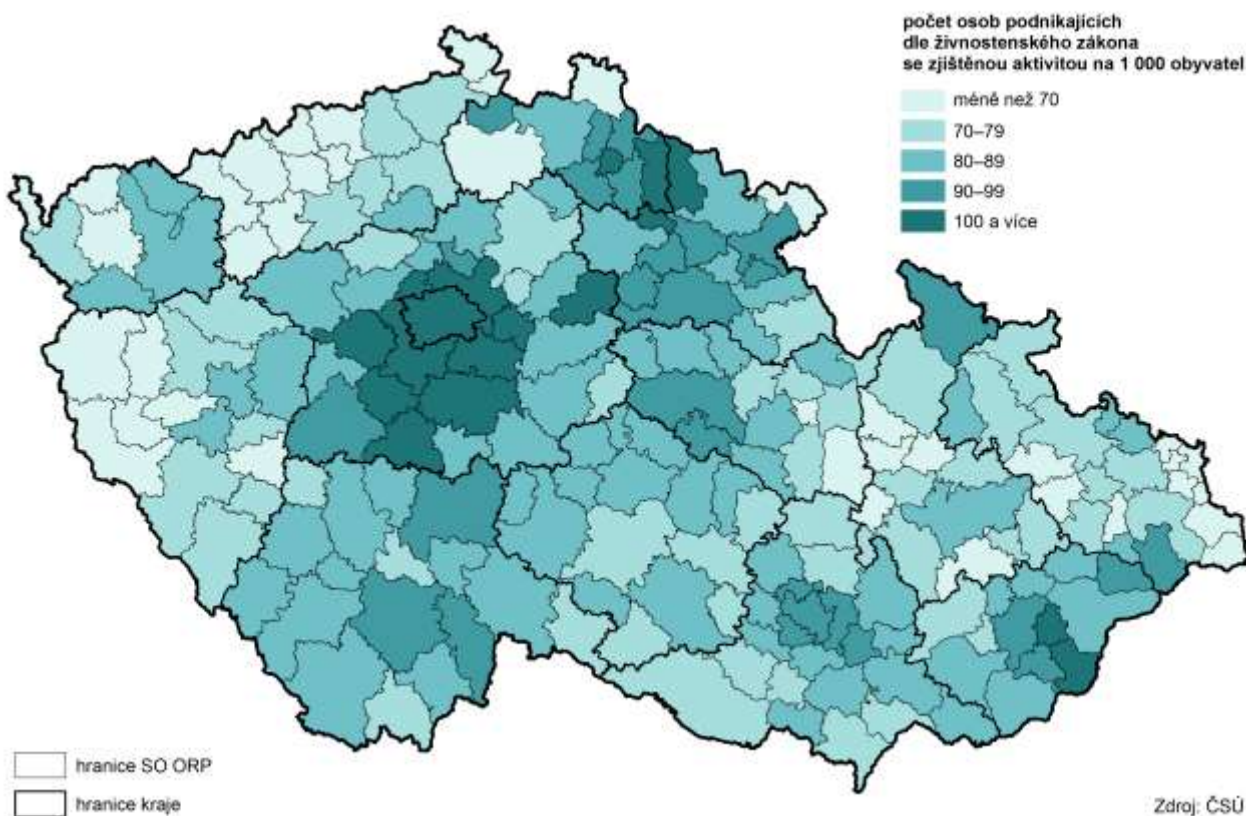
Nejvíce subjektů působilo v oblasti Velkoobchodu, maloobchodu včetně oprav a údržby motorových vozidel

Z hlediska **struktury podle CZ-NACE** působilo ve všech krajích nejvíce subjektů v oblasti Velkoobchodu a maloobchodu včetně oprav a údržby motorových vozidel. V Plzeňském kraji činilo toto odvětví 23,1 % z celkového počtu ekonomických subjektů. K dalším čteněji zastoupeným odvětvím patřil v Plzeňském kraji Průmysl (12,8 %) a Stavebnictví (11,2 %). Nejnižší podíl z celkového počtu ekonomických subjektů (0,9 %) tvořilo odvětví Veřejná správa a obrana včetně povinného sociálního zabezpečení.

Více jak tři čtvrtiny subjektů tvoří fyzické osoby

K 31. 12. 2017 bylo v Plzeňském kraji zapsáno v registru ekonomických subjektů 114 685 **fyzických osob** a 31 078 **právnických osob**, z celkového počtu ekonomických subjektů v registru tvořily fyzické osoby 78,7 % a právnické osoby 21,3 %. Podíl fyzických osob činil 5,4 % z celkového počtu fyzických osob ČR. Právnické osoby se na celkovém počtu právnických osob ČR podílely 4,2 %. Nejčetněji zastoupenou **právní formou** byly živnostníci (fyzické osoby podnikající podle živnostenského zákona), k 31. 12. 2017 bylo v registru ekonomických subjektů 100 702, tj. 69,1 % z celkového počtu ekonomických subjektů v kraji.

Živnostníci ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2017

Nejvíce rostl počet ekonomických subjektů s 50–99 zaměstnanci

Ekonomické subjekty, kde nebyla uvedena velikostní kategorie počtu zaměstnanců, činily 60,7 %. Ekonomické subjekty bez zaměstnanců tvořily 30,5 %. Malé podniky od 1 do 9 zaměstnanců představovaly 6,9 % z celkového počtu ekonomických subjektů. V rozmezí let 2014–2017 byl zaznamenán nejvyšší úbytek ekonomických

subjektů (2,6 %) v kategorii 25–49 zaměstnanců, naopak nejvyšší růst (13,8 %) zaznamenaly ekonomické subjekty ve skupině 50–99 zaměstnanců.

Zemědělství

V roce 2016 došlo k reálnému meziročnímu zvýšení hrubé zemědělské produkce o 2,2 %

Hrubá zemědělská produkce (dále jen „HZP“) vyjádřená v běžných cenách souhrnným zemědělským účtem dosáhla v roce 2016²³ hodnoty 10,3 mld., meziročně došlo ke snížení o 2,0 %, oproti roku 2014 došlo k poklesu o 10,6 % a oproti roku 2010 HZP stoupla o 24,1 %. Jiný pohled, oproštěný od cenových vlivů, nabízí HZP vyjádřený ve stálých cenách. HZP v roce 2016 vyjádřená stálými cenami roku 2000, oproti roku 2015 stoupla o 2,2 %, oproti roku 2014 klesla o 2,8 % a oproti roku 2010 stoupla o 15,2 %.

Na celkové zemědělské produkci ČR se Plzeňský kraj podílel 8,2 %

Na celkové zemědělské produkci ČR (v běžných cenách) se Plzeňský kraj podílel 7,8 %, což představuje meziroční pokles o 0,4 p. b. Plzeňský kraj patří mezi 4 kraje, ve které HZS v běžných cenách poklesla. Nejvyšší meziroční nárůst produkce o 11,3 % byl zaznamenán v kraji Vysočina. Podíl rostlinné produkce na HZP v peněžním vyjádření v roce 2016 představoval 50,8 %, živočišné produkce 45,0 %. Významnými komoditami s největším podílem na rostlinné produkci byly obiloviny s 41,1 % obiloviny, následované s 29,3 % píce. Technické plodiny, jako jsou např. řepka, slunečnice či sójové boby, se podílejí na rostlinné produkci 23,0 %. Hlavním reprezentantem zastupujícím **živočišnou produkci** je mléko s podílem 48,2 %, následované chovem zvířat s podílem 45,6 %. Zelenina (mimo brambory) a zahradnické produkty se na rostlinné produkci podílí pouze 2,5 %, ovoce pouze 0,4 % a brambory 2,4 %. Intenzita zemědělské produkce vyjádřená HZP/ha dosahuje v Plzeňském kraji hodnoty v běžných cenách 33 021 Kč. Meziročně tento ukazatel klesl o 2,4 %.

Výměra orné půdy meziročně mírně stoupla

V roce 2016 výměra obhospodařované zemědělské půdy stoupla o 1,4 % na 314 953 ha, z čehož připadlo na ornou půdu 62,3 %. Z údajů meziročních změn za posledních deset let je patrný dlouhodobý pokles výměry orné půdy. V roce 2017 však byla zaznamenána změna, kdy došlo k navýšení orné půdy na rozlohu 196 322 ha, což představuje meziroční navýšení o 0,8 %. Z dlouhodobého pohledu ve srovnání s rokem 2007 ubylo orné půdy o 8,3 %.

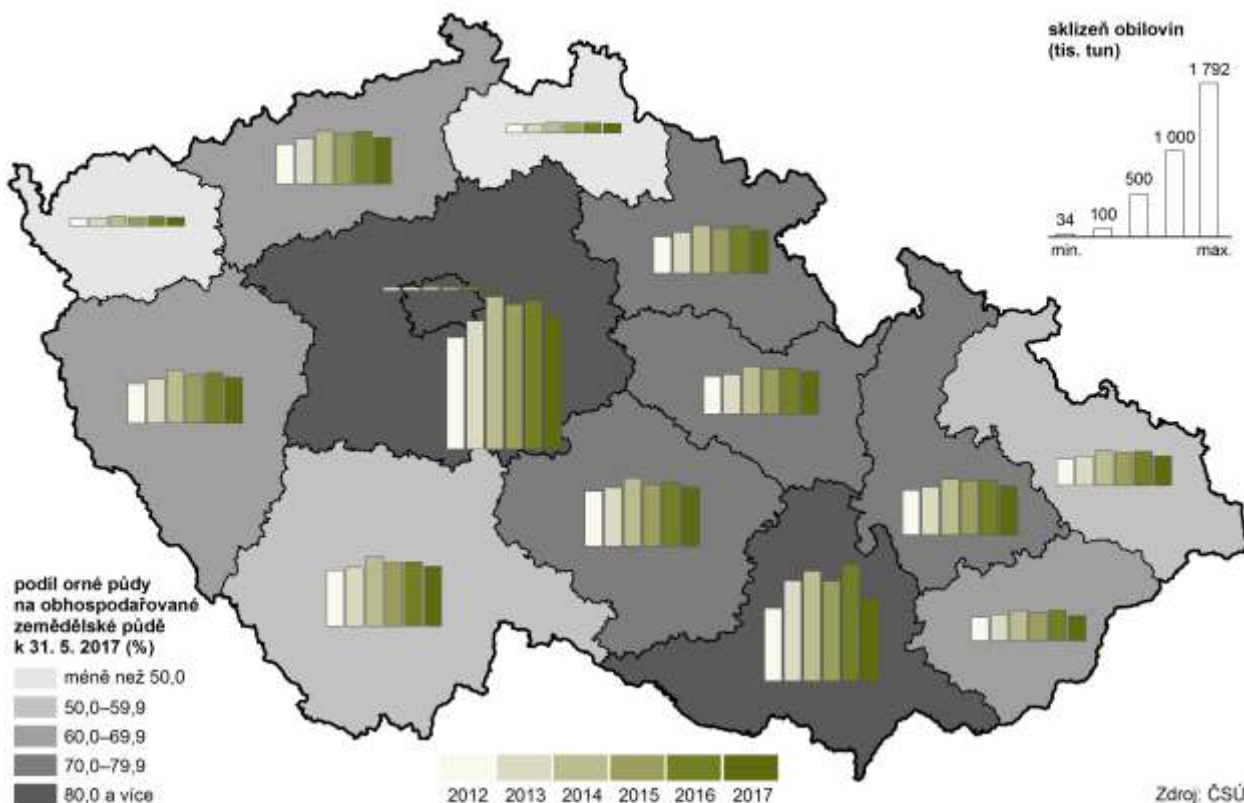
Osevní plochy téměř všech plodin zaznamenaly nárůst

Z dlouhodobého pohledu klesají **osevní plochy** obilovin (za posledních pět let došlo k poklesu o 3,0 %). V roce 2017 však došlo k meziročnímu mírnému zvýšení osevní plochy obilovin o 2,4 % na 103,78 tis. ha. Zvýšení osevních ploch obilovin bylo ovlivněno zejména výrazným zvýšením osevních ploch ovsa o 28,1 % a žita o 16,5 %. Osevní plochy pšenice v roce 2017 meziročně stouply o 1,9 % a ječmene o 2,5 %. Významný nárůst zaznamenaly i luskoviny na zrno a to o 33,8 %, což představuje 3 687 osetých ha a nejvyšší hodnotu od roku 2006. Osevní plochy řepky se meziročně zvýšily o 1,6 %. Dlouhodobý růst osevních ploch pícnin se zastavil v roce 2017, kdy došlo meziročně k poklesu o 6,4 %. Po proměnlivém vývoji posledních let se výměra půdy pro pěstování brambor dostala na hodnotu 1 088 ha, ve srovnání s rokem 2016 to znamenalo nárůst o 12,2 %.

²³ Údaje roku 2017 zatím nejsou k dispozici, data za rok 2016 jsou semidefinitivní.

Sklizeň obilovin v krajích v letech 2012 až 2017

Meziročně sklizeň obilovin poklesla o 8,8 %

V roce 2017 bylo z výměry sklizňové plochy 103,39 tis. ha sklizeno v Plzeňském kraji 540,27 tis. tun obilovin, což znamená pokles o 8,8 % navzdory zvýšené osevní ploše. Produkce pšenice se snížila o 10,1 %, ječmene o 4,2 %, naopak k výraznému navýšení produkce došlo u ovsa o 13 % a u žita o 19,5 %, k čemuž přispěly vyšší plochy osevu. Výrazný meziroční nárůst o 25,8 % zaznamenala sklizeň luskovin a jde od roku 2006 o nejvyšší produkci. K nárůstu produkce o 7,6 % došlo též u brambor. U řepky došlo k nížení produkce o 4,1 % a zároveň se jedná o nejnižší sklizeň od roku 2006.

Výnos obilovin meziročně klesl o 10,0 %

Výnos obilovin klesl meziročně na 5,23 t/ha, tj. o 10,0 %, přičemž samotná tato hodnota je z dlouhodobého hlediska nadprůměrná, neboť přesahuje desetiletý průměr o 0,23 t/ha, tj. o 4,4 % (ve sklizni roku 2016 byl dosažen výnos 5,81 t/ha druhý rekordní od roku 1991). Vůči celorepublikovému průměru byl výnos v Plzeňském kraji o 0,27 t/ha nižší, tj. o 5,1 %. V mezikrajském srovnání výnosů obilovin dosáhl Plzeňský kraj na deváté místo.

Výnosy pšenice v kraji klesly o 11,7 %

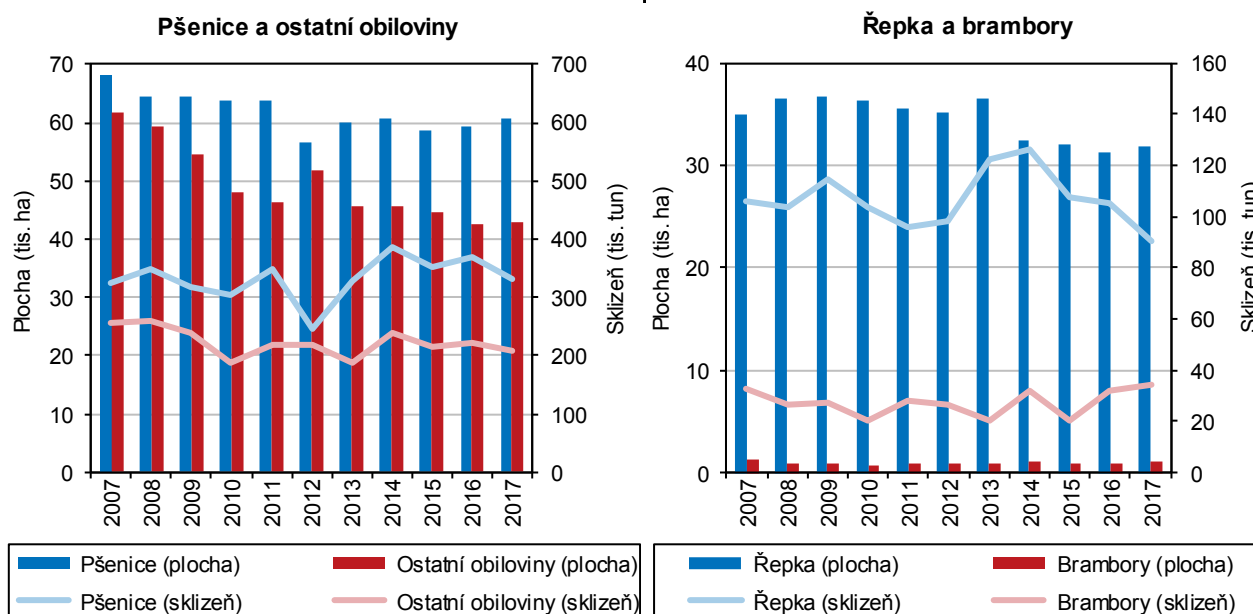
Nejstrmější pokles zaznamenaly výnosy pšenice, které klesly o 11,7 % na 5,48 t/ha. Obdobný pokles však zaznamenaly i ostatní kraje ČR. Celorepublikový průměr výnosů pšenice meziročně poklesl o 12,7 % na 5,67 t/ha. Největší pokles výnosů pšenice se projevil v Jihomoravském kraji a to o 24,3 %. Ani ostatní obiloviny nezůstaly v poklesu výnosnosti pozadu. Výnosy ječmene klesly o 6,6 % na 5,27 t/ha, výnosy ovsa pak o 11,8 % na 3,16 t/ha. Výjimku tvoří žito, kde výnosy mírně stouply o 2,6 % na 4,83 t/ha. Lze oprávněně usuzovat, že poklesy výnosů jdou na vrub suchu, které sužovalo republiku v klíčových měsících květnu a červnu 2017 a ponejvíce v Jihomoravském kraji. Ostatně i výnosy žita klesly v tomto kraji meziročně o 15,4 %.

Graf 3.5 Sklizeň a sklizňové plochy vybraných plodin v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Výnosnost řepky poklesla o 15,4 %

Brambory zaznamenaly pokles výnosů o 4,1 %, v absolutních číslech to znamená 31,38 t/ha oproti 32,71 t/ha v roce 2016. Pokles výnosů byl v Plzeňském kraji druhý nejvyšší mezi kraji, když k nejvyššímu poklesu došlo v Karlovarském kraji. Hektarový výnos brambor v Plzeňském kraji byl v roce 2017 vyšší než průměr na národní úrovni o 6,7 %, tj. o 1,96 t/ha a v mezikrajském srovnání tak kraji patří 3. místo. U luskovin bylo dosaženo výnosu 2,14 t/ha, což činí navýšení o 6,0 %. Výnosnost řepky poklesla o 15,4 % na hodnotu 2,84 t/ha, což znamená nejnižší hodnotu od roku 2013. Pokles výnosu řepky byl vyrovnaný ve všech krajích, s výjimkou Jihomoravského kraje, kde pokles činil 25,4 %.

Stavy prasat poklesly na historické minimum

Dle **soupisu hospodářských zvířat k 1. 4. 2017** se stavy skotu meziročně mírně snížily o 0,3 %, tj. na 164 897 ks. Na celorepublikové úrovni došlo k mírnému navýšení o 0,4 % na celkově 1 421 242 ks. Počet krav zůstává přibližně na stejné úrovni jako v předchozím roce. U stavu prasat však došlo meziročně k výraznému poklesu o 13,3 % na počet 104 757 ks, což znamená snížení o 16 082 ks. Počet prasat se tím dostal na historické minimum, což znamená nejnižší hodnotu za sledované období od roku 1986. Na celorepublikové úrovni došlo k poklesu stavu prasat o 7,4 % a i na této úrovni jde o historické minimum, což znamená o nejnižší hodnotu od sledovaného roku 1921, kdy byl uváděn počet prasat ve výši 1 562 738 ks. Pro zajímavost lze uvést, že nejvyšší počet prasat byl v České republice chován v roce 1981, a to 5 105 489 ks. Stav prasat je tak nižší než po 1. i 2. světové válce. Jeho poměrně konstantní průměrná celorepubliková spotřeba činila mezi roky 1997 a 2016 přibližně 42 kg na obyvatele. Spotřebu vepřového masa v ČR je nutné pokrývat z více než poloviny dovozem, neboť u vepřového masa poklesla soběstačnost z 104,9 % v roce 1995 na hodnotu 47,7 % v roce 2016. Vepřové maso je významnou dovozní agrární komoditou, v roce 2016 tvořil dovoz vepřového 6,5 % z celkové hodnoty agrárního dovozu a umístilo se mezi agrárními

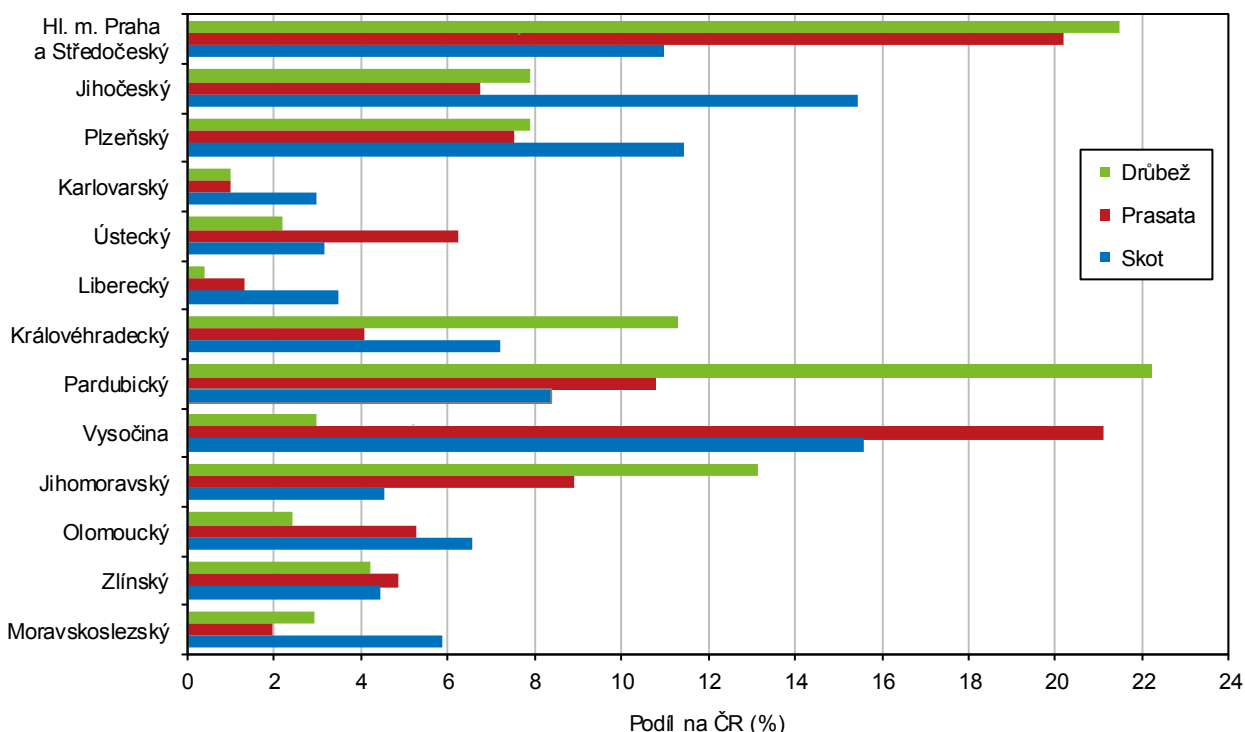
komoditami na prvním místě²⁴. Snížení bylo v Plzeňském kraji rovněž zaznamenáno u prasnic o 12,2 % na počet 6 922 ks.

Stavy drůbeže zaznamenaly historický pokles

Počet drůbeže meziročně výrazně klesl o 28,2 %, což znamená pokles o 647 278 kusů. Stavy drůbeže se tím dostaly na své historické minimum od sledovaného roku 1986, kdy bylo v Plzeňském kraji chováno 2 282 206 ks drůbeže. Pokles stavu drůbeže v rámci srovnání krajů byl nejvyšší u Kraje Vysočina o 28,9 %, v Plzeňském kraji byl pokles druhý nejvyšší. Na celorepublikové úrovni však došlo k navýšení stavu drůbeže o 0,8 %. Obdobně slepic v kraji ubylo o 24,6 % a jejich stav činil 475 821 ks, na celorepublikové úrovni ale byl zaznamenán nárůst počtu slepic o 11,8 %. Stavy ovcí se v kraji zvýšily o 2,0 % na 18 164 ks a stavy koz o 1,9 % na 1 375 ks. Počet koní vzrostl o 12,9 % na 2 334 ks a trend růstu byl zaznamenán u většiny krajů.

Graf 3.6 Podíl krajů na stavech skotu, prasat a drůbeže k 31. 12. 2017

Zdroj: ČSÚ

Intenzita chovu skotu se meziročně zvýšila

Intenzita chovu skotu²⁵ se v Plzeňském kraji meziročně snížila na 52,4 ks na 100 ha. Plzeňský kraj má třetí nejvyšší hodnotu v rámci ČR za krajem Vysočina a Jihočeským krajem. Ukazatel **intenzity chovu prasat**²⁶ má v retrospektivním pohledu dlouhodobě klesající trend, což souvisí s obdobným trendem stavu prasat. V roce 2017 došlo ke snížení, kdy ukazatel dosáhl hodnoty 53,4 ks na 100 ha.

Významná část produkce masa se z Plzeňského kraje přesunula do jiného kraje

Celková **produkce masa** (bez drůbežího) se v roce 2017 snížila proti roku 2016 o 38,1 % na 17 401 tun jateční hmotnosti. Na snížení mělo vliv přesunutí sídla většího zemědělského podniku do jiného kraje. V průměru došlo na celorepublikové úrovni k poklesu produkce masa o 4,6 %. U hovězího masa došlo k poklesu o 22,1 %

²⁴ Ročenka agrárního zahraničního obchodu ČR za rok 2016, ÚZEI, Praha 2017, str. 49

²⁵ Podíl stavu skotu na 100 ha obhospodařované zemědělské půdy

²⁶ Podíl stavu prasat na 100 ha obhospodařované orné půdy

a u vepřového masa o 45,0 % z největší části z důvodu přesunu sídla významného zpracovatele do jiného kraje. V průměru došlo na celorepublikové úrovni k poklesu produkce hovězího masa o 5,9 % a vepřového o 4,2 %. Produkce jatečného skotu meziročně poklesla o 7,6 % na 18 588 t živé hmotnosti. Průměrný pokles produkce jatečného skotu klesl na úrovni ČR o 4,4 % a pokles zaznamenaly všechny kraje s výjimkou kraje Středočeského a Jihomoravského. Obdobná situace je i u produkce jatečných prasat, která poklesla o 10,8 % na 19 830 t živé hmotnosti prasat. Na úrovni ČR poklesla produkce jatečných prasat o 5,4 % t živé hmotnosti a pokles byl zaznamenán u všech krajů s výjimkou kraje Moravskoslezského a Pardubického. Produkce jatečné drůbeže se snížila o 11,0 % na 23 040 t živé hmotnosti, což je největší pokles v mezikrajském porovnání. Naopak produkce na úrovni ČR stoupla o 6,0 % stejně jako produkce ve všech krajích s výjimkou Plzeňského a Moravskoslezského kraje.

Slepice v Plzeňském kraji snáší nejvíce vajec v ČR

V roce 2017 dosáhla efektivita slepic z historického hlediska svého vrcholu, neboť jedna slepice snesla 326,5 vajec, což je historicky ve sledovaném období od roku 2001 rekordní počet. Plzeňský kraj se ve snůšce vajec na jednu slepici umístil na prvním místě v mezikrajském srovnání. Celková **snáška vajec** se zvýšila o 16,6 % na 199 993 ks. Plzeňský kraj je v celorepublikovém srovnání na třetím místě v absolutním počtu produkce vajec.

Zvyšování produkce mléka i průměrné dojivosti je dlouhodobý trend

V Plzeňském kraji se meziročně zvýšila meziročně **produkce mléka** o 2,9 % na 324 400 litrů. Jednalo se tak o čtvrtou nejvyšší produkci mléka v České republice. Nejvyšší produkce mléka je tradičně v kraji Vysočina, kde dosáhly produkce mléka ve výši 561 317 l. Průměrná dojivost krávy se zvýšila o 2,7 % na 8 129,5 l a jde o dlouhodobě rostoucí hodnotu. Nejvyšší dojivosti dlouhodobě dosahují ve Zlínském kraji, kde v roce 2017 dojivost dosáhla 8 868 l.

Lesnictví

Plochy lesních pozemků dlouhodobě mírně rostou

V roce 2017 **lesní pozemky** v Plzeňském kraji zaujímaly rozlohu 308,6 tis. ha, tj. 40,3 % z celkové výměry půdy v kraji. Významný podíl na ploše lesních pozemků v kraji mají okresy Klatovy (Šumava), Tachov (Český les), Rokycany (Křivoklátská a Brdská vrchovina). Z dlouhodobého pohledu má výměra lesních ploch mírně rostoucí trend, poslední meziroční nárůst činil 0,1 %. Na celkové výměře lesů v ČR se Plzeňský kraj podílel 11,6 %. Zalesněno bylo 1 985 ha, tj. o 118 ha méně než v předchozím roce. Přirozenou obnovou prošlo 447 ha lesa. Při zalesňování převažovaly jehličnaté dřeviny v rozsahu 1 388 ha, zbytek tvořily listnaté dřeviny. Dále byly v roce 2017 v Plzeňském kraji provedeny prořezávky (výchovný zásah u mladých porostů, např. odstranění přílišné hustoty porostů) na 3 863 ha a probírky (výchovný zásah u dospělých porostů) na 7 273 ha.

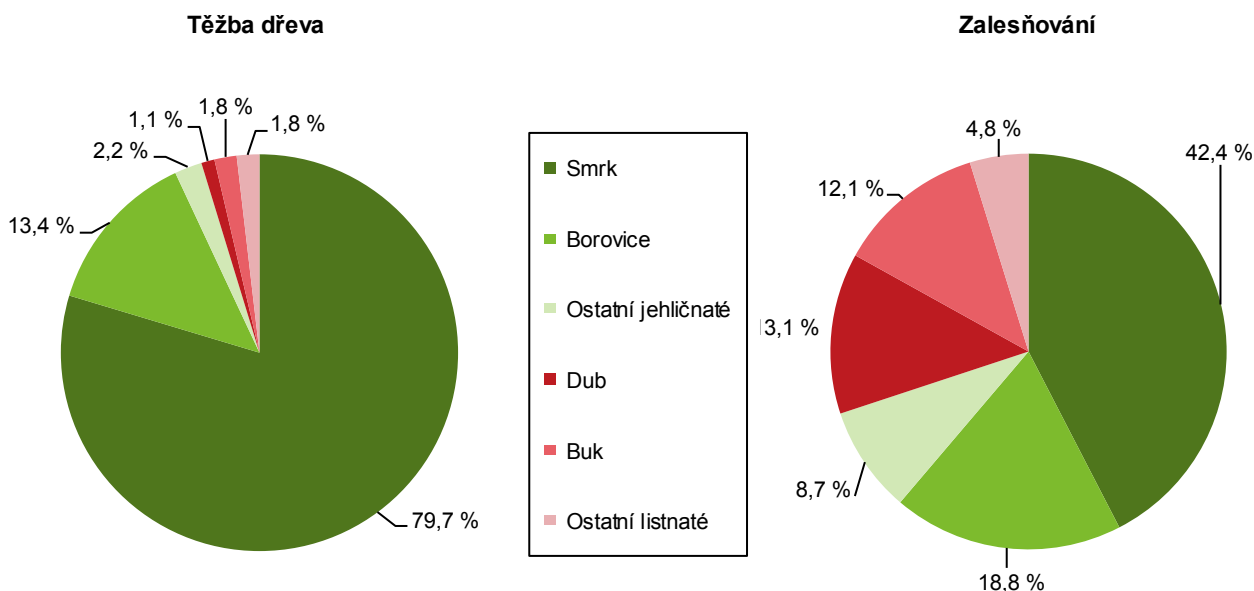
Škody způsobené suchem a hmyzem způsobují vyšší podíl nahodilé těžby dřeva

Těžba dřeva bez kůry dosáhla v Plzeňském kraji výše celkem 1,73 mil. m³, z toho 95,3 % představovalo dřevo jehličnaté a zbytek v objemu 81 600 m³ dřevo listnaté. Plzeňský kraj se podílel na celkové těžbě dřeva v ČR 8,9 %, což představovalo pátou nejvyšší těžbu v mezikrajském porovnání. Těžba nahodilá se na celkové těžbě dřeva v Plzeňském kraji podílela 39,8 %, což činí objem 687 648 m³ bez kůry a došlo zde k meziročnímu nárůstu o 40,7 %. Jedná se o jednu z forem těžby, která je prováděna za účelem zpracování stromů poškozených v důsledku škodlivých vlivů (vítr, námraza, škodlivý hmyz apod.). Z celkového objemu nahodilé těžby se jednalo o 33,3 % těžby živelní a 61,0 % objemu těžby způsobili hmyzí škůdci na porostech. Během posledních let se negativně promítá na stavu lesů sucho a činnost škůdců

a působení těchto faktorů škodí zejména smrkovým porostům. Z uvedených důvodu přibývá i nahodilé těžby.

Graf 3.7 Těžba dřeva a zalesňování podle dřevin v Plzeňském kraji v roce 2017

Zdroj: ČSÚ

Průmysl

Plzeňský kraj dosahuje čtvrté nejvyšší průměrné měsíční hrubé mzdy v průmyslu

V Plzeňském kraji nedošlo v roce 2017 oproti roku 2016 ke změně počtu velkých **průmyslových podniků**²⁷ a druhým rokem jejich počet dosahuje 164. Nejvíce velkých podniků je soustředěno v Jihomoravském kraji a to 251, nejméně v Karlovarském kraji 67. Průměrný evidenční počet zaměstnanců vzrostl meziročně o 498 osob (tj. o 0,8 %) na 61 560 zaměstnanců. Nejvíce, 108 128 zaměstnanců vykazují podniky v Moravskoslezském kraji, nejméně 18 823 zaměstnanců v Karlovarském kraji. V celé ČR meziročně stoupl počet zaměstnanců o 2,2 %, což znamená navýšení o 18 434 zaměstnanců. Průměrná hrubá mzda přepočtená na fyzické osoby se v průměru v ČR zvýšila o 2 096 Kč, na 32 107 Kč. V Plzeňském kraji činila průměrná mzda 32 416 Kč a vzrostla o 2 059 Kč, tj. meziročně o 6,8 %. V mezikrajském srovnání se jednalo o čtvrtou nejvyšší měsíční hrubou mzdu. Výše průměrné hrubé mzdy v průmyslu za ČR byla v porovnání s Plzeňským krajem nižší o 309 Kč. V devíti krajích byla výše průměrné hrubé mzdy v průmyslu nižší než průměrná hrubá mzda za ČR. Výše průměrné hrubé mzdy v ČR byla ovlivněna především vyššími dosaženými průměrnými hrubými mzdami v Hl. městě Praze (38 276 Kč) a Středočeském kraji (38 145 Kč).

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy mají v posledních letech rostoucí trend

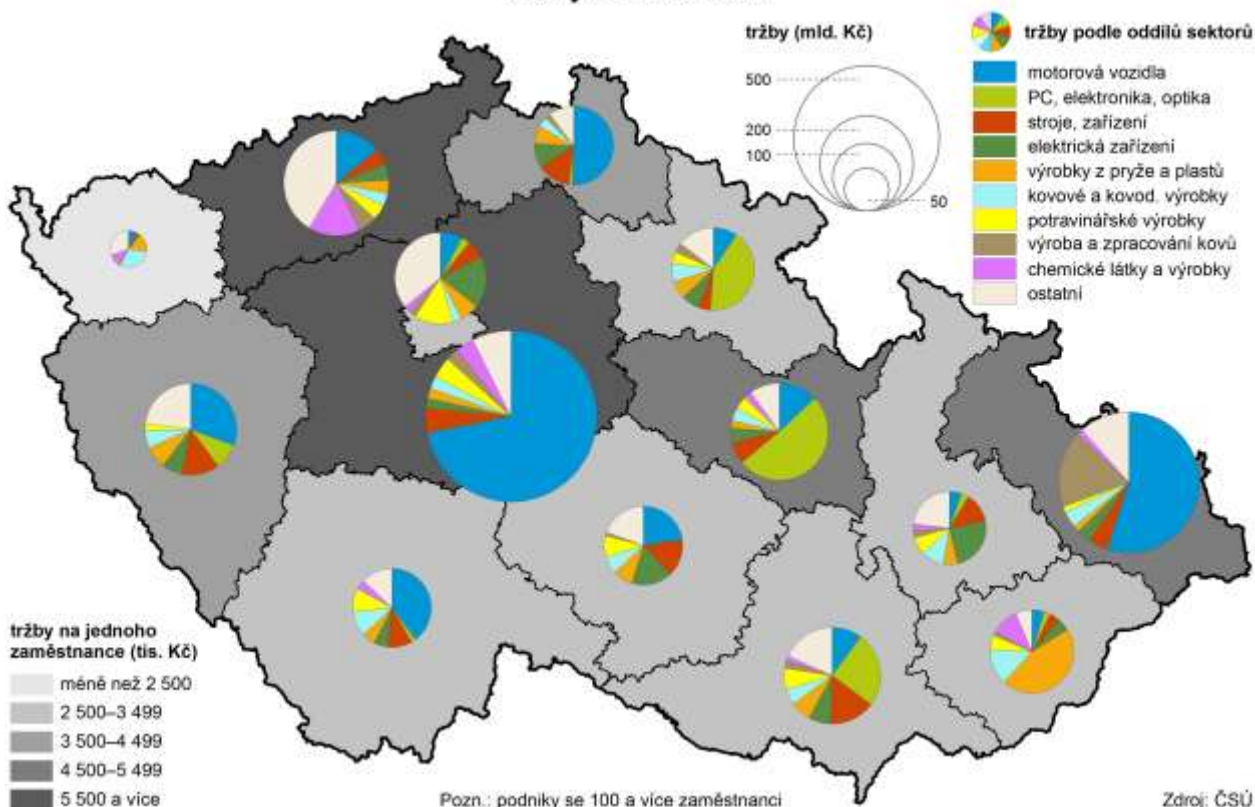
Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy dosáhly v roce 2017 v běžných cenách hodnoty 220 462 mil. Kč, což představuje v porovnání s předchozím rokem zvýšení o 3,1 %. Celorepublikový růst tržeb průmyslu činil 7,7 %. Plzeňský kraj se podílel na celorepublikových tržbách průmyslu téměř 6 %, nejvyšší podíl 20,5 % a 14,7 % vykazují Středočeský a Moravskoslezský kraj. Nejnižší podíl dlouhodobě vykazuje Karlovarský kraj, v roce 2017 činil jeho podíl

²⁷ Podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem na území kraje

1,2 %. Podniky se sídlem v Plzeňském kraji se podílely na exportní výkonnosti ČR 6,1 %, měřeno podílem tržeb z přímého vývozu na celkových tržbách velkých podniků. Podíl tržeb za přímý vývoz na tržbách z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy činil v roce 2017 v Plzeňském kraji 63,2 %, tj. meziročně tento podíl poklesl o 4,4 procentního bodu. Tržby podniků z vývozu v Plzeňském kraji meziročně poklesly o 3,7 %, když na úrovni ČR došlo k nárůstu těchto tržeb o 5,8 %. V mezikrajském srovnání vykazuje nejvyšší exportní výkonnost Středočeský kraj, jehož podíl na tržbách z vývozu ČR činí téměř 25 %. Druhým krajem s nejvyšším podílem na tržbách z vývozu za ČR je Moravskoslezský kraj, který se podílí 14,5 %. Plzeňský kraj se v mezikrajském srovnání tržeb z přímého vývozu umístil na pátém místě s podílem 6,1 % na celorepublikovém vývozu velkých podniků.

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy zpracovatelského průmyslu v krajích v roce 2017

Produktivita práce v průmyslu dlouhodobě roste

Produktivita práce jak na celorepublikové úrovni, tak i v Plzeňském kraji má dlouhodobě rostoucí trend. Meziročně produktivita práce v Plzeňském kraji stoupla o 2,2 % na hodnotu 3 581 tis. Kč na zaměstnance. Nejvyšší produktivity dosahují velké podniky ve Středočeském kraji, které v průměru dosahují hodnoty 7 152 tis. Kč na zaměstnance, tedy dvakrát více než v Plzeňském kraji. Na druhé příčce se též s výrazným náskokem umístil Ústecký kraj s 5 658 tis. Kč na zaměstnance. Plzeňský kraj se umístil v mezikrajském srovnání na sedmém místě. Produktivita práce v regionu byla o 17,6 % nižší než průměrná produktivita práce v ČR. Z dostupných údajů vyplývá, že v regionech kde je produktivita nejvyšší, nemusí být nejvyšší mzdy. Ačkoliv například produktivita práce je v Moravskoslezském kraji o 15,4 % vyšší než průměr ČR, průměrné mzdy jsou naopak o 5,1 % nižší než průměr ČR a obrácený poměr má i Pardubický kraj. Výše mzdy je v praxi určována zejména s ohledem na vyváženost poptávky a nabídky na trhu práce, na cenách a dostupnosti ostatních výrobních faktorů a tím charakteru průmyslové výroby z hlediska přidané hodnoty.

Na výši tržeb ve zpracovatelském průmyslu se nejvíce podílelo odvětví motorových vozidel

Objem tržeb z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy ve **zpracovatelském průmyslu** dosáhl výše 215 216 tis. Kč, tj. 97,6 % z celkových tržeb z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy. Meziroční nárůst těchto tržeb ve zpracovatelském průmyslu činil 3,0 %. Na výši těchto tržeb se především podílí z 30,5 % odvětví výroby motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů, z 13,3 % odvětví výroby strojů a zařízení j. n., z 8,9 % odvětví výroby počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení, z 8,9 % výroba nápojů a ze 7,7 % výroba pryžových a plastových výrobků. Ve zpracovatelském průmyslu činil podíl tržeb z přímého vývozu na tržbách z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy 64,1 %. Průměrný evidenční počet zaměstnanců (ve fyzických osobách) ve zpracovatelském průmyslu dosáhl 60 221 zaměstnanců, meziročně vzrostl o 0,8 %. Průměrná hrubá měsíční mzda na fyzické osoby ve zpracovatelském průmyslu činila 32 319 Kč a došlo k jejímu meziročnímu nárůstu o 6,9 %. Nejvyšší mzdu 49 048 Kč pobírali zaměstnanci ve výrobě nápojů a nejnižší mzdu 26 234 Kč ve výrobě potravinářských výrobků.

Energetika

Na výrobě elektřiny se v Plzeňském kraji nejvíce podílely parní elektrárny

Energetika patří k průmyslovým odvětvím, která se zabývají získáváním, přeměnou a distribucí všech forem energie. V Plzeňském kraji bylo v roce 2017 vyrobeno 1 307,4 GWh elektřiny brutto²⁸. Meziročně vzrostla výroba elektřiny brutto o 1,7 %. Výroba elektřiny brutto se zvýšila ve všech typech elektráren kromě vodních včetně přečerpávacích, které zaznamenaly meziroční pokles o 11,5 GWh. V rámci republiky představuje **výroba elektřiny** brutto v Plzeňském kraji 1,5 % z celkové výroby elektřiny brutto v ČR a řadí Plzeňský kraj na páté nejnižší místo. Nejvyšší podíl (28,1 %) z republikové výroby elektřiny brutto byl dosažen v Ústeckém kraji. Ve výrobě elektřiny brutto patřily parní elektrárny v Plzeňském regionu k největším výrobcům elektrické energie, jejich podíl tvořil 58,7 % z celkově vyrobené elektřiny brutto v kraji. Další v pořadí podle výše vyrobené elektrické energie brutto se umístily elektrárny plynové a spalovací (19,1 %) a fotovoltaické (16,5 %). V roce 2017 činil instalovaný výkon elektrizační soustavy v regionu 554,9 MW a jeho podíl na ČR představoval 2,5 %. Nejvyšší instalovaný výkon měly elektrárny parní (255,2 MW) a fotovoltaické (210,4 MW.)

Nejvyšší spotřebu elektřiny netto v regionu má průmysl

V roce 2017 bylo v Plzeňském kraji spotřebováno 3107,5 GWh elektřiny netto²⁹. Meziročně to představuje zvýšení o 2,0 %. Podíl regionu na celkové **spotřebě elektřiny netto** v ČR činil 5,3 %. Jednalo se o pátý nejnižší podíl v rámci ČR. Z hlediska odvětvové struktury se podílely nejvíce na spotřebě elektřiny netto průmysl (37,3 %), domácnosti (27,5 %) a obchod, služby, školství a zdravotnictví (25,6 %). Meziročně se snížil podíl spotřeby elektřiny netto v průmyslu o 0,8 procentního bodu, v obchodu, službách, školství a zdravotnictví o 1,9 procentního bodu. V domácnostech se oproti roku 2016 podíl spotřeby elektřiny netto nezměnil. Spotřeba elektřiny netto v domácnostech na 1 obyvatele v Plzeňském kraji dosáhla 1 476,8 kWh, meziročně vzrostla o 1,7 %. Ve spotřebě elektřiny netto v domácnostech na 1 obyvatele se umístil Plzeňský kraj na šestém nejvyšším místě. V rámci všech krajů dosáhl v tomto ukazateli nejvyšší spotřeby kraj Středočeský (1 986,7 kWh) a naopak nejnižší kraj Jihomoravský (1 110,8 kWh). Proti celorepublikovému průměru spotřeby elektřiny netto v domácnostech

²⁸ Celková výroba elektřiny na svorkách generátorů

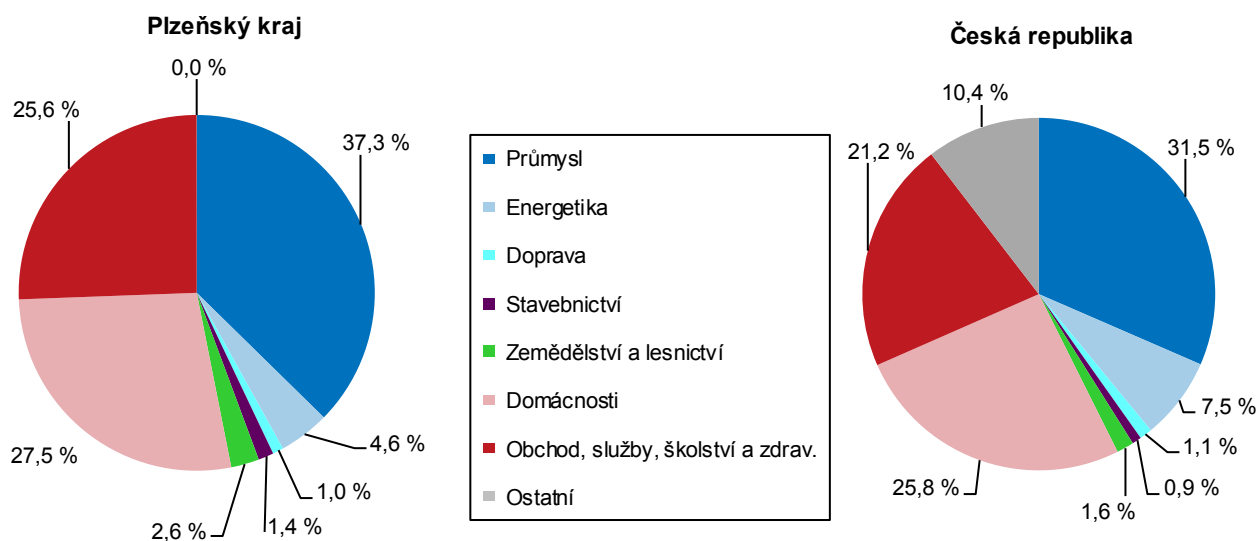
²⁹ Celková spotřeba elektřiny brutto (vlastní spotřeba na výrobu elektřiny + spotřeba na přečerpání v přečerpávacích vodních elektrárnách + ztráty v sítích)

na jednoho obyvatele (1 436,6 kWh) byla krajská spotřeba elektřiny netto o 40,2 kWh vyšší.

Graf 3.8 Spotřeba elektřiny netto^{*)} podle odvětví spotřeby v roce 2017

Pramen: ERÚ

^{*) Spotřeba elektřiny netto = celková spotřeba elektřiny brutto - (vlastní spotřeba na výrobu elektřiny + spotřeba na přečerpávání v přečerpávacích vodních elektrárnách + ztráty v sítích)}

Na spotřebě zemního plynu se podíleli nejvíce velkoobdobatelé, v pořadí druhé byly domácnosti

V roce 2017 se spotřebovalo v Plzeňském kraji 392,6 mil. m³ zemního plynu, meziročně se zvýšila spotřeba o 3,4 %. **Spotřeba zemního plynu** v kraji představovala 4,7 % z celkové spotřeby v ČR. Spotřeba zemního plynu v GWh činila v Plzeňském regionu 4190,5 a v porovnání s rokem 2016 vzrostla o 130,8 GWh. Na spotřebě zemního plynu se nejvíce podíleli velkoobdobatelé (40,6 %), v pořadí druhé byly domácnosti (29,7 %).

Na celkové spotřebě zemního plynu v ČR se nejvíce podílely kraje Ústecký a Středočeský

Nejvyšší podíl spotřeby zemního plynu z celkové spotřeby v ČR (13,4 %) byl zaznamenán v krajích Ústeckém a Jihomoravském. Plzeňský kraj se s podílem 4,7 % umístil na šestém nejnižším místě. Nejvyšší spotřebu na 1 zákazníka 53,5 MWh vykazoval Ústecký kraj. V Plzeňském kraji dosáhla spotřeba na 1 zákazníka 26,2 MWh (třetí nejnižší spotřeba v rámci krajů).

Plzeňský region obsadil páté nejnižší místo mezi kraji ve spotřebě zemního plynu v domácnostech na 1 odběratele

Spotřeba zemního plynu v domácnostech na 1 odběratele byla nejvyšší v krajích Středočeském (1 181,8 m³) a Jihomoravském (1 158,9 m³). V Plzeňském kraji činila tato spotřeba 790,5 m³ a v rámci krajů se umístil na pátém nejnižším místě.

Stavebnictví, stavební povolení

Objem základní stavební výroby podle sídla podniku meziročně poklesl o 7,3 %

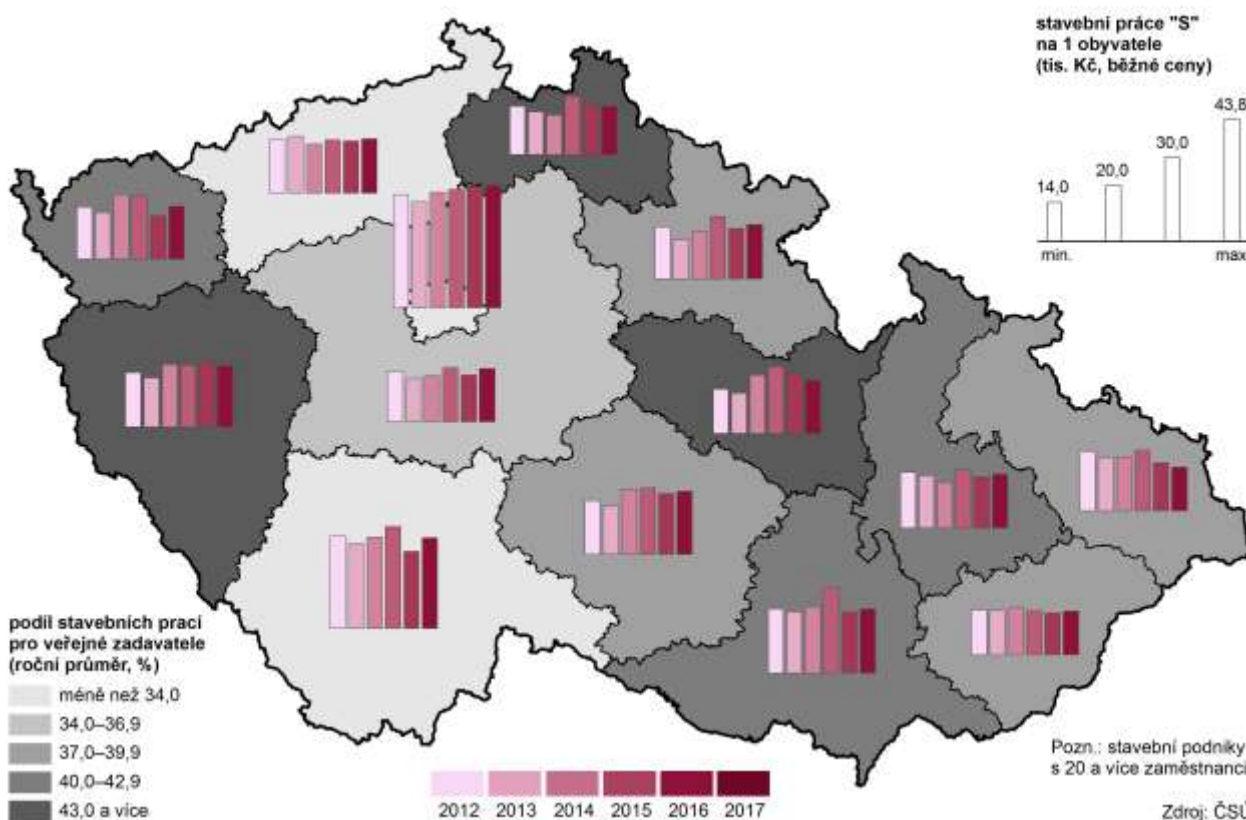
Počet stavebních podniků zaměstnávajících 50 a více zaměstnanců se sídlem v kraji se v regionu dlouhodobě snižuje (z 31 v roce 2011 na 24 v roce 2017). Meziročně se snížil průměrný evidenční počet zaměstnanců ve stavebnictví z 2 933 na 2 834 zaměstnanců. Průměrná hrubá měsíční mzda v tomto odvětví meziročně stoupla o 2 800 Kč, tj. o 8,7 % (na 35 001 Kč). V roce 2017 převyšovala dosažená výše průměrné měsíční hrubé mzdy v kraji o 1,4 % průměrné hrubé mzdy v celé ČR. Objem základní stavební výroby podle sídla podniku (zaměstnávajících 50 a více zaměstnanců) meziročně klesl v kraji o 7,3 % na 5 429 mil. Kč (v běžných cenách). Na republikové úrovni ZSV poklesla o 1,7 %. Produktivita ZSV vyjádřená jako podíl

ZSV na 1 zaměstnance (u podniků zaměstnávajících 50 a více zaměstnanců) dosáhla hodnoty 1 916 tis. Kč, což je v meziročním porovnání o 4,1 % méně. Z hlediska struktury ZSV se objem snížil u pozemního stavitelství o 6,4 % a u inženýrského stavitelství o 7,4 %.

Objem stavebních prací „S“ podle místa stavby se meziročně snížil o 5,4 %

Objem stavebních prací „S“ v tuzemsku podle místa stavby (subjekty s 20 a více zaměstnanci) se meziročně snížil o 5,4 % na 12 588 mil. Kč. V rámci kraje se nejvíce, o 31,1 % snížil objem stavebních prací v okrese Rokycany, a naopak nejvyšší nárůst o 47,5 % vykázal okres Klatovy. Veřejné zakázky v kraji, které představovaly 43,2 % z objemu stavebních prací „S“ podle místa stavby, meziročně stouply o 13,0 %. Nejvyšší podíl 51,6 % veřejných zakázek na celkovém objemu stavebních prací „S“ dle místa stavby vykazuje okres Plzeň-město, nejnižší podíl 24,7 % vykazuje okres Domažlice. Největší meziroční pokles veřejných zakázek zaznamenal okres Rokycany (o 49,1 %) a okres Domažlice (o 43,7 %). Naopak nejvyšší nárůst (o 69,8 %) zaznamenal okres Plzeň-jih. Na celorepublikové úrovni objem stavebních prací „S“ roce 2017 meziročně stoupl o 3,5 %. Největšího objemu tradičně dosahuje Hl. město Praha, které se na celorepublikovém objemu uvedených prací podílí více než jednou pětinou (23,1 %), druhá příčka patří Jihomoravskému kraji s podílem 11,1 % a Plzeňský kraj s podílem 5,2 % dosáhnul sedmého místa. Celorepublikový kontext vývoje stavebnictví vyjadřuje nárůst indexu stavebních prací ve stálých cenách, který mezi roky 2016 a 2017 činil 3,6 %. Při porovnání celorepublikové stavební produkce ve stálých cenách dosahuje rok 2017 v porovnání s rokem 2015 hodnoty 97,5 % (údaje očištěné o pracovní dny).

Stavební práce "S" podle kraje místa stavby v letech 2012 až 2017

Počet stavebních povolení stoupl o 4,0 %

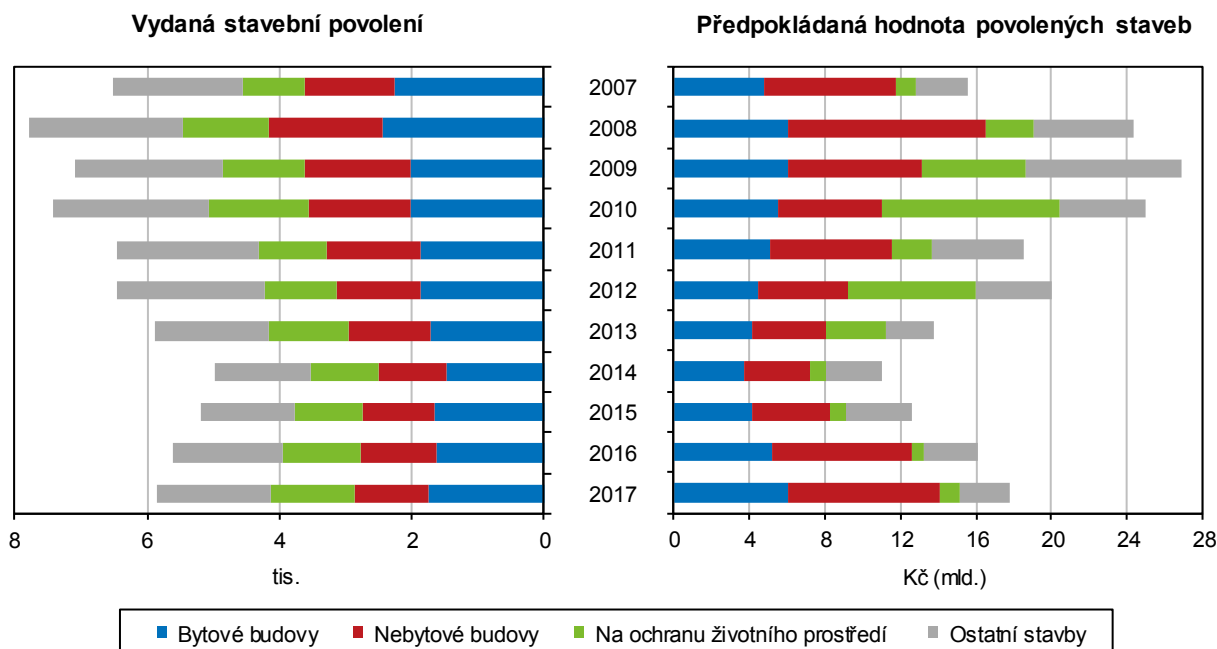
V Plzeňském kraji bylo v průběhu roku 2017 vydáno 5 837 stavebních povolení. Z celkového počtu vydaných stavebních povolení v ČR tvořil počet povolení v kraji 7,0 %. Z meziročního srovnání je patrný nárůst počtu vydaných stavebních

povolení o 4,0 %. Nejvyšší počet stavebních povolení byl vydán v okrese Plzeň-sever a to 1 713, naproti tomu nejmenší počet 544 v okrese Klatovy. Počet stavebních povolení v okrese Plzeň-sever je dlouhodobě násobně vyšší než v ostatních okresech Plzeňského kraje. Jejich počet je téměř 1,8 krát vyšší než v okrese Plzeň-město a 2,8 krát vyšší než co do počtu obyvatel srovnatelném okrese Domažlice. Rozdíl je dán nejvíce počtem vydaných stavebních povolení na ochranu životního prostředí, když v okrese Plzeň-sever bylo pro tyto účely vydáno 513 povolení, v okrese Plzeň-město 98 povolení a v okrese Domažlice 101 povolení. Celkový počet stavebních povolení v okrese Plzeň-město klesl o 5,5 % a jde o jediný okres, kde k poklesu došlo. Z vydaných stavebních povolení bylo 30,2 % určeno na stavby bytových budov a 18,7 % na stavby nebytových budov. Stavební povolení pro nové stavby se na celkovém počtu podílejí přibližně jednou čtvrtinou. Významnou část z celkového počtu tvoří i počet vydaných stavebních povolení na ochranu životního prostředí, kterých bylo vydáno 1 278, což představuje téměř 21,9 % všech vydaných povolení.

Graf 3.9 Vydaná stavební povolení podle druhu stavby v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Orientační hodnota povolených staveb meziročně stoupla o 10,9 %

Významným ukazatelem budoucí hodnoty výstavby je také **orientační hodnota povolených staveb**, která v Plzeňském kraji činila celkem 17 808 mil. Kč, což znamená meziroční nárůst o 10,9 %. Na celorepublikové úrovni došlo k nárůstu tohoto ukazatele o 15,8 %. Z celkového objemu celorepublikové orientační hodnoty vydaných stavebních povolení činila hodnota v Plzeňském kraji 5,9 %. Orientační hodnota staveb na 1 stavební povolení stoupla meziročně v Plzeňském kraji o 6,6 % a na celorepublikové úrovni o 14,9 %. Jde třetím rokem o stoupající hodnotu. Průměrná orientační hodnota povolovaných staveb v Plzeňském kraji činí 3 051 tis. Kč. Z hlediska mezikrajského srovnání orientační hodnoty staveb na 1 stavební povolení dosahuje nejvyšší hodnoty Ústecký kraj s hodnotou 6 439 tis. Kč, čímž převyšuje průměr ČR o 78,4 %. Z hlediska struktury celkové orientační hodnoty povolovaných staveb tvořila největší část hodnota stavebních povolení na budovy, a to 79,1 %, stavby na ochranu životního prostředí 6,1 % a ostatní stavby 14,8 %. Z celkové orientační hodnoty budov tvořily budovy bytové

42,6 % a nebytové budovy 57,4 %. Nová výstavba představovala 72,1 % a změny dokončených staveb 27,9 % celkové hodnoty stavebních povolení na budovy. U budov bytových činil podíl nové výstavby 82,5 % a u budov nebytových 64,3 % z orientační hodnoty. Orientační hodnota staveb environmentálního charakteru v kraji se proti roku 2016 zvýšila o 62,7 %. V roce 2017 tvořila orientační hodnota staveb na ochranu životního prostředí v Plzeňském kraji 6,8 % z celkové republikové orientační hodnoty stavebních povolení na tyto stavby. Nejvyšší nárůst orientační hodnoty nové bytové výstavby o 74,3 % byl zaznamenán v Olomouckém kraji, na druhé místo s nárůstem 55,9 % se zařadilo Hl. město Praha a Plzeňský kraj se umístil s nárůstem 15,8 % na místě jedenáctém.

K nejvyššímu meziročnímu nárůstu orientační hodnoty povolovaných staveb došlo v okrese Klatovy

K nejvyššímu nárůstu orientační hodnoty povolovaných staveb z pohledu okresního členění došlo o 46,4 % v okrese Klatovy, následované okresem Plzeň-město s nárůstem o 26,1 %, a to zejména u stavebních povolení na výstavbu budov nebytových a na ochranu životního prostředí. U stavebních povolení na ochranu životního prostředí v meziročním srovnání nejvíce o 575,0 % vzrostla orientační hodnota staveb v okrese Klatovy, v okrese Plzeň-město o 144,7 % a dále v okrese Plzeň-sever o 108,6 %. Naopak výrazný pokles o 60,4 % v orientačních hodnotách staveb v této kategorii stavebních povolení byl zaznamenán v okresech Domažlice, v okrese Tachov o 46,3 % a v okrese Plzeň-jih o 39,2 %. Orientační hodnota povolených staveb na 1 stavební povolení meziročně vzrostla nejvíce o 33,4 % v okrese Plzeň-město, v okrese Klatovy o 31,9 % a okrese Plzeň-sever hodnota stoupla o 22,9 %. K poklesu průměrné hodnoty stavebního povolení o 29,1 % došlo v okrese Domažlice, o 29,0 % v okrese Rokycany, o 11,7 % v okrese Plzeň-jih a o 3,6 % v okrese Tachov. Nejvyšší hodnota 7 015 tis. Kč na jedno stavební povolení byla dosažena v okrese Plzeň-město, druhá nejvyšší v okrese Tachov, a naopak druhá nejnižší v okrese Plzeň-sever a nejnižší hodnota 1 343 tis. Kč v okrese Rokycany.

Orientační hodnota povolovaných staveb na ochranu životního prostředí meziročně stoupla o 62,7 %

S ohledem na častější výkyvy počasí, zejména na rizika povodní, mají významnou úlohu v dnešní době **stavby na ochranu životního prostředí**. Celkově bylo vydáno v kraji 1 278 stavebních povolení na stavby ochrany životního prostředí v celkové orientační hodnotě 1 082 mil. Kč, přičemž průměrná hodnota stavby na 1 stavebního povolení dosáhla v Plzeňském kraji 0,85 mil. Kč. V mezikrajském srovnání činí podíl celkové předpokládané hodnoty povolených staveb na ochranu životního prostředí v Plzeňském kraji sedmou nejnižší hodnotu, a to 6,8 % z celkové orientační hodnoty stavebních povolení v celé ČR. Oproti předchozímu roku tento ukazatel stoupl o 62,7 %, nicméně v mezikrajském porovnání došlo k sestupu na zmíněnou sedmou příčku.

Bytová výstavba

V Plzeňském kraji byla zahájena výstavba největšího počtu bytů od roku 2009

V roce 2017 byla v Plzeňském kraji **zahájena výstavba** 2 356 bytů, což představuje ve srovnání s předcházejícím rokem nárůst o 8,6 %. Na celkové zahájené bytové výstavbě v ČR se Plzeňský kraj podílí 7,5 %, když meziročně na celorepublikové úrovni stoupla zahájená výstavba bytů o 15,8 %. V počtu zahájených bytů v ČR vede Středočeský kraj s 6 514 byty následovaný Jihomoravským krajem s 4 027 byty. Výstavba nejnižšího počtu bytů byla zahájena v krajích Karlovarském a Libereckém; Plzeňskému kraji patří v mezikrajském srovnání šestá příčka. Z hlediska struktury nově zahájené výstavby bytů v Plzeňském kraji se jich 48,2 % začalo stavět v rodinných domech a 34,1 % v bytových domech. Zbytek výstavby bytů připadá na nástavby či vestavby v rodinných a bytových domech, kde bylo zahájeno celkem

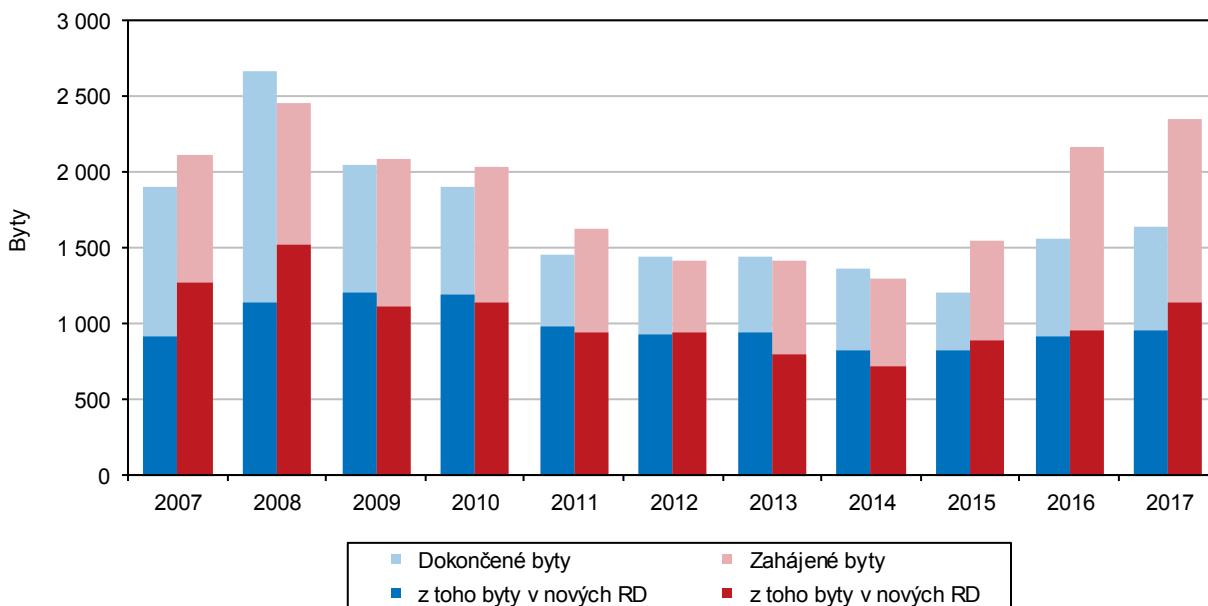
241 bytů a na výstavbu bytů v nebytových domech či specializovaných domovech, kde bylo zahájeno celkem 177 bytů. Trend vyššího počtu zahájené výstavby bytů v rodinných domech než v bytových domech odpovídá i celorepublikovému trendu, kdy je zahajována výstavba nových bytů v 59,3 % případů v rodinných domech. Tento trend je v Plzeňském kraji dlouhodobě mírně rostoucí, s výkyvy v jednotlivých letech.

V okrese Domažlice došlo k meziročnímu nárůstu zahájení výstavby bytů o 24,6 %

V rámci kraje vzrostlo zahájení bytové výstavby meziročně nejvíce v okrese Domažlice, což představuje zahájení celkem 213 bytů a nárůst o 24,6 %, poté v okrese Klatovy o 13,4 % což představuje celkem zahájení výstavby 127 bytů a v okrese Plzeň-město byla zahájena výstavba u 1 130 bytů, tj. nárůst o 12,2 %. K nejnižšímu meziročnímu nárůstu o 2,2 % došlo v okrese Tachov a v okrese Plzeň-sever o 3,3 %. Pokles počtu zahájených bytů o 3,9 % byl zaznamenán v okrese Plzeň-jih a v okrese Rokycany o 1,7 %. Největší výstavba bytů v rodinných domech byla zahájena v okrese Plzeň-město a to v počtu 299, následovaný okrese Plzeň-sever s 278 byty a okrese Tachov se 128 byty. Právě posledně jmenovaný okres dosáhl nejvyššího meziročního růstu o 48,8 %. Největší výstavba bytů v bytových domech byla zahájena v okrese Plzeň-město a to 616 bytů, následovaný Domažlicemi s 65 byty, Tachovem s 64 byty a okrese Plzeň-sever s 45 byty. Naopak v okrese Klatovy se nezačal stavět žádný byt, v okrese Rokycany 4 byty a v okrese Plzeň-jih 9 bytů.

Graf 3.10 Bytová výstavba v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

V roce 2017 bylo meziročně dokončeno 1 647 bytů, nejvíce od roku 2011

V Plzeňském kraji bylo v roce 2017 dokončeno celkem 1 647 bytů, tj. o 5,5 % více než v předchozím roce. K nejvyššímu nárůstu **počtu dokončených bytů** o 24,8 % došlo v okrese Plzeň-jih, což v absolutním čísle znamená 176 dokončených bytových jednotek. Druhý nejvyšší nárůst o 24,4 % byl zaznamenán v okrese Domažlice, což představuje 148 dokončených bytů. Nárůst dokončených bytů byl zaznamenán i v okresech Tachov a Plzeň-město; v prvně jmenovaném o 22,1 % s celkově 160 dokončenými byty a ve druhém jmenovaném o 14,1 % s celkově 665 dokončenými byty. Naopak nejméně bytů bylo dokončeno v okrese Klatovy, kde došlo k poklesu o 30,5 % na celkově 89 bytů. K poklesu došlo i v okresech Rokycany a Plzeň-sever, když v prvně uvedeném bylo dokončeno 122 bytů,

to představuje meziroční pokles o 17,6 %. V druhém jmenovaném okrese bylo dokončeno 287 bytů, což znamená pokles oproti předcházejícímu roku o 7,7 %. Z celkového počtu bytů bylo v okrese Plzeň-město postaveno v rodinných domech 273 bytů, což je nejvíce od roku 2011. Pro srovnání od sledovaného roku 1989 rekordní počet 338 bytů v rodinných domech byl postaven ve stejném okrese v roce 2009 a tento rok byl rekordní i z celokrajského hlediska, kdy bylo v rodinných domech postaveno 1 201 bytů. Meziročně největší propad dokončených bytů o 24,2 % v rodinných domech byl zaznamenán v okrese Klatovy, což znamená absolutní počet 69 bytů. Největší počet 350 bytů v bytových domech bylo dokončeno tradičně v okrese Plzeň-město, což znamená meziroční nárůst o 25,9 %. Druhý nejvyšší počet 66 dokončených bytů v bytových domech byl dokončen v okrese Plzeň-sever. Celkově došlo na úrovni Plzeňského kraje k nárůstu počtu dokončených bytů v bytových domech o 26,6 % na celkové číslo 514 bytů.

Počet dokončených bytů v regionu představuje 5,8 % z celkového počtu v ČR

Na celorepublikové úrovni došlo k meziročnímu nárůstu dokončených bytů o 4,6 % na celkový počet 28 569 bytů. Nejvíce bytů bylo v mezikrajském srovnání dokončeno v Hl. městě Praze (5 846 bytů), ve Středočeském kraji (5 449 bytů) a v kraji Jihomoravském (4 236 bytů). Naopak nejméně bytů bylo v roce 2017 dokončeno v kraji Karlovarském (375 bytů), Libereckém (670 bytů) a Zlínském (976 bytů). Plzeňský kraj se počtem dokončených bytů umístil v mezikrajském srovnání na pátém nejvyšším místě. Počet dokončených bytů v regionu představuje 5,8 % z republikového počtu celkem.

Poprvé od roku 2008 se zvýšila intenzita bytové výstavby v kraji

Intenzita bytové výstavby udává počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel, což lépe vystihuje aktivity v bytové výstavbě s ohledem na počet obyvatel daného regionu. Nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v roce 2008, kdy na 1 000 obyvatel bylo dokončeno téměř 5 bytů. Od tohoto období již hodnota ukazatele klesá až do roku 2015 (2,1 dokončených bytů na 1 000 obyvatel) v důsledku absolutního poklesu počtu dokončených bytů. Zlom nastal v roce 2016, kdy poprvé od roku 2008 tento ukazatel meziročně stoupl o 28,8 % na hodnotu 2,70. V roce 2017 ukazatel pokračuje v nárůstu až na hodnotu 2,84, což je nejvyšší hodnota od roku 2011. Nejvyšší hodnotu tohoto ukazatele 3,67 vykazuje okres Plzeň-sever, na druhé pozici s hodnotou 3,52 je okres Plzeň-město. Na celorepublikové úrovni činí hodnota ukazatele 2,70. Nejnižší hodnoty bylo dosaženo v kraji Ústeckém (1,23) a Karlovarském (1,27). Nejvyšší hodnoty vykazuje Hl. město Praha (4,54) a Středočeský kraj (4,05). Plzeňský kraj dosahuje v mezikrajském srovnání tohoto ukazatele v roce 2017 čtvrtého místa.

Průměrná velikost bytu v kraji činí 72,6 m²

Obytná plocha na 1 dokončený byt v m² částečně vypovídá o komfortu bydlení a též v sobě odráží i charakter poptávky z hlediska velikosti bytu (a tím i ceny), které se stavební firmy přizpůsobují. Průměrná hodnota tohoto ukazatele v celorepublikovém měřítku činí 72,9 m² a nejvyšší hodnoty 78,2 m² od sledovaného roku 1980 dosáhl ukazatel v roce 2011. V Plzeňském kraji došlo meziročně ke zvýšení průměrné obytné plochy 1 dokončeného bytu na 72,6 m² oproti 71,1 m² v roce 2016. Nejmenší plochu vykazují byty v Jihomoravském kraji, v průměru 66,4 m² a v Olomouckém kraji, kde dosahují v průměru 66,7 m². Největší plochu vykazují byty v Libereckém kraji, v průměru 86,9 m² a v Kraji Vysočina s průměrnou plochou bytu 84,5 m². V meziokresním srovnání v Plzeňském kraji má okres Tachov nejnižší hodnotu, a to 65,9 m², následovaný okresem Plzeň-město s plochou 68,1 m² a okresem Domažlice s 68,3 m². Nejvyšší hodnota 88,4 m² byla zaznamenána v okrese Klatovy. U nových rodinných domů je tento ukazatel dlouhodobě stabilizován a osciluje v krajském průměru kolem 90 m². Ve srovnání městských okresních aglomerací je na tom nejhůře okres Brno-město s průměrnou plochou bytu 51,0 m², následované okresem Most s 59,4 m² a Hl. městem Praha, které vykazuje

63,2 m². Uvedené hodnoty ukazují na vyšší poptávku po malometrážních bytech v městských aglomeracích, což souvisí s celou řadou faktorů, kterými jsou cena za 1 m², nedostatečná kupní síla obyvatelstva, ale i demografické vlivy (nárůst počtu jednočlenných domácností zejména v městských aglomeracích).

Ceny nemovitostí

Ceny nemovitostí dlouhodobě rostou mnohem rychleji než mzdy

Průměrná hodnota bytu dokončeného v rodinném domě v Plzeňském kraji dosáhla částky 3 179 tis. Kč; nejvyšší hodnotu těchto bytů je v Praze, kde v průměru činí 5 566 tis. Kč. V tomto případě se však nejedná o tržní hodnotu, ale o hodnotu vyjadřující náklady na výstavbu rodinného domu. Bytová výstavba má oproti jiným odvětvím průmyslu svá specifika. Jde především o omezenou možnost stavební (developerské) firmy prodat bytovou nemovitost mimo regionální trhy s nemovitostmi. Situace na regionálním trhu s bytovými nemovitostmi je závislá na sociální a ekonomické prosperitě regionu, kupní síle domácností a demografickém vývoji v regionu. Ekonomické oživení pokračující i v roce 2017 sebou nese i příznivá data o bytové výstavbě. Vyšší poptávka ovlivňuje tempo růstu cen bytových nemovitostí, které roste od roku 2014.

Doprava

Nejvyšší hustotu dopravní sítě mají okresy Plzeň-město, Plzeň-jih a Rokycany

Silniční síť (k 1. 1. 2018) tvoří v Plzeňském kraji 5 127,1 km komunikací. Převážná část dopravních komunikací je tvořena silnicemi III. třídy (60,6 %). Dálnice D5 měří 109,2 km a prochází na území Plzeňského kraje pěti okresy (Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov). Nejdelší část dálnice probíhá okresem Tachov (41,0 %). Pro porovnávání mezikrajské a meziokresní silniční sítě můžeme využívat různých hodnotících kritérií. Mezi tato hodnotící kritéria patří i **celková hustota silniční a dálniční sítě v m/km²**. V Plzeňském regionu dosáhla hustota dopravní sítě hodnoty 670,3 m/km². V rámci kraje má nejvyšší hustotu dopravní sítě (včetně D5) okres Plzeň-město (903,8 m/km²), Plzeň-jih (791,3 m/km²) a Rokycany (738,2 m/km²), naopak nejnižší hustotu vykazuje okres Klatovy (583,9 m/km²). Česká republika dosahuje hustoty dopravní sítě (včetně dálnic) 706,9 m/km². V mezikrajském srovnání nejvyšší hustoty dosahuje kraj Středočeský (881,5 m/km²) a Pardubický (795,0 m/km²), naopak nejnižší hustotu má Hl. město Praha (170,0 m/km²). Plzeňský kraj se zařadil mezi kraje na osmé nejvyšší místo. Hustota dálniční sítě je nejvyšší v okrese Plzeň-město (44,3 m/km²), Rokycany (39,4 m/km²) a Tachov (32,5 m/km²), za kraj celkem představuje 14,3 m/km². Hustota dálniční sítě v ČR činí 15,7 m/km² a v porovnání s Plzeňským krajem je vyšší o 1,4 m/km².

Dopravních prostředků na silnicích stále přibývá

Podle údajů z centrálního registru **vozidel** bylo v roce 2017 evidováno v Plzeňském kraji 330 684 osobních aut (vč. dodávkových). Ve srovnání s předchozím obdobím se počet osobních aut zvýšil o 14 710 aut, tj. o 4,7 %. Počet vybraných druhů silničních vozidel vzrostl v porovnání s předchozím rokem ve všech kategoriích: nákladní auta o 3,8 %, autobusy o 0,2 %, návěsy a přívěsy celkem o 3,0 % a motocykly o 2,8 %.

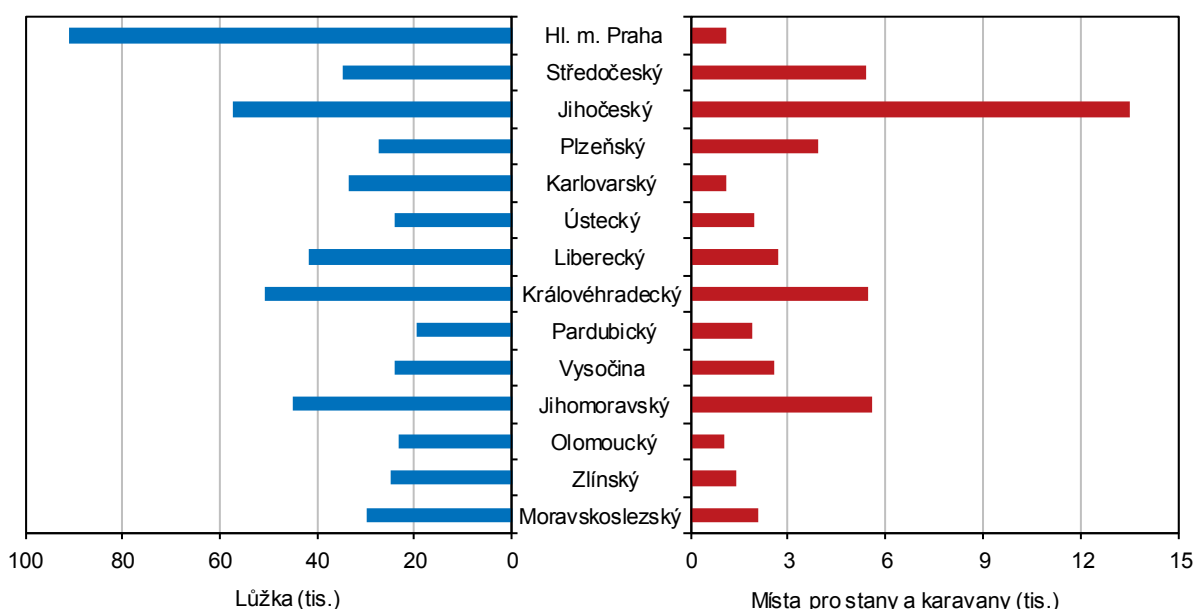
Cestovní ruch

Počet hromadných ubytovacích zařízení se v Plzeňském kraji snížil o 2,3 %

K využití služeb cestovního ruchu bylo v regionu k dispozici v roce 2017 celkem 507 **hromadných ubytovacích zařízení** (dále jen HUZ) s 27 503 lůžky. Téměř polovina HUZ (47,3 %) v regionu se vyskytuje v okrese Klatovy (významná šumavská rekreační centra). Okres Plzeň-město se na celkovém počtu HUZ v regionu podílel 13,4 % a mezi okresy se umístil na druhém místě. V okresech Domažlice a Tachov tvořila HUZ přibližně desetinu z krajského počtu (lesnaté rekreační části Českého lesa). Meziročně se počet HUZ v kraji snížil o 12, (tj. o 2,3 %). Lůžková kapacita stálých lůžek (bez příležitostných) se meziročně snížila o 872 lůžek, tj. o 3,1 %. K hodnocení efektivity HUZ slouží ukazatele čistého **využití pokojů a lůžek** (tj. počet pokojů a lůžek, která jsou hostům k dispozici). V Plzeňském kraji dosáhl ukazatel čistého využití pokojů 37,5 % (sedmá nejvyšší krajská hodnota v ČR) a ukazatel čistého využití lůžek 41,8 % (osmá nejvyšší hodnota v rámci krajů ČR).

Graf 3.11 Kapacity hromadných ubytovacích zařízení podle krajů v roce 2017

Zdroj: ČSÚ

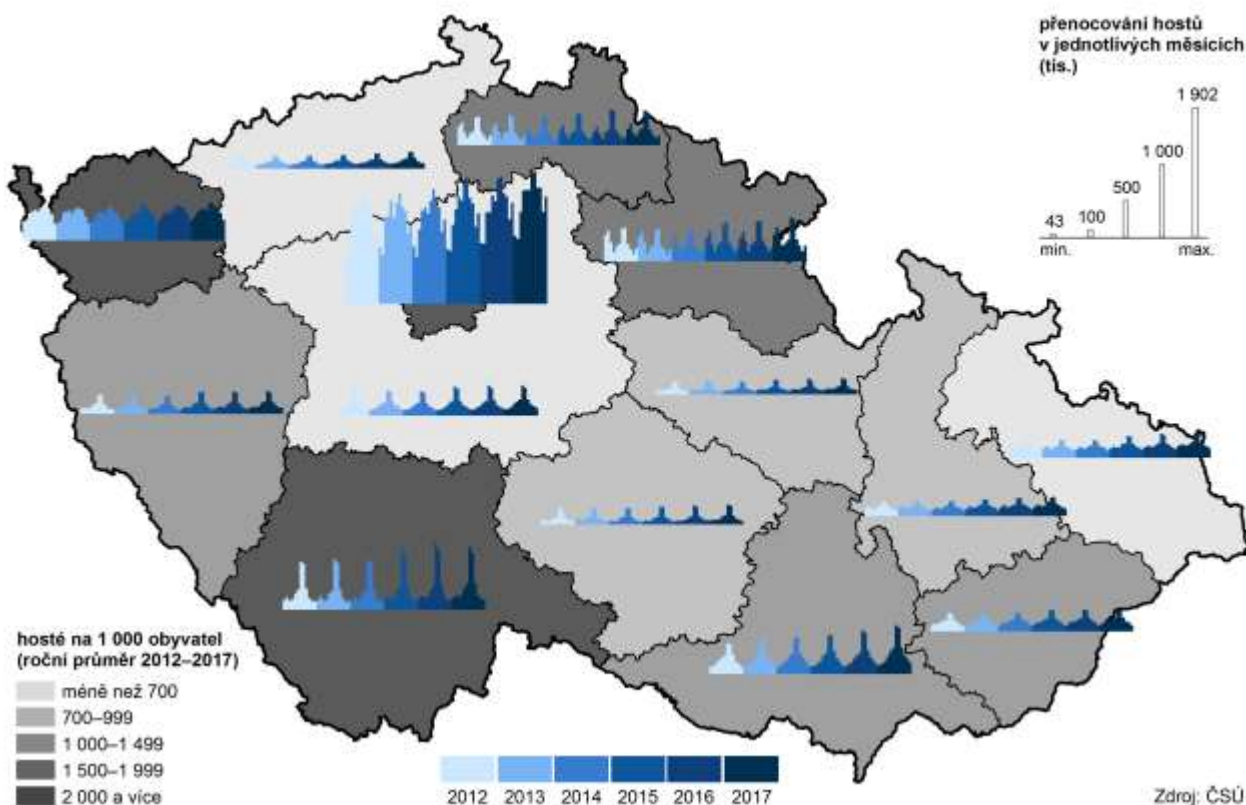

Počet hostů v Plzeňském kraji představuje 3,8 % klientely ČR

Plzeňský region v roce 2017 navštívilo 751 555 hostů, což představovalo ve srovnání se stejným obdobím předchozího roku zvýšení o 91,5 tis. hostů, (tj. o 13,9 %). **Počet hostů** v kraji v roce 2017 představoval necelá 4 % z celkového počtu návštěvníků ČR a zařadil se na šesté nejnižší místo v mezikrajském srovnání. Oproti stejnému období roku 2016 nebyl zaznamenán pokles počtu hostů v žádném kraji v ČR. Počet návštěvníků nejvíce vzrostl ve srovnání s minulým obdobím v kraji Jihomoravském (o 14,5 %), Plzeňském (o 13,9 %) a Ústeckém (o 12,3 %). Nejnižší nárůst zaznamenal Zlínský kraj (o 4,0 %). V přepočtu hostů na 1 000 obyvatel středního stavu zaujímá Plzeňský kraj s hodnotou 1 297,5 sedmé nejvyšší místo mezi kraji ČR.

Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2012 až 2017

Doba průměrného počtu přenocování se v Plzeňském kraji zkracuje

Počet přenocování hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v meziročním srovnání vzrostl o 6,8 %. Průměrný počet přenocování klesl z 2,62 dne v roce 2016 na 2,46 dne v roce 2017. Snižující se doba průměrného počtu přenocování ukazuje na krátkodobý charakter těchto cest. V porovnání s rokem 2016 se pokles počtu přenocování v rámci ČR neprojevil u žádného kraje. Všechny kraje vykazovaly přírůstek, z toho nejvyšší kraje Jihomoravský (14,6 %), Královéhradecký (9,1 %) a Moravskoslezský (8,6 %). Nejnižší přírůstek byl zaznamenán v Jihočeském kraji (o 1,4 %). Meziročně se průměrná doba pobytu snížila z 3,62 dne v roce 2016 na 3,46 dne v roce 2017. Plzeňský kraj se řadí v porovnání s ostatními regiony na páté nejnižší místo.

Největší zastoupení mezi zahraniční klientelou mají turisté z Německa

Z detailního pohledu na **strukturu hostů** je zřejmé, že tuzemští návštěvníci (rezidenti) tvořili převážnou část hostů, tj. 65,7 %. Mezi zahraniční klientelou mají největší zastoupení tradičně turisté z Německa (118,1 tis. osob). Další početnou cílovou skupinou jsou návštěvníci z Číny (18,3 tis.) a ze Slovenska (14,3 tis.). Z celkového počtu německých turistů v České republice navštívilo Plzeňský kraj 6,0 %. Proti roku 2016 se v kraji výrazně zvýšil počet turistů z Německa (o 7 967) z Číny (o 6 538) a Tchaj-wanu (o 2 090). Naopak nejvyšší snížení bylo zaznamenáno u počtu hostů z Jižní Koreje (o 856) a z Itálie (o 533).

Město Plzeň představuje významné centrum kongresové turistiky

Jednou ze zajímavých a stále se rozvíjejících součástí cestovního ruchu je **kongresová turistika**. Do ČR v roce 2017 přijelo 1 357,4 tis. účastníků konferencí/kongresů. Ve stejném období bylo v Plzeňském kraji realizováno 618 konferencí/kongresů s 71,9 tis. účastníky (tj. 5,3 % z úhrnu v ČR). Počet konferencí v Plzeňském kraji se meziročně zvýšil o 58,9 % a počet účastníků vzrostl o 66,6 %. Významným centrem kongresové turistiky je především město Plzeň a okolí se svojí polohou, dopravní dostupností a zejména potenciálem vhodných

konferenčních prostor (hotely, univerzitní prostory apod.). Se svým bohatým kulturním a společenským životem může Plzeň nabídnout v rámci doprovodných programů doplnění pořádaných akcí kulturními, společenskými i sportovními aktivitami. Z časové řady uskutečněných kongresů a konferencí je patrný proměnlivý charakter realizace těchto odborných akcí, a to nejen v samotném kraji, ale i v ČR.

Plzeňský kraj zahrnuje turistické regiony Plzeňsko, Český les a Šumavu

Významným fenoménem v oblasti cestovního ruchu jsou **turistické regiony a oblasti**. Plzeňský kraj zahrnuje turistickou oblast Plzeňsko, Český les a část území turistického regionu Šumava, kde další část tvoří území Jihočeského kraje. V roce 2017 navštívilo turistický region Plzeňsko a Český les 505,1 tis. hostů, z toho 226,1 tis. zahraničních návštěvníků, tj. 44,8 %. Ve srovnání se stejným obdobím roku 2016 výrazně vzrostl počet hostů celkem o 12,3 %. Meziročně se zvýšila návštěvnost domácích hostů o 14,0 % a zahraničních hostů o 10,2 %. Šumavu navštívilo v roce 2017 668,3 tis. hostů celkem. Meziročně se zvýšil počet hostů celkem v turistickém regionu Šumava o 7,0 %, domácích hostů o 7,2 % a zahraničních hostů o 5,6 %.

Cestovní ruch má v Plzeňském kraji dlouhodobou tradici

Cestovní ruch v Plzeňském kraji má dlouhodobou tradici. Pro svoji atraktivitu je region vyhledávanou destinací nejen pro turisty a návštěvníky toužící po poznání, ale i pro turisty-sportovce. Rozvoj cestovního ruchu je determinován přírodními podmínkami kraje, úrovní životního prostředí a v neposlední řadě i množstvím kulturních a historických památek. Důležitým atributem rozvoje cestovního ruchu je i významná strategická poloha Plzeňského kraje spojující východ se západem.

4. Životní prostředí

Půdní fond

Klesající trend ve výměře zemědělské půdy nadále trvá

Jedním z důležitých atributů ochrany přírody je péče o **půdní fond**. Půda je složitá dynamická a živoucí substance vznikající jako důsledek vývoje v živé a neživé přírodě. Vyvíjí se za odlišných geologických, hydrogeologických a klimatických podmínek a tím určuje i floru a faunu v dané lokalitě. Celková výměra Plzeňského kraje k 31. 12. 2017 činila 7 649 km², z toho je téměř 50 % zemědělské půdy, 40,3 % tvoří lesní pozemky, 14,5 % je tvořeno trvale travními porosty a 1,6 % zaujímají vodní plochy. Z celkové zemědělské půdy připadá na půdu ornou 67,1 %. Klesající trend výměry zemědělské půdy, ovlivněný zejména snížením zemědělské výroby, nadále setrvává. Současně s tím klesá i výměra orné půdy při současném mírném nárůstu trvalých travních porostů (meziroční nárůst o 0,2 %) a lesních pozemků (meziroční nárůst o 0,1 %). Nejvyšší podíl orné půdy na celkové výměře mají v rámci kraje okresy ležící v blízkosti krajského města s převážně zemědělským charakterem a to Plzeň-jih a Plzeň-sever. Svou dosaženou hodnotou přes 40 % podílu orné půdy na celkové výměře přesahují oba okresy republikový podíl (37,5 %) v průměru o 4,2 procentního bodu. Z analýzy půdního fondu podle jeho struktury je také zřejmý nepatrný pokles podílu zastavěných ploch. V rámci kraje má nejvyšší podíl zastavěných ploch na celkové výměře okres Plzeň-město (5,0 % z celkové výměry okresu). Nadále se projevuje jako jeden z faktorů ovlivňujících vývoj půdního fondu nadměrná urbanizace.

Nejlesnatějšími okresy Plzeňského kraje jsou Rokycany, Klatovy, a Tachov

Jedním z důvodů růstu lesních ploch je i zalesňování zemědělské půdy. Výměra pozemků určených k plnění funkcí lesy v regionu (v přepočtu k celkové výměře) dosáhla v roce 2017 hodnoty podílu 40,3 %, představuje tak zvýšení proti republikovému průměru (33,9 %) o 6,5 procentního bodu. Tyto lesní pozemky se nacházejí především v horských a podhorských částech Šumavy a Českého lesa a dále na severovýchodě kraje v oblastech Brdská a Křivoklátska. Nejlesnatějšími okresy Plzeňského kraje jsou Rokycany (48,8 %), Tachov (43,5 %), a Klatovy (43,3 %). Na lesnatých plochách převažují lesy hospodářské kategorie, zbytek představují lesy ochranné a zvláštního určení. Z hlediska druhového složení převažují lesy jehličnaté, zejména smrkové.

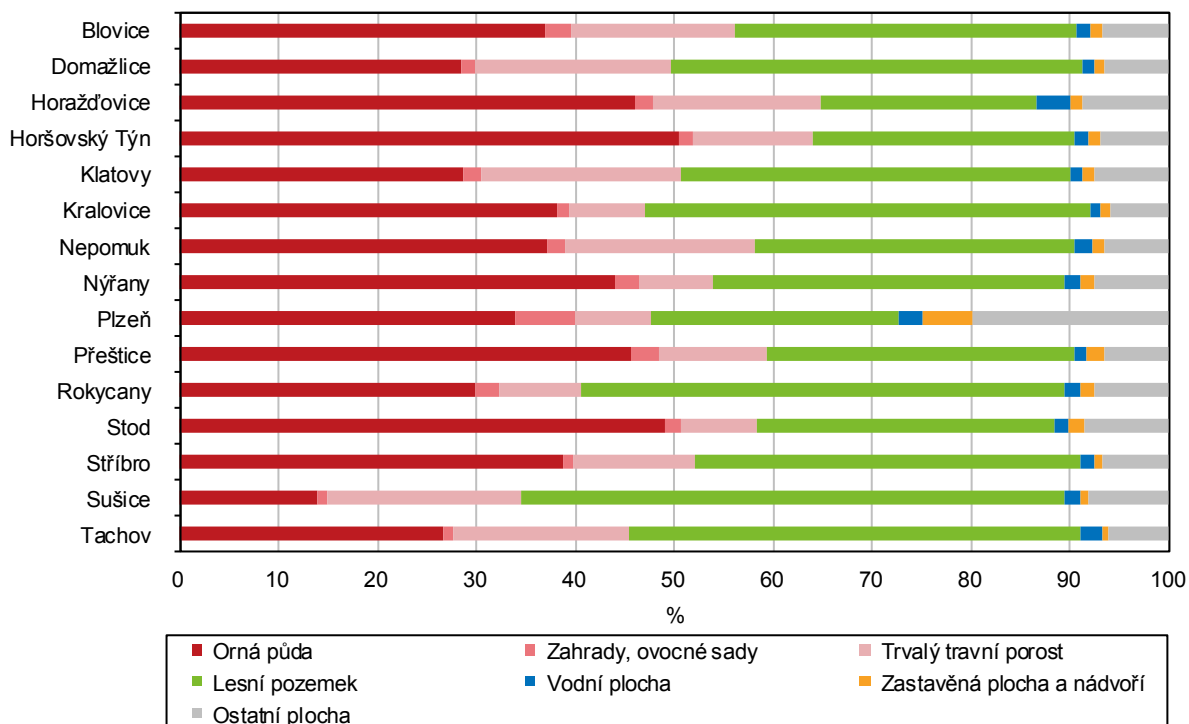
Koeficient ekologické stability dosáhl nejvyšších hodnot na Klatovsku

Jedním z environmentálních indikátorů k posouzení míry udržitelnosti vývoje v oblasti životního prostředí je **koeficient ekologické stability**³⁰. Jedná se o ukazatel charakterizující krajinný typ z hlediska využití pozemků. Koeficient ekologické stability v roce 2017 dosahuje v Plzeňském kraji hodnoty 1,39. V meziokresním srovnání nejvyšších hodnot koeficientu ekologické stability v roce 2017 dosáhly zejména okresy Klatovy (1,95) a Tachov (1,67), představující vyváženou krajinu, v níž jsou technické objekty relativně v souladu s dochovanými přírodními strukturami, a které mají nejvyšší podíl lesnatých pozemků (Šumava a Český les). Relativně větší hodnoty byly zaznamenány i v okresech Rokycany (1,57) a Domažlice (1,36), také s vyšším zastoupením lesní půdy. Nejnižší hodnoty koeficientu ekologické stability (eliminujeme-li specifika okresu Plzeň-město) dosáhl okres Plzeň-jih (0,96), jedná se o území intenzivně využívané pro zemědělskou výrobu, kde hodnota ukazatele je ovlivněna relativně nízkým podílem lesních pozemků s vysokým podílem zemědělské půdy.

³⁰ Poměr ekologicky stabilních (lesy, trvale travní porosty, sady, zahrady, vinice, chmelnice a vodní plochy) a nestabilních (orná půda, zastavěné a ostatní plochy) krajinnotvorných prvků na daném území

Graf 4.1 Struktura půdy ve správních obvodech ORP Plzeňského kraje k 31. 12. 2017

Pramen: ČÚZK

Plzeňský kraj s hodnotou koeficientu ekologické stability 1,39 zaujímá páté nejvyšší místo v ČR

Srovnáme-li hodnoty koeficientu ekologické stability v rámci ČR, optima v roce 2017 dosáhl kraj Liberecký (2,34) s vysokým podílem lesních pozemků (44,5 %) a mezi kraji s druhým nejnižším podílem orné půdy na celkové výměře (20,0 %). Po kraji Libereckém následuje kraj Karlovarský (2,03) s podobnou strukturou. Nejméně stabilní je podle dosažené hodnoty tohoto koeficientu Hl. město Praha (0,31) s vysokým podílem zastavěných a ostatních a ploch a Středočeský kraj (0,66) s nejvyšším republikovým podílem orné půdy na celkové výměře (49,8 %). Plzeňský kraj s hodnotou 1,39 zaujímá v rámci ČR páté nejvyšší místo a přesahuje republikový průměr o 0,31.

Ekologické zemědělství jako moderní forma hospodaření

Ekologické zemědělství je jedním z principů trvale udržitelného rozvoje. Jako součást agrární politiky státu představuje moderní formu hospodaření při respektování přírodních zákonitostí, přirozené kvality a úrodnosti půdy. Tím také minimalizuje použití chemických prostředků pro zemědělskou výrobu a tím i negativní dopady do environmentální oblasti.

Roste výměra půdy v ekologickém zemědělství včetně přechodného období

V roce 2017 podíl **ekologicky obhospodařované půdy**³¹ (včetně přechodného období) na celkové výměře dosáhl v Plzeňském kraji hodnoty 8,0 %. V meziročním srovnání vzrostla hodnota tohoto podílu o 0,4 procentního bodu. Rozloha půdy (v ha) v ekologickém zemědělství včetně přechodného období neustále roste. V pětileté časové řadě vzrostla o 15,6 %. Od roku 2012 klesá výměra ekologicky obhospodařované půdy v přechodném období (o 26,7 %), zatímco výměra půdy v ekologickém zemědělství se zvyšuje (o 27,0 %). V mezikrajském srovnání podíl Plzeňského kraje na půdě v ekologickém zemědělství (včetně přechodného období)

³¹ Podle statistických údajů Ministerstva zemědělství

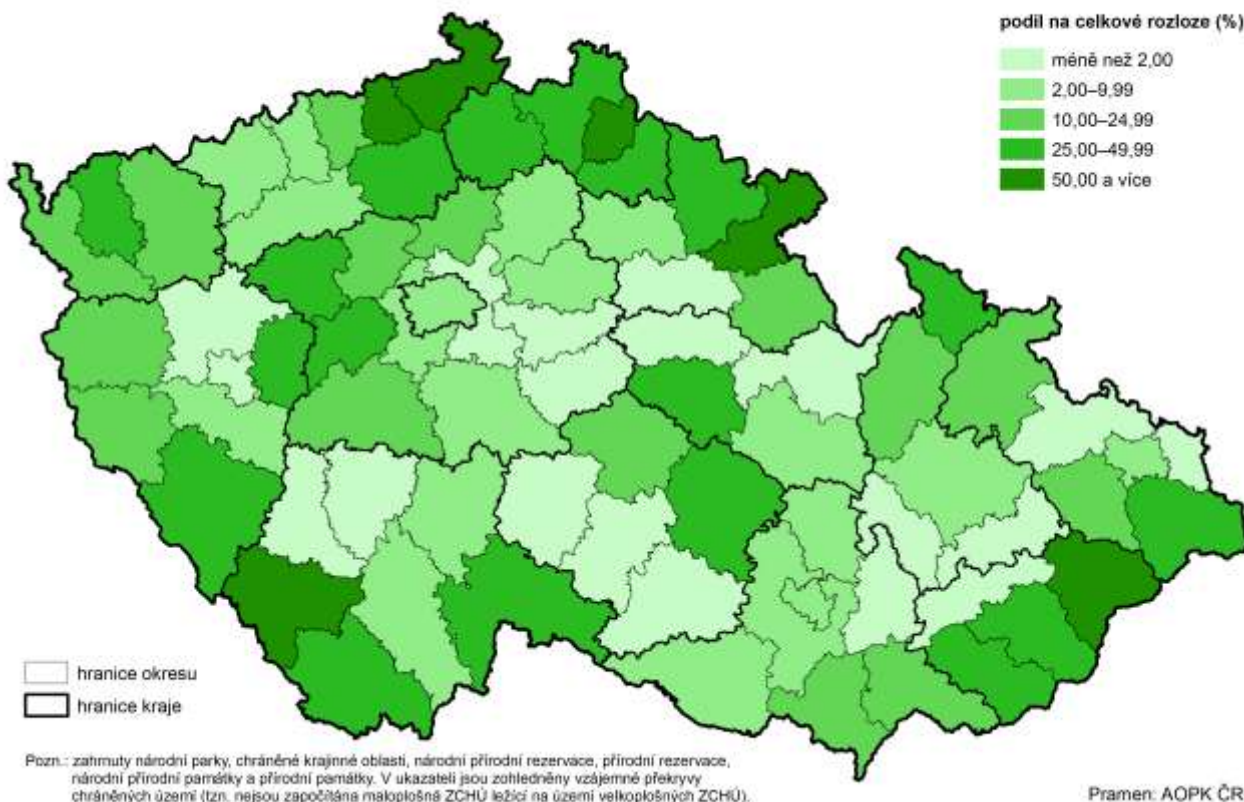
celkem v ČR dosahuje hodnoty 11,5 %. Jedná se o třetí nejvyšší podíl za krajem Jihočeským a Moravskoslezským.

Chráněná území

Množství chráněných území svědčí o kvalitě přírodního bohatství kraje

O kvalitě přírodního bohatství Plzeňského kraje svědčí i množství **chráněných území**, která vznikají k ochraně rozmanitých forem života, k péči o ekosystémy a krajinný ráz přírody. K 31. 12. 2017 se území Plzeňského regionu nacházelo 197 chráněných území, v tom 1 národní park (část), 5 chráněných krajinných oblastí a 191 maloplošných chráněných území. K 1. 3. 2017 došlo ke změně metodiky výpočtu souhrnných rozloh chráněných území. Rozlohy jsou od tohoto data vypočítávány ve všech případech z obvodových hranic chráněných území. Z tohoto pohledu představuje rozloha chráněných oblastí³² 18,0 % z celkové výměry kraje.

Zvláště chráněná území v okresech k 31. 12. 2017

Největší část přírodních památek je situována do okresů Klatovy a Tachov

Část **Národního parku Šumava**, nacházející se na území Plzeňského kraje na ploše 34,5 tis. ha, je určena k ochraně a uchování nejcennějších lokalit s původní divokou horskou přírodou, jedinečnými a ohroženými ekosystémy (rašelinště, ledovcová jezera, původní lesní porosty aj.) a rozmanitou typickou flórou a faunou. Téměř 13 % z celkové výměry Plzeňského kraje zaujímají **chráněné krajinné oblasti** (CHKO). Jsou to CHKO Šumava, Křivoklátsko (část), Slavkovský les (část), Český les a nově Brdy (část). V Plzeňském kraji se vyskytuje také 191 **maloplošných chráněných území**, z nichž převážnou část tvoří přírodní památky a rezervace. Nejvíce těchto přírodních památek a rezervací se nachází

³² Podle údajů Agentury ochrany přírody a krajiny ČR

v okrese Klatovy a okrese Tachov. Kromě uváděných chráněných území se v Plzeňském kraji vyskytuje i 68 **evropsky významných lokalit**, což je druh chráněného území, které je vyhlášeno k ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, a 2 **ptačí oblasti** (Šumava a Křivoklátsko). V Plzeňském kraji je ještě podle Agentury ochrany přírody a krajiny téměř 3 tisíce **památných stromů**.

Vodovody a kanalizace

Cena pitné vody v kraji
meziročně mírně roste

Úroveň technické vybavenosti v obcích Plzeňského kraje je relativně na dobré úrovni. V převážné části územních celků jsou obce vybaveny veřejným vodovodem. Délka vodovodní sítě v roce 2017 měřila 4 481 km. Proti roku 2016 se zvýšila o 150 km, tj. o 4,2 %. Podíl obyvatel zásobených vodou z veřejných vodovodů má zejména v posledních letech mírně variabilní průběh. V roce 2017 činila hodnota tohoto podílu 85,0 %, což v meziročním srovnání znamená snížení o 0,6 procentního bodu. Tento klesající trend zajistil Plzeňskému kraji v mezikrajském srovnání poslední místo v rámci ČR. Plzeňský kraj se v tomto ukazateli pohybuje o 9,8 procentního bodu pod hranicí republikového průměru (94,7 %). **Výroba pitné vody** v tis. m³ meziročně stoupla o 7,3 % na 31 604 tis. m³. Hodnota relativního ukazatele specifické množství vody fakturované domácnostem (v přepočtu na obyvatele a den) dosáhlo v roce 2017 hodnoty 88,6 l/os/den). V meziročním srovnání hodnota tohoto ukazatele proti roku 2016 vzrostla pouze o 1,2 litrů na osobu a den. V mezikrajském srovnání byla zaznamenána nejvyšší hodnota v Hl. městě Praze (109,3 l/os/den) a naopak nejnižší v kraji Zlínském (75,9 l/os/den). Plzeňský kraj se zařadil na páté nejvyšší místo v ČR, zároveň se hodnota téměř shodovala s republikovým průměrem. Cena pitné vody (bez DPH) proti roku 2016 mírně narostla (v roce 2016 sazba 37,5 Kč/m³, v roce 2017 sazba 38,1 Kč/m³). Stejně tak se zvýšila cena stočného (bez DPH) z 26,7 Kč/m³ v roce 2016 na 27,0 Kč/m³ v roce 2017. Průměrná cena vodného a stočného (bez DPH) činila za Plzeňský kraj 65,10 Kč tj. o 4,90 Kč méně než republikový průměr.

Podíl obyvatel bydlících
v domech napojených na
veřejnou kanalizaci s ČOV
má mírně rostoucí trend

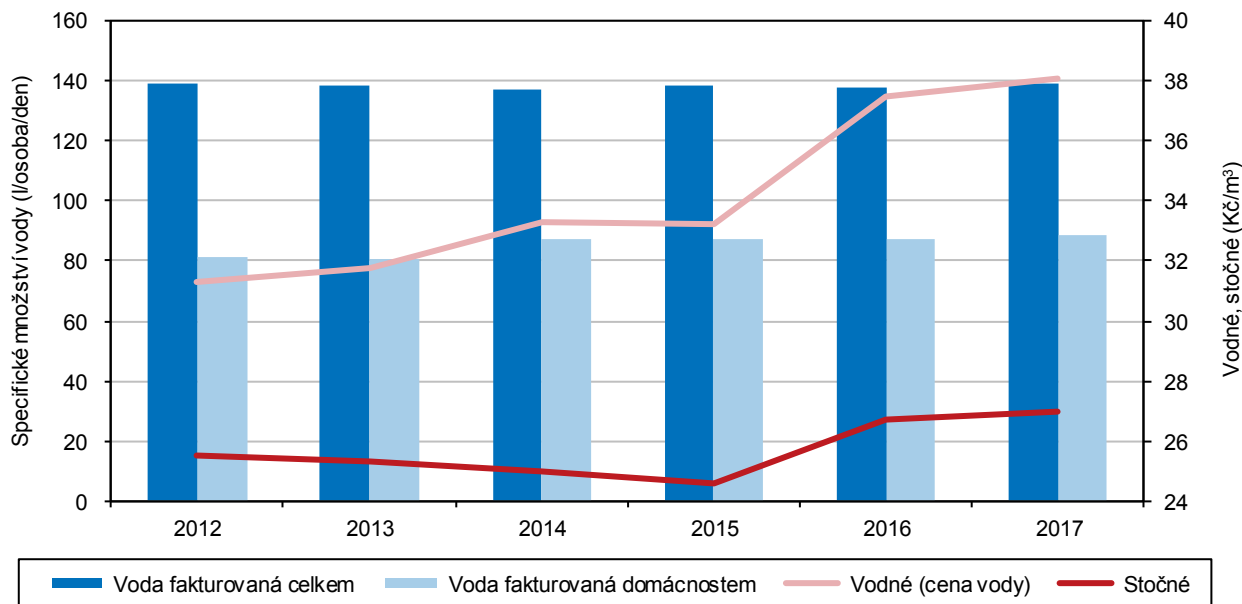
Kvalita povrchových vod je do jisté míry ovlivněna i čištěním vod odpadních. K největším producentům **odpadních vod** patří osídlené celky, tzn. města a obce. V roce 2017 dosáhla délka kanalizační sítě v Plzeňském kraji 3 212 km, tj. o 193 km (6,4 %) více než v roce 2016. Současně bylo v roce 2015 napojeno na veřejnou kanalizaci 84,9 % obyvatel, což je ve srovnání s rokem 2016 pokles o 1,1 procentního bodu. Zhruba dvojnásobný nárůst vykazuje meziročně i ukazatel podílu obyvatelstva bydlícího v domech napojených na kanalizace s čističkou odpadních vod (dále jen ČOV). V roce 2017 dosáhl hodnoty 79,4 %. Do kanalizace bylo v roce 2017 vypuštěno 32 115 tis. m³ odpadních vod, což představuje téměř totožnou hodnotu ve srovnání s předchozím rokem. Negativní trend se projevuje i v množství čištěných vod (bez srážkových). Podíl čištěných odpadních vod (bez srážkových) se meziročně zvýšil o 0,7 procentního bodu na 96,4 %. V Plzeňském kraji bylo v roce 2017 v provozu celkem 200 ČOV (tzn. o 4 více než v roce 2016) s celkovou kapacitou 171,7 tis. m³/den. Z celkového počtu ČOV byla jedna mechanická a ostatní mechanicko-biologické.

Graf 4.2 Specifické množství fakturované vody, vodné a stočné v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Emise³³

Emise jsou důležitým faktorem pro hodnocení kvality ovzduší

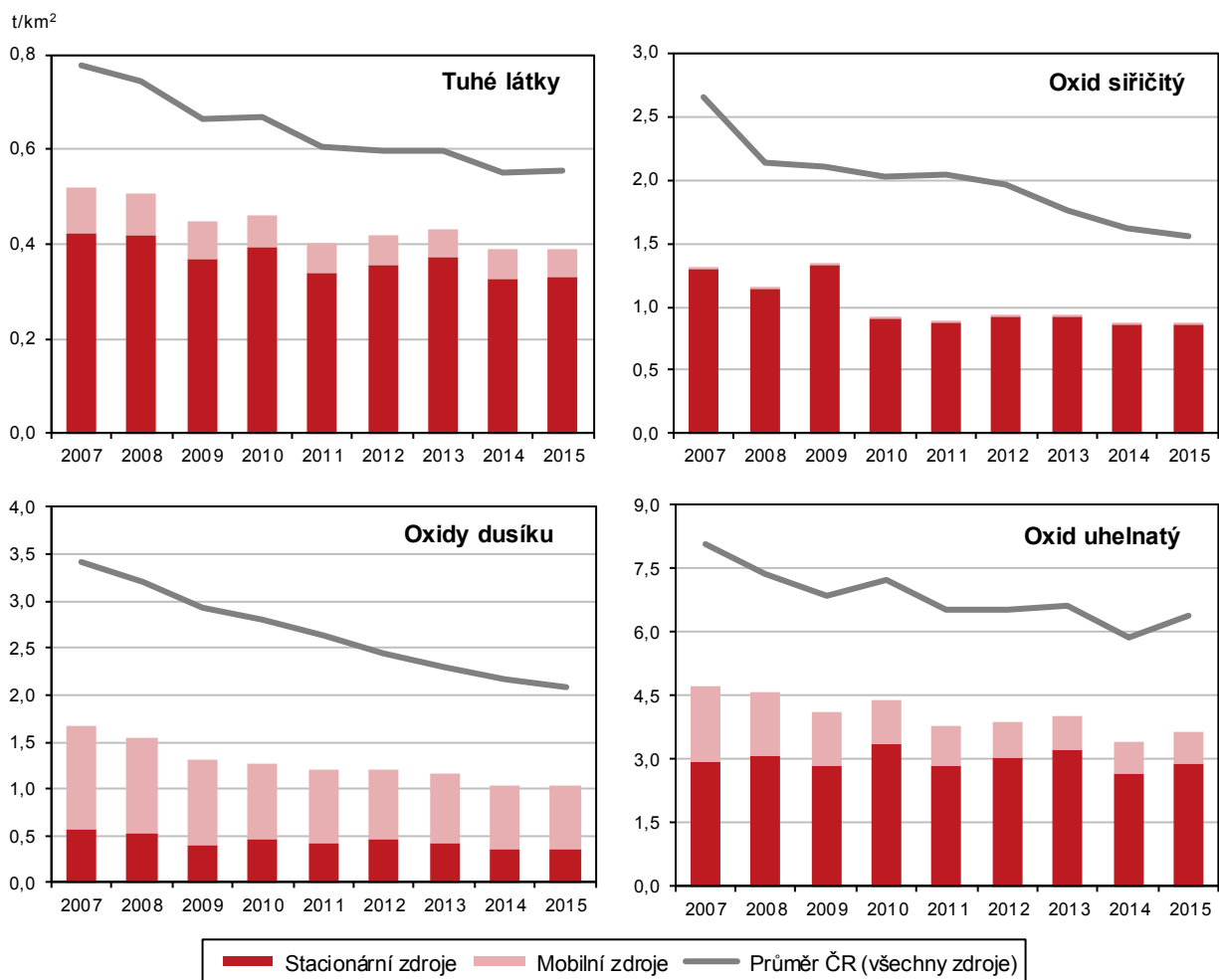
Jednou z problematických oblastí životního prostředí a jeho vlivu na kvalitu života je kvalita ovzduší. Determinujícím faktorem pro její hodnocení je celkové množství **emisí** (tj. vypouštění resp. únik znečišťujících látek do ovzduší). Vybrané základní znečišťující látky jsou oxidy siřičitý, uhelnatý, dusíku a látky tuhé. Producenti tohoto znečištění (REZZO) jsou ve smyslu zákona o ovzduší členěni podle velikosti zdrojů znečištění na stacionární (REZZO 1-3; velké, střední a malé) a mobilní (REZZO 4). V důsledku likvidace zastaralých a nevyužívaných výrobních provozů, restrukturalizace některých výrobních procesů a především vlivem přechodu na jiný, ekologičtější způsob vytápění došlo během pětileté časové řady k mírnému poklesu. Intenzivní rozvoj automobilové dopravy v souvislosti s provozem dálnice D5 je dalším faktorem, který ovlivňuje kvalitu ovzduší v Plzeňském kraji (zejména emise REZZO 4). Z analýzy dat měrných emisí (REZZO 1-4) je patrné, že došlo k meziročnímu³⁴ nepatrnému nárůstu tuhých znečišťujících látek, měrných emisí CO (o 0,27 t/km²) a naopak k nárůstu měrných emisí SO₂, NO_x a to především vlivem poklesu stacionárních zdrojů (REZZO 1-3). Měrné emise REZZO 4 se mírně snižují. V rámci České republiky lze hodnotit ovzduší v Plzeňském kraji jako **relativně čisté**. Nejvíce zatížená emisemi znečišťujících látek jsou území s vysokou koncentrací průmyslových aktivit, s vysokou hustotou osídlení a v neposlední řadě i se značně soustředěnou dopravou. Naopak mezi méně zatížené oblasti patří horské partie Šumavy, Českého lesa a západní části Brd.

³³ ČHMÚ provedl v roce 2014 z důvodů nové struktury stacionárních zdrojů přepočítání celé časové řady. Emisní bilance za rok 2013 byla zpracována pro všechny kategorie zdrojů z aktuálních dostupných podkladů a odpovídá požadavkům na mezinárodní inventarizaci emisí.

³⁴ Data za rok 2017 nejsou k dispozici

Graf 4.3 Měrné emise základních znečišťujících látek podle zdroje znečištění v Plzeňském kraji

Pramen: ČHMÚ

Emise znečišťujících látek v meziročním srovnání zaznamenaly ve většině okresů mírný nárůst

Pro meziokresní srovnání jsou dostupná data pouze za stacionární zdroje (REZZO 1-3). Emise tuhých znečišťujících látek³⁵ klesly meziročně pouze v okresech Plzeň-město (o 0,12 t/km²) a Tachov (o 0,02 t/km²), hodnota emisí SO₂ klesla pouze v okresech Plzeň-město (o 0,52 t/km²) a Rokycany. Emise NO_x v okresech Plzeňského kraje převážně mírně rostly kromě okresů Plzeň-jih a Tachov, kde byl zaznamenán nepatrný pokles. Měrné emise CO v meziročním srovnání narostly ve všech okresech, nejvíce ale v okrese Rokycany (o 0,34 t/km²).

Emise znečišťujících látek se pohybují pod republikovým průměrem

V rámci ČR se u všech vybraných základních znečišťujících látek hodnota Plzeňského kraje pohybuje pod republikovým průměrem, který však ovlivňují kraje se silně znečištěným ovzduším jako například Ústecký, Moravskoslezský apod.

³⁵ Okresní data nezahnují TZL, NH₃ a VOC ze stavebních prací, chovů hospodářských zvířat, aplikace minerálních hnojiv a nesledovaných zdrojů použití rozpouštědel

Odpady

Plzeňský kraj má druhou nejvyšší hodnotu vyprodukovaného podnikového odpadu v kg na obyvatele v rámci ČR

Odpad je jedním z negativních vlivů zasahujícím do environmentální sféry. Současná situace v odpadovém hospodářství je charakterizována převahou množství produkovaného odpadu nad jeho relativně nízkým využitím jako zdroje druhotných surovin a energie. Produkce podnikového odpadu vzniká v přímé závislosti na materiálové a energetické náročnosti výroby a zpracování. V Plzeňském kraji bylo v roce 2016³⁶ vyprodukováno 1 783 tis. tun podnikového odpadu. V meziročním srovnání to znamená zvýšení o 624,8 tis. tun, tzn. 53,9 %. V absolutních hodnotách má vývoj produkce podnikových odpadů v desetileté časové řadě variabilní vývoj s mírnými výkyvy, přesto v posledních pěti letech výrazněji narůstá. Při analýze relativního ukazatele propočtu celkového vyprodukovaného podnikového odpadu na jednoho obyvatele v kraji je zřejmý výrazný nárůst právě v posledním sledovaném roce. Produkce podnikového odpadu v přepočtu na 1 obyvatele dosáhla v roce 2016 v Plzeňském kraji 3 086 kg na obyvatele. Tato hodnota vyprodukovaného odpadu je druhá nejvyšší, hned po Hl. městě Praze (4 675 kg/obyv.). Proti republikovému průměru je hodnota v Plzeňském kraji vyšší o 1 023 kg/obyvatele.

Největším producentem podnikového odpadu je odvětví stavebnictví s 69,9 % (odpad stavební a demoliční)

Objem vyprodukovaného odpadu a jeho charakter do jisté míry determinuje i **odvětvová struktura** výroby. Z produkce odpadů ve vybraných odvětvích národního hospodářství v roce 2016 je patrný nejvyšší podíl odvětví stavebnictví (69,9 %), 16,0 % poté ve zpracovatelském průmyslu a téměř zanedbatelný je podíl v odvětví zemědělství, lesnictví a rybářství. V retrospektivním pohledu od roku 2012 se celková produkce podnikových odpadů téměř zdvojnásobila, a to zejména vlivem zvyšujícího se podílu podnikového odpadu v odvětví stavebnictví (o 18,9 procentního bodu).

Komunální odpad v Plzeňském kraji představoval 5,3 % z celkové produkce tohoto odpadu v ČR

Zvláštní kategorií odpadů je **odpad komunální**. V České republice bylo v roce 2016 vyprodukováno 3 579,6 tis. tun komunálního odpadu, z toho nejvíce v kraji Středočeském (529,2 tis. tun) a nejméně v kraji Karlovarském (100,8 tis. tun). Vyprodukovaný komunální odpad v Plzeňském kraji v roce 2016 představoval 5,3 % celkové produkce tohoto odpadu v ČR. Množství vyprodukovaného komunálního odpadu se v přepočtu na 1 obyvatele v Plzeňském kraji meziročně výrazně zvýšilo (o 16,8 %), přesto se stále nachází pod republikovým průměrem, který dosáhl v roce 2016 hodnoty 339 kg/obyv. V mezikrajském srovnání v roce 2016 zaujímá Plzeňský kraj v relativním ukazateli vyprodukovaného komunálního odpadu na obyvatele (330,4 kg/obyv.) páté nejnižší místo v rámci ČR, méně mají jen kraje Liberecký, Královéhradecký, Jihomoravský a Zlínský. Naopak největší produkci komunálního odpadu na obyvatele vykazují kraje Středočeský (396,9 kg/obyv.), Jihočeský, Kraj Vysočina a Olomoucký.

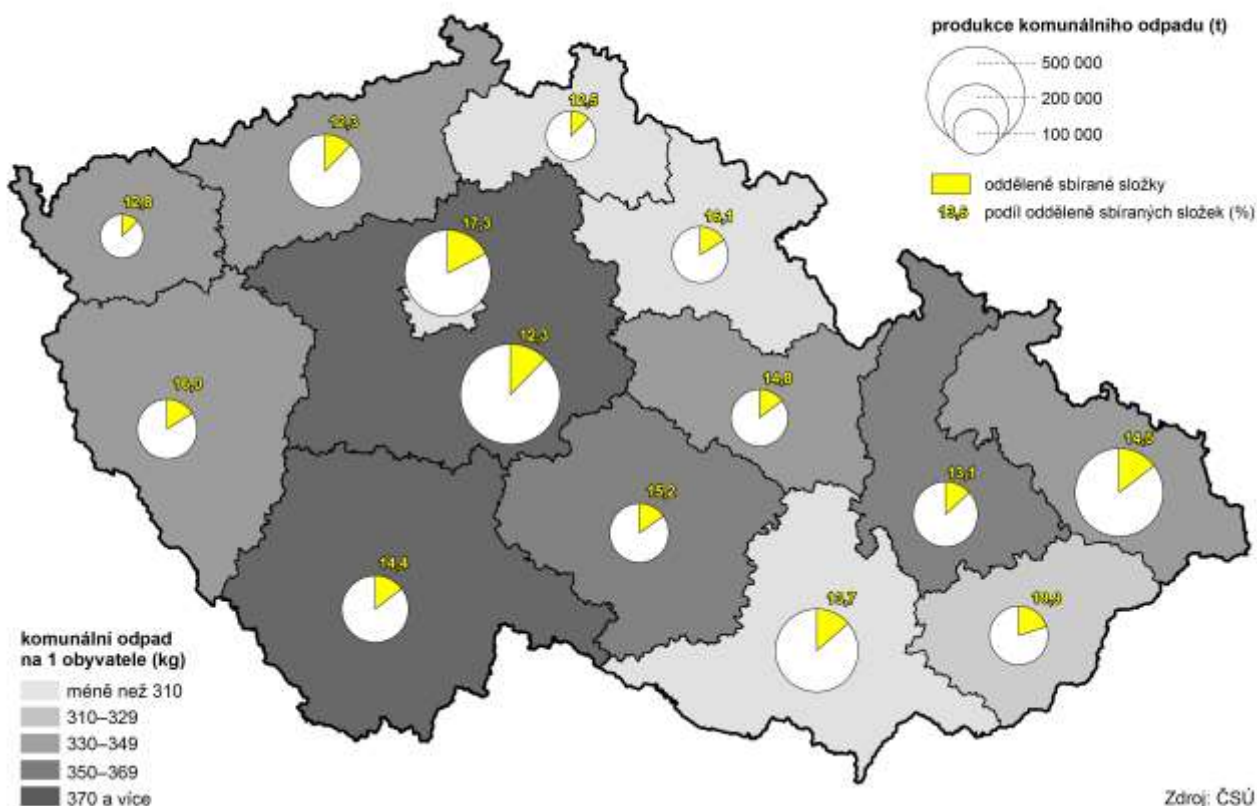
V Plzeňském kraji tvoří tříděný odpad 16,0 % z celkového množství odpadu komunálního

Podíl **odděleně sbíraných složek** komunálního odpadu z celkové produkce tohoto odpadu zaznamenal v roce 2016 čtvrtou nejvyšší hodnotu (16,0 %) za Zlínským krajem, Hl. městem Prahou a kraje Královéhradeckým, přičemž celorepublikový průměr činil 14,5 %. V relativním ukazateli přepočtu tříděného sběru komunálního odpadu na 1 obyvatele se v roce 2016 řadí Plzeňský region (52,8 kg/obyv.) na páté nejvyšší místo v ČR (49,1 kg/obyv.). První nejvyšší místo v ČR s výtěžností odděleně sbíraných složek zaujímá Zlínský kraj (62,5 kg/obyv.) a poslední a nejnižší výtěžnost vykazuje kraj Liberecký (37,7 kg/obyv.). Po několika letech prvenství se

³⁶ Údaje roku 2017 zatím nejsou k dispozici

Plzeňský region už od roku 2014 pohybuje v podílu odděleně sbíraných složek komunálního odpadu na nižších pozicích.

Komunální odpad v krajích v roce 2016

Odpady jsou i zdrojem energie a surovin

Odpady vznikající jako důsledek nevhodného a neefektivního nakládání s **neobnovitelnými** zdroji (půda, voda apod.) jsou však na druhé straně zdrojem energie a surovin. Základním aspektem udržitelného rozvoje v environmentální oblasti je právě upřednostňování jejich **využití** (recyklace, materiálové využití aj.) před jejich **odstraňováním**. Skládání a spalování představuje v mnoha případech zdroj znečištění životního prostředí zejména půdy, vody a ovzduší s dopadem do krajinných ekosystémů. Mezi základní aktuální řešené otázky v **nakládání s odpady** patří i **separovaný sběr vytříděných položek** komunálního odpadu.

Základní strategií v oblasti odpadového hospodářství je prevence

Politika odpadového hospodářství je jedním ze základních principů environmentálního pilíře udržitelného rozvoje, a to nejen na regionální či republikové úrovni, ale i na poli mezinárodním. Vzhledem k tomu, že odpady znamenají velkou zátěž pro životní prostředí, je bezesporu základní strategií v této oblasti **prevence** (předcházení vzniku odpadů, omezování jejich množství a vlastností).

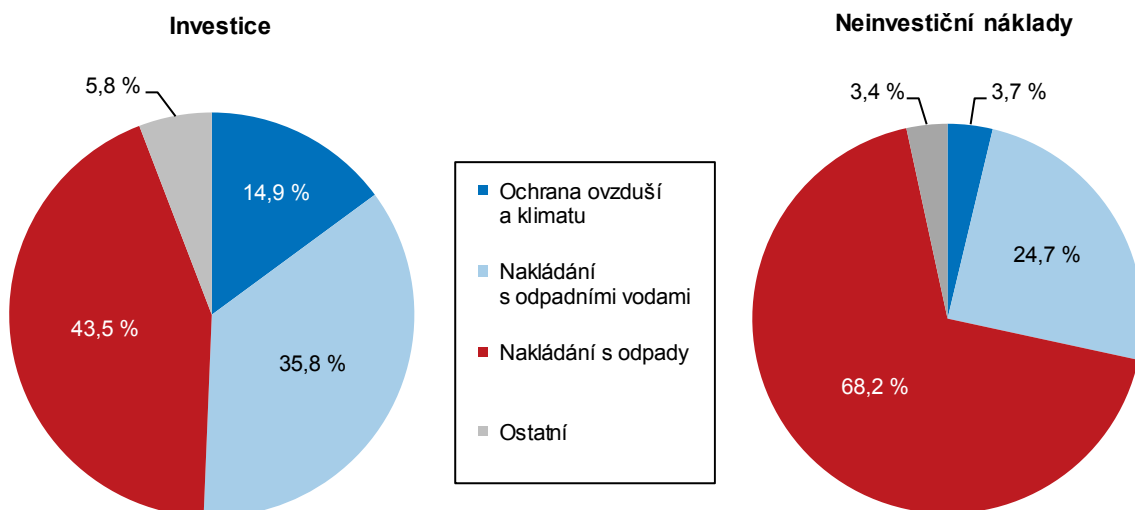
Výdaje na ochranu životního prostředí

V roce 2016 bylo v Plzeňském kraji na ochranu životního prostředí v meziročním srovnání proinvestováno o 21,3 % více finančních prostředků

V roce 2016³⁷ dosahoval objem **pořízených investic na ochranu životního prostředí podle místa investice** 1 470,4 mil. Kč, což v meziročním srovnání představuje zvýšení o 21,3 %. V přepočtu na jednoho obyvatele bylo v roce 2016 proinvestováno 2 545 Kč/obyv., což ve srovnání s předchozím rokem znamenalo zvýšení o 20,9 %. Zatímco v roce 2015 Plzeňský kraj (2 106 Kč/obyv.) zaujímal v mezikrajském srovnání třetí nejnižší místo, v roce 2016 již postoupil na třetí nejvyšší. Objem **pořízených investic na ochranu životního prostředí podle sídla investora** stoupl v meziročním srovnání o 26,8 %. Z hlediska struktury pořízených investic (podle sídla investora) nejvíce investičních prostředků bylo vloženo do nakládání s odpadními vodami (48,3 %), dále také na ochranu ovzduší a klimatu (24,3 %) a nakládání s odpady (23,7 %). V retrospektivním pohledu se vložené finanční prostředky do oblasti nakládání s odpady snižovaly ve prospěch nakládání s odpadními vodami. Objem **neinvestičních nákladů environmentálního charakteru (podle sídla investora)** v absolutní výši vzrostl o 14,7 %. Ze struktury neinvestičních nákladů vyplývá trend směřování finančních prostředků z větší části do oblasti nakládání s odpady (67,9 %).

Graf 4.4 Investice a neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle kraje sídla investora a podle účelu v Plzeňském kraji (průměr let 2012–2016)

Zdroj: ČSÚ

³⁷ Údaje roku 2017 zatím nejsou k dispozici

5. Mezikrajské srovnání

Ekonomie se v roce 2017 dařilo, což dokládá nárůst hrubého domácího produktu (HDP) České republiky o více než 4 % – druhý nejvyšší růst za posledních deset let. V regionálním pohledu jsou však informace o vývoji HDP k dispozici pouze do roku 2016 (výsledky za rok 2017 budou zveřejněny v lednu 2019). Ve většině krajů rostla v roce 2017 míra zaměstnanosti a ve všech krajích poklesl podíl nezaměstnaných osob, a to i dlouhodobě nezaměstnaných. Zároveň se zvyšovala nabídka pracovních míst v evidenci úřadu práce. Růst mediánu mezd v jednotlivých krajích o 1 400–2 500 Kč byl provázen i zvýšením reálných mezd. Meziroční růst starobních důchodů byl nejvyšší od roku 2012.

Demografický vývoj

Nejrozlehlejší
a nejlidnatějším zůstává
Středočeský kraj

Od roku 2000 je Česká republika členěna do čtrnácti krajů. Jejich pořadí podle rozlohy se od vzniku současného krajského uspořádání nezměnilo. Rozlohou největšími kraji České republiky jsou kraje Středočeský a Jihočeský, nejmenší výměra náleží Praze. Vývoj počtu obyvatel byl výrazně dynamičtější. Do roku 2008 byl nejlidnatější kraj Moravskoslezský, v roce 2009 Praha a od roku 2010 je jím kraj Středočeský. Zejména díky výrazně kladnému přírůstku stěhováním se populace Středočeského kraje v letech 2001–2017 zvětšila o 231,2 tis. na 1 352,8 tis. obyvatel. Druhý nejvyšší populační přírůstek (147,2 tis.) příslušel druhému nejlidnatějšimu kraji Hl. město Praze (1 294,5 tis. obyvatel). Aktuálně třetí nejlidnatější kraj Moravskoslezský (1 205,9 tis. obyvatel) charakterizoval trend opačný. Od roku 2001 přišel o 50,9 tis. obyvatel, tj. o nejvíce obyvatel ze všech krajů. Převažující populační úbytek byl v letech 2001–2017 zaznamenán v pěti ze čtrnácti krajů. K nejvýraznějšímu úbytku došlo na východě republiky. Dlouhodobý pokles počtu obyvatel charakterizoval také nejzápadnější a nejméně lidnatý kraj Karlovarský a to především vlivem migračních úbytků od roku 2009.

Populace stárne, průměrný
věk vzrostl ve všech krajích
s výjimkou Hl. města Prahy

Z pohledu demografického vývoje roku 2017 byla v řadě dílčích ukazatelů zachována tendence předchozích let. Dlouhodobým procesem zůstává stárnutí populace, které se ve všech krajích projevilo rostoucím průměrným věkem obyvatel. Mezi lety 2001 a 2017 vzrostl průměrný věk v krajích o 0,6 až 4,7 roku. Nejvyšší tempo stárnutí bylo typické pro oblasti s výraznou převahou vystěhovalých, tj. v kraji Karlovarském a Moravskoslezském. Naopak nejpomaleji stárla populace krajů Hl. města Prahy a Středočeského, které dlouhodobě charakterizuje vysoká převaha přistěhovalých. V Praze se zvyšování průměrného věku obyvatel dokonce zastavilo, resp. po kulminaci v roce 2013 se v posledních letech spíše mírně snižuje.

Zvýšil se podíl dětí i seniorů,
klesl podíl osob ve věku
15–64 let

S procesem stárnutí souvisí i měnící se věková skladba obyvatelstva. Ačkoliv se v roce 2017 ve všech krajích zvýšil podíl dětí do 14 let, ještě výrazněji vzrostl podíl osob starších 65 let. Jejich absolutní počet v roce 2017 poprvé v historii České republiky prolomil dvoumilionovou hranici, přičemž ve všech krajích roste pravidelně již od roku 2005. Zrcadlově obrácená byla situace u osob v ekonomicky aktivním věku. Podíl osob ve věku 15–64 let klesl v roce 2017 podeváté v řadě. Pouze v Praze a Středočeském kraji se počet osob ve věku 15–64 let v roce 2017 mírně zvýšil.

Od roku 2015 žije ve všech
krajích více seniorů než dětí

Změny ve věkové struktuře obyvatelstva se promítly do indexů stáří a ekonomického zatížení. Index stáří, tj. počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let, ve všech krajích kromě Prahy i v roce 2017 nadále rostl. V Praze se již po šesté v řadě snížil. Do roku 2013 však byl index stáří v Praze vůbec nejvyšší v zemi. Od roku 2014 přísluší nejvyšší index stáří kraji Královéhradeckému (134,4 v roce 2017). Naopak nejnižší je posledních sedm let v kraji Středočeském (102,5). Počet seniorů zde převýšil počet dětí jako v posledním z krajů až v roce 2015. Od roku 2015 tak žije ve všech krajích více seniorů než dětí.

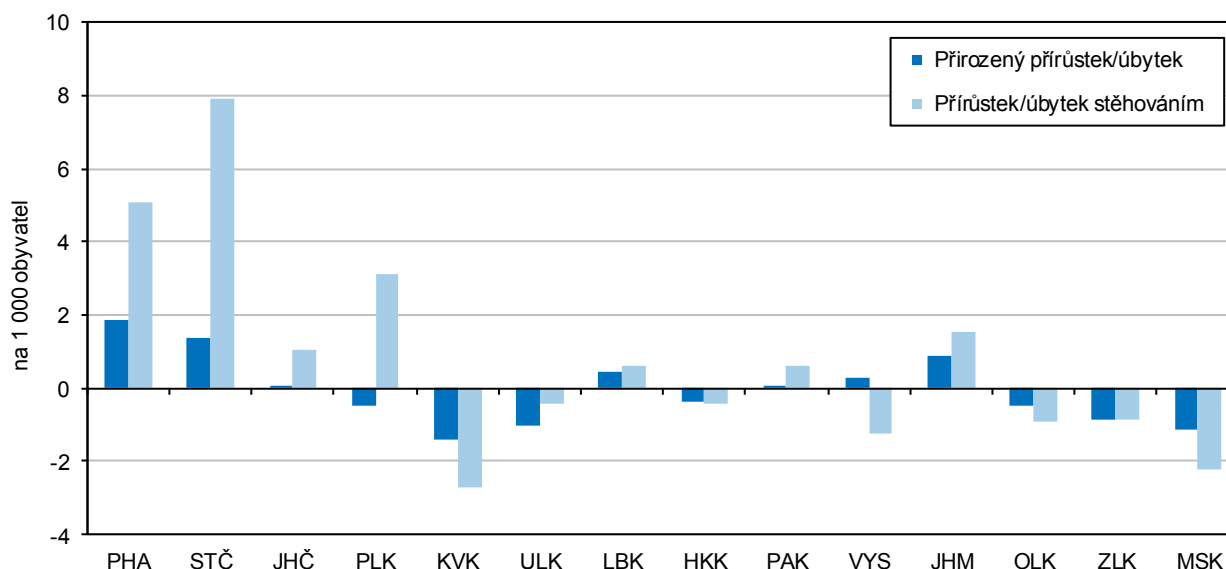
Neměnná tendence charakterizovala vloni také index ekonomického zatížení, který vyjadřuje počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let. Index vzrostl ve všech krajích s tím, že růstový trend trvá již 10 let. Nezměnila se ani pozice krajů s mezními hodnotami. Nejvyšší index ekonomického zatížení náležel kraji Královéhradeckému (56,6) a nejnižší kraji Moravskoslezskému (52,1).

Základní migrační proudy se nezměnily; převažuje stěhování do Středočeského kraje a Hl. města Prahy

Převahu živě narozených nad zemřelými vykázala v dlouhodobém pohledu od roku 2001 pětice krajů: Středočeský, Hl. město Praha, Jihomoravský, Liberecký a Kraj Vysočina. Opačný jev byl typický především pro kraj Moravskoslezský a Zlínský, pro které je převaha živě narozených nad zemřelými spíše ojedinělá. Dlouhodobou stálost si uchovávají základní migrační proudy. Suverénně nejvyšší kladné saldo stěhování měl v letech 2001–2017 kraj Středočeský následovaný Hl. městem Prahou. Migrační úbytek charakterizoval kraj Moravskoslezský. Déletrvajícím převahou vystěhovalých nad přistěhovalými je dále typická pro Kraj Vysočina a kraje Karlovarský, Zlínský a Olomoucký.

Graf 5.1 Změny počtu obyvatel v krajích v letech 2012–2017 (roční průměr)

Zdroj: ČSÚ

Migrační saldo s cizinou je kladné ve všech krajích

Jestliže v mezikrajském stěhování zaznamenala v roce 2017 kladné migrační saldo pouze čtveřice krajů (Středočeský, Plzeňský, Jihomoravský a Hl. město Praha), v případě zahraničního stěhování bylo saldo kladné u všech krajů. Bez vlivu zahraničního stěhování vykázal suverénně nejvyšší přírůstek kraj Středočeský, naopak nejvyšší úbytek kraj Moravskoslezský. V případě stěhování s cizinou náležel zcela nejvyšší přírůstek Praze a nejnižší přírůstek kraji Zlínskému. Kladné migrační saldo s cizinou trvá ve všech krajích od roku 2014.

Sociální vývoj

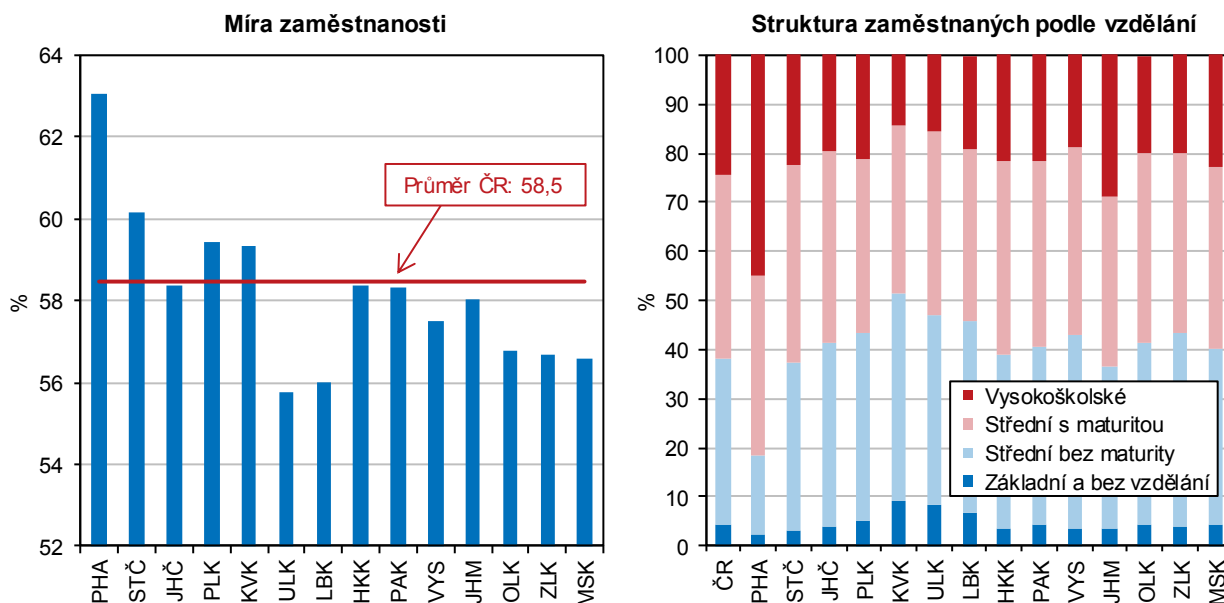
Zaměstnanost roste od roku 2011, nejrychlejší tempo růstu bylo zjištěno v letech 2016 a 2017

Růst ekonomiky příznivě ovlivňuje vývoj na trhu práce. Míra zaměstnanosti v posledních letech roste; v roce 2016 a 2017 bylo tempo růstu nejrychlejší od roku 2011. Hodnoty ukazatele v krajích přitom odrážejí vedle demografického vývoje také ekonomickou kondici podniků na území jednotlivých regionů. V roce 2017 byla nejvyšší zaměstnanost v Hl. městě Praze a naopak nejnižší v Ústeckém kraji. Zaměstnanost rostla proti roku 2016 meziročně nejrychleji v Královéhradeckém kraji

(o 1,9 procentního bodu); v jednom kraji došlo k meziročnímu poklesu (Liberecký kraj – pokles o 0,4 p. b.).

Graf 5.2 Míra zaměstnanosti a struktura zaměstnaných osob podle vzdělání a krajů v roce 2017

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Struktura zaměstnaných podle vzdělání se zlepšuje ve prospěch středoškolského vzdělání s maturitou a vysokoškolského vzdělání

Existuje pozitivní závislost mezi výší vzdělání a intenzitou ekonomického zapojení, takže také vzdělanostní úroveň populace má vliv na míru zaměstnanosti. Porovnáním skupin zaměstnaných v národním hospodářství v letech 2001 a 2017 dle vzdělanostní struktury vidíme, že podíl zaměstnaných se základním vzděláním a středním bez maturity se snižuje ve prospěch zaměstnaných se středním vzděláním s maturitou a vysokoškolským vzděláním. Na republikové úrovni se podíl zaměstnaných se středním vzděláním bez maturity snížil od roku 2001 o 10 procentních bodů a naopak vysokoškolsky vzdělaní zaměstnanci posílili o 12 p. b. Nejvyšší podíl zaměstnaných s vysokoškolským vzděláním byl v roce 2017 evidován v Hl. městě Praze (45 %) a Jihomoravském kraji (29 %), nejvyšší podíl zaměstnaných se základním vzděláním vykázal Karlovarský (9 %) a Ústecký kraj (8 %).

Počet pracovních míst v evidenci úřadů práce se zvyšuje ve všech krajích

Zatímco na sklonku roku 2016 nabýzely úřady práce ve své evidenci 132 tis. pracovních míst, o dvanáct měsíců později to bylo téměř 217 tis. volných pozic, přičemž od roku 2012 se počet volných pracovních míst zvýšil šestkrát. Nejvyšší meziroční nárůst pracovních míst v evidenci úřadu práce byl zaznamenán v Pardubickém kraji (o 106 %) a Hl. městě Praze (o 101 %); nejnižší nárůst ve Zlínském (o 22 %) a Moravskoslezském kraji (o 28 %).

Podíl nezaměstnaných osob dosáhl v roce 2017 nejnižších hodnot v desetileté řadě

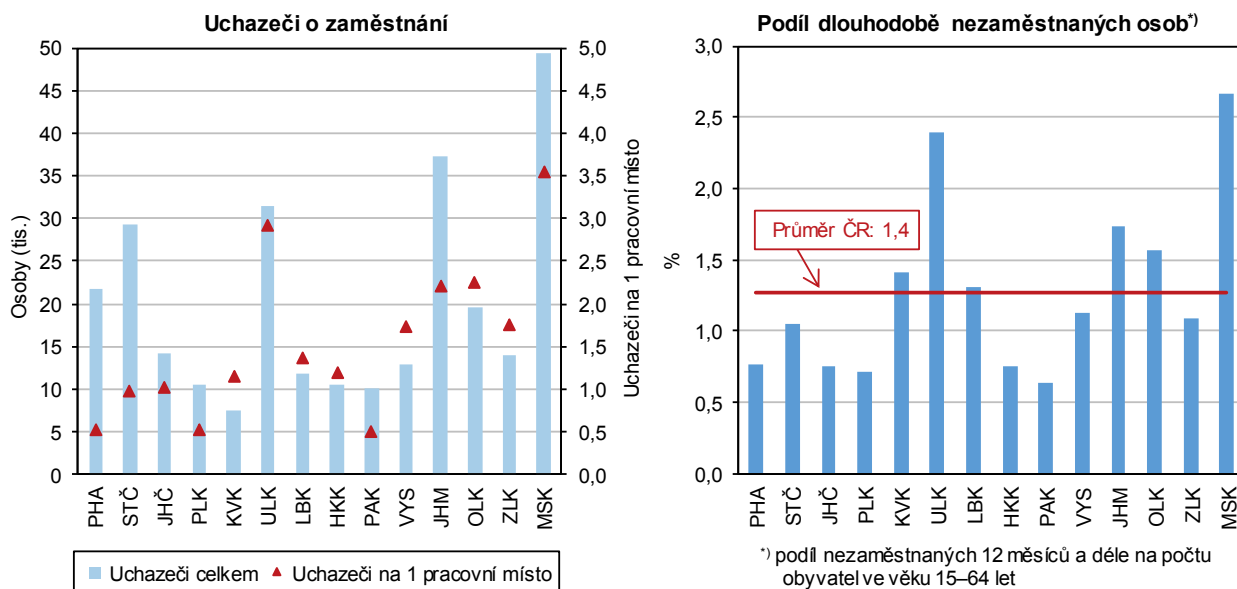
Z dlouhodobého hlediska podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na obyvatelstvu stejného věku od roku 2007 rostl a kulminoval v roce 2013, kdy se jeho hodnota v ČR vyšplhala k 8,2 % (podíl nezaměstnaných osob v ČR v roce 2007 tvořil 4,5 %). I v mezikrajském srovnání dosáhl podíl nezaměstnaných osob v posledních deseti letech maximálních hodnot v roce 2013 (kromě krajů Plzeňského, Pardubického a Kraje Vysočina, které dosáhly maxima již v roce 2010). Po roce 2013 se podíl nezaměstnaných osob ve všech krajích snižoval s minimem v roce 2017 (kromě Hl. města Prahy, kde byla minimální hodnota dosažena v roce 2007). Nejmenší rozdíl mezi nejvyšším

a nejnižším podílem nezaměstnaných osob na obyvatelstvu byl v letech 2007 až 2017 evidován v Hl. městě Praze a Středočeském kraji (3,3 resp. 3,7 procentních bodů), naopak největší výkyv zaznamenaly kraje Ústecký a Karlovarský (6,1 resp. 5,9 p. b.).

Graf 5.3 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a dlouhodobá nezaměstnanost v krajích k 31. 12. 2017

Pramen: MPSV

Příjmy domácností se postupně zvyšují, obdobně jako rozdíly mezi kraji

Čistý disponibilní důchod domácností, tedy částka, kterou mohou domácnosti věnovat na konečnou spotřebu, meziročně vzrostla podle posledního dostupného údaje (rok 2016) v průměru o 3 %; ve srovnání s rokem 2012 činil průměrný nárůst 12 %. Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele zaznamenal meziročně nejvyšší nárůst v Libereckém kraji (o 7 %, tj. o 13 tis. Kč), nejnižší nárůst byl evidován ve Zlínském kraji (o 1 %, tj. o 1,3 tis. Kč). Peněžní příjmy domácností v krajích se výrazně liší v závislosti na ekonomické situaci v regionu. Nejlépe jsou na tom domácnosti v Hl. městě Praze a naopak nejnižší čistý disponibilní důchod na 1 obyvatele měly domácnosti v kraji Ústeckém.

Tempo růstu mezd bylo v roce 2017 nejrychlejší za uplynulých 5 let

Stoupající poptávka po pracovní síle se projevila i v oblasti mezd. Od roku 2013 rostou průměrné hrubé měsíční mzdy každoročně. Tempo růstu mezd v roce 2017 bylo v celém sledovaném období nejrychlejší.

Průměrné hrubé mzdy i medián mezd jsou dlouhodobě nejvyšší v Hl. městě Praze

Podle výsledků strukturálního šetření mezd z roku 2017, které publikuje Český statistický úřad ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí, rostly meziročně hrubé měsíční mzdy ve všech krajích ČR, nejrychleji pak v Plzeňském a Karlovarském kraji (o 8,9, resp. 8,5 %), nejpomaleji v Jihočeském a Moravskoslezském kraji (o 5,9, resp. 6,1 %). Diference mzdové úrovně zůstávají mezi kraji zachovány, i když náskok Hl. města Prahy se v čase mírně snižuje. Nejvyšší hrubé měsíční mzdy v roce 2017 byly vypláceny v Hl. městě Praze (39 782 Kč) a proti nejnižším mzdám v Karlovarském kraji (26 999 Kč) byly o 13 tis. Kč vyšší. V Hl. městě Praze byla zaznamenána i nejvyšší a hodnota mediánu mezd, nejnižší hodnota byla evidována ve Zlínském kraji, avšak rozdíl mezi nimi nebyl tak výrazný (7 tisíc korun).

Starobní důchody meziročně vzrostly nejvíce od roku 2012, rozdíl mezi vyšší důchodů u obou pohlaví se však nemění

Výše starobních důchodů vyplácených sólo vzrostla v roce 2017 meziročně o 3,4 % a tempo růstu bylo nejrychlejší od roku 2012. Rozdíl mezi nejvyšším a nejnižším průměrným starobním důchodem vypláceným v Hl. městě Praze a v Olomouckém kraji byl 10 % a v čase se nemění. Obdobně rozdíl v důchodech mezi oběma pohlavími je stálý, muži pobírají dlouhodobě o více než pětinu vyšší starobní důchod (sólo) než ženy. V jednotlivých krajích se rozdíly mezi pohlavími ve vyplácených starobních důchodech pohybují od 17 % v Hl. městě Praze po 31 % v kraji Moravskoslezském. Tempo růstu podílu příjemců předčasných starobních důchodů se ve většině krajů zpomalilo; nadále je jejich podíl nejvyšší v krajích Vysočina, Pardubickém a Moravskoslezském.

Ekonomický vývoj

Hrubý domácí produkt ČR od roku 2014 roste. Většina krajů se již dostala nad předkrizovou úroveň...

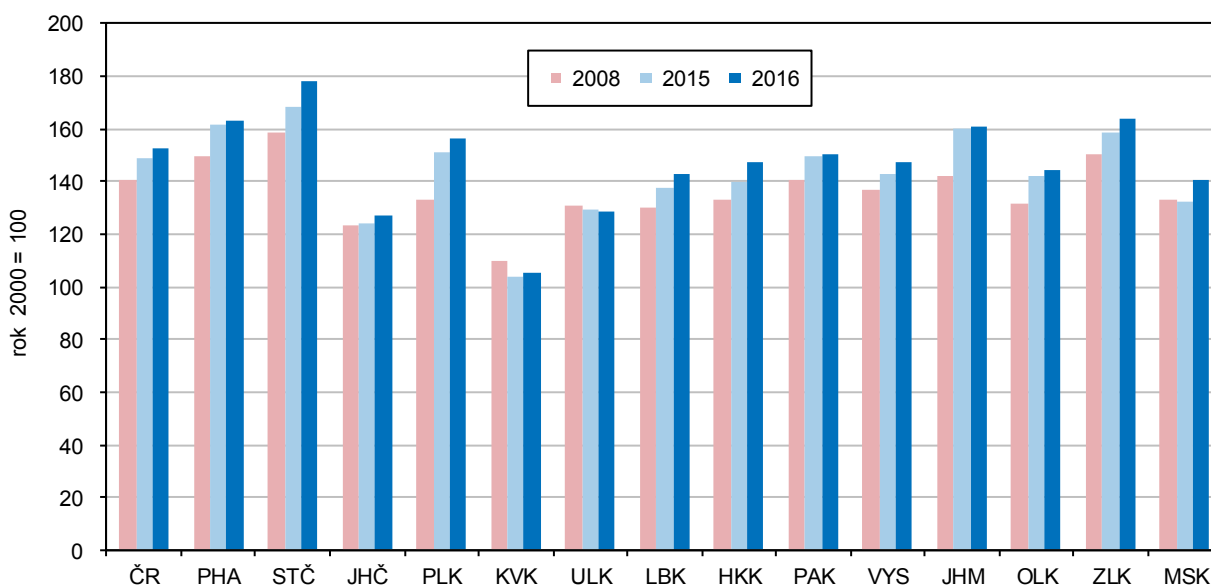
Ekonomika České republiky vstoupila v roce 2014 do období konjunktury. HDP ČR ve stálých cenách od toho roku roste. Po zrychlení růstu v roce 2015 (+5,3 %) ovlivněném dočerpáváním evropských dotací se v roce 2016 růst zpomalil. V roce 2017 však již opět dynamika HDP zrychlila na 4,3 %. Příznivým obdobím procházejí i ekonomiky jednotlivých krajů. V letech 2014–2016 (poslední dostupný údaj) regionální HDP ve srovnatelných cenách meziročně rostl ve všech krajích s výjimkou Ústeckého v roce 2016; obdobně jako česká ekonomika i většina regionů zaznamenala zpomalení tempa růstu HDP. Bez zpomalení tempa růstu se HDP v těchto letech vyvíjel v Královéhradeckém a Moravskoslezském kraji.

...opoždují se za ní Karlovarský a Ústecký kraj

Ze srovnání vývoje HDP v roce 2016 s předkrizovým rokem 2008 je zřejmé, že mezi regiony, jejichž ekonomika se nejvíce rozvíjela, můžeme zařadit Plzeňský, Jihomoravský a Středočeský kraj. Protipólem jsou naopak kraje Karlovarský a Ústecký, které podle předběžných výsledků ještě ani v roce 2016 nedosáhly předkrizové úrovně.

Graf 5.4 Regionální HDP ve srovnatelných cenách podle krajů

Zdroj: ČSÚ

Ve struktuře hrubé přidané hodnoty klesal podíl primárního sektoru a stavebnictví a rostl podíl služeb

Do vývoje HDP se promítají změny ve struktuře hrubé přidané hodnoty (HPH). V době ekonomického oživení odpovídají dlouhodobým trendům, a i když mají regionální specifika, jsou některé rysy společné. Ve většině krajů je patrný klesající podíl primárního sektoru (s výjimkou Karlovarského a Ústeckého kraje) a rostoucí

podíl terciárního sektoru. Podíl sekundárního sektoru v některých krajích kolísá, v Hl. městě Praze dlouhodobě klesá a např. v Olomouckém, Královéhradeckém a Zlínském spíše roste. Přitom se ve všech krajích dlouhodobě snižuje zastoupení stavebnictví a spíše roste váha zpracovatelského průmyslu (s výjimkou Prahy); nejvíce v kraji Plzeňském, Zlínském a Královéhradeckém.

Nejvyšší ekonomickou výkonnost má Hl. město Praha

Krajem s nejvyšší ekonomickou výkonností je Hl. město Praha, které má výlučné postavení i vysokým podílem terciárního sektoru na HPH (84 %). HDP Prahy v přepočtu na 1 obyvatele překračuje od roku 2001 dvojnásobek průměru ČR a více než o tři čtvrtiny převyšuje i průměr HDP na 1 obyvatele EU (EU28), vyjádřeno ve standardu kupní síly (PPS). Ostatní kraje republikový průměr nedosahují, nejvíce se mu přibližuje Jihomoravský a Plzeňský kraj. Hranici 75 % průměru EU v PPS překročily v roce 2016 kraje Jihomoravský, Plzeňský a Středočeský (všechny uvedené regiony mají více než 80 % průměru EU 28); 75 procentní hranici tohoto průměru překročily také Královéhradecký a Zlínský kraj.

Zemědělská produkce v roce 2016 ve většině krajů meziročně vzrostla díky lepší sklizni

Produkce zemědělského odvětví byla ve finančním vyjádření v roce 2016 (poslední dostupný údaj) podle předběžných výsledků oproti roku 2015 ve většině krajů vyšší zásluhou lepší sklizně. V Ústeckém a Jihomoravském kraji dosáhla historicky nejvyšší hodnoty od začátku měření, v ostatních krajích byla druhá nebo třetí nejvyšší, pouze ve Zlínském a Moravskoslezském kraji dopadl rok 2016 hůře. Velmi dobrých výsledků dosáhla v roce 2016 rostlinná produkce, která ve všech krajích meziročně vzrostla; v šesti krajích byla nejvyšší od roku 2003 a v šesti krajích byla druhá nejvyšší. Na rozdíl od rostlinné produkce živočišná ve většině krajů meziročně klesla a v Jihočeském a Moravskoslezském kraji byla nejnižší od roku 2003. Nejvyšší zemědělskou produkci na 1 hektar zemědělské půdy má od roku 2012 Pardubický kraj, který patří k největším producentům jatečné drůbeže, a naopak nejnižší produkci mají dlouhodobě kraje Karlovarský a Liberecký.

V roce 2017 byly dosaženy meziročně horší výsledky sklizně, vzrostla produkce vajec a mléka, ale poklesla výroba jatečných zvířat

Sklizeň roku 2017 byla především vlivem horších výnosů oproti roku 2016 u většiny plodin nižší. V živočišné výrobě se v roce 2017 zvýšila meziročně ve většině krajů výroba mléka, vajec a jatečné drůbeže, naopak většinou nižší byla výroba jatečných zvířat (skotu a prasat).

Historicky nejvyšší těžba dřeva; kalamitní stav v Olomouckém a Moravskoslezském kraji

Těžba dřeva v roce 2017 se v ČR meziročně zvýšila o 10 % a dosáhla historicky nejvyšší hodnoty od roku 2000. Překonala i do té doby nejvyšší objem z roku 2007, kdy byly zejména na Šumavě odstraňovány následky orkánu Kyrill. Nejvíce dřeva se v letech 2016 a 2017 vytěžilo v Olomouckém a Moravskoslezském kraji, kde se podíl těžby nahodilé živelní a hmyzové přiblížil 70 % v roce 2016 a 80 % v roce 2017; kalamitní stav zde pokračuje.

Od roku 2014 se zvyšuje zaměstnanost v průmyslu. Rostoucí podíl tržeb za přímý vývoz se poprvé od roku 2010 meziročně snížil

Výsledky průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci a sídlem v kraji byly v roce 2017 příznivé. Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy ve všech krajích vzrostly. Celorepublikově 62 % z nich připadalo na přímý vývoz. Meziročně byl podíl přímého vývozu na tržbách sice meziročně nižší, přesto dosáhl druhé nejvyšší hodnoty od roku 2000. Nejvíce závislý na exportu byl v roce 2017 průmysl Středočeského a Královéhradeckého kraje a Kraje Vysočina (podíl nad 70 %). Naopak nejméně byl na vývoz orientován průmysl Hl. města Prahy (41 %) a Ústeckého kraje (44 %). Zaměstnanost ve velkých průmyslových firmách ČR se od roku 2014 stále zvyšuje. Roste i ve většině krajů, v roce 2017 ve všech s výjimkou Karlovarského a Moravskoslezského. V mezikrajském srovnání přitom

velké průmyslové firmy Moravskoslezského kraje i nadále zaměstnávají největší počet osob; v roce 2017 celkem 108 tis. osob.

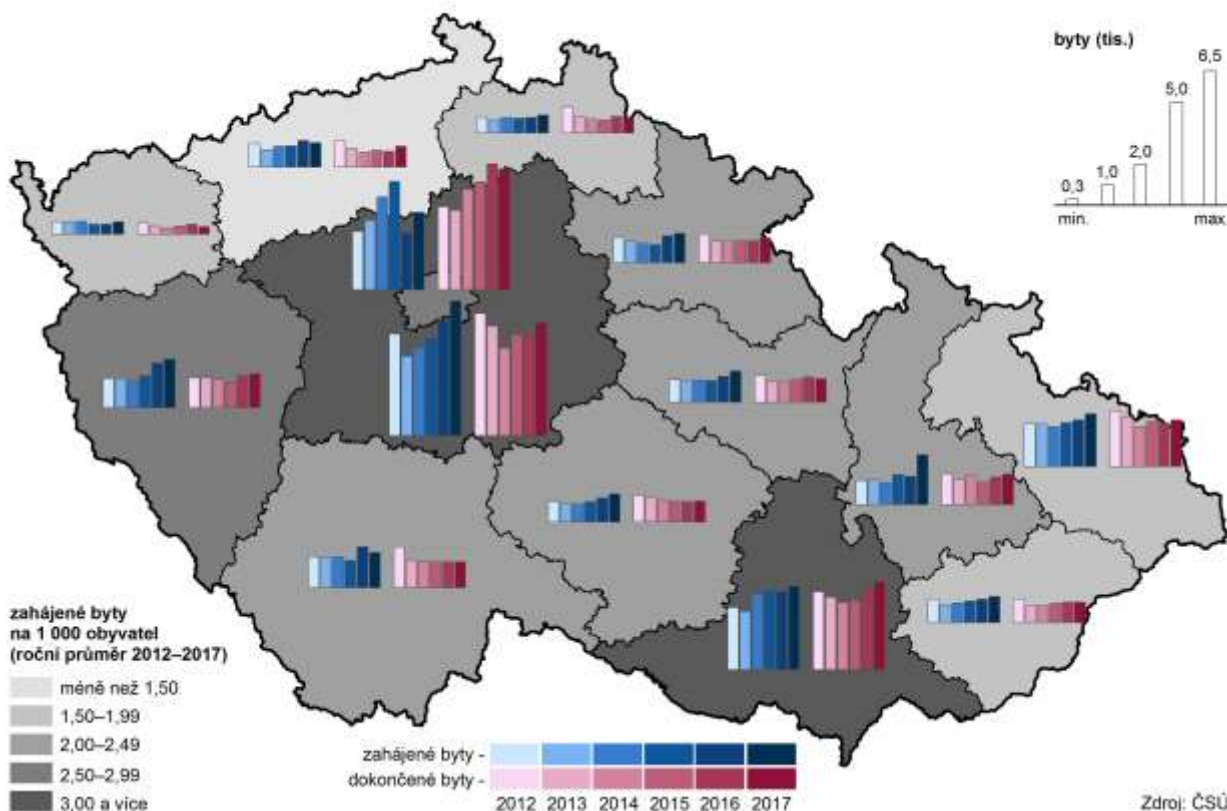
Ve stavebnictví po oživení vlivem dočerpávání eurofondů došlo v roce 2016 k útlumu, ale v roce 2017 již objem prací na stavbách v tuzemsku mírně vzrostl

Stavebnictví (po krizovém období 2009–2013) v letech 2014 a 2015 ožilo v souvislosti s dočerpáváním fondů z EU, v roce 2016 však došlo k útlumu stavební aktivity. Stavební firmy s 20 a více zaměstnanci provedly na stavbách téměř ve všech krajích menší objem prací, v tuzemsku celkový meziroční pokles představoval 12 %. V roce 2017 hodnota stavebních prací „S“ podle místa stavby ve většině krajů již opět meziročně vzrostla, v tuzemsku celkem o 3,5 %. Ve srovnání s rokem 2008 však byla o 27 % nižší a propadl proti roku 2008 můžeme sledovat ve všech krajích.

Po propadu prací pro veřejného zadavatele se jejich objem v roce 2017 mírně zvýšil

Dočerpávání eurofondů v roce 2015 se odrazilo i ve vývoji stavebních prací pro veřejného zadavatele. V roce 2015 celorepublikově tvořily 41 % celkového objemu „S“ a dosáhly 111 mld. Kč; přesto nepřevýšily práce pro veřejného zadavatele z let 2003–2010. V roce 2016 jejich objem meziročně propadl o 30 % a v roce 2017 jen mírně vzrostl. Podíl prací pro veřejného zadavatele na tuzemském objemu „S“ po oba tyto roky představoval 33 %. V krajích se podíl veřejných zakázek v roce 2017 pohyboval od 24 % v Hl. městě Praze po více než 50 % v Pardubickém kraji.

Bytová výstavba v krajích ČR v letech 2012 až 2017

V přepočtu na 1 obyvatele byl největší objem prací proveden v Praze a v Jihočeském kraji, nejmenší ve Zlínském kraji

V intenzitě výstavby (stavební práce provedené v kraji na 1 obyvatele) bylo v období 2012–2017 mezi kraji premiantem Hl. město Praha, které převyšovalo o více než 80 % republikový průměr, za ním se na druhém místě umístil Jihočeský kraj (nad průměrem o 40 %) a těsně nadprůměrný byl i Jihomoravský kraj (o 5 %).

Ostatní kraje již měly podprůměrnou intenzitu výstavby; nejnižší byla ve Zlínském kraji (o 30 % pod republikovým průměrem).

Od roku 2014 rostl počet zahájených bytů a od roku 2015 počet dokončených bytů

Ekonomický růst provázelo oživení bytové výstavby. Počet zahájených bytů se celostátně zvyšuje od roku 2014 a počet dokončených bytů od roku 2015. Z regionů počet zahájených bytů rostl od roku 2014 ve Středočeském a Zlínském kraji, od roku 2015 dále v Plzeňském, Moravskoslezském a Kraji Vysočina. Dokončených bytů přibývalo od roku 2015 každoročně v kraji Královéhradeckém, Jihomoravském a Zlínském, v posledních dvou letech také v kraji Plzeňském a Olomouckém.

Nejvyšší intenzitu bytové výstavby má Středočeský kraj a Praha, nejnižší Ústecký kraj

Nejvíce bytů se staví ve Středočeském kraji, Hl. městě Praze a Jihomoravském kraji. Tyto kraje se na celorepublikovém počtu bytů dokončených v letech 2012–2017 podílejí více než polovinou a na zahájených bytech 47 %. Po přepočtu na počet obyvatel jsou tyto kraje na špici v intenzitě dokončování bytové výstavby a to s výrazným náskokem před ostatními kraji. V intenzitě zahajování je v čele Středočeský kraj a za ním s odstupem kraje Jihomoravský, Hl. město Praha a Plzeňský. Krajem s nejnižší intenzitou bytové výstavby je v dlouhodobém pohledu (od roku 1990) Ústecký kraj.

Ve všech krajích již třetím rokem rostl počet hostů ubytovaných v HUZ i počet jejich přenocování

Hospodářský růst a vysoká zaměstnanost patří k faktorům, které napomáhají rozvoji cestovního ruchu. Všechny kraje zaznamenávají již třetím rokem (od roku 2015) rostoucí počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních (HUZ) i jejich přenocování. Ve všech krajích byl tyto tři roky patrný zvyšující se zájem tuzemské klientely – rostl počet hostů i počet přenocování (pouze v roce 2017 počet přenocování v Jihočeském kraji nepatrně poklesl). Počet zahraničních hostů i jejich přenocování meziročně vzrostl napříč všemi regiony až v roce 2017, i když ve většině krajů rostl i v předchozích dvou letech.

Nejvíce hostů, zejména z ciziny, přijíždí do Prahy, v přepočtu přenocování na obyvatele vede Karlovarský kraj

Dominantní postavení v cestovním ruchu má Hl. město Praha, které láká zejména cizince. V roce 2017 se na celorepublikové návštěvnosti cizinců podílelo z 65 %, na počtu tuzemských hostů z 11 %. Celkem se v roce 2017 v HUZ Prahy ubytovalo 7,7 mil. návštěvníků. Na 1 tis. obyvatel připadalo v Praze 14,0 tis. noclehů v HUZ. Tato hodnota však v rámci krajů nepředstavuje maximum. Největší počet přenocování v přepočtu na 1 tis. obyvatel má jistě i díky lázeňství Karlovarský kraj (17,4 tis. přenocování). S odstupem za nimi následují kraje známé svými rekreačními oblastmi – Královéhradecký (7,4 tis. noclehů na 1 tis. obyvatel), Liberecký a Jihočeský kraj (6,5 a 6,3 tis. noclehů na 1 tis. obyvatel).

Životní prostředí

Ubývá orná půda ve prospěch trvalých travních porostů, lesní půdy i zastavěných ploch

V posledních letech lze ve všech krajích sledovat úbytek orné půdy, a to převážně ve prospěch trvalých travních porostů a lesních pozemků. Orné půdy (v porovnání let 2017 a 2000) nejvíce ubylo v Libereckém kraji (téměř o 11,5 %). Druhou příčku obsadilo Hl. město Praha (pokles o 8,9 %), třetí příčka pak patřila Karlovarskému kraji (snížení o 8,7 %). Nejmenší pokles byl zaznamenán v Jihomoravském a Středočeském kraji. Nejvyšší podíl orné půdy na orné půdě ČR v roce 2017 měl kraj Středočeský – 18,4 %, za ním následuje kraj Jihomoravský s podílem na orné půdě ČR 11,8 % a Kraj Vysočina (10,7 %). Z dlouhodobého hlediska došlo ve více než polovině krajů ČR k nárůstu zastavěných ploch a nádvíří, nejvíce v kraji Jihočeském (téměř o 6 % proti roku 2000).

Rozšiřují se plochy ekologického zemědělství ve všech krajích

V posledních letech je také zřetelný vliv ekologického zemědělství, které je moderní formou obhospodařování půdy bez používání umělých hnojiv, chemických přípravků, postřiků, hormonů a umělých látek. V roce 2017 byl v mezikrajském srovnání největší podíl na ekologicky obhospodařované půdě v ČR zaznamenán v Jihočeském kraji, a to 15 %; naopak nejmenší podíl měly kraje Pardubický a Středočeský (po 3 %).

Roste podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů

Dlouhodobě se v České republice zvyšuje i podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejného vodovodu. Stoprocentní pokrytí obyvatel zásobovaných vodou z veřejných zdrojů vykázaly v roce 2017 Hl. město Praha a Karlovarský kraj. Nejmenší podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů měl kraj Plzeňský a Středočeský (85 % a 86 %). Ve srovnání let 2012 a 2017 vzrostl podíl obyvatel zásobovaných vodou ve všech krajích ČR, přičemž nejmenší nárůst byl v Jihočeském kraji (o 0,1 procentního bodu), nejvyšší nárůst zaznamenali ve Zlínském kraji (o 4,2 p. b.).

Nejnižší spotřebu vody na obyvatele mají dlouhodobě domácnosti ve Zlínském kraji

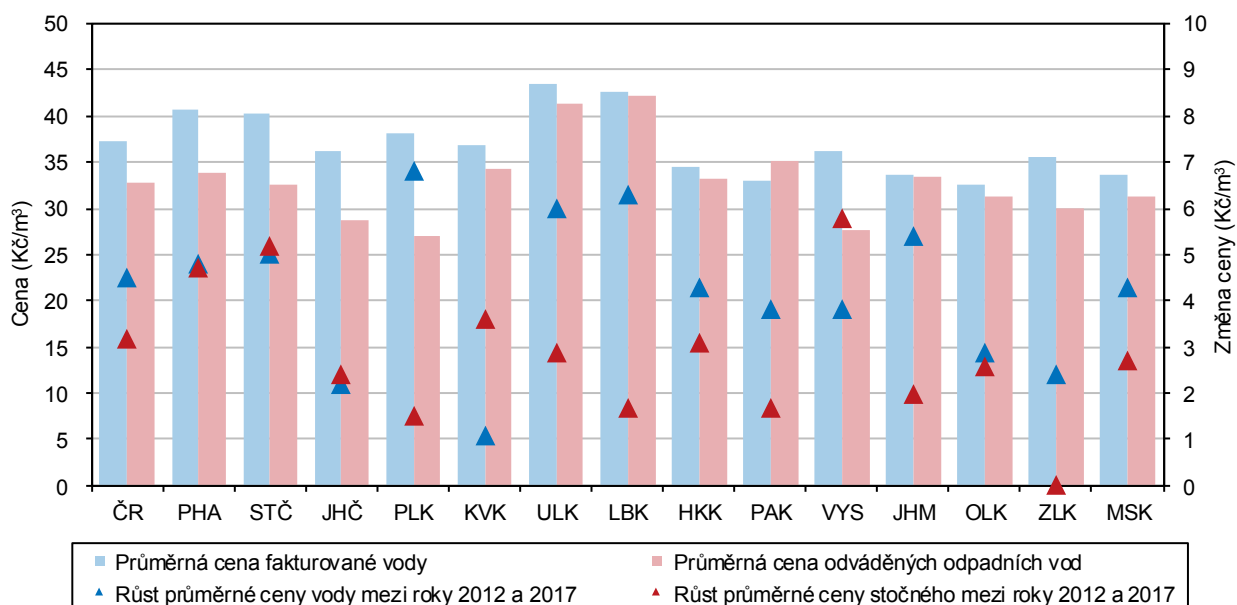
V roce 2017 spotřebovaly nejvíce vody domácnosti v Hl. městě Praze (více než 109 litrů na osobu a den), naproti tomu nejnižší spotřebu – méně než 80 litrů na osobu a den – vykázaly domácnosti ve Zlínském a Pardubickém kraji a v Kraji Vysočina. Oproti roku 2012 pokleslo specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele v polovině krajů, naproti tomu v Ústeckém kraji došlo k jeho růstu o 13 %.

Dlouhodobě nejdražší voda je v Ústeckém kraji

Jevem, který je patrný ve většině krajů, je růst ceny vody; nejdražší voda teče z kohoutků v Ústeckém kraji. V roce 2017 zaplatili obyvatelé Ústeckého kraje v průměru za 1 m³ fakturované pitné vody 43,40 Kč, zatímco v celé České republice 37,20 Kč. Oproti průměru republiky byla jednotková cena vody v roce 2017 v Ústeckém kraji vyšší o 6,20 Kč. Nejméně za vodu v loňském roce platili v Olomouckém kraji (32,50 Kč za 1 m³).

Graf 5.5 Průměrná cena fakturované vody a odváděných odpadních vod v krajích v roce 2017

Zdroj: ČSÚ

Postupně se snižují měrné emise, velké rozdíly mezi kraji však zůstávají

V posledních letech dochází v České republice k postupnému snižování měrných emisí znečišťujících látek, ať již stacionárních zdrojů (REZZO 1–3) nebo mobilních zdrojů (REZZO 4). Z územního hlediska však i nadále zůstávají nejhůře postižena území, která jsou nejbližší stacionárním zdrojům znečištění. Z krajů jsou na tom dlouhodobě vlivem emisí ze stacionárních zdrojů znečištění nejhůře kraje Ústecký a Moravskoslezský. Při zohlednění mobilních zdrojů se k oběma krajům přiřadilo i Hl. město Praha a kraj Středočeský a Jihomoravský.

Produkce komunálního odpadu na obyvatele vzrostla ve všech krajích

Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele v porovnání let 2012 a 2016 vzrostla ve všech krajích České republiky, nejvíce pak v Plzeňském kraji, a to o 87 kg. Nejméně se produkce komunálního odpadu v porovnávaném období zvýšila v Hl. městě Praze – o 5 kg na jednoho obyvatele. Ve srovnání let 2015 a 2016 se produkce odpadu na obyvatele zvýšila s různou intenzitou ve všech krajích, nejvíce pak v Plzeňském kraji, a to o 48 kg. K nejmenšímu zvýšení došlo v Hl. městě Praha (o 8 kg) a v kraji Královéhradeckém (o 9 kg).

V Libereckém kraji je produkce komunálního odpadu na obyvatele o čtvrtinu nižší než v kraji Středočeském

V České republice bylo v roce 2016 vyprodukováno celkem 3 579,6 tis. tun komunálního odpadu. V přepočtu na jednoho obyvatele činila v roce 2016 produkce komunálního odpadu 339 kg, což bylo o 22 kg více proti předchozímu roku. V jednotlivých krajích se produkce odpadu na jednoho obyvatele značně lišila. Rozdíl mezi krajem Středočeským (397 kg), kde byl objem komunálního odpadu na obyvatele nejvyšší, a krajem Libereckým (302 kg), kde byla produkce na obyvatele nejnižší, činil 95 kg.

V roce 2016 poklesl objem investic na ochranu životního prostředí

Investice na ochranu životního prostředí v České republice rostly od roku 2010 až do roku 2015. V následujícím roce došlo k meziročnímu snížení investic na území téměř všech krajů republiky. Výjimku tvořilo Hl. město Praha a kraje Ústecký a Plzeňský. Nejvíce v rámci celé ČR bylo na ochranu životního prostředí v roce 2016 investováno v Ústeckém kraji, a to 6,3 mld. Kč, což představovalo 24,6 % z celkového objemu investic v ČR. Naproti tomu nejméně prostředků na ochranu životního prostředí bylo vynaloženo v Libereckém kraji (441 mil. Kč; tj. 1,7 % z částky za ČR).

Neinvestiční výdaje na ochranu životního prostředí vzrostly v osmi krajích

Neinvestiční výdaje na ochranu životního prostředí zjišťované podle sídla investora vzrostly v porovnání let 2012 a 2016 celkem v osmi krajích České republiky. Na 1 obyvatele bylo v roce 2016 nejvíce neinvestičních výdajů (podle sídla investora) vynaloženo v Hl. městě Praze (10 tis. Kč), čtyřikrát méně bylo investováno v Kraji Vysočina.

Tabulková příloha

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel (%)															
2012	0,0	1,4	1,3	0,2	-0,4	-0,8	-0,9	0,5	-0,6	-0,0	-0,1	0,5	-0,6	-1,0	-1,1
2013	-0,2	1,4	1,0	-0,4	-1,0	-1,2	-1,5	0,3	-0,8	-0,6	-0,4	0,7	-0,8	-1,3	-1,4
2014	0,4	2,0	1,7	0,0	-0,2	-1,3	-0,7	0,2	-0,2	0,6	0,9	1,2	-0,1	-0,9	-0,9
2015	-0,0	1,9	1,2	-0,5	-0,8	-1,8	-1,1	0,3	-0,5	-0,3	0,3	0,6	-0,8	-0,8	-1,4
2016	0,5	2,2	1,5	0,5	-0,4	-1,2	-1,0	1,3	-0,1	0,6	0,6	1,2	-0,1	-0,6	-0,9
2017	0,3	2,4	1,5	0,2	-0,3	-2,2	-0,9	0,1	-0,1	-0,0	0,3	1,0	-0,6	-0,5	-1,2
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel (%)															
2012	1,0	2,7	8,4	0,5	2,1	-3,9	-0,6	-0,5	-1,0	0,1	-1,3	1,5	-1,0	-1,3	-2,2
2013	-0,1	-4,3	7,1	0,5	2,3	-3,5	-0,5	-0,2	-1,0	-0,3	-1,5	0,6	-1,2	-1,1	-2,5
2014	2,1	10,7	8,2	0,9	3,0	-2,1	-0,7	0,3	-0,4	0,2	-1,5	1,2	-0,9	-0,9	-2,5
2015	1,5	4,8	7,6	1,4	3,4	-3,1	-0,3	1,5	0,2	-0,2	-1,2	1,3	-0,8	-0,2	-2,2
2016	1,9	8,1	7,6	1,0	3,8	-2,4	-0,8	1,0	-1,0	1,2	-1,6	2,0	-1,2	-1,1	-1,9
2017	2,7	8,5	8,7	2,0	4,1	-1,4	0,5	1,4	0,7	2,4	-0,4	2,7	-0,6	-0,6	-2,1
Živě narození mimo manželství (%)															
2012	43,4	37,4	40,5	43,7	45,9	58,7	58,0	48,4	43,8	41,6	37,7	38,4	45,1	35,6	47,7
2013	45,0	38,7	42,2	45,7	46,4	60,7	59,3	49,8	47,1	44,3	38,9	39,6	45,7	37,4	49,8
2014	46,7	40,6	44,3	48,4	49,1	61,6	61,1	52,0	47,9	45,3	41,3	41,4	47,8	39,1	50,4
2015	47,8	41,2	45,7	48,3	49,4	62,6	62,3	53,7	49,7	47,2	42,2	43,1	48,2	40,6	52,2
2016	48,6	41,0	46,0	49,5	50,5	64,4	64,2	54,2	50,7	47,9	43,8	43,0	50,3	41,8	52,8
2017	49,0	41,3	47,8	50,6	50,8	60,1	64,5	55,4	50,4	48,8	44,4	43,6	50,2	43,0	52,7
Index stáří k 31. 12. (%)¹⁾															
2012	113,3	129,2	97,4	113,2	119,2	108,7	100,8	105,2	120,5	113,1	116,2	118,4	116,5	121,1	112,5
2013	115,7	128,3	98,8	116,0	121,8	113,4	105,1	109,1	123,6	116,1	119,6	120,2	119,5	123,6	116,0
2014	117,4	125,8	99,6	118,4	123,8	117,5	108,5	112,5	126,4	118,3	122,1	121,2	122,1	126,3	118,9
2015	119,0	123,8	100,5	120,4	125,3	121,9	111,7	115,8	129,3	120,6	124,2	122,0	123,9	128,6	121,5
2016	120,7	122,4	101,5	122,9	126,7	126,3	115,0	118,4	132,0	122,5	126,7	122,9	126,4	131,1	124,5
2017	122,1	120,9	102,5	125,0	128,3	129,6	117,5	120,8	134,4	124,9	128,7	123,5	128,1	133,0	126,9
Naděje dožití mužů při narození (roky) – dvouleté období															
2012	74,8	77,0	74,9	75,1	75,2	74,0	73,0	75,3	75,6	74,9	75,6	75,2	74,3	74,4	73,3
2013	75,1	77,3	75,2	75,4	75,5	74,1	73,0	75,1	75,9	75,3	75,9	75,4	74,4	74,8	73,8
2014	75,5	77,5	75,7	75,8	76,0	74,1	73,6	75,1	76,2	76,1	76,2	76,0	74,9	75,1	74,1
2015	75,8	77,7	76,2	75,6	76,2	74,4	73,9	75,7	76,6	76,3	76,7	76,3	75,3	75,4	74,2
2016	76,0	78,0	76,5	76,0	76,3	74,4	74,0	76,1	77,0	76,4	77,2	76,5	75,5	75,5	74,4
2017 ²⁾	.	78,1	76,3	76,4	76,2	74,4	74,1	75,7	77,2	76,6	77,0	76,5	75,5	75,5	74,5
Naděje dožití žen při narození (roky) – dvouleté období															
2012	80,8	81,8	80,6	81,0	80,8	79,7	79,0	80,8	81,5	80,7	81,2	81,7	81,0	81,4	79,7
2013	81,0	82,1	80,9	80,9	80,9	80,0	79,0	80,9	81,6	81,1	81,7	81,9	81,1	81,6	80,0
2014	81,4	82,5	81,3	81,2	81,3	80,3	79,3	81,5	81,8	81,6	82,4	82,0	81,9	81,5	80,6
2015	81,6	82,6	81,4	81,5	81,4	80,3	79,6	81,4	81,9	82,1	82,3	82,2	82,0	81,8	80,9
2016	81,7	82,7	81,6	81,6	81,4	80,7	79,5	81,8	82,2	82,4	82,4	82,6	81,6	82,2	81,2
2017 ²⁾	.	82,7	81,6	82,1	81,7	80,5	79,8	81,7	82,4	82,2	82,7	82,7	81,8	82,3	81,1
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)															
2012	4,1	13,1	4,4	2,3	4,2	6,1	3,7	3,8	2,4	2,2	1,5	3,1	1,5	1,4	1,9
2013	4,2	13,0	4,4	2,4	4,4	6,3	3,8	3,8	2,4	2,2	1,5	3,2	1,6	1,4	1,9
2014	4,3	13,2	4,6	2,4	4,5	6,3	3,9	3,9	2,4	2,2	1,5	3,3	1,6	1,4	2,0
2015	4,4	13,5	4,6	2,6	4,7	6,4	4,0	4,1	2,5	2,3	1,6	3,4	1,6	1,5	2,0
2016	4,7	14,4	4,8	2,8	5,1	6,5	4,1	4,2	2,6	2,6	1,7	3,7	1,7	1,5	2,1
2017	4,9	15,1	5,1	3,0	5,4	6,7	4,3	4,5	2,8	2,9	1,8	3,9	1,8	1,6	2,2

1) počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

2) změna metodiky; data nejsou srovnatelná s předchozími roky

Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Míra zaměstnanosti (%)															
2012	54,5	60,0	57,6	54,5	56,6	53,7	50,7	52,2	53,7	54,0	53,2	53,9	52,9	53,3	51,8
2013	55,2	60,2	57,6	54,6	57,3	55,0	52,2	52,9	53,7	55,0	54,3	55,8	51,2	55,0	52,1
2014	55,7	60,6	57,9	55,6	57,2	55,2	52,7	54,2	54,6	56,3	55,0	55,9	52,2	54,7	52,8
2015	56,4	60,2	59,0	56,2	58,7	56,8	52,8	55,4	55,4	57,3	54,7	57,1	53,7	56,2	53,2
2016	57,6	61,4	59,2	57,5	58,6	57,8	55,2	56,4	56,5	58,2	56,2	58,0	55,8	55,9	55,2
2017	58,5	63,1	60,2	58,4	59,4	59,3	55,8	56,0	58,4	58,3	57,5	58,0	56,8	56,7	56,6
Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%)¹⁾ (MPSV)															
2012	7,37	4,16	6,13	6,37	5,94	8,50	10,46	7,75	6,55	7,03	7,63	8,15	8,93	7,82	9,17
2013	8,17	5,14	6,90	7,10	6,45	9,33	11,47	8,46	7,31	7,45	8,05	8,94	9,79	8,34	10,47
2014	7,46	5,03	6,36	6,20	5,70	8,21	10,67	7,72	6,36	6,22	7,35	8,25	8,82	7,36	9,80
2015	6,24	4,20	5,41	5,07	4,62	7,06	8,91	6,36	4,96	5,14	6,22	7,01	7,01	5,98	8,56
2016	5,19	3,35	4,31	4,28	3,56	5,45	7,79	5,17	3,76	4,04	5,17	6,11	5,94	4,92	7,45
2017	3,77	2,34	3,17	3,09	2,55	3,47	5,39	3,76	2,72	2,83	3,80	4,60	4,35	3,43	5,77
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných k 31. 12. (%)²⁾ (MPSV)															
2012	2,67	1,15	2,07	1,82	1,94	3,28	4,56	2,92	1,90	2,24	2,64	3,03	3,54	2,73	3,85
2013	3,33	1,77	2,65	2,35	2,38	4,04	5,49	3,53	2,55	2,69	3,14	3,68	4,13	3,27	4,88
2014	3,36	1,96	2,74	2,20	2,24	4,06	5,64	3,45	2,53	2,43	3,06	3,74	4,15	3,01	5,13
2015	2,68	1,68	2,17	1,57	1,73	3,40	4,59	2,67	1,78	1,71	2,43	3,04	3,09	2,28	4,37
2016	2,08	1,28	1,56	1,18	1,25	2,52	3,72	1,95	1,24	1,12	1,81	2,51	2,34	1,67	3,69
2017	1,37	0,77	1,05	0,75	0,71	1,42	2,40	1,31	0,75	0,64	1,13	1,74	1,57	1,08	2,67
Čistý disponibilní důchod domácnosti na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2012	198,5	259,8	218,1	187,9	201,0	174,1	173,2	183,3	192,1	188,1	188,8	195,1	180,2	184,6	179,2
2013	198,4	260,8	213,7	186,4	203,2	177,0	173,3	183,7	192,6	186,9	190,5	198,7	177,5	184,1	178,0
2014	205,0	267,5	220,3	194,4	206,4	183,7	175,8	190,4	200,3	195,8	196,6	205,5	184,8	191,5	185,6
2015	213,6	277,3	225,4	200,7	219,4	194,0	183,9	198,0	209,0	202,5	206,6	216,4	192,8	202,7	192,3
2016	220,5	286,5	230,3	208,1	221,0	204,5	193,1	211,3	215,0	209,2	214,5	221,9	199,8	204,0	199,4
2017	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Medián mezd (Kč) (MPSV, MF)															
2012	21 997	27 182	22 576	20 455	21 752	19 327	20 999	21 672	20 958	20 598	20 644	21 447	20 594	20 036	21 838
2013	22 266	27 410	22 874	20 898	21 999	20 274	21 385	21 993	21 134	20 740	21 194	21 840	20 836	20 576	21 958
2014	22 844	27 750	23 579	21 675	23 175	20 690	21 686	22 772	21 750	21 413	21 757	22 392	21 651	21 094	22 377
2015	23 726	28 677	24 582	22 697	24 135	21 747	22 644	23 946	22 521	22 283	22 600	23 328	21 918	21 770	23 116
2016	24 982	29 906	25 490	24 018	25 388	22 735	24 004	24 764	23 914	23 543	23 953	24 675	23 205	23 242	24 071
2017	26 843	31 878	27 709	25 457	27 879	24 832	25 639	26 752	25 865	25 507	25 783	26 559	24 956	24 814	25 534
Průměrný měsíční starobní důchod sólo (Kč)³⁾ (MPSV)															
2012	10 793	11 560	10 882	10 680	10 740	10 554	10 697	10 708	10 667	10 557	10 504	10 662	10 465	10 555	10 868
2013	10 985	11 767	11 087	10 872	10 933	10 725	10 881	10 900	10 854	10 745	10 695	10 845	10 644	10 748	11 058
2014	11 090	11 878	11 207	10 985	11 038	10 817	10 979	11 005	10 955	10 853	10 804	10 950	10 744	10 852	11 157
2015	11 363	12 172	11 499	11 260	11 308	11 064	11 240	11 269	11 221	11 123	11 079	11 218	11 009	11 122	11 428
2016	11 475	12 286	11 616	11 375	11 424	11 156	11 341	11 381	11 337	11 241	11 199	11 328	11 119	11 245	11 537
2017	11 866	12 691	12 019	11 765	11 811	11 519	11 718	11 750	11 719	11 629	11 594	11 719	11 504	11 638	11 936
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (%)⁴⁾ (ČSSZ)															
2012	22,5	12,2	19,7	23,3	25,8	24,9	25,4	21,4	22,8	26,6	28,3	21,2	24,9	23,5	26,2
2013	23,3	12,6	20,4	24,2	26,7	25,8	26,2	22,3	23,8	27,6	29,3	22,0	25,9	24,5	27,2
2014	24,1	13,0	21,0	25,2	27,4	26,5	27,0	23,1	24,8	28,7	30,3	22,7	26,9	25,4	28,2
2015	24,8	13,2	21,5	25,9	27,9	27,2	27,5	23,8	25,5	29,5	31,1	23,3	27,8	26,1	28,9
2016	25,3	13,5	21,9	26,7	28,3	27,6	27,9	24,4	26,2	30,2	31,8	23,9	28,4	26,7	29,5
2017	25,8	13,6	22,4	27,4	28,7	28,2	28,3	25,0	26,9	30,8	32,5	24,4	29,2	27,3	30,2

1) podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let v evidenci úřadu práce na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

2) podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, ve jmenovateli data ČSÚ k 31. 12.

3) bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec

4) včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Hrubý domácí produkt (HDP) na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2012	386,3	807,6	349,5	327,5	347,0	272,4	303,1	300,0	333,4	306,4	324,0	372,1	300,8	324,6	332,8
2013	389,9	812,5	348,7	333,1	363,3	272,5	302,4	302,1	335,3	313,7	327,5	387,6	301,2	330,8	324,6
2014	409,9	834,6	376,8	344,5	388,4	282,1	309,9	317,7	359,2	333,1	341,3	404,5	318,6	365,3	344,3
2015	435,9	917,2	392,9	359,0	405,2	292,2	333,9	337,1	378,0	354,4	356,1	427,9	334,7	374,8	362,0
2016	451,8	937,5	414,4	373,8	422,3	300,9	333,5	352,3	401,1	360,4	373,4	436,4	346,8	391,3	385,2
2017	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Vývoj HDP – předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny, %)															
2012	99,2	99,7	99,2	100,5	95,9	98,7	99,5	99,8	98,2	93,4	100,2	101,4	99,4	97,5	99,5
2013	99,5	100,5	98,3	99,4	102,9	98,4	98,6	98,7	98,1	100,4	98,1	102,7	98,3	99,9	95,7
2014	102,7	102,3	104,1	100,7	104,3	101,2	100,4	101,6	103,9	103,5	101,1	102,6	103,5	106,5	102,4
2015	105,3	109,8	103,8	103,1	103,4	101,7	105,3	105,1	104,1	105,4	103,5	105,1	104,0	101,1	103,2
2016	102,6	101,0	105,9	102,8	103,2	101,7	99,1	103,9	105,2	100,8	103,3	100,5	102,0	103,3	105,9
2017	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Produkce zemědělského odvětví na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy (tis. Kč)															
2012	34,7	40,7	31,5	31,7	17,8	28,6	22,5	37,5	41,1	38,2	37,3	33,7	34,3	30,3	
2013	36,4	42,1	31,5	32,8	18,0	30,8	23,7	38,9	42,8	40,3	42,7	35,5	36,5	31,1	
2014	39,1	44,2	32,7	36,8	22,1	33,8	25,0	43,3	49,3	43,7	41,1	38,8	38,6	35,1	
2015	36,8	41,7	29,9	33,8	20,2	35,0	23,0	41,3	45,4	39,1	42,0	36,2	35,8	31,9	
2016 ¹⁾	37,9	43,0	31,7	33,0	20,0	35,2	23,4	41,1	46,7	43,2	46,2	36,6	34,8	29,4	
2017	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve velkých průmyslových podnicích²⁾ (tis. fyzických osob)															
2012	776,0	82,2	88,5	44,3	54,0	19,6	52,2	40,4	39,8	43,1	46,4	67,7	40,0	46,3	111,5
2013	767,8	77,9	89,5	45,5	55,3	19,5	49,5	40,4	43,0	43,1	47,0	65,3	39,1	46,3	106,3
2014	782,7	78,9	92,1	45,6	57,6	19,5	50,4	41,7	43,9	44,8	47,3	67,1	40,9	48,2	104,7
2015	806,9	77,5	95,3	47,3	59,7	19,2	52,6	43,4	45,3	46,3	48,1	68,9	44,2	52,0	107,0
2016	831,5	76,7	100,0	49,0	61,1	19,3	56,2	44,0	47,5	47,9	49,9	70,5	46,5	53,0	109,8
2017	849,9	80,3	105,9	50,5	61,6	18,8	59,3	45,0	49,7	48,3	50,6	70,7	47,2	53,8	108,1
Stavební práce "S" podle místa stavby na 1 obyvatele³⁾ (tis. Kč)															
2012	22,7	40,6	18,0	33,1	19,4	18,7	19,2	17,3	18,6	15,9	19,2	22,9	20,0	16,0	21,3
2013	20,9	38,0	15,5	30,4	17,5	16,7	20,3	15,3	14,0	14,5	17,4	22,0	18,7	15,8	19,0
2014	22,6	41,4	16,5	32,8	22,3	23,2	17,5	14,2	17,1	20,9	23,3	23,7	16,3	16,8	19,3
2015	25,4	42,4	19,4	36,5	22,1	22,7	19,0	20,8	22,4	24,0	23,8	30,6	21,0	15,7	21,6
2016	22,3	43,5	16,8	27,6	23,0	15,6	18,7	18,0	18,0	21,6	21,9	21,9	18,2	15,0	17,2
2017	23,0	43,8	19,1	32,4	21,7	18,9	19,5	17,3	19,5	19,1	22,7	23,0	19,3	15,6	15,6
Dokončené byty na 1 000 obyvatel															
2012	2,8	3,2	4,6	3,1	2,5	1,8	1,5	2,9	2,5	2,5	2,5	3,2	2,3	1,9	2,2
2013	2,4	3,1	4,1	2,1	2,5	1,4	1,1	1,8	1,9	2,0	2,3	3,0	1,9	1,4	2,0
2014	2,3	3,9	3,2	2,0	2,4	1,1	0,9	1,6	1,9	1,9	2,0	2,8	2,2	1,4	1,6
2015	2,4	4,1	3,7	2,0	2,1	1,4	1,0	1,4	1,9	2,1	2,0	2,8	1,7	1,6	1,8
2016	2,6	4,8	3,6	1,9	2,7	1,7	0,9	1,8	1,9	2,4	1,9	3,3	2,1	1,7	1,7
2017	2,7	4,5	4,0	2,0	2,8	1,3	1,2	1,5	2,2	2,2	2,0	3,6	2,3	1,7	1,9
Počet přenocování hostů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních na 1 000 obyvatel															
2012	4 118	11 613	1 645	4 956	2 681	15 792	1 404	5 854	6 089	2 008	2 285	2 242	2 476	2 959	1 641
2013	4 120	11 773	1 593	5 010	2 565	15 226	1 431	5 823	5 813	2 008	2 312	2 429	2 552	3 027	1 591
2014	4 081	11 790	1 502	5 074	2 552	15 015	1 440	5 092	5 565	1 981	2 256	2 539	2 512	3 160	1 595
2015	4 467	12 608	1 677	5 718	2 983	15 468	1 596	5 859	6 571	2 286	2 358	2 619	2 801	3 438	1 835
2016	4 704	13 197	1 724	6 208	2 999	16 301	1 752	6 092	6 823	2 438	2 528	2 800	3 043	3 521	1 940
2017	5 026	14 034	1 802	6 287	3 194	17 429	1 902	6 520	7 448	2 565	2 711	3 200	3 207	3 609	2 113

¹⁾ semidefinitivní údaje²⁾ podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu³⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností

Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – životní prostředí

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1–4 (t/km²) (ČHMÚ)															
2012	1,96	0,77	1,95	0,79	0,93	2,83	10,62	0,46	1,06	2,57	0,36	0,29	0,73	1,24	3,77
2013	1,76	1,04	1,92	0,77	0,92	2,87	7,81	0,51	1,01	2,65	0,35	0,31	0,74	1,20	3,66
2014	1,61	0,51	1,81	0,65	0,86	2,88	6,88	0,41	0,86	2,61	0,27	0,27	0,72	1,07	3,46
2015 ¹⁾	1,56	0,50	1,79	0,62	0,86	2,94	6,25	0,47	0,91	2,60	0,29	0,24	0,74	1,07	3,31
2016	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2017	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Měrné emise oxidů dusíku REZZO 1–4 (t/km²) (ČHMÚ)															
2012	2,45	13,83	2,59	1,04	1,21	2,51	8,54	1,05	1,34	3,14	1,32	1,77	1,63	1,56	4,43
2013	2,30	13,41	2,37	1,02	1,15	2,21	7,37	1,02	1,37	2,96	1,33	1,70	1,58	1,48	4,47
2014	2,16	12,73	2,35	0,94	1,04	1,96	6,42	0,96	1,31	3,08	1,30	1,65	1,52	1,46	4,18
2015 ¹⁾	2,08	11,83	2,29	0,89	1,04	2,10	5,91	0,96	1,26	2,81	1,23	1,65	1,51	1,45	4,12
2016	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2017	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2012	1 897	4 827	1 478	1 899	1 627	538	1 766	1 116	681	827	733	1 934	1 117	959	2 499
2013	1 915	5 029	1 565	1 611	1 694	661	1 529	1 148	730	847	798	1 923	1 163	1 472	2 269
2014	1 923	5 023	1 344	1 765	2 253	517	1 615	1 017	770	1 352	1 013	1 901	1 018	1 217	2 145
2015	2 205	4 909	1 420	2 420	2 012	629	1 757	1 014	1 071	1 402	1 341	3 098	1 559	1 701	2 285
2016	2 064	4 675	1 364	2 426	3 086	592	1 775	975	899	1 546	946	2 388	945	1 453	2 148
2017	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2012	308	304	375	311	243	285	318	276	274	294	326	277	318	300	318
2013	307	303	372	315	231	289	327	265	275	299	318	288	308	297	317
2014	310	301	355	325	252	307	318	271	272	303	329	295	312	308	325
2015	317	301	374	346	283	297	321	266	295	315	335	297	330	299	313
2016	339	309	397	372	330	339	348	302	304	332	367	309	350	314	341
2017	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu (%)															
2012	13,9	16,3	10,7	14,4	18,3	12,8	11,5	13,5	17,1	13,5	16,2	12,3	13,5	17,2	13,4
2013	13,9	16,8	10,9	14,0	17,8	13,1	10,7	14,6	17,1	14,1	16,9	10,9	12,0	17,4	14,9
2014	14,3	16,5	11,7	13,6	17,7	13,1	12,2	13,8	17,0	14,2	16,9	11,8	13,3	18,9	14,9
2015	14,5	16,8	12,0	14,3	17,1	13,8	13,2	12,4	15,7	15,1	16,0	12,6	13,3	18,7	15,5
2016	14,5	17,3	12,3	14,4	16,0	12,8	12,3	12,5	16,1	14,8	15,2	13,7	13,1	19,9	14,5
2017	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (litr/den)															
2012	87,9	106,3	88,6	86,6	81,6	82,9	79,3	84,0	81,8	79,5	79,7	92,6	83,5	76,8	91,5
2013	87,2	111,4	85,5	86,2	80,5	81,8	79,0	82,0	78,1	77,1	79,0	91,2	81,7	76,2	90,7
2014	87,3	106,0	82,9	84,7	87,3	83,0	90,3	86,9	77,6	75,7	77,7	91,5	82,5	75,7	88,9
2015	87,9	106,0	83,5	85,4	87,6	83,4	89,1	86,5	79,9	77,8	79,3	92,4	82,2	75,6	90,8
2016	88,3	107,9	86,1	84,7	87,4	84,5	90,2	86,6	79,2	77,3	78,6	92,9	81,3	74,9	89,8
2017	88,7	109,3	85,3	84,6	88,6	85,5	89,6	86,8	80,2	78,0	79,1	92,9	83,5	75,9	89,1
Investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)															
2012	2 438	1 468	2 786	1 920	2 245	1 662	2 664	2 973	2 681	2 947	2 649	2 594	2 428	2 007	2 911
2013	2 576	1 549	2 687	2 303	2 322	1 558	4 198	2 173	2 536	3 363	2 687	2 174	1 902	2 080	3 676
2014	2 983	1 154	2 562	2 757	4 344	3 171	3 296	1 106	1 839	3 673	5 513	2 665	2 418	3 504	4 718
2015	3 804	1 160	3 038	3 176	2 106	2 784	5 168	1 258	2 230	7 983	6 887	5 286	3 879	2 591	5 526
2016	2 411	2 981	1 445	1 170	2 545	2 608	7 610	1 002	1 506	2 391	1 757	1 896	1 270	770	2 986
2017	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

¹⁾ vč. přemísťujících se zdrojů (např. zařízení na recyklaci stavebních odpadů a asfaltových směsí)

Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Plzeňského kraje v letech 2001–2017

	Měřicí jednotka	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)	osoby	549 635	549 406	550 143	549 649	551 552	554 559	561 095	569 647
v tom ve věku: 0–14 let		84 919	83 518	81 851	80 203	79 034	78 309	78 534	78 806
15–64 let		385 820	386 859	388 956	389 362	391 188	393 664	398 304	404 086
65 a více let		78 896	79 029	79 336	80 084	81 330	82 586	84 257	86 755
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	roky	39,5	39,7	39,9	40,2	40,4	40,6	40,7	40,8
Sňatky		2 943	2 922	2 585	2 799	2 745	2 898	2 989	2 763
Rozvody		1 696	1 694	1 874	1 813	1 683	1 643	1 734	1 604
Živě narození	osoby	4 774	4 886	4 936	5 047	5 445	5 803	6 100	6 385
Zemřelí	osoby	5 917	5 944	6 208	5 999	5 846	5 918	5 653	5 785
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	-1 143	-1 058	-1 272	-952	-401	-115	447	600
Přistěhovalí	osoby	3 317	4 846	6 179	5 584	5 704	6 521	9 982	11 395
Vystěhovalí	osoby	3 376	4 017	4 167	5 126	3 400	3 399	3 893	3 443
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	-59	829	2 012	458	2 304	3 122	6 089	7 952
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	-1 202	-229	740	-494	1 903	3 007	6 536	8 552
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
Cistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele	tis. Kč	133,1	138,4	141,9	152,6	158,5	168,3	180,6	192,3
Ekonomicky aktivní (pracovní síla)	tis. osob	282,3	280,9	278,1	279,6	284,2	281,7	281,9	290,4
Ekonomicky neaktivní (15 a více let)	tis. osob	182,1	184,4	188,8	189,2	186,2	191,8	196,1	194,2
Míra ekonomické aktivity	%	60,8	60,4	59,6	59,6	60,4	59,5	59,0	59,9
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)	osoby	18 580	20 226	21 650	21 051	20 500	17 959	14 516	16 757
Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾ (stav k 31. 12.)	%	.	.	.	.	4,94	4,30	3,41	3,98
Prům. měsíční starobní důchod sólo ²⁾	Kč	6 770	6 791	7 035	7 231	7 703	8 147	8 713	9 604
Lékaři na 1 000 obyvatel	osoby	4,1	4,2	4,2	4,3	4,3	4,3	4,4	4,4
Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)	osoby								
mateřských škol		14 427	14 632	15 159	15 039	14 998	15 123	15 322	15 985
základních škol		55 655	53 939	51 942	49 865	47 797	45 708	44 548	43 435
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		.	.	27 107	27 244	27 385	27 594	27 020	26 541
Studenti vysokých škol ³⁾ (stav k 31. 12.)	osoby	12 007	13 058	14 399	15 119	16 207	17 159	17 995	18 931
Registované trestné činy na 1 000 obyv.		28,2	29,1	29,4	30,6	27,5	25,2	27,6	26,8
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
Hrubý domácí produkt	mil. Kč	129 891	134 856	142 694	159 864	165 249	181 771	190 572	189 478
předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)	%	103,1	101,2	104,7	108,7	104,5	109,8	100,0	97,7
Výdaje na výzkum a vývoj	mil. Kč	.	.	.	.	1 130	1 334	1 380	1 767
Registované subjekty (stav k 31. 12.)		111 961	117 566	123 475	125 065	127 341	129 639	132 217	136 698
Produkce zemědělského odvětví	mil. Kč	.	.	6 474	8 439	7 658	7 916	9 462	9 500
Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾	fyz. os.	52 043	53 784	51 301	57 027	59 362	59 397	57 764	59 318
Stavební práce "S" provedené v kraji ⁵⁾	mil. Kč	10 152	13 117	16 379	20 574	16 062	18 156	18 020	17 014
Dokončené byty		1 697	1 845	1 719	2 032	1 975	2 067	1 905	2 662
Hosté v hromadných ubyt. zařízeních	tis. osob	467,1	446,2	495,0	512,3	469,3	487,9	514,1	487,5
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)									
Zemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	384 431	384 109	383 865	383 388	382 719	382 202	381 770	381 349
z toho orná půda		265 553	265 139	264 621	264 102	263 546	262 954	262 312	261 697
Nezemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	371 669	371 997	372 258	372 718	373 397	373 906	374 334	374 740
z toho: lesní pozemky		297 982	298 064	298 159	298 370	298 567	298 927	299 134	299 296
zastavěné plochy a nádvoří		9 724	9 741	9 751	9 734	9 702	9 705	9 727	9 727
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	102,2	101,9	100,8	106,9	102,3	96,8	98,5	96,1
Produkce komunál. odpadu na 1 obyv.	kg	240	238	238	242	285	305	313	283
Investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	1 657	767	1 221	1 495	1 265	1 842	3 425	3 330

¹⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

²⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; od roku 2010 podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec

³⁾ studenti státního občanství ČR s místem výuky v kraji

⁴⁾ průměrný evidenční počet zaměstnanců v podnicích se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimat. vzd.

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
571 884	572 065 ⁶⁾	571 732	572 709	573 491	575 143	576 635	578 629	580 816	Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)
79 632	80 836 ⁶⁾	81 915	83 173	84 103	85 260	86 400	87 678	88 938	v tom ve věku: 0–14 let
402 863	399 524 ⁶⁾	394 339	390 355	386 981	384 324	381 948	379 877	377 756	15–64 let
89 389	91 705 ⁶⁾	95 478	99 181	102 407	105 559	108 287	111 074	114 122	65 a více let
41,0	41,2 ⁶⁾	41,5	41,7	41,9	42,1	42,3	42,5	42,6	Průměrný věk (stav k 31. 12.)
2 528	2 546	2 454	2 498	2 367	2 519	2 638	2 857	2 857	Sňatky
1 543	1 627	1 630	1 452	1 613	1 374	1 462	1 380	1 356	Rozvody
6 412	6 242	5 567	5 768	5 510	5 674	5 861	5 940	6 066	Živě narození
5 859	5 816	5 888	6 003	6 061	5 761	6 307	6 153	6 242	Zemřelí
553	426	-321	-235	-551	-87	-446	-213	-176	Přirozený přírůstek/úbytek
6 484	4 828	4 278	4 761	5 160	5 363	5 594	6 189	6 881	Přistěhovalí
4 800	5 073	3 506	3 549	3 827	3 624	3 656	3 982	4 518	Vystěhovalí
1 684	-245	772	1 212	1 333	1 739	1 938	2 207	2 363	Přírůstek/úbytek stěhováním
2 237	181	451	977	782	1 652	1 492	1 994	2 187	Celkový přírůstek/úbytek
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
194,3	194,6	196,4	201,0	203,2	206,4	219,4	221,0	.	Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele
293,2	290,8	290,7	291,3	295,9	294,9	298,8	297,4	297,3	Ekonomicky aktivní (pracovní síla)
199,0	201,8	199,3	198,6	193,4	194,5	191,2	192,7	193,4	Ekonomicky neaktivní (15 a více let)
59,6	59,0	59,3	59,5	60,5	60,3	61,0	60,7	60,6	Míra ekonomické aktivity
26 802	27 267	23 308	23 724	25 709	22 641	18 587	14 655	10 517	Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)
6,51	6,65	5,75	5,94	6,45	5,70	4,62	3,56	2,55	Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾ (stav k 31. 12.)
10 009	10 088	10 520	10 740	10 933	11 038	11 308	11 424	11 811	Prům. měsíční starobní důchod sólo ²⁾
4,5	4,5	4,6	4,6	4,7	4,8	4,7	4,6	.	Lékaři na 1 000 obyvatel
16 795	17 818	18 549	19 055	19 429	19 650	19 399	18 853	18 704	Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.) mateřských škol
42 191	42 078	42 457	43 369	44 658	46 307	47 924	49 438	50 550	základních škol středních škol vč. konzervatoří (denní studium)
26 400	25 242	24 175	22 774	21 835	21 309	21 038	21 243	21 326	Studenti vysokých škol ³⁾ (stav k 31. 12.)
19 199	17 797	17 324	16 307	14 992	13 884	12 998	12 192	11 987	Registrované trestné činy na 1 000 obyv.
25,0	24,2	24,1	22,4	23,9	20,9	18,3	16,8	16,8	
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
193 687	198 641	202 607	198 464	208 139	222 957	233 234	243 908	.	Hrubý domácí produkt
99,3	105,3	102,3	95,9	102,9	104,3	103,4	103,2	.	předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)
1 599	2 295	3 142	3 779	4 133	4 737	4 607	3 447	3 447	Výdaje na výzkum a vývoj
140 383	144 632	147 419	147 750 ⁷⁾	141 202	142 307	143 478	144 545	145 763	Registrované subjekty (stav k 31. 12.)
7 743	8 325	9 540	9 924	10 290	11 545	10 537 ⁸⁾	10 327	10 327	Produkce zemědělského odvětví
51 470	50 478	53 037	54 027	55 284	57 646	59 681	61 062	61 560	Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾
14 358	13 210	12 640	11 097	10 032	12 825	12 704	13 313	12 588	Stavební práce "S" provedené v kraji ⁵⁾
2 051	1 903	1 457	1 444	1 445	1 362	1 208	1 561	1 647	Dokončené byty
479,0	484,2	495,6 ⁹⁾	595,1	558,8	568,7	650,3	660,0	751,6	Hosté v hromadných ubyt. zařízeních
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)									
380 844	380 330	379 930	379 335	378 868	378 166	377 762	377 477	377 203	Zemědělská půda (stav k 31. 12.)
260 428	259 172	258 261	257 434	256 406	254 982	254 298	253 519	252 977	z toho orná půda
375 250	375 763	376 167	376 756	377 230	377 921	378 334	387 421	387 697	Nezemědělská půda (stav k 31. 12.)
299 563	299 739	299 842	300 048	300 191	300 420	300 553	308 449	308 631	z toho: lesní pozemky
9 730	9 684	9 641	9 604	9 583	9 557	9 523	9 514	9 495	zastavěné plochy a nádvoří
93,1	90,6	83,4	81,6	80,5	87,3	87,6	87,4	88,6	Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele
311	239	240	243	231	252	283	330	330	Produkce komunál. odpadu na 1 obyv.
5 453	1 994	2 678	2 245	2 322	4 344	2 106	2 545	2 545	Investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele

⁵⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností

⁶⁾ údaje od roku 2011 navazují na výsledky SLDB 2011 podle místa trvalého pobytu

⁷⁾ od roku 2013 vlivem zpřesnění dat podle Registru osob nejsou údaje plně srovnatelné s předchozími roky

⁸⁾ semidefinitivní výsledky

⁹⁾ od roku 2012 revidované údaje na základě výsledků šetření MMR

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj – demografický vývoj

	Měřicí jednotka	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)	osoby	572 709	573 491	575 143	576 635	578 629	580 816
v tom: muži		283 264	283 661	284 702	285 659	286 667	287 844
ženy		289 445	289 830	290 441	290 976	291 962	292 972
z toho cizinci (bez azylantů)		23 866	25 166	25 958	27 304	29 331	31 479
Sňatky		2 498	2 367	2 519	2 638	2 857	2 857
Rozvody		1 452	1 613	1 374	1 462	1 380	1 356
Rozvody na 100 sňatků	%	58,1	68,1	54,5	55,4	48,3	47,5
Živě narození	osoby	5 768	5 510	5 674	5 861	5 940	6 066
z toho mimo manželství	%	45,9	46,4	49,1	49,4	50,5	50,8
Úhrnná plodnost ¹⁾		1,45	1,41	1,47	1,55	1,61	1,67
Potraty		2 405	2 279	2 312	2 025	1 847	1 992
z toho umělá přerušeni těhotenství		1 332	1 242	1 223	927	903	967
Potraty na 100 narozených	%	41,6	41,2	40,7	34,5	31,0	32,7
z toho umělá přerušeni těhotenství		23,0	22,5	21,5	15,8	15,1	15,9
Zemřelí	osoby	6 003	6 061	5 761	6 307	6 153	6 242
z toho podle příčin smrti:							
nemoci oběhové soustavy		2 877	2 828	2 467	2 847	2 739	2 562
novotvary		1 583	1 498	1 526	1 566	1 596	1 581
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	-235	-551	-87	-446	-213	-176
Přistěhovalí	osoby	4 761	5 160	5 363	5 594	6 189	6 881
z toho z ciziny		1 430	1 632	1 906	1 843	2 364	3 275
Vystěhovalí	osoby	3 549	3 827	3 624	3 656	3 982	4 518
z toho do ciziny		803	1 012	809	676	742	1 371
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	1 212	1 333	1 739	1 938	2 207	2 363
z toho s cizinou		627	620	1 097	1 167	1 622	1 904
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	977	782	1 652	1 492	1 994	2 187
Na 1 000 obyvatel							
živě narození	‰	10,1	9,6	9,9	10,2	10,3	10,5
zemřelí	‰	10,5	10,6	10,0	11,0	10,7	10,8
přirozený přírůstek/úbytek	‰	-0,4	-1,0	-0,2	-0,8	-0,4	-0,3
přistěhovalí	‰	8,3	9,0	9,3	9,7	10,7	11,9
vystěhovalí	‰	6,2	6,7	6,3	6,4	6,9	7,8
přírůstek/úbytek stěhováním	‰	2,1	2,3	3,0	3,4	3,8	4,1
celkový přírůstek/úbytek	‰	1,7	1,4	2,9	2,6	3,5	3,8
Kojenecká úmrtnost ²⁾	‰	2,6	2,5	1,9	2,2	2,2	3,5
Novorozenecká úmrtnost ³⁾	‰	1,9	0,9	1,4	1,0	1,2	2,5
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.) ve věku:							
0–14 let	osoby	83 173	84 103	85 260	86 400	87 678	88 938
%		14,5	14,7	14,8	15,0	15,2	15,3
15–64 let	osoby	390 355	386 981	384 324	381 948	379 877	377 756
%		68,2	67,5	66,8	66,2	65,7	65,0
65 a více let	osoby	99 181	102 407	105 559	108 287	111 074	114 122
%		17,3	17,9	18,4	18,8	19,2	19,6
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	roky	41,7	41,9	42,1	42,3	42,5	42,6
v tom: muži		40,4	40,7	40,9	41,1	41,3	41,4
ženy		42,9	43,1	43,3	43,5	43,7	43,8
Index stáří (stav k 31. 12.) ⁴⁾	%	119,2	121,8	123,8	125,3	126,7	128,3
Index ekonomického zatížení (stav k 31. 12.) ⁵⁾	%	46,7	48,2	49,7	51,0	52,3	53,8
Naděje dožití (dvoutelé období) ⁶⁾	roky						
muži při narození		75,2	75,5	76,0	76,2	76,3	76,2
ženy při narození		80,8	80,9	81,3	81,4	81,4	81,7
muži ve věku 65 let		15,3	15,5	15,8	16,1	16,2	16,0
ženy ve věku 65 let		18,7	18,6	19,0	19,1	19,1	19,4

¹⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

²⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 1 roku na 1 000 živě narozených dětí

³⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 28 dnů na 1 000 živě narozených dětí

⁴⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

⁵⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

⁶⁾ změna metodiky; data nejsou srovnatelná s předchozími roky

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj – sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2012	2013	2014	2015	2016	2017
VYBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL¹⁾							
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	489,9	489,4	489,3	490,0	490,1	490,7
z toho podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	14,5	13,4	12,8	13,9	13,7	13,5
střední bez maturity	%	36,5	36,6	36,6	36,5	36,4	37,1
střední s maturitou	%	34,3	35,1	36,0	34,2	34,1	32,7
vysokoškolské vč. vyššího odborného	%	14,6	14,8	14,5	15,4	15,8	16,7
Ekonomicky aktivní (pracovní síla)	tis. osob	291,3	295,9	294,9	298,8	297,4	297,3
v tom: zaměstnaní		277,2	280,5	279,9	287,5	287,2	291,5
z toho ženy		117,3	120,9	121,1	124,0	124,8	129,7
nezaměstnaní		14,1	15,4	15,0	11,3	10,2	5,8
z toho ženy		8,2	9,1	8,8	6,6	5,4	3,0
Ekonomicky neaktivní ve věku 15 a více let	tis. osob	198,6	193,4	194,5	191,2	192,7	193,4
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání:							
zaměstnanci ²⁾	%	82,5	85,2	83,9	86,2	85,3	84,9
zaměstnavatelé	%	3,8	3,4	3,5	3,3	2,7	3,0
pracující na vlastní účet	%	13,1	10,6	11,9	10,1	11,4	11,6
Zaměstnaní pracující v kraji	tis. osob	277,9	279,9	274,3	280,1	279,5	.
v tom podle sektorů:							
primární (zemědělství, lesnictví, rybářství)	%	4,7	4,7	4,5	4,2	4,2	.
sekundární (průmysl a stavebnictví)	%	41,8	41,4	41,6	42,0	41,9	.
terciární (služby)	%	53,5	53,9	53,9	53,8	53,8	.
Míra ekonomické aktivity	%	59,5	60,5	60,3	61,0	60,7	60,6
v tom: muži		68,8	68,9	68,5	69,7	69,2	68,1
ženy		50,4	52,3	52,3	52,5	52,4	53,3
Míra zaměstnanosti	%	56,6	57,3	57,2	58,7	58,6	59,4
v tom: muži		66,4	66,3	65,9	67,8	67,2	66,9
ženy		47,1	48,6	48,7	49,9	50,2	52,1
Obecná míra nezaměstnanosti	%	4,8	5,2	5,1	3,8	3,4	1,9
v tom: muži		3,5	3,8	3,7	2,8	2,9	1,7
ženy		6,5	7,0	6,8	5,0	4,1	2,23
NEZAMĚŠTNANOST (stav k 31. 12.; MPSV)							
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce	osoby	23 724	25 709	22 641	18 587	14 655	10 517
z toho: ženy		12 023	13 057	11 619	9 675	7 631	5 371
absolventi škol a mladiství		1 676	1 668	1 223	934	699	400
osoby se zdravotním postižením		3 116	3 240	3 187	3 045	2 825	2 195
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti		5 081	5 940	5 582	5 368	4 712	3 951
dosažitelní		23 210	25 008	21 901	17 607	13 499	9 623
v tom podle věku:							
do 19 let		1 176	1 016	795	616	501	338
20–24 let		3 093	3 146	2 541	1 820	1 230	790
25–34 let		5 098	5 662	4 847	3 863	2 872	1 994
35–44 let		5 350	5 883	5 322	4 407	3 413	2 293
45–54 let		5 231	5 527	4 878	4 043	3 172	2 343
55 a více let		3 776	4 475	4 258	3 838	3 467	2 759
průměrný věk	roky	38,9	39,7	40,8	41,6	42,6	43,5
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:	osoby						
základní a bez vzdělání		6 908	7 609	6 802	5 486	4 420	3 159
střední bez maturity		10 133	10 723	9 313	7 545	6 023	4 319
střední s maturitou		5 286	5 849	5 097	4 293	3 193	2 302
vyšší odborné vč. nástavbového		160	190	168	152	117	86
vysokoškolské		1 237	1 338	1 261	1 111	902	651
z toho podle klasifikace zaměstnání:							
nemanuální pracovníci	osoby	8 327	10 846	9 534	8 044	6 226	4 416
vysoce kvalifikovaní (třídy 1–3)		2 030	2 817	2 613	2 244	1 726	1 280
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		6 297	8 029	6 921	5 800	4 500	3 136
manuální pracovníci	osoby	10 559	14 125	12 170	10 110	8 170	5 949
kvalifikovaní (třídy 6–8)		5 561	7 547	5 928	4 914	3 979	2 894
nequalifikovaní (třída 9)		4 998	6 578	6 242	5 196	4 191	3 055

¹⁾ údaje podle kraje obvyklého bydliště (kromě struktury zaměstnaných podle sektorů)²⁾ zaměstnanci včetně členů produkčních družstev

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj – sociální vývoj

pokračování

	Měsíční jednotka	2012	2013	2014	2015	2016	2017
v tom podle délky evidence:	osoby						
do 3 měsíců		7 971	7 160	7 149	6 384	5 533	4 745
3–6 měsíců		4 365	4 698	3 665	3 095	2 405	1 695
6–12 měsíců		3 804	4 650	3 228	2 508	1 969	1 385
od 1 roku do 2 let		3 108	4 026	3 222	2 124	1 494	816
více než 2 roky		4 476	5 175	5 377	4 476	3 254	1 876
Průměrná měsíční podpora v nezaměstnanosti	Kč	6 094	6 475	6 286	6 537	6 740	7 329
Podíl nezaměstnaných osob ³⁾	%	5,94	6,45	5,70	4,62	3,56	2,55
v tom: muži		5,75	6,26	5,46	4,36	3,38	2,47
ženy		6,13	6,64	5,95	4,89	3,75	2,64
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných ⁴⁾	%	1,94	2,38	2,24	1,73	1,25	0,65
Pracovní místa v evidenci úřadu práce	místa	2 417	2 575	4 927	8 458	10 210	20 396
Uchazeči na 1 pracovní místo v evidenci úřadu práce	osoby	9,8	10,0	4,6	2,2	1,4	0,5
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
celkem	mil. Kč	114 951	116 400	118 470	126 293	127 644	.
na 1 obyvatele	tis. Kč	201,0	203,2	206,4	219,4	221,0	.
průměr ČR = 100	%	101,3	102,4	100,7	102,7	100,2	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD⁵⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	24 295	24 698	26 004	27 013	28 182	30 700
v tom: muži		26 564	26 926	28 611	29 748	31 104	33 683
ženy		21 381	21 842	22 855	23 724	24 562	26 927
Medián mezd	Kč	21 752	21 999	23 175	24 135	25 388	27 879
v tom: muži		23 343	23 640	24 997	26 204	27 609	30 351
ženy		19 595	20 188	21 139	21 946	22 715	25 222
VZDĚLÁVÁNÍ (MŠMT)							
Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)	osoby						
mateřských škol		19 055	19 429	19 650	19 399	18 853	18 704
základních škol		43 369	44 658	46 307	47 924	49 438	50 550
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		22 774	21 835	21 309	21 038	21 243	21 326
vyšších odborných škol (denní studium)		1 100	1 139	1 151	1 110	1 003	862
Studenti vysokých škol (občané ČR, stav k 31. 12.)	osoby						
s trvalým bydlištěm v kraji		15 916	15 087	14 036	13 079	12 416	12 020
s místem výuky v kraji		16 307	14 992	13 884	12 998	12 192	11 987
z toho v prezenčním studiu	%	80,6	82,0	81,1	81,4	81,0	81,4
Absolventi VŠ (občané ČR) s místem výuky v kraji	osoby	4 071	3 627	3 512	3 267	3 030	2 621
ZDRAVOTNICTVÍ (ÚZIS, ČSÚ)							
Lékaři celkem (vč. smluvních)	přep. os.	2 657	2 672	2 763	2 699	2 673	.
na 1 000 obyvatel		4,6	4,7	4,8	4,7	4,6	.
Nemocnice		11	11	11	11 ¹²⁾	11	
lůžka		3 462	3 320	3 268	3 246	3 485	.
případy hospitalizace ⁶⁾	v tis.	114,6	115,8	118,2	118,1	124,1	.
průměrná ošetrovací doba	dny	7,44	7,35	7,27	7,11	6,64	.
využití lůžek	dny	243,5	254,8	264,4	258,5	256,6	.
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti	%	3,827	4,054	4,117	4,572	4,708	4,688
Průměrná doba trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti	kalendář. dny	41,6	41,6	42,3	39,2	40,2	39,1
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA (MPSV⁷⁾)							
Počet vyplacených dávek celkem (vč. péstounské péče)	v tis.	507,8	504,6	491,1	474,8	454,3	423,5
z toho přídavek na dítě		239,5	236,1	221,6	204,2	184,9	157,5
Výdaje na dávky celkem (vč. péstounské péče)	mil. Kč	1 701	1 733	1 703	1 693	1 717	1 705
z toho přídavek na dítě		143	141	132	122	110	94
Výdaje na dávky státní sociální podpory (vč. péstounské péče) na 1 obyvatele	Kč	2 973	3 025	2 967	2 941	2 972	2 943

³⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let⁴⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) v evidenci úřadu práce na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, jmenovatel data ČSÚ⁵⁾ pramen: MPSV (Informační systém o průměrném výděлку) a MF (Informační systém o platu a služebním příjmu)⁶⁾ do roku 2015 počet hospitalizovaných pacientů⁷⁾ data do roku 2012 podle výplatního místa, od roku 2013 podle místa trvalého bydliště příjemce¹²⁾ některé LDN se staly součástí nemocnic

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj – sociální vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB (MPSV)							
Lůžka v domovech pro seniory		1 842	1 779	1 815	1 797	1 781	1 727
na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let		18,6	17,4	17,2	16,6	16,0	15,1
Lůžka v domovech se zvláštním režimem		618	741	741	789	1 053	968
Lůžka v domovech pro osoby se zdravotním postižením		1 155	1 104	1 094	1 076	1 076	1 076
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (stav v prosinci; ČSSZ)							
Příjemci starobního důchodu celkem ⁸⁾	osoby	128 884	128 741	129 868	131 235	132 327	133 017
z toho ženy		79 383	79 028	79 333	79 824	80 134	80 203
Příjemci starobního důchodu sólo ⁹⁾	osoby	95 105	95 180	96 350	97 809	98 875	99 758
Příjemci předčasného starobního důchodu ^{8,10)}	osoby	33 300	34 317	35 555	36 639	37 504	38 223
z toho ženy		18 844	19 446	20 153	20 769	21 366	21 803
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem (včetně souběhu)	%	25,8	26,7	27,4	27,9	28,3	28,7
v tom: muži		29,2	29,9	30,5	30,9	30,9	31,1
ženy		23,7	24,6	25,4	26,0	26,7	27,2
Průměrný měsíční starobní důchod sólo ⁹⁾	Kč	10 740	10 933	11 038	11 308	11 424	11 811
v tom: muži		11 860	12 056	12 165	12 450	12 567	12 975
ženy		9 758	9 938	10 031	10 284	10 388	10 748
Podíl průměrného starobního důchodu sólo ⁹⁾ na mzdovém mediánu	%	49,4	49,7	47,6	46,9	45,0	42,4
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ (ČSSZ)							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	tis. Kč	984 522	1 033 265	1 149 293	1 274 979	1 401 951	1 486 303
v tom dávky:							
nemocenské		633 910	673 882	782 612	883 146	976 685	1 020 909
ošetřovné		42 131	53 999	55 035	64 797	72 108	84 800
peněžitá pomoc v mateřství		308 232	305 171	311 262	326 643	352 724	380 205
vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství		250	214	384	392	434	389
KRIMINALITA, NEHODY (Policejní prezidium ČR)							
Registrované trestné činy		12 822	13 713	11 991	10 512	9 679	9 727
na 1 000 obyvatel		22,4	23,9	20,9	18,3	16,8	16,8
Objasněné trestné činy		6 905	7 384	6 520	5 687	4 931	4 664
Hlášené dopravní nehody		3 453	3 121	2 905	3 205	3 352	3 590
na 1 000 obyvatel		6,0	5,4	5,1	5,6	5,8	6,2
Usmrcené osoby při dopravních nehodách	osoby	52	43	40	39	41	53
Podíl bodovaných řidičů z registrovaných řidičů celkem ¹¹⁾	%	9,2	9,0	9,0	8,7	7,4	7,0
Požáry		1 180	1 076	938	1 244	935	989
na 1 000 obyvatel		2,1	1,9	1,6	2,2	1,6	1,7
přímá škoda	mil. Kč	139	98	213	107	298	104

⁸⁾ včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu⁹⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu¹⁰⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.¹¹⁾ bodovaný řidič se dopustil přestupku (trestného činu) započítávaného do bodového hodnocení řidiče

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj – ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2012	2013	2014	2015	2016	2017
MAKROEKONOMIKA							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	198 464	208 139	222 957	233 234	243 908	.
předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)	%	95,9	102,9	104,3	103,4	103,2	.
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele	tis. Kč	347,0	363,3	388,4	405,2	422,3	.
průměr ČR = 100	%	89,8	93,2	94,8	92,9	93,5	.
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného	tis. Kč	714,1	743,6	812,9	832,8	872,5	.
průměr ČR = 100	%	89,1	92,2	96,3	93,9	95,9	.
Hrubá přidaná hodnota	mil. Kč	178 353	186 310	201 543	209 879	219 337	.
v tom sektory: primární	%	3,8	3,7	3,8	3,5	3,3	.
sekundární	%	42,3	43,7	46,0	46,0	45,6	.
terciární	%	53,9	52,6	50,1	50,5	51,1	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	46 078	46 813	44 773	51 272	.	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele	tis. Kč	80,6	81,7	78,0	89,1	.	.
průměr ČR = 100	%	80,5	83,6	75,7	77,2	.	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru (včetně sebezaměstnaných) pracující v kraji	osoby	277 919	279 914	274 262	280 074	279 539	.
z toho zaměstnanci		235 613	245 964	239 331	251 081	247 254	.
MÍSTNÍ ROZPOČTY¹⁾ (Ministerstvo financí)							
Příjmy celkem (po konsolidaci)	mil. Kč	23 711	24 040	24 757	25 875	26 543	28 092
Výdaje celkem (po konsolidaci)	mil. Kč	23 479	23 211	24 572	24 709	23 634	26 374
z toho: běžné výdaje		17 418	17 031	17 706	18 785	19 501	20 923
kapitálové výdaje		6 061	6 180	6 866	5 924	4 133	5 451
NÁKLADY PRÁCE							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance	Kč	32 679	32 856	33 950	35 324	37 227	.
z toho: přímé náklady		23 705	23 781	24 589	25 563	26 967	.
sociální náklady a výdaje		8 494	8 561	8 827	9 165	9 625	.
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na výzkum a vývoj celkem	mil. Kč	3 779	4 133	4 737	4 607	3 447	.
z toho: mzdové		1 265	1 288	1 575	1 607	1 553	.
financované z veřejných zdrojů ČR		795	867	957	1 086	952	.
Zaměstnanci ve výzkumu a vývoji	přep. os.	2 712	2 708	3 196	2 971	2 787	.
z toho výzkumní pracovníci		1 374	1 548	1 808	1 770	1 652	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE²⁾							
Podíl domácností vybavených počítačem	%	66,6	67,8	70,7	75,3	77,8	.
Podíl domácností s připojením k internetu	%	63,6	65,8	69,8	75,1	77,5	.
ORGANIZAČNÍ STATISTIKA³⁾							
Registrované subjekty (stav k 31. 12.)		147 750	141 202	142 307	143 478	144 545	145 763
z toho živnostníci		100 512	93 677	96 262	97 800	98 606	100 702
z toho subjekty se zjištěnou aktivitou		78 591	75 152	72 481	71 043	69 886	71 136
z toho živnostníci		49 880	43 999	44 805	44 500	43 963	44 978
Vzniklé subjekty		4 576	4 159	3 852	4 074	4 137	4 412
z toho živnostníci		3 172	2 638	2 594	2 446	2 450	2 564
ZEMĚDĚLSTVÍ							
Produkce zemědělského odvětví	mil. Kč	9 924	10 290	11 545	10 537 ⁸⁾	10 327	.
z toho: rostlinná produkce		5 064	5 192	5 535	4 953 ⁸⁾	5 247	.
živočišná produkce		4 452	4 708	5 370	4 875 ⁸⁾	4 643	.
Obhospodařovaná zemědělská půda	ha	315 055	312 009	315 043	312 522	310 550	314 953
z toho orná		200 831	197 016	196 790	195 424	194 758	196 322
Sklizeň: obilovin	t	466 494	516 219	626 742	564 069	592 460	540 266
brambor	t	26 257	20 241	32 006	20 115	31 725	34 144
Hospodářská zvířata (stav k 1. 4.)							
skot	kusy	161 734	161 991	164 768	168 987	165 396	164 897
prasata	kusy	125 513	118 666	113 449	118 532	120 839	104 757
drůbež	tis. ks	2 237	2 487	2 490	2 324	2 294	1 646
Výroba jatečného skotu	t ž. hm.	20 555	20 639	21 233	21 522	20 118	18 588
Výroba jatečných prasat	t ž. hm.	22 054	20 359	20 890	20 489	22 237	19 830
Výroba jatečné drůbeže	t ž. hm.	19 363	20 257	26 643	30 161	25 899	23 040
Výroba mléka	tis. l	292 945	291 940	304 042	306 030	315 259	324 400
Snáška konzumních vajec	tis. ks	123 541	185 672	197 805	196 100	171 457	199 993

¹⁾ souhrn za kraj, obce a dobrovolné svazky obcí²⁾ tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2016 je vypočten z dat roku 2015, 2016 a 2017)³⁾ vlivem zpřesnění dat podle Registru osob (ROS) nejsou údaje před rokem 2013 plně srovnatelné⁸⁾ semidefinitivní výsledky

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj – ekonomický vývoj

dokončení

	Měsíční jednotka	2012	2013	2014	2015	2016	2017
LESNICTVÍ							
Zalesňování	ha	2 433	2 329	2 236	2 090	2 103	1 985
Těžba dřeva	m ³ b. k.	1 578 792	1 654 301	1 614 564	1 641 077	1 627 936	1 727 434
z toho nahodilá živelní		135 816	226 834	143 347	444 976	187 225	228 719
PRŮMYSL⁴⁾							
Průměrný počet podniků		158	164	160	163	164	164
Tržby z prodeje výrobků a služeb průmysl. povahy na 1 zaměstnanec	mil. Kč tis. Kč	176 805 3 273	192 794 3 487	208 753 3 621	211 019 3 536	213 925 3 503	220 462 3 581
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	54 027	55 284	57 646	59 681	61 062	61 560
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnanec	Kč	26 353	26 946	27 837	29 052	30 357	32 416
ENERGETIKA (Energetický regulační úřad)							
Výroba elektřiny brutto	GWh	1 412	1 415	1 406	1 476	1 286	1 307
podíl na ČR	%	1,6	1,6	1,6	1,8	1,5	1,5
Spotřeba elektřiny ⁵⁾	GWh	3 162	3 165	2 845	2 915	3 048	3 107
podíl na ČR	%	4,5	4,5	5,1	5,2	5,3	5,3
v domácnostech na 1 obyvatele	kWh	1 453,3	1 493,3	1 361,6	1 395,5	1 452,5	1 476,8
Spotřeba zemního plynu	tis. m ³	389 333	384 714	343 034	358 327	379 678	392 601
podíl na ČR	%	4,9	4,7	4,8	4,8	4,7	4,7
v domácnostech na 1 odběratele	m ³	846,9	837,4	636,7	721,2	763,2	790,5
STAVEBNICTVÍ							
Průměrný počet podniků ⁶⁾		30	29	26	25	25	24
Základní stavební výroba ⁶⁾	mil. Kč tis. Kč	5 503 1 513	4 676 1 377	5 220 1 721	6 354 2 099	5 858 1 997	5 429 1 916
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ⁶⁾	fyz. os.	3 638	3 396	3 033	3 027	2 933	2 834
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnanec ⁶⁾	Kč	28 096	27 366	29 407	30 495	32 202	35 001
Stavební práce "S" provedené v kraji ⁷⁾	mil. Kč	11 097	10 032	12 825	12 704	13 313	12 588
z toho pro veřejné zadavatele		5 183	4 946	6 640	6 048	4 810	5 434
STAVEBNÍ POVOLENÍ							
Orientační hodnota povolených staveb	mil. Kč	19 976	13 754	10 996	12 604	16 060	17 808
z toho: budov (bytových a nebytových)		9 184	8 055	7 252	8 299	12 612	14 091
na ochranu životního prostředí		6 808	3 167	791	829	665	1 082
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	3 092	2 333	2 211	2 432	2 861	3 051
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty		1 420	1 413	1 300	1 548	2 170	2 356
z toho v nových rodinných domech		939	801	722	889	954	1 135
Dokončené byty		1 444	1 445	1 362	1 208	1 561	1 647
z toho v nových rodinných domech		930	948	830	820	913	952
Průměrná hodnota 1 m ² obytné plochy bytu							
v novém rodinném domě	Kč	33 601	32 982	33 446	35 280	35 334	35 983
v novém bytovém domě	Kč	34 813	41 724	26 087	37 521	36 154	33 619
DOPRAVA (Ministerstvo dopravy)							
Osobní automobily vč. dodávkových (stav k 31. 12.)		281 566	283 115	289 942	304 968	315 974	330 684
CESTOVNÍ RUCH							
Hromadná ubytovací zařízení (HUZ)		599	573	517	521	519	507
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních		30 134	29 589	28 044	28 503	28 375	27 503
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních	tis. osob	595	559	569	650	660	752
z toho ze zahraničí		204	187	203	235	233	257
Průměrná doba pobytu hostů v HUZ	dny	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,5
z toho hostů ze zahraničí		3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,0

⁴⁾ podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (dle CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu

⁵⁾ od roku 2014 spotřeba elektřiny v hodnotě netto, do roku 2013 v hodnotě brutto

⁶⁾ podniky s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující stavební činností

⁷⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností

Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj – životní prostředí

	Měřicí jednotka	2012	2013	2014	2015	2016	2017
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	379 335	378 868	378 166	377 762	377 477	377 203
z toho: orná půda		257 434	256 406	254 982	254 298	253 519	252 977
zahrady a ovocné sady		13 355	13 351	13 379	13 385	13 387	13 411
trvalé travní porosty		108 546	109 110	109 804	110 079	110 572	110 815
Nezemědělská půda (stav 31. 12.)	ha	376 756	377 230	377 921	378 334	387 421	387 697
z toho: lesní pozemky		300 048	300 191	300 420	300 553	308 449	308 631
zastavěné plochy a nádvoří		9 604	9 583	9 557	9 523	9 514	9 495
VODOVODY A KANALIZACE							
Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů	%	83,4	83,3	84,1	83,9	84,4	85,0
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	81,6	80,5	87,3	87,6	87,4	88,6
Cena vody (bez DPH)	Kč/m ³	31,3	31,8	33,3	33,2	37,5	38,1
Cena stočného (bez DPH)	Kč/m ³	25,5	25,3	25,0	24,6	26,7	27,0
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	79,3	80,9	82,4	83,0	83,8	84,9
na kanalizaci s koncovou ČOV		73,6	74,8	76,3	77,5	77,4	79,4
Podíl čištěných odpadních vod (bez srážkových)	%	95,8	96,5	93,9	94,7	95,7	96,4
Čistírna odpadních vod (ČOV)		183	189	199	196	196	200
Celková kapacita ČOV	m ³ /den	181 664	186 481	175 355	172 861	171 452	171 716
Produkce kalů v ČOV	t sušiny	9 668	9 701	8 400	8 095	9 113	8 483
OVZDUŠÍ (ČHMÚ¹⁾)							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1–4)	t/km ²	0,42	0,43	0,39	0,39	.	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,35	0,37	0,33	0,33	.	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,06	0,06	0,06	0,06	.	.
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1–4)	t/km ²	0,93	0,92	0,86	0,86	.	.
z toho stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,93	0,91	0,86	0,86	.	.
Měrné emise oxidů dusíku (REZZO 1–4)	t/km ²	1,21	1,15	1,04	1,04	.	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,45	0,42	0,35	0,37	.	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,76	0,74	0,69	0,68	.	.
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1–4)	t/km ²	3,88	4,01	3,39	3,66	.	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		3,04	3,23	2,68	2,90	.	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,84	0,78	0,71	0,76	.	.
ODPADY							
Produkce podnikového odpadu celkem ²⁾	t	930 585	970 520	1 293 044	1 158 043	1 782 794	.
z toho: zpracovatelský průmysl	t	228 344	212 742	244 843	247 901	285 495	.
zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	t	60 757	120 036	85 439	128 943	132 912	.
stavebnictví	t	474 900	476 182	798 861	446 832	1 246 772	.
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele	kg	1 627	1 694	2 253	2 012	3 086	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	243	231	252	283	330	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu	%	18,3	17,8	17,7	17,1	16,0	.
Odděleně sbírané složky komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	44,4	41,1	44,6	48,5	52,8	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ							
Investice na ochranu životního prostředí (OŽP) podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	2 245	2 322	4 344	2 106	2 545	.
Investice na OŽP podle sídla investora	mil. Kč	1 138,1	1 228,5	2 342,7	1 090,9	1 383,3	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	12,5	14,6	11,5	13,0	24,3	.
nakládání s odpadními vodami	%	58,2	29,3	20,5	36,6	48,3	.
nakládání s odpady	%	19,5	52,2	64,3	39,3	23,7	.
Neinvestiční náklady na OŽP podle sídla investora	mil. Kč	2 440,1	2 500,7	2 557,0	2 593,1	2 975,2	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	4,2	4,3	3,6	3,6	3,0	.
nakládání s odpadními vodami	%	23,5	25,6	25,0	24,5	24,7	.
nakládání s odpady	%	70,6	65,0	68,8	68,9	67,9	.

¹⁾ v roce 2015 vč. přemísťujících se zdrojů (např. zařízení na recyklaci stavebních odpadů a asfaltových směsí)²⁾ podle sídla podniku

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Plzeňského kraje v roce 2012 a 2017

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy						
			Domažlice	Klatovy	Plzeň-město	Plzeň-jih	Plzeň-sever	Rokycany	Tachov
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)	2012	572 709	60 858	87 340	185 275	62 163	76 232	47 792	53 049
	2017	580 816	61 571	86 318	189 747	62 736	78 561	48 602	53 281
z toho cizinci (bez azylantů)	2012	23 866	2 406	2 393	11 241	1 888	1 438	1 410	3 090
	2017	31 479	3 101	2 810	15 566	2 029	2 057	1 985	3 931
v tom ve věku (%):									
0–14 let	2012	14,5	15,3	14,4	13,8	14,7	15,5	14,3	14,9
	2017	15,3	15,8	14,7	15,1	15,3	16,1	15,1	15,5
15–64 let	2012	68,2	68,5	67,7	67,3	68,2	68,6	67,9	71,1
	2017	65,0	65,0	64,4	64,5	65,0	65,6	65,0	67,5
65 a více let	2012	17,3	16,2	17,9	18,9	17,0	15,8	17,8	14,0
	2017	19,6	19,1	20,9	20,4	19,7	18,4	19,9	17,0
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	2012	41,7	41,0	42,2	42,5	41,6	40,7	41,9	40,1
	2017	42,6	42,2	43,5	43,0	42,6	41,7	42,7	41,5
Index stáří (stav k 31. 12.) ¹⁾	2012	119,2	105,6	124,7	137,5	115,8	101,9	124,3	93,4
	2017	128,3	121,1	141,9	135,3	128,8	114,3	131,5	109,7
Index ekonomického zatížení (stav k 31. 12.) ²⁾	2012	46,7	46,0	47,7	48,6	46,6	45,8	47,3	40,6
	2017	53,8	53,8	55,4	55,1	53,8	52,5	54,0	48,2
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2012	-0,4	-0,2	-1,6	-0,1	-1,5	-0,1	-0,7	1,2
	2017	-0,3	-0,4	-1,5	-0,1	-0,4	0,3	-1,3	1,1
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel	2012	2,1	2,4	-1,6	2,2	3,6	6,9	4,0	-2,6
	2017	4,1	3,1	-0,0	3,3	5,1	6,8	10,0	4,0
Celkový přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2012	1,7	2,2	-3,2	2,2	2,1	6,8	3,3	-1,4
	2017	3,8	2,7	-1,6	3,3	4,6	7,1	8,6	5,2
Naděje dožití při narození (v období 2013–2017)									
muži			75,5	75,5	77,0	75,9	76,4	75,1	74,5
ženy			81,7	81,2	81,9	81,5	81,1	80,4	80,5
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)	2012	23 724	2 600	4 042	7 056	2 025	2 942	1 673	3 386
	2017	10 517	993	1 695	3 066	1 033	1 476	918	1 336
z toho (%):									
ženy	2012	50,7	52,9	48,1	51,2	49,7	52,8	55,5	47,3
	2017	51,1	53,9	46,9	53,5	53,2	50,3	56,2	44,2
absolventi škol a mladiství	2012	7,1	3,7	6,9	9,6	7,2	5,4	6,5	6,3
	2017	3,8	6,2	4,0	3,8	3,5	3,4	3,3	2,9
osoby se zdravotním postižením	2012	13,1	17,0	13,3	9,4	15,0	9,4	19,5	16,7
	2017	20,9	23,5	19,8	16,2	25,2	17,1	28,6	26,5
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	2012	21,4	16,5	23,4	24,1	22,8	23,2	20,6	15,4
	2017	37,6	28,1	41,9	40,9	36,8	39,4	33,2	33,0
dosazitelní	2012	97,8	98,4	98,4	96,6	96,3	99,7	95,2	99,9
	2017	91,5	91,8	89,3	88,8	85,9	97,1	94,2	96,5
ve věku do 24 let	2012	17,6	16,6	18,0	19,2	21,2	16,5	17,1	18,0
	2017	13,2	10,7	10,9	10,3	10,0	9,8	10,3	10,7
ve věku 55 a více let	2012	16,5	15,9	15,2	16,1	14,5	18,2	16,9	15,9
	2017	24,8	26,0	23,8	28,0	26,0	28,8	30,3	26,2
evidovaní 12 a více měsíců	2012	39,1	31,6	28,0	29,9	27,6	28,0	42,1	32,0
	2017	27,1	19,9	21,7	29,3	26,7	31,8	32,3	25,6

1) počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

2) počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Plzeňského kraje v roce 2012 a 2017

pokračování

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy						
			Domažlice	Klatovy	Plzeň-město	Plzeň-jih	Plzeň-sever	Rokycany	Tachov
Podíl nezaměstnaných osob (stav k 31. 12.; %) ³⁾	2012	5,94	6,13	6,70	5,47	4,60	5,63	4,92	8,89
	2017	2,55	2,28	2,72	2,23	2,18	2,80	2,77	3,60
v tom: muži	2012	5,75	5,64	6,79	5,32	4,42	5,22	4,32	9,10
	2017	2,47	2,05	2,90	2,07	1,98	2,74	2,31	3,89
ženy	2012	6,13	6,64	6,59	5,62	4,80	6,06	5,54	8,67
	2017	2,64	2,52	2,53	2,39	2,41	2,86	3,25	3,29
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (stav k 31. 12.; %) ⁴⁾	2012	1,94	2,44	2,16	1,59	1,43	1,55	1,45	3,78
	2017	0,71	0,67	0,61	0,54	0,74	0,77	0,93	1,20
Lékaři na 1 000 obyvatel	2012	4,6	2,5	3,5	8,6	3,4	1,6	3,1	2,4
	2016	4,6	2,5	3,4	8,5	3,7	1,5	3,0	2,3
Průměrné procento dočasně pracovní neschopnosti	2012	3,827	3,928	3,944	3,428	4,019	4,116	5,126	4,361
	2017	4,688	4,842	5,039	4,013	5,331	5,012	5,928	5,730
Průměrná doba trvání 1 případu dočasně pracovní neschopnosti	2012	41,6	40,0	44,1	39,6	45,8	43,3	46,8	40,7
	2017	39,1	38,3	40,5	37,0	44,1	40,2	41,7	39,2
Lůžka v domovech pro seniory na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	2012	18,6	44,7	20,9	10,4	15,6	3,6	25,7	37,8
	2016	16,0	36,8	18,6	7,7	13,8	5,5	24,9	30,8
Průměrný měsíční starobní důchod sólo (Kč) ⁵⁾	2012	10 740	10 494	10 449	11 008	10 676	10 666	10 718	10 680
	2017	11 811	11 512	11 470	12 119	11 770	11 752	11 833	11 669
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (včetně souběhu; %) ⁶⁾	2012	25,8	28,0	30,9	23,1	27,1	28,4	24,2	20,7
	2017	28,7	31,4	34,2	25,3	30,5	31,1	28,2	23,5
v tom: muži	2012	29,2	31,9	35,6	25,8	31,3	31,0	27,9	23,1
	2017	31,1	33,6	36,9	27,5	34,4	32,0	31,0	25,3
ženy	2012	23,7	25,6	28,1	21,4	24,3	26,7	21,8	19,3
	2017	27,2	30,0	32,4	23,9	27,8	30,5	26,3	22,3
Registrované trestné činy na 1 000 obyvatel	2012	22,4	17,1	18,9	31,5	15,9	17,7	17,7	21,3
	2017	16,8	14,4	12,2	25,9	10,0		11,1	17,5
z toho násilné a mravnostní	2012	1,7	1,0	1,3	2,7	0,9	1,3	1,4	1,7
	2017	1,6	1,4	1,1	2,2	1,3		1,3	1,5
Hlášené dopravní nehody na 1 000 obyvatel	2012	6,0	8,1	5,1	5,7	5,9	6,5	4,1	7,6
	2017	6,2	7,2	5,4	5,3	5,6		4,9	12,0
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
Soukromí podnikatelé (živnostníci) celkem na 1 000 obyvatel (stav k 31. 12.)	2013	163,4	152,5	158,2	177,9	147,4	162,2	166,8	150,4
	2017	173,4	161,4	169,7	184,6	162,3	176,6	176,4	158,8
z toho:									
se zjištěnou ekonomickou aktivitou	2013	76,7	65,8	73,0	85,3	72,4	77,6	80,8	65,4
	2017	77,4	65,2	74,2	86,3	75,0	77,4	81,6	64,5
subjekty vzniklé v roce	2013	7,3	6,3	6,4	8,9	6,8	6,3	6,2	7,2
	2017	4,4	3,6	4,1	4,7	4,5	5,0	4,1	4,3
Stavební práce "S" podle místa stavby ⁷⁾ na 1 obyvatele (tis. Kč)	2012	19,4	13,2	18,1	32,5	9,4	5,5	26,8	7,8
	2017	21,7	13,0	22,9	35,6	13,3	8,3	13,9	17,4

³⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let⁴⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let⁵⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec⁶⁾ starobní důchod vč. souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec⁷⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s hlavní činností stavebnictví

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Plzeňského kraje v roce 2012 a 2017

dokončení

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy						
			Domažlice	Klatovy	Plzeň-město	Plzeň-jih	Plzeň-sever	Rokycany	Tachov
Počet bytů na 1 000 obyvatel:									
zahájených	2012	2,5	1,8	2,8	2,3	3,3	3,0	2,4	1,9
	2017	4,1	3,5	1,5	6,0	3,1	4,4	2,4	4,4
dokončených	2012	2,5	2,0	2,1	2,6	2,2	3,8	3,1	1,7
	2017	2,8	2,4	1,0	3,5	2,8	3,7	2,5	3,0
Hromadná ubytovací zařízení:									
lůžka	2012	30 134	3 007	10 204	5 650	1 327	4 072	2 253	3 621
	2017	27 503	2 188	9 810	5 045	1 025	3 821	1 969	3 645
lůžka na 1 000 obyvatel	2012	52,7	49,5	116,7	30,5	21,4	53,7	47,3	68,1
	2017	47,5	35,6	113,6	26,7	16,4	48,9	40,7	68,6
hosté (tis. osob)	2012	595,1	35,4	188,9	213,5	20,4	51,2	34,8	51,0
	2017	751,6	33,7 ⁹⁾	247,3	292,1 ⁹⁾	21,6	54,1 ⁹⁾	33,2	69,6
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ									
Podíl na celkové výměře (stav k 31. 12.; %):									
orná půda	2012	34,0	35,5	25,4	34,8	43,0	41,4	34,5	31,5
	2017	33,1	34,8	25,0	33,9	42,4	41,0	29,9	30,4
zastavěné plochy a nádvoří	2012	1,3	1,1	1,1	4,9	1,5	1,2	1,6	0,8
	2017	1,2	1,1	1,0	5,0	1,5	1,2	1,4	0,8
Měrné emise ze stacionárních zdrojů (REZZO 1–3; t/km ²):									
tuhé znečišťující látky ⁸⁾	2012	0,24	0,22	0,22	0,73	0,25	0,25	0,25	0,16
	2015	0,21	0,21	0,18	0,67	0,24	0,22	0,28	0,10
oxid siřičitý	2012	0,93	0,32	0,31	19,13	0,29	0,28	0,35	0,14
	2015	0,86	0,29	0,29	17,71	0,27	0,27	0,30	0,12
oxidy dusíku	2012	0,45	0,15	0,15	8,25	0,22	0,19	0,28	0,14
	2015	0,37	0,15	0,15	5,60	0,26	0,22	0,31	0,09
oxid uhelnatý	2012	3,04	3,35	2,83	5,95	3,53	2,89	4,04	1,91
	2015	2,90	3,20	2,68	5,66	3,43	2,71	3,86	1,79

⁸⁾ nezahrnují emise TZL, NH₃ a VOC (těkavých organických látek) ze stavebních činností, chovů hospodářských zvířat, aplikace minerálních hnojiv a nesledovaných zdrojů použití rozpouštědel

⁹⁾ méně spolehlivý údaj

ZKRATKY KRAJŮ A OKRESŮ

Kraje, okresy	Zkratka	Kód	Kraje, okresy	Zkratka	Kód
Hlavní město Praha	PHA	CZ010	Královéhradecký kraj	HKK	CZ052
			Hradec Králové	HK	CZ0521
Středočeský kraj	STČ	CZ020	Jičín	JC	CZ0522
Benešov	BN	CZ0201	Náchod	NA	CZ0523
Beroun	BE	CZ0202	Rychnov nad Kněžnou	RK	CZ0524
Kladno	KD	CZ0203	Trutnov	TU	CZ0525
Kolín	KO	CZ0204			
Kutná Hora	KH	CZ0205	Pardubický kraj	PAK	CZ053
Mělník	ME	CZ0206	Chrudim	CR	CZ0531
Mladá Boleslav	MB	CZ0207	Pardubice	PU	CZ0532
Nymburk	NB	CZ0208	Svitavy	SY	CZ0533
Praha-východ	PY	CZ0209	Ústí nad Orlicí	UO	CZ0534
Praha-západ	PZ	CZ020A			
Příbram	PB	CZ020B	Kraj Vysočina	VYS	CZ063
Rakovník	RA	CZ020C	Havlíčkův Brod	HB	CZ0631
			Jihlava	JI	CZ0632
			Pelhřimov	PE	CZ0633
			Třebíč	TR	CZ0634
			Žďár nad Sázavou	ZR	CZ0635
Jihočeský kraj	JHČ	CZ031			
České Budějovice	CB	CZ0311	Jihomoravský kraj	JHM	CZ064
Český Krumlov	CK	CZ0312	Blansko	BK	CZ0641
Jindřichův Hradec	JH	CZ0313	Brno-město	BM	CZ0642
Písek	PI	CZ0314	Brno-venkov	BI	CZ0643
Prachatice	PT	CZ0315	Břeclav	BV	CZ0644
Strakonice	ST	CZ0316	Hodonín	HO	CZ0645
Tábor	TA	CZ0317	Vyškov	VY	CZ0646
			Znojmo	ZN	CZ0647
Plzeňský kraj	PLK	CZ032			
Domažlice	DO	CZ0321	Olomoucký kraj	OLK	CZ071
Klatovy	KT	CZ0322	Jeseník	JE	CZ0711
Plzeň-město	PM	CZ0323	Olomouc	OC	CZ0712
Plzeň-jih	PJ	CZ0324	Prostějov	PV	CZ0713
Plzeň-sever	PS	CZ0325	Přerov	PR	CZ0714
Rokycany	RO	CZ0326	Šumperk	SU	CZ0715
Tachov	TC	CZ0327			
Karlovarský kraj	KVK	CZ041	Zlínský kraj	ZLK	CZ072
Cheb	CH	CZ0411	Kroměříž	KM	CZ0721
Karlovy Vary	KV	CZ0412	Uherské Hradiště	UH	CZ0722
Sokolov	SO	CZ0413	Vsetín	VS	CZ0723
			Zlín	ZL	CZ0724
Ústecký kraj	ULK	CZ042			
Děčín	DC	CZ0421	Moravskoslezský kraj	MSK	CZ080
Chomutov	CV	CZ0422	Bruntál	BR	CZ0801
Litoměřice	LT	CZ0423	Frýdek-Místek	FM	CZ0802
Louny	LN	CZ0424	Karviná	KI	CZ0803
Most	MO	CZ0425	Nový Jičín	NJ	CZ0804
Teplice	TP	CZ0426	Opava	OP	CZ0805
Ústí nad Labem	UL	CZ0427	Ostrava-město	OV	CZ0806
Liberecký kraj	LBK	CZ051			
Česká Lípa	CL	CZ0511			
Jablonec nad Nisou	JN	CZ0512			
Liberec	LI	CZ0513			
Semily	SM	CZ0514			

